

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

#rodinyvkrajích

Veřejná zakázka:
**„Srovnávací studie rodinné politiky
v krajích ČR“**

Zadavatel: Ministerstvo práce a sociálních věcí

**Srovnávací studie rodinné politiky
v krajích ČR
(finální verze)**

Listopad 2021

Zpracoval odborný tým společnosti Inboox CZ, s.r.o.

Srovnávací studie rodinné politiky v krajích ČR vznikla v rámci projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů, reg. č. (CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0006233). Tento projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.

B R N O

2 0 2 1

Obsah

1.	ÚVOD	4
2.	KOMPARATIVNÍ ANALÝZA RODINNÉ POLITIKY V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH	6
2.1.	SLUŽBY POSKYTOVANÉ RODINÁM	6
2.1.1.	VZDĚLÁVACÍ ZAŘÍZENÍ A ZAŘÍZENÍ SLUŽEB PÉČE O DĚTI MLADŠÍ 6 LET	6
2.1.2.	ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY/KROUŽKY PRO DĚTI STARŠÍ 6 LET	21
2.1.3.	SLUŽBY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM ČI SOCIÁLNÍM HENDIKEPEM A SENIORY	32
2.2.	PORADENSKÉ A PREVENTIVNÍ SLUŽBY	36
2.3.	SLAĎOVÁNÍ RODINNÉHO A PRACOVNÍHO ŽIVOTA	40
2.4.	PODPORA RODIN ZE STRANY OBCÍ, MĚST A KRAJŮ	48
2.5.	KOMUNIKACE RODIN S OBCÍ, MĚSTEM A KRAJEM	52
2.6.	ZÁVĚRY SROVNÁVACÍ ANALÝZY	61
3.	ANALÝZA AKTÉRŮ	64
3.1.	SPECIFIKACE AKTÉRŮ	64
3.1.1.	VEŘEJNÝ SEKTOR – KRAJSKÉ ÚŘADY, OBECNÍ ÚŘADY A MAGISTRÁTY	65
3.1.2.	OBČANSKÝ SEKTOR – NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE (NNO)	66
3.1.3.	SOUKROMÝ SEKTOR – ZAMĚSTNAVATELÉ	68
3.1.4.	VZDĚLÁVACÍ INSTITUCE – MATEŘSKÉ ŠKOLY, ZÁKLADNÍ ŠKOLY, CENTRA ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT PRO DĚTI	71
3.1.5.	ŠIROKÁ OBČANSKÁ VEŘEJNOST – RODINY A JEJÍ JEDNOTLIVÍ ČLENOVÉ	73
3.2.	VLIV AKTÉRŮ NA RODINNOU POLITIKU	76
4.	PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE	78
5.	DOPORUČENÍ	83
5.1.	FINANČNÍ DOSTUPNOST VZDĚLÁVACÍCH ZAŘÍZENÍ A ZAŘÍZENÍ SLUŽEB PÉČE O DĚTI MLADŠÍ 6 LET ...	84
5.2.	DOSTUPNOST VOLNÝCH MÍST VE VZDĚLÁVACÍCH ZAŘÍZENÍCH A ZAŘÍZENÍCH PÉČE O DĚTI MLADŠÍ 3 LET	90
5.3.	FINANČNÍ A MÍSTNÍ DOSTUPNOST SLUŽEB PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM ČI SOCIÁLNÍM HENDIKEPEM A SENIORY	96
5.4.	FINANČNÍ DOSTUPNOST BYDLENÍ PRO RODINY S DĚTMI	103
5.5.	SLAĎOVÁNÍ RODINNÉHO A PRACOVNÍHO ŽIVOTA	109
5.6.	DOPORUČENÍ - ZÁVĚRY	115
6.	ZÁVĚR	116
7.	SEZNAM ZKRATEK	122
8.	SEZNAM ZDROJŮ	123

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

#rodinyvkrajích

9.	SEZNAM GRAFŮ	129
10.	SEZNAM TABULEK	130
11.	SEZNAM PŘÍLOH	134
	PŘÍLOHA Č. 1 - TABULKOVÁ PŘÍLOHA	135
	PŘÍLOHA Č. 2 – PŘEHLEDOVÁ TABULKA KONCEPČNÍCH A STRATEGICKÝCH MATERIÁLŮ PRO OBLAST RODINNÉ POLITIKY NA ÚROVNI KRAJŮ ČR MEZI LETY 2017-2021.....	142
	PŘÍLOHA Č. 3 – ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE A INFORMACE O KRAJÍCH ČR	145

1. Úvod

Předmětem tohoto dokumentu je zpracování „Srovnávací studie rodinné politiky v krajích ČR“ (dále jen Studie). Cílem této Studie je komparace oblasti rodinné politiky a sladování rodinného a pracovního života v jednotlivých krajích ČR. Studie obsahuje srovnání řešení problematiky rodinné politiky, srovnání postojů a potřeb rodin, představení klíčových aktérů působících v rodinné politice v různých krajích, a představení příkladů dobré praxe v jednotlivých krajích ČR. Na základě příkladů dobré praxe a aktuálních zjištění jsou formulována doporučení pro efektivnější podporu rodinné politiky a sladování rodinného a pracovního života. Studie navazuje na „Analýzu úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR“ (MPSV ČR, 2021), (dále jen Analýza). Studie a Analýza jsou zpracovány v rámci projektu „Koordinační opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“ („Krajská rodinná politika“).

Tato Studie je zaměřena primárně na srovnání subjektivních postojů rodin¹, na dostupnost vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let, zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit/kroužků pro děti starší 6 let, služeb pro seniory a osoby se zdravotním či sociálním hendikepem, poradenských a preventivních služeb, dále na srovnání subjektivních postojů rodin na opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života, a aktérů aktivních v oblasti rodinné politiky v jednotlivých krajích. Tato Studie by měla zodpovědět následující výzkumné otázky a podotázky:

1. Jaký je rozdíl v poskytování služeb určených rodinám v jednotlivých krajích ČR?
 - Jak se liší dostupnost vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let, zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit/kroužků pro děti starší 6 let, seniory a osoby se zdravotním či sociálním hendikepem v jednotlivých krajích ČR?
 - Jak se liší hodnocení vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let, zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit/kroužků pro děti starší 6 let, seniory a osoby se zdravotním či sociálním hendikepem v jednotlivých krajích ČR?
 - Jaké změny ve službách pro děti mladší 6 let, zájmovém vzdělávání a volnočasových aktivitách/kroužcích pro děti starší 6 let, ve službách pro seniory a osoby se zdravotním či sociálním hendikepem je potřeba udělat pro zlepšení kvality a dostupnosti těchto služeb? Jak se tyto požadavky liší v jednotlivých krajích ČR?
 - Jak se liší dostupnost a hodnocení poradenských a preventivních služeb v jednotlivých krajích ČR?
 - Jaké změny v poradenských a preventivních službách je potřeba udělat pro zlepšení kvality a dostupnosti těchto služeb? Jak se tyto požadavky liší v jednotlivých krajích ČR?
2. Jak se liší podpora sladování pracovního a rodinného života ze strany zaměstnavatelů v jednotlivých krajích ČR?
 - Jak se liší hodnocení návratu z mateřské či rodičovské dovolené v jednotlivých krajích ČR?
 - Jak rodiny vnímají možnosti využívání flexibilních forem práce v jednotlivých krajích ČR?
3. Jací aktéři jsou aktivní v oblasti rodinné politiky v jednotlivých krajích ČR?

¹ Postoje a hodnocení jednotlivých oblastí rodinné politiky byly zkoumány v rámci dotazníkového šetření „Krajská rodinná politika“. Výsledky dotazníkového šetření jsou představeny v „Analýze úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR“ (2021).

- Jak jsou institucionálně a personálně zajištěny agendy rodinné politiky v jednotlivých krajích?
- Jaké strategické dokumenty regulují rodinnou politiku v jednotlivých krajích ČR?

Kromě služeb pro rodiny, opatření na sladování pracovního a rodinného života, a klíčových aktérů působících v oblasti Krajské rodinné politiky, se Studie zaměří i na oblast regionální podpory rodin a na oblast komunikace. V rámci této Studie je plánováno zodpovědět i tyto výzkumné otázky a podotázky:

4. Jak se liší podpora rodin ze strany obcí, měst a krajů v jednotlivých krajích ČR?
 - Jak se liší spokojenost s regionálními formami podpory v jednotlivých krajích ČR?
5. Jak se liší komunikace mezi rodinami a obcí, městem či krajem v jednotlivých krajích ČR?
 - Existuje rozdíl v míře informovanosti občanů v jednotlivých krajích ČR?
 - Jak se liší nabídka informačních zdrojů v oblasti rodinné politiky v jednotlivých krajích ČR?

Aby mohly být zodpovězeny výše uvedené výzkumné otázky a podotázky, bude provedena sekundární analýza dat a desk research. V rámci desk research budou analyzovány veřejně dostupné statistiky, strategické dokumenty, výzkumy a analýzy týkající se rodinné politiky v jednotlivých krajích ČR. V rámci sekundární analýzy dat budou analyzována data nasbíraná v rámci dotazníkového šetření „*Krajská rodinná politika*“ (dále jen Šetření). Data nasbíraná v rámci tohoto Šetření považujeme za reprezentativní pro svou cílovou populaci, respektive pro rodiny žijící na území ČR, které řeší ve svém životě péči o závislé děti ve věku do 26 let (pokud studují), osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory vyžadující péči. Vzhledem k malému vzorku v rámci třídění vyšších stupňů, se rozšiřují intervaly spolehlivosti, a to v některých případech velmi výrazně. Zatímco na úrovni celého vzorku se pohybujeme do $\pm 2,5 \%$, v případě malých krajů u filtračních otázek (např. počet osob z Karlovarského kraje, které prošly rekvalifikačním kurzem), se dostáváme na malé desítky respondentů, kde se již výběrová chyba může pohybovat v desítkách procent.

Studie má komparativní charakter, a to na dvou úrovních. První úroveň je úroveň krajů: kraje budou porovnávány podle vybraných kritérií² uvedených ve výzkumných otázkách. Další úroveň komparace je porovnání statistických ukazatelů (tzv. tvrdá data) a výsledky z Šetření (tzv. měkká data), respektive budou porovnávány objektivní statistické údaje a názory rodin na různé oblasti rodinné politiky a sladování rodinného a pracovního života.

Text Studie je členěn do čtyř kapitol, dále obsahuje Úvod a Závěr. V první kapitole je představena komparativní analýza krajů s využitím dostupných statistických dat a dat nasbíraných v rámci Šetření. Ve druhé kapitole je představena analýza aktérů aktivních v oblasti rodinné politiky na úrovni krajů. Třetí kapitola je věnovaná přehledu příkladů dobré praxe služeb zaměřených na rodiny v jednotlivých krajích ČR, a konfrontace informací z tohoto přehledu s výsledky Šetření (např. spokojenost občanů se službami v jejich kraji). Čtvrtá kapitola obsahuje doporučení pro tvůrce rodinné politiky v jednotlivých krajích definovaná na základě příkladů dobré praxe, analýzy aktérů a výsledků komparativní analýzy. Závěr obsahuje shrnutí získaných výsledků a poznatků.

² Tato kritéria srovnání byla vybrána na základě dostupnosti dat, a také z výsledků Šetření.

2. Komparativní analýza rodinné politiky v jednotlivých krajích

V této kapitole je představena komparativní analýza vybraných oblastí rodinné politiky a sledování rodinného a pracovního života podle jednotlivých krajů ČR.

2.1. Služby poskytované rodinám

Mezi služby poskytované rodinám, které budou sledovány v této podkapitole, patří služby péče o děti mladší 6 let, zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity pro děti starší 6 let, služby pro seniory a osoby se zdravotním či sociálním hendikepem. U těchto služeb porovnáváme jak místní dostupnost, tak provádíme hodnocení finanční dostupnosti těchto služeb pro rodiny.

2.1.1. Vzdělávací zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let

Dostupnost a využití vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let

V ČR mají rodiny s dětmi mladší 6 let k dispozici veřejné a soukromé mateřské školy, dětské skupiny, mikrojesle, mateřská a rodinná centra. Přehled počtu vybraných typů zařízení v jednotlivých krajích je uveden v tabulce 1.

Tabulka 1: Počty vybraných vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let na 100 tisíc obyvatel podle krajů.

Kraj	Veřejné mateřské školy ³	Soukromé mateřské školy ⁴	Dětské skupiny ⁵	Mateřské či rodinné centrum ⁶	Mikrojesle ⁷
Hlavní město Praha	24,5	7,8	14,3	1,0	0,4
Středočeský kraj	51,4	6,1	15,1	3,1	0,8
Jihočeský kraj	47,5	2,8	9,6	4,0	0,2
Plzeňský kraj	44,8	2,5	7,1	1,5	0,2
Karlovarský kraj	39,7	2,4	2,7	0,7	0,3
Ústecký kraj	40,7	3,2	7,8	2,6	1,0
Liberecký kraj	49,6	3,4	9,0	2,5	0,0
Královéhradecký kraj	53,8	3,1	10,2	3,3	1,1
Pardubický kraj	59,7	1,3	9,9	3,3	1,3
Kraj Vysočina	54,7	1,8	4,7	5,5	0,8
Jihomoravský kraj	53,7	2,6	14,8	3,1	1,5

³ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

⁴ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

⁵ Počet dětských skupin k 31. 12. 2020, vlastní výpočet. Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

⁶ Počet rodinných center není přesný, do něho byly započteny jenom mateřská centra patřících do organizace Síť pro rodinu. Zdroj: [MC_vyrocní_zpráva_2019_web.pdf \(sitprorodinu.cz\)](#)

⁷ Zdroj: MPSV ČR. Seznam mikrojeslí k 31. 12. 2020, vlastní výpočet. Dostupné z [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

Kraj	Veřejné mateřské školy ³	Soukromé mateřské školy ⁴	Dětské skupiny ⁵	Mateřské či rodinné centrum ⁶	Mikrojesle ⁷
Olomoucký kraj	57,4	4,0	9,8	2,7	0,6
Zlínský kraj	52,0	2,2	7,6	2,7	2,9
Moravskoslezský kraj	36,0	2,5	7,7	0,4	0,8

Podle Šetření (viz tabulka 2) využívají rodiče pro péči o děti do šesti let ve většině krajů ČR nejčastěji **veřejné mateřské školy** – 90,7 % rodin z Kraje Vysočina, 80,0 % rodin z Moravskoslezského kraje, 76,7 % rodin z Libereckého kraje, 71,9 % rodin z Královéhradeckého kraje atd. Takováto obliba veřejných mateřských škol je způsobena zejména velkým počtem veřejných mateřských škol v jednotlivých krajích v porovnání s počtem jiných zařízení (viz tabulka 1). Nejmenší podíl využití veřejných mateřských škol pozorujeme v Karlovarském kraji (31,4 % rodin). V tomto kraji se nachází 37,8 mateřských škol na 100 tisíc obyvatel.

Využití pomoci v péči o děti mladší **6 let jinými členy než rodiči** vidíme celkově jako velmi populární variantu péče. Nejvíce je tento způsob péče o děti využíván ve Zlínském kraji (73,4 % rodin), Královéhradeckém kraji (70,2 %) a v Karlovarském kraji (61,1 %). V případě Karlovarského kraje může být četnost využití tohoto způsobu péče o děti z části vysvětlena celkovým nedostatkem vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let v kraji (39,7 mateřských škol na 100 tisíc obyvatel). V tabulce 1 je vidět, že v tomto kraji je nejnižší i počet vybraných vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let. Ve Zlínském kraji a Královéhradeckém kraji mohou být vysoké podíly využití pomoci jiných členů rodiny, než rodičů vysvětleny spíše jinými faktory než počtem zařízení (struktura osídlení, rodinné vazby, tradice).

Soukromá zařízení nejčastěji využívají rodiče z Libereckého kraje (35,2 % rodin), z Plzeňského kraje (27,0 % rodin) a z Karlovarského kraje (26,5 % rodin). Tento výsledek je zajímavý vzhledem k počtu soukromých mateřských škol v těchto krajích: v Libereckém kraji je 6,4 % mateřských škol z celkového počtu soukromých, v Plzeňském kraji je soukromých 5,4 % a v Karlovarském kraji je soukromých 5,6 % mateřských škol⁸. To znamená, že takovéto využití soukromých zařízení není důsledkem velkého počtu soukromých mateřských škol, ale důsledkem jiných faktorů, např. nedostatku míst ve veřejných (a zpravidla i levnějších) MŠ nebo rodičovské preference jiných přístupů než ve veřejných MŠ.

Mikrojesle jsou v ČR k dispozici pouze ve 13 krajích ze 14 – zcela chybí v Libereckém kraji. Nejvíce je tato služba využívána v Jihomoravském kraji (17,6 % rodin), a je zde také tato služba, v porovnání s jinými krajemi, zastoupena největším počtem zařízení (celkem 18 zařízení, 1,5 zařízení na 100 tisíc obyvatel). V Královéhradeckém kraji využívá mikrojesle jako způsob péče o děti 16,8 % rodin. V tomto kraji mají rodiny k dispozici 6 zařízení (1,1 zařízení na 100 tisíc obyvatel). Velmi nízký podíl rodin využívá mikrojesle ve Zlínském kraji (1,5 % rodin, což je nejnižší podíl rodin mezi krajemi, ve kterých jsou mikrojesle). Rodiny z tohoto kraje mají přitom k dispozici 17 zařízení tohoto druhu (2,9 zařízení na 100 tisíc obyvatel).

Tabulka 2: Využití služeb péče o děti mladší 6 let podle krajů, N = 913.⁹

⁸ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#), vlastní výpočty.

⁹ Respondenti si mohli vybrat více možností odpovědí. Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Kraj	Veřejná mateřská škola	Jiný člen rodiny než rodiče dítěte	Soukromé zařízení	Mikrojesle	Chůva	Dětská skupina	Mateřské či rodinné centrum
Hlavní město Praha	50,0 %	38,5 %	12,5 %	9,6 %	10,6 %	9,6 %	2,9 %
Středočeský kraj	52,2 %	36,1 %	15,4 %	6,6 %	6,0 %	6,8 %	0,0 %
Jihočeský kraj	60,8 %	23,0 %	6,2 %	7,1 %	3,6 %	4,5 %	21,7 %
Plzeňský kraj	42,6 %	58,4 %	27,0 %	2,9 %	3,9 %	0,0 %	1,9 %
Karlovarský kraj ¹⁰	31,4 %	61,1 %	26,5 %	3,8 %	2,5 %	7,6 %	11,4 %
Ústecký kraj	66,2 %	36,9 %	14,4 %	3,2 %	0,0 %	6,9 %	3,0 %
Liberecký kraj	76,7 %	42,7 %	35,2 %	0,0 %	0,0 %	1,9 %	0,0 %
Královéhradecký kraj	71,9 %	70,2 %	0,0 %	16,8 %	1,6 %	0,0 %	3,3 %
Pardubický kraj	68,7 %	38,6 %	0,0 %	7,8 %	7,3 %	9,0 %	5,6 %
Kraj Vysočina	90,7 %	12,7 %	2,6 %	12,8 %	0,0 %	3,8 %	0,0 %
Jihomoravský kraj	63,3 %	51,5 %	9,1 %	17,6 %	5,4 %	4,2 %	4,1 %
Olomoucký kraj	57,7 %	53,4 %	2,8 %	16,1 %	22,9 %	4,7 %	6,7 %
Zlínský kraj	63,3 %	73,4 %	9,8 %	1,5 %	5,2 %	5,2 %	2,1 %
Moravskoslezský kraj	80,0 %	54,4 %	5,1 %	2,8 %	1,5 %	2,3 %	1,7 %

Při srovnání krajů podle míry využití jednotlivých způsobů péče o děti mladší 6 let¹¹ je vidět, že v některých krajích se vyskytují podobné vzorce chování ve smyslu využívání těchto zařízení. V tabulce 3 jsou uvedeny výsledky shlukové analýzy, ve které byly kraje seskupeny tak, aby do jedné skupiny byly zařazeny vždy kraje navzájem si v této charakteristice nejpodobnější, a tato seskupení se od sebe zároveň co nejvýznamněji odlišovala.

Při porovnání těchto výsledků dle podílu využití jednotlivých vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let uvedených v tabulce 2 je vidět, že v krajích z prvního seskupení (Jihočeský kraj, Liberecký kraj, Pardubický kraj, Středočeský kraj a Ústecký kraj) je dominantním způsobem péče o děti mladší 6 let veřejná mateřská škola, a na druhém místě je péče jiným členem rodiny než rodičem. Podíly využití ostatních služeb pro děti se v těchto krajích liší, ale pro ně je společné to, že tyto podíly využití jsou nízké.

Do druhého seskupení patří Jihomoravský kraj a Moravskoslezský kraj. Pro tyto kraje je společné to, že vedle vysoké četnosti využití veřejné mateřské školy a pomoci jiného člena rodiny než rodiče, vykazují společně také minimální využití služeb chůvy, dětských skupin a mateřských či rodinných center.

Třetí seskupení tvoří Karlovarský kraj a Plzeňský kraj. V těchto dvou krajích drtivá většina respondentů uvedla, že pro péči o děti mladší 6 let využívá pomoc jiného člena rodiny než rodiče.

Do čtvrtého seskupení byl zařazen Královéhradecký kraj, Olomoucký kraj a Zlínský kraj. Pro tyto kraje je typické, že využití veřejné mateřské školy a využití pomoci jiného člena rodiny pro péči o dítě mladší 6 let jsou skoro stejně oblíbené.

¹⁰ Zde a dále: odpovědi respondentů z Karlovarského kraje jsou, vzhledem k malému vzorku, pouze indikativní. V Karlovarském kraji odpovídalo na otázky týkající se péče o děti mladší 6 let pouze 28 respondentů.

¹¹ Srovnání bylo provedeno metodou shlukové analýzy a byl využit postup relokačního seskupování (K-means). Pro srovnání byly použité údaje o počtu odpovědí v každém způsobu péče o děti (veřejná mateřská škola, jiný člen rodiny než rodiče dítěte, soukromé zařízení, mikrojesle, chůva, dětská skupina a mateřské či rodinné centrum).

Do seskupení nebyly zařazeny Hlavní město Praha a Kraj Vysočina, které mají tak odlišné hodnoty, že se je nepodařilo zařadit do žádné z výše popsaných skupin. V Hlavním městě Praze je nejčastěji používaným způsobem služby péče o děti veřejná mateřská škola (50,0 % rodin), téměř vůbec nejsou využívána mateřská či rodinná centra (2,9 % rodin), a ostatní služby jsou využívány jen malou částí rodin. V Kraji Vysočina je veřejná mateřská škola nejpopulárnějším způsobem péče o děti (90,7 % rodin), a v porovnání s mateřskou školou ostatní možnosti jsou využívány velmi málo.

Tabulka 3: Výsledky relokačního seskupování využití vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích.¹²

Seskupení	Kraj
1. seskupení – dominantním způsobem péče o děti mladší 6 let je veřejná mateřská škola a na druhém místě je péče jiným členem rodiny než rodičem	Jihočeský kraj
	Liberecký kraj
	Pardubický kraj
	Středočeský kraj
	Ústecký kraj
2. seskupení – vedle vysoké četnosti využití veřejné mateřské školy a pomoci jiného člena rodiny než rodiče, vykazují společně také minimální využití služeb chůvy, dětských skupin a mateřských či rodinných center	Jihomoravský kraj
	Moravskoslezský kraj
3. seskupení – drtivá většina respondentů uvedla, že pro péči o děti mladší 6 let využívá pomoc jiného člena rodiny než rodiče	Karlovarský kraj
	Plzeňský kraj
4. seskupení – využití veřejné mateřské školy a využití pomoci jiného člena rodiny pro péči o dítě mladší 6 let jsou téměř stejně oblíbené	Královéhradecký kraj
	Olomoucký kraj
	Zlínský kraj

Pozn.: Kraje Hlavní město Praha a Kraj Vysočina nebyly zařazeny do žádného seskupení.

Finanční dostupnost vybraných možností péče o děti mladší 6 let

V další podkapitole budou představeny grafy, na kterých jsou zobrazeny podíly respondentů podle hodnocení finanční dostupnosti vybraných možností péče o děti mladší 6 let.

Celkově je vidět, že **veřejná mateřská škola** je dobře finančně dostupná ve všech krajích. Nejvíce je dostupná pro rodiny z Jihočeského kraje (95,7 % rodin), Královéhradeckého kraje (94,5 % rodin) a Pardubického kraje (93,9 %). Mezi nejslabší kraje v tomto ohledu patří Karlovarský kraj (pro 52,7 % rodin je tato možnost dobře finančně dostupná) a Kraj Vysočina (pro 57,2 % rodin je tato možnost dobře finančně dostupná).

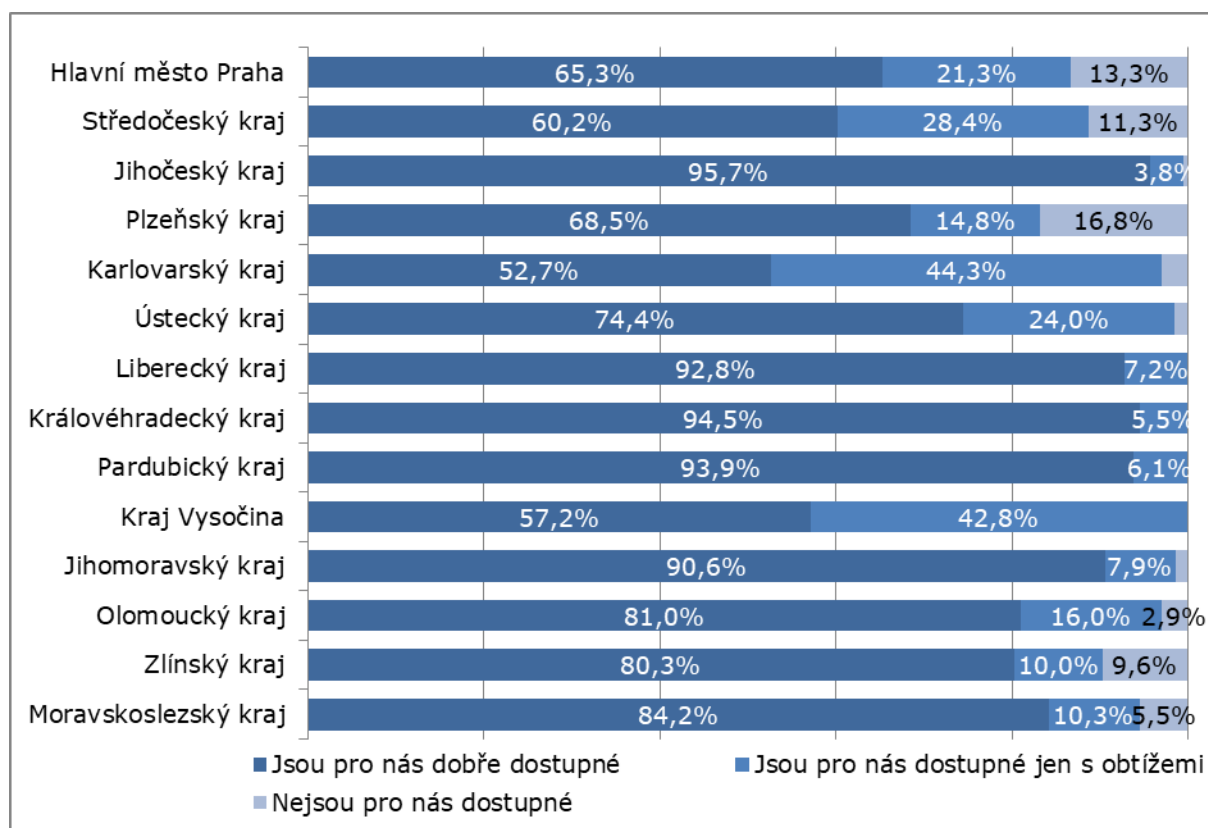
Skutečnost, že v Karlovarském kraji je veřejná mateřská škola dostupná pouze jen o něco více než polovině respondentů, může být dalším důvodem nízkého podílu využití veřejných mateřských škol (31,4 % rodin, viz tabulka 2).

V případě Kraje Vysočina finanční dostupnost neovlivňuje využití tohoto způsobu péče o děti mladší 6 let: veřejnou mateřskou školu využívá 90,7 % rodin z Kraje Vysočina (viz tabulka 2).

¹² Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 1: Finanční dostupnost veřejných mateřských škol podle krajů, relevantní odpovědi, N = 805¹³.

Podle subjektivního hodnocení respondentů šetření jsou **soukromá zařízení** nejvíce finančně dostupná pro rodiny z Jihočeského kraje (56,1 %) a rodiny z Ústeckého kraje (48,9 %). V řadě krajů jsou soukromá zařízení finančně dostupná jen s obtížemi: pro 59,9 % dotázaných rodin z Libereckého kraje, pro 57,9 % dotázaných rodin z Královéhradeckého kraje, pro 54,4 % dotázaných rodin z Plzeňského kraje, pro 43,9 % dotázaných rodin ze Středočeského kraje a pro 41,9 % dotázaných rodin z Jihomoravského kraje.

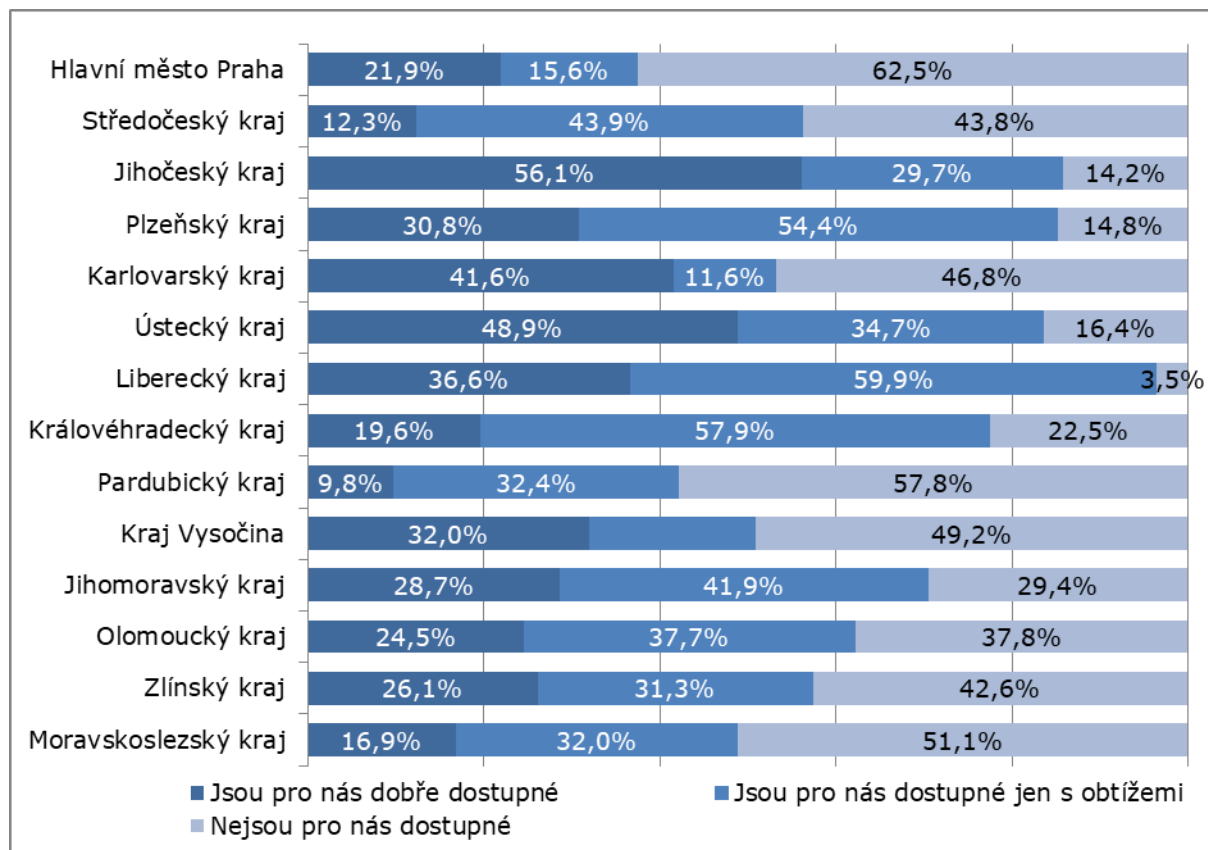
Respondenti z ostatních krajů ohodnotili finanční dostupnost soukromých zařízení jako nedostupnou. Největší podíl těchto respondentů žije v Hlavním městě Praze (62,5 %).

Z těchto výsledků je patrné, že (subjektivní) finanční dostupnost zařízení péče o děti mladší 6 let je dána složitější strukturou faktorů (počet těchto zařízení a míst v nich, absolutní ceny těchto zařízení a relativní cenové rozdíly mezi veřejnými/soukromými zařízeními, resp. vůči dalším výdajům rodin), nikoli pouze zjednodušenou charakteristikou některých regionů. Např. rodiče z Prahy vnímají místní soukromé MŠ jako mnohem méně dostupné než rodiče z Ústeckého kraje.

¹³ Zdroj: Výsledky šetření

Graf 2: Finanční dostupnost soukromých zařízení podle krajů, relevantní odpovědi, N = 527¹⁴.

Co se týče finanční dostupnosti **mikrojeslí**¹⁵, největší podíl rodin, které ohodnotily tuto službu jako dobře finančně dostupnou, je v Jihočeském kraji (82,7 %). V tomto kraji se nachází pouze jedno zařízení (viz tabulka 1). Většina respondentů z Královéhradeckého kraje (79,6 %), z Jihomoravského kraje (56,8 %), z Ústeckého kraje (53,1 %), z Pardubického kraje (52,9 %) a z Kraje Vysočina (51,8 %) ohodnotila mikrojesle jako finančně dostupnou službu. Dobrá finanční dostupnost této služby by mohla vysvětlovat (spolu s relativně širší sítí těchto zařízení v daných krajích) i to, že v porovnání s jinými kraji je aktivně využívají rodiny z Jihomoravského kraje (17,6 % rodin, viz tabulka 2) a z Královéhradeckého kraje (16,8 % rodin, viz tabulka 2).

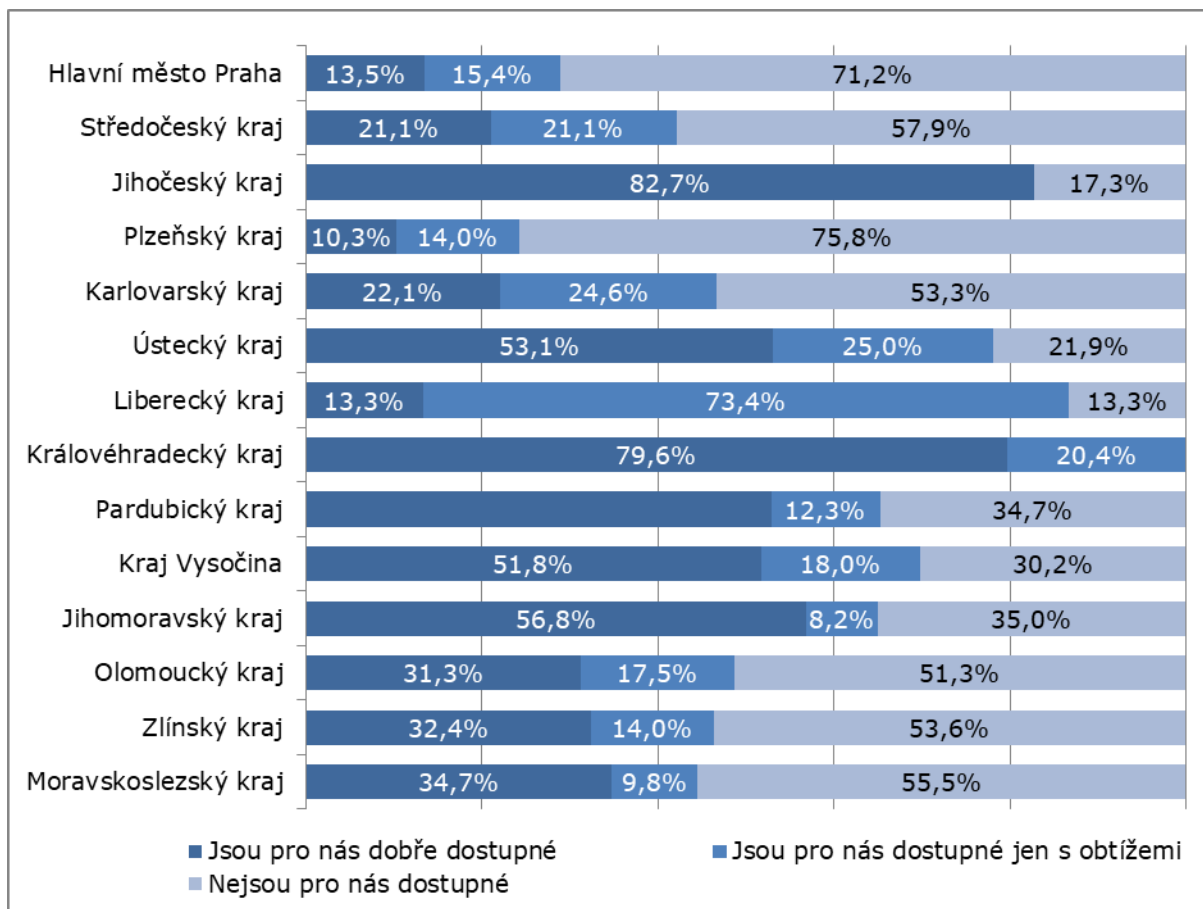
Nejvíce respondentů, kteří ohodnotili mikrojesle jako službu finančně nedostupnou, je v Plzeňském kraji (75,8 %) a v Hlavním městě Praze (71,2 %). Tato služba je převážně nedostupná z finančního pohledu také pro rodiny ze Středočeského kraje (57,9 %), z Moravskoslezského kraje (55,5 %), ze Zlínského kraje (53,6 %), z Karlovarského kraje (53,3 %) a z Olomouckého kraje (51,3 %). Finanční nedostupnost mikrojeslí ve Zlínském kraji by mohl částečně (jako jeden z důvodů) vysvětlit nízký podíl rodin, které tuto službu využívají, (1,5 % rodin, viz tabulka 2).

¹⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

¹⁵ Subjektivní hodnocení může být ovlivněno místní nedostupnosti mikrojeslí v konkrétním kraji. Jak bylo uvedeno výše, Mikrojesle jsou v ČR k dispozici pouze ve 13 krajích ze 14 – mikrojesle nejsou vůbec zastoupeny v Libereckém kraji. Celkem v ČR se nachází 93 mikrojeslí. Zdroj: MPSV ČR. Seznam mikrojeslí k 31.12.2020, vlastní výpočet. Dostupné z [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](https://mikrojesle.mpsv.cz)

Graf 3: Finanční dostupnost mikrojeslí podle krajů, relevantní odpovědi, N = 415¹⁶.

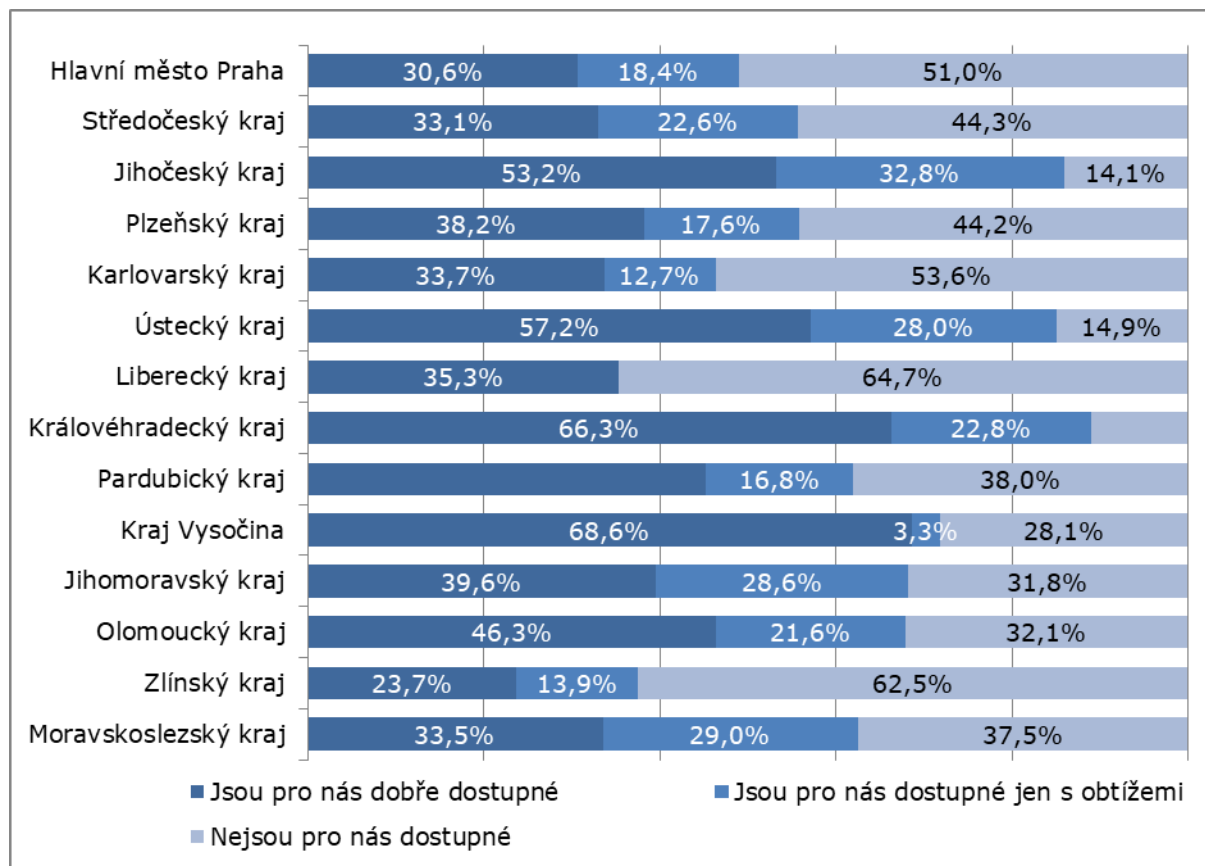
V případě **dětských skupin** můžeme vidět, že v některých krajích většina rodin tuto službu ohodnotila buď jako dobře finančně dostupnou, nebo jako vůbec nedostupnou. Největší podíl pozitivního hodnocení je vidět v Kraji Vysočina (68,6 % rodin) a v Královéhradeckém kraji (66,3 % rodin).

Nejvíce rodin, pro které jsou dětské skupiny finančně nedostupné, je v Libereckém kraji (64,7 % rodin) a ve Zlínském kraji (62,5 % rodin).

¹⁶ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 4: Finanční dostupnost dětských skupin podle krajů, relevantní odpovědi, N = 438¹⁷.

Podle výsledků z Šetření je pro rodiny nejméně finančně dostupná služba **chůvy**. Jediný kraj, ve kterém většina rodin ohodnotila tuto službu jako dobře finančně dostupnou, je Ústecký kraj (40,1 % rodin). Zajímavé je, že tuto možnost nevyužívá ani jedna dotazovaná rodina v tomto kraji, což znamená, že finanční dostupnost není rozhodujícím faktorem při výběru této služby v daném kraji, resp. že respondenti finanční dostupnost této služby spíše odhadují a nemají s ní praktickou zkušenost (viz tabulka 2).

Pro většinu rodin z Královéhradeckého kraje (63,4 % rodin), z Olomouckého kraje (46,0 % rodin), z Pardubického kraje (45,2 % rodin) a z Plzeňského kraje je chůva finančně dostupná jen s obtížemi.

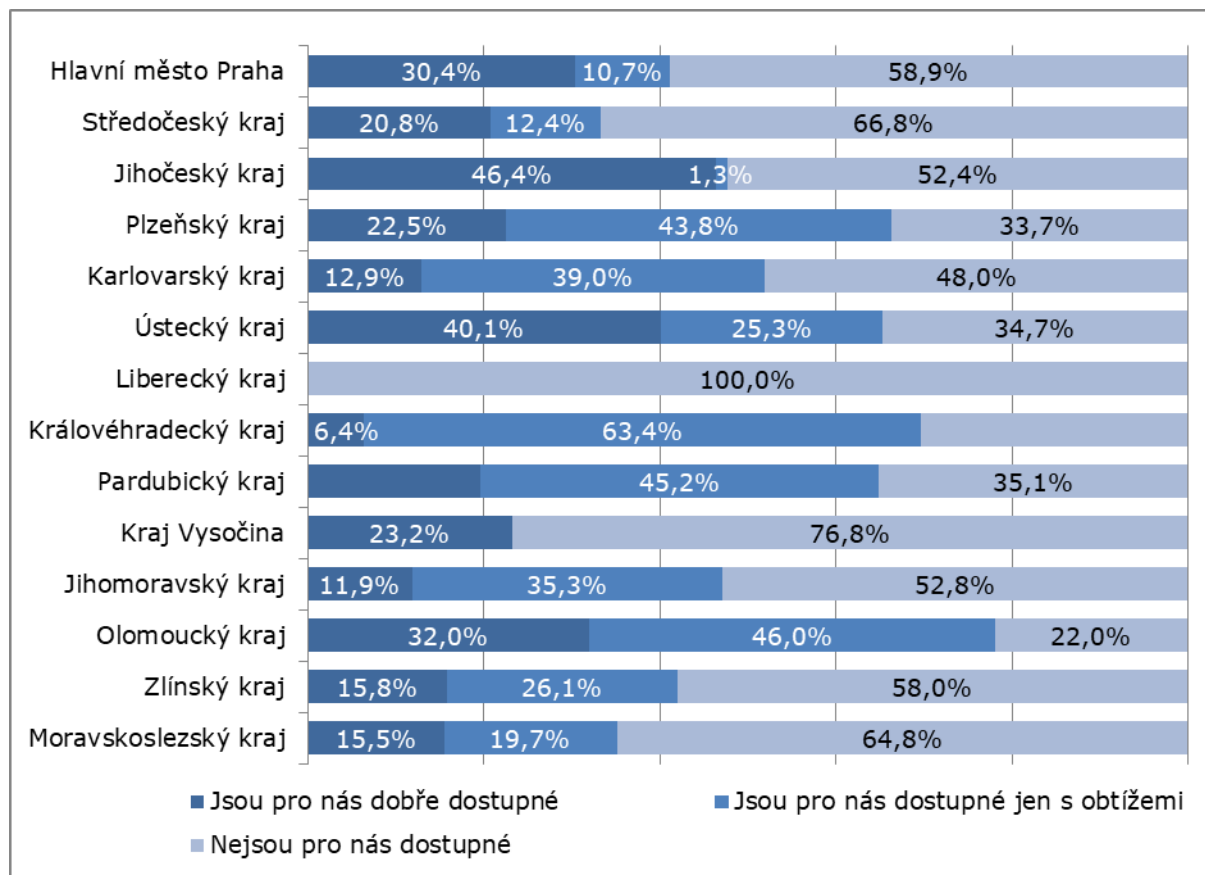
V dalších krajích není služba chůvy finančně dostupná. Všichni respondenti z Libereckého kraje uvedli, že chůva pro ně není finančně dostupná, v Jihomoravském kraji bylo takových respondentů 76,8 %, ve Středočeském kraji 66,8 % a v Moravskoslezském kraji 64,8 %. Ani jedna rodina z Libereckého kraje neodpověděla, že tuto službu využívá (viz tabulka 2).

Zejména u těchto méně frekventovaných služeb, a dvojnásob u krajů, kde tyto služby využívá jen minimum respondentů, je proto výsledky šetření nutné chápat jako vyjádření subjektivních představ rodin, jak jsou tyto služby drahé a pro ně dostupné, což nemusí korespondovat s objektivní realitou (průměrné ceny těchto služeb vůči kupní síle rodin v regionu).

¹⁷ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 5: Finanční dostupnost služby chůvy podle krajů, relevantní odpovědi, N = 491¹⁸.

Ve většině krajů jsou **mateřská či rodinná centra** pro rodiny dobře finančně dostupná. Nejvíce rodin, které pozitivně hodnotily finanční dostupnost této služby, je v Jihočeském kraji (78,1 % rodin) a v Pardubickém kraji (72,1 % rodin). Dobrá finanční dostupnost by mohla částečně vysvětlovat relativně nejvyšší podíl rodin v Jihočeském kraji, které tuto službu využívají (21,7 % rodin, viz tabulka 2).

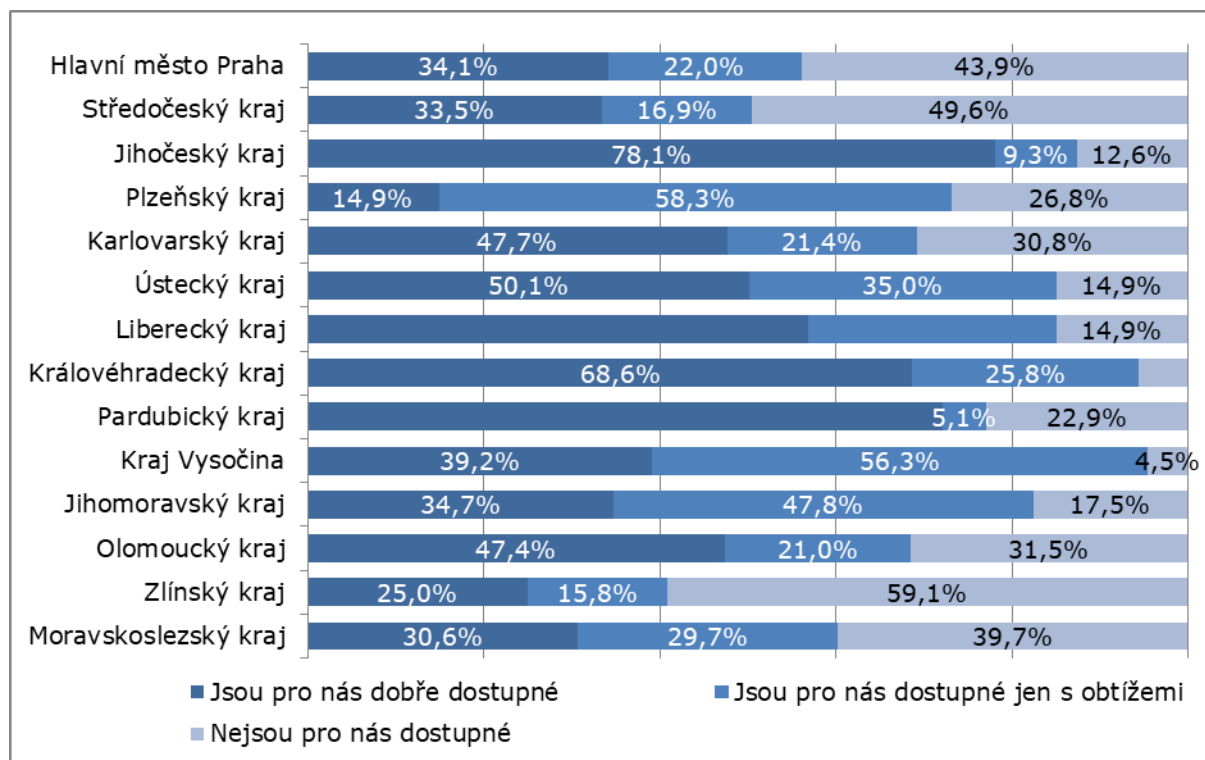
Tato služba je finančně dostupná s obtížemi pro většinu rodin z Plzeňského kraje (58,3 % rodin), z Kraje Vysočina (56,3 % rodin) a z Jihomoravského kraje (47,8 % rodin).

Pro rodiny z ostatních krajů není tato služba finančně dostupná: pro 59,1 % rodin ze Zlínského kraje, pro 49,6 % rodin ze Středočeského kraje, pro 43,9 % rodin z Hlavního města Prahy a pro 39,7 % rodin z Moravskoslezského kraje. V těchto krajích nepřesahuje podíl využití mateřských či rodinných center 3 % (viz tabulka 2).

¹⁸ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 6: Finanční dostupnost mateřských či rodinných center podle krajů, relevantní odpovědi, N = 422¹⁹.

Podle hodnocení finanční dostupnosti služeb péče o děti mladší 6 let byly kraje rozděleny do 4 seskupení.

Do prvního seskupení patří kraje, ve kterých se respondenti shodli na tom, že mateřská škola je pro ně dobře finančně dostupná a mikrojesle, dětské skupiny a chůvy jsou finančně nedostupné. K tomuto seskupení patří Hlavní město Praha, Karlovarský kraj, Moravskoslezský kraj, Středočeský kraj a Zlínský kraj.

Pro druhé seskupení, do něhož patří Jihočeský kraj, Královéhradecký kraj a Ústecký kraj, je typické to, že více než polovina rodin pozitivně ohodnotila finanční dostupnost většiny vybraných služeb péče o děti mladší 6 let. Dotazovaní rodiče se shodují v tom, že veřejná mateřská škola, mikrojesle, dětské skupiny a mateřská či rodinná centra jsou dobře pro ně finančně dostupné.

Do třetího seskupení patří kraje, ve kterých se většina rodičů shodla, že veřejná mateřská škola a dětské skupiny jsou pro ně dobře finančně dostupné. K tomuto seskupení patří Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina, Olomoucký kraj a Pardubický kraj.

Liberecký kraj nebyl zařazen ani do jednoho seskupení. V tomto kraji je dobře finančně dostupná veřejná mateřská škola a mateřská či rodinná centra.

¹⁹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 4: Výsledky relokačního seskupování hodnocení finanční dostupnosti vybraných vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích.²⁰

Seskupení	Kraj
1. seskupení – mateřská škola je pro rodiny dobře finančně dostupná a mikrojesle, dětské skupiny a chůvy jsou finančně nedostupné	Hlavní město Praha
	Karlovarský kraj
	Moravskoslezský kraj
	Plzeňský kraj
	Středočeský kraj
	Zlínský kraj
2. seskupení – většina rodin pozitivně ohodnotila finanční dostupnost většiny vybraných vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let. Veřejná mateřská škola, mikrojesle, dětské skupiny a mateřská či rodinná centra jsou pro ně dobře finančně dostupná	Jihočeský kraj
	Královéhradecký kraj
	Ústecký kraj
3. seskupení – veřejná mateřská škola a dětské skupiny jsou pro rodiny dobře finančně dostupné	Jihomoravský kraj
	Kraj Vysočina
	Olomoucký kraj
	Pardubický kraj

Pozn.: Liberecký kraj nebyl zařazen do žádného seskupení.

Náročnost získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a zařízeních služeb péče o děti mladší 6 let

Dalším kritériem hodnocení dostupnosti vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let je to, nakolik je náročné získat volné místo v tomto zařízení. Při porovnání dostupnosti volných míst v těchto vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti mladší 3 let v jednotlivých krajích je vidět, že v subjektivním hodnocení rodin není velký rozdíl (2,4 – 3,5). Respondenti Šetření hodnotili dostupnost volných míst na škále od 1 do 5, kde 1 znamená velmi náročné a 5 zcela nenáročné. Získání volných míst v těchto zařízeních bylo ve většině krajů ohodnoceno neutrálně.

Relativně nejhorší hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti do 3 let uvedly rodiny z Hlavního města Prahy (2,4). Ve školním roce 2019/2020 byla v tomto kraji do mateřských škol zapsána méně než polovina dětí (46,1 %). To znamená, že v Hlavním městě Praze se do mateřské školy dostalo téměř každé druhé dítě z rodin, které podaly žádost o přijetí. To je nejmenší podíl zapsaných dětí v celé ČR. Což odpovídá výsledkům z Šetření: polovina rodin v Hlavním městě Praze využívá veřejnou mateřskou školu jako službu péče o děti mladší 6 let (viz tabulka 2).

Relativně nejlepší hodnocení vykazovaly rodiny z Karlovarského kraje (3,5), a Moravskoslezského kraje (3,4). Ve školním roce 2019/2020 bylo v Karlovarském kraji do mateřských škol zapsáno 82,6 % všech zapisovaných dětí, a v Moravskoslezském kraji 79,5 % všech zapisovaných dětí.

V tabulce 5 je vidět, že v některých krajích jsou podíly zapsaných dětí mladší 3 let poměrně nízké na to, že mateřská škola je nejčastěji využívaným a nejlépe finančně dostupným zařízením péče o děti do 6 let²¹. V Jihomoravském kraji je podíl zapsaných dětí 50,4 %, což znamená, že ve školním roce 2019/2020 bylo do mateřské školy zapsáno každé druhé dítě z rodin, které o zápis požádaly. V Plzeňském kraji je podíl zapsaných dětí 56,0 %, ve Středočeském kraji je takovýchto dětí 61,8 %.

²⁰ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²¹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 5: Počty a podíly zapisovaných dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole (školní rok 2019/2020)²² a průměrné subjektivní hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a zařízení služeb péče o děti mladší 3 let (N = 720)²³ podle krajů.

Kraj	Děti do 3 let (včetně)					Hodnocení náročnosti získání volného místa
	zapsané děti (počet)	zapsané děti (podíl)	zamítnuté žádosti (počet)	zamítnuté žádosti (podíl)	počet zapisovaných celkem	
Hlavní město Praha	9 563	46,1 %	8 071	38,9 %	20 747	2,4
Středočeský kraj	11 231	61,8 %	6 043	33,3 %	18 170	2,8
Jihočeský kraj	5 185	73,6 %	979	13,9 %	7 044	2,8
Plzeňský kraj	4 016	56,0 %	2 044	28,5 %	7 175	3,3
Karlovarský kraj	1 792	82,6 %	263	12,1 %	2 170	3,5
Ústecký kraj	5 060	69,4 %	1 334	18,3 %	7 294	2,9
Liberecký kraj	3 384	66,8 %	844	16,7 %	5 069	3,1
Královéhradecký kraj	4 267	78,9 %	796	14,7 %	5 408	3,1
Pardubický kraj	4 139	72,1 %	810	14,1 %	5 744	3,2
Kraj Vysočina	4 077	85,7 %	572	12,0 %	4 756	2,9
Jihomoravský kraj	8 955	50,4 %	6 166	34,7 %	17 763	2,8
Olomoucký kraj	5 123	74,1 %	1 579	22,9 %	6 910	3,2
Zlínský kraj	4 519	71,8 %	1 557	24,7 %	6 295	3,0
Moravskoslezský kraj	8 641	79,5 %	1 812	16,7 %	10 867	3,4

Podobně jako u získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a zařízení služeb péče o děti do 3 let věku, se hodnocení získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a zařízení služeb péče o děti ve věku od 4 do 6 let věku v krajích příliš neliší, a ve většině krajů je neutrální až spíše nenáročné. V souladu s realitou, kdy jsou zejména při zápisu do veřejných MŠ upřednostňovány starší děti ze skupiny 4–6 let před dětmi ze skupiny 0–3 roky, je hodnocení ve většině krajů blíže pólu „nenáročné“ než v případně mladších dětí.

Co se týče podílů zapsaných dětí do mateřských škol v jednotlivých krajích, minimální podíl zapsaných dětí ve věku od 4 do 6 let můžeme vidět v Jihomoravském kraji (70,5 %). Největší podíl dětí ve věku od 4 do 6 let je v Moravskoslezském kraji: ve školním roce 2019/2020 bylo do mateřských škol zapsáno 93,2 % dětí z rodin, které o zápis požádaly.

Relativně nejlepší hodnocení dostupnosti volného místa ve vzdělávacích zařízeních a zařízení služeb péče o děti ve věku od 4 do 6 let získal Královéhradecký kraj (4,0) a Zlínský kraj. V Královéhradeckém kraji bylo ve školním roce 2019/2020 do mateřských škol zapsáno 88,1 % dětí z rodin, které o zápis požádaly. Ve Zlínském kraji to bylo 87,2 % dětí.

Relativně nejnáročnější bylo získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a zařízení služeb péče o děti od 4 do 6 let věku v Jihočeském kraji (hodnocení 3,2). V tomto kraji ve školním roce 2019/2020 do mateřských škol bylo zapsáno 89,3 % dětí z rodin, které o zapsání požádaly.

²² Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#), vlastní výpočty.

²³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 6: Počty zapisovaných dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole (školní rok 2019/2020)²⁴ a průměrné subjektivní hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti od 4 do 6 let věku (N = 793)²⁵ podle krajů.

Kraj	Děti 4-6 let					Hodnocení náročnosti získání volného místa
	zapsané děti (počet)	zapsané děti (podíl)	zamítnuté žádosti (počet)	zamítnuté žádosti (podíl)	počet zapisovaných celkem	
Hlavní město Praha	3 694	78,9 %	317	6,8 %	4 684	3,3
Středočeský kraj	4 275	81,1 %	700	13,3 %	5 269	3,3
Jihočeský kraj	1 063	89,3 %	59	5,0 %	1 190	3,2
Plzeňský kraj	1 126	76,3 %	110	7,5 %	1 476	3,6
Karlovarský kraj	517	90,1 %	21	3,7 %	574	3,4
Ústecký kraj	1 831	85,2 %	104	4,8 %	2 150	3,5
Liberecký kraj	969	84,3 %	57	5,0 %	1 150	3,4
Královéhradecký kraj	994	88,1 %	73	6,5 %	1 128	4,0
Pardubický kraj	899	84,3 %	41	3,8 %	1 066	3,4
Kraj Vysočina	807	92,8 %	37	4,3 %	870	3,3
Jihomoravský kraj	2 758	70,5 %	493	12,6 %	3 912	3,7
Olomoucký kraj	1 119	88,9 %	92	7,3 %	1 259	3,4
Zlínský kraj	1 009	87,2 %	98	8,5 %	1 157	4,0
Moravskoslezský kraj	2 378	93,2 %	125	4,9 %	2 551	3,5

V grafu 7 jsou zobrazeny pozice krajů podle hodnocení náročnosti získání volného místa ve dvou věkových skupinách – děti mladší 3 let a děti od 4 do 6 let věku. Respondenti Šetření hodnotili dostupnost volných míst na škále od 1 do 5, kde 1 znamená velmi náročné a 5 zcela nenáročné.

Při dělení grafu na kvadranty je vidět, že v kvadrantu I se nachází kraje, ve kterých hodnocení náročnosti získání volného místa pro obě věkové kategorie bylo nadprůměrně vysoké: Královéhradecký kraj a Plzeňský kraj.

V kvadrantu II se nachází kraje, ve kterých hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti do 3 let bylo relativně vysoké či nadprůměrné a hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti od 4 do 6 let bylo relativně nízké. Mezi těmito kraji je Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Pardubický kraj, Liberecký kraj a Karlovarský kraj. Tomu je třeba správně rozumět v tom smyslu, že hodnocení dostupnosti pro obě věkové skupiny je zde podobné, tedy na rozdíl od průměru v těchto krajích rodiče nevnímají umístění dítěte ve věku 4-6 let jako významně snazší ve srovnání s umístěním dítěte ve věku do 3 let, v Karlovarském kraji je to dokonce naopak (umístění dítěte do 3 let je hodnoceno jako snazší), ale jen velmi těsně, takže to v případě takto malého kraje může jít na vrub statistické chybě.

V kvadrantu III jsou kraje, ve kterých hodnocení náročnosti získání volného místa pro obě věkové kategorie bylo nadprůměrně komplikované. Mezi těmito kraji je Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj a Kraj Vysočina.

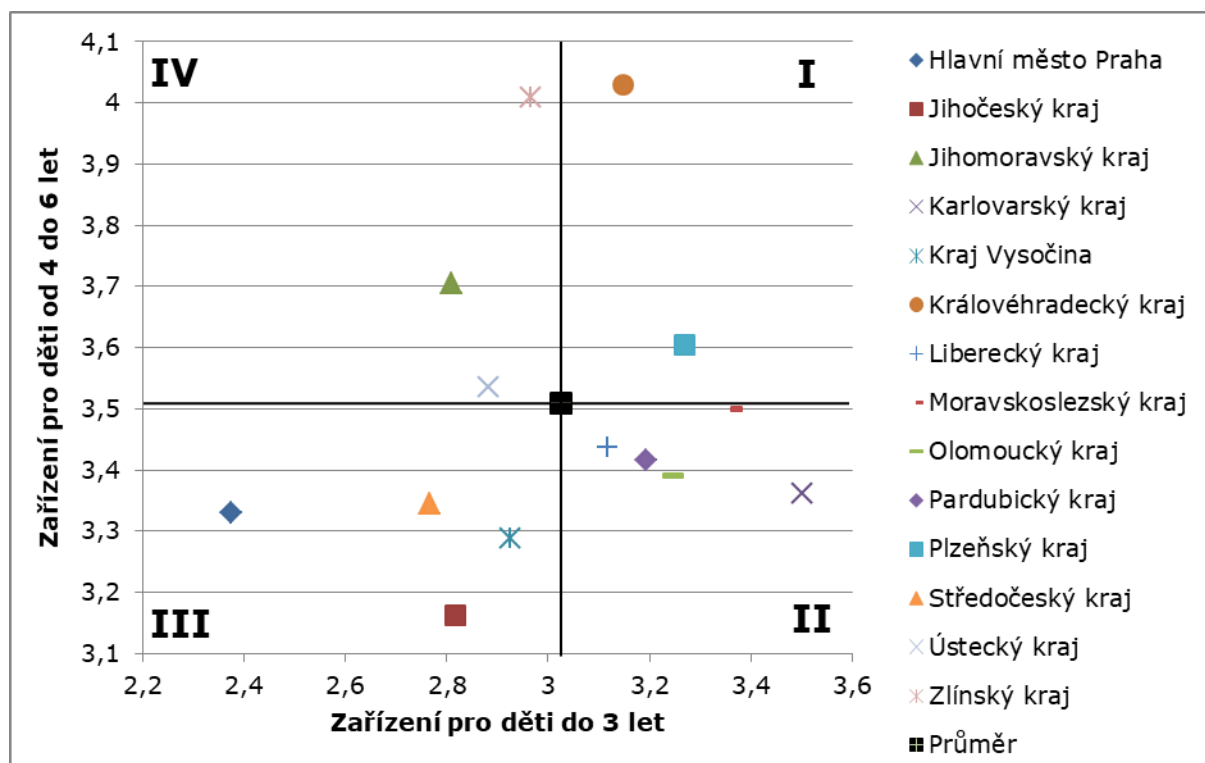
²⁴ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#), vlastní výpočty.

²⁵ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Do kvadrantu IV patří kraje, ve kterých hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti do 3 let bylo relativně nízké či podprůměrné, a hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti od 4 do 6 let bylo relativně vysoké či nadprůměrné. Mezi těmito kraji je Zlínský kraj, Jihomoravský kraj a Ústecký kraj.

Graf 7: Hodnocení náročnosti získání volného místa v zařízení podle krajů²⁶.

Potřebné změny v oblasti péče o děti mladší 6 let

Dále se podíváme na názory účastníků Šetření na změny v oblasti péče o děti mladší 6 let.

Více míst ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti do 3 let věku by přivítali respondenti v Plzeňském kraji (59,2 % rodin), ve Zlínském kraji (51,3 % rodin) a v Ústeckém kraji (51,0 % rodin). Nejméně tento problém trápí rodiny z Jihočeského kraje: pouze 11,2 % rodin by uvítalo tuto změnu.

Více míst ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti od 4 do 6 let věku, je podle respondentů nejvíce potřeba v Libereckém kraji (59,8 % rodin) a v Ústeckém kraji (47,2 % rodin). Nejméně často tuto potřebu artikulovali respondenti z Královéhradeckého kraje (20,5 % rodin.)

Více různých typů zařízení, kam by bylo možné dítě/děti do 6 let umístit, nejvíce potřebují rodiny z Libereckého kraje (65,7 % rodin) a ze Zlínského kraje (57,8 % rodin). Nejméně tento problém trápí rodiny ze Středočeského kraje (19,4 % rodin).

Lepší místní dostupnost vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti do 6 let věku by nejvíce potřebovaly rodiny z Jihočeského kraje (47,4 % rodin) a z Karlovarského kraje (47,1 % rodin). Nejméně často tento problém označovali respondenti z Ústeckého kraje (17,9 % rodin).

²⁶ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 7: Návrhy na zlepšení v oblasti péče o děti do 6 let věku podle krajů, N = 913.²⁷

Kraj	Více míst pro děti do 3 let věku v zařízeních, která o ně pečují	Více míst pro děti od 4 do 6 let věku v zařízeních, která o ně pečují	Lepší finanční dostupnost péče o děti do 6 let věku	Více různých typů zařízení, kam by bylo možné dítě/děti do 6 let umístit	Lepší místní dostupnost zařízení péče o děti do 6 let věku v místě Vašeho bydliště
Hlavní město Praha	31,7 %	38,5 %	48,1 %	43,3 %	27,9 %
Středočeský kraj	27,6 %	24,9 %	31,3 %	19,4 %	22,3 %
Jihočeský kraj	11,2 %	23,3 %	28,1 %	37,1 %	47,4 %
Plzeňský kraj	59,2 %	42,0 %	36,3 %	25,3 %	30,4 %
Karlovarský kraj	41,9 %	26,4 %	49,4 %	37,4 %	47,1 %
Ústecký kraj	51,0 %	47,2 %	42,5 %	49,7 %	17,9 %
Liberecký kraj	45,8 %	59,8 %	28,8 %	65,7 %	29,1 %
Královéhradecký kraj	23,6 %	20,5 %	40,4 %	34,0 %	39,8 %
Pardubický kraj	39,8 %	38,4 %	33,0 %	51,3 %	32,4 %
Kraj Vysočina	19,5 %	50,7 %	46,6 %	41,7 %	28,2 %
Jihomoravský kraj	50,4 %	36,6 %	38,7 %	48,0 %	37,5 %
Olomoucký kraj	40,9 %	29,0 %	42,5 %	28,4 %	23,2 %
Zlínský kraj	51,3 %	28,7 %	50,2 %	57,8 %	27,9 %
Moravskoslezský kraj	34,4 %	40,0 %	44,7 %	49,4 %	44,3 %

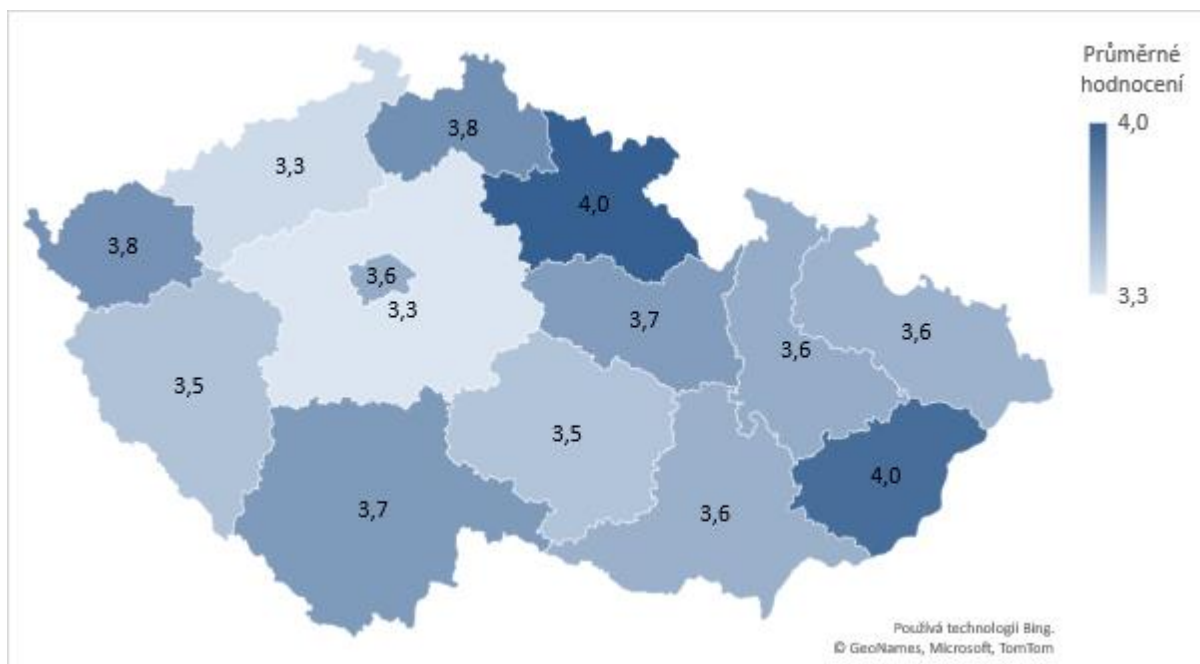
Celkové hodnocení spokojenosti s možnostmi péče o dítě do 6 let

Respondenti také mohli ohodnotit svoji celkovou spokojenost s možností či možnostmi péče o dítě do 6 let věku, kterou využívají či využili v posledních dvou letech na škále od 1 do 5, kde 1 znamená velmi nespokojen(a) a 5 velmi spokojen(a). Ve většině krajů jsou rodiny spíše spokojené s možnostmi péče o dítě do 6 let. Ve Středočeském kraji rodiny ohodnotily svoji spokojenost spíše neutrálně.

²⁷ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 8: Celkové hodnocení spokojenosti s možnostmi péče o dítě do 6 let věku podle krajů, N = 913.²⁸

2.1.2. Zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let

Dostupnost a využití zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let

Podle výsledků Šetření je ve většině krajů nejčastěji využívanou volnočasovou aktivitou pro děti starší 6 let **školní družina**. Rodiny využívají tuto aktivitu nejčastěji, protože v porovnání s ostatními aktivitami v jednotlivých krajích je tato služba nejvíce rozšířena (viz tabulka 9).

Největší podíl rodin, které využívají školní družinu, žije v Kraji Vysočina (81,4 % rodin). Rodiny v tomto kraji mají k dispozici 258 družin (50,6 družin na 100 tisíc obyvatel). Na druhém místě je Královéhradecký kraj (73,1 % rodin). Rodiny v tomto kraji mají k dispozici 256 družin (48,0 družin na 100 tisíc obyvatel). Na třetím místě je Olomoucký kraj (69,6 % rodin). Rodiny v tomto kraji mají k dispozici 291 družin (46,0 družin na 100 tisíc obyvatel). Nejméně často využívají rodiny družiny v Plzeňském kraji (14,4 % rodin), v tomto kraji je 216 družin (36,6 družin na 100 tisíc obyvatel). Na druhém místě je Středočeský kraj (39,4 % rodin), v tomto kraji je 551 družin (39,8 družin na 100 tisíc obyvatel).

Centra volného času či domy dětí a mládeže využívají nejčastěji rodiny z Karlovarského kraje (56,7 %) a z Moravskoslezského kraje (54,8 %), přičemž v porovnání s jinými kraji je v Karlovarském kraji takovýchto center relativně málo v absolutních číslech (16), ovšem relativně dost v poměru k počtu obyvatel (5,4 center na 100 tisíc obyvatel). V Moravskoslezském kraji je 33 takovýchto center (2,7 center na 100 tisíc obyvatel)²⁹. Nejméně často centra volného

²⁸ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²⁹ Absolutní počty zařízení mohou být s ohledem na velmi rozdílnou velikost jednotlivých krajů ČR matoucí. Např. 16 zařízení připadá v Karlovarském kraji na necelých 300 000 obyvatel, tj. 5,3 zařízení na 100 000. V Moravskoslezském kraji s necelými 1,2 mil. obyvatel tak připadá 2,75 zařízení na 100 000. Samozřejmě je

času či domy dětí a mládeže využívají rodiny žijící v Libereckém kraji a v Kraji Vysočina (9,4 % rodin). V Libereckém kraji existuje 17 takovýchto center (3,8 center na 100 tisíc obyvatel), a v Kraji Vysočina mají rodiny k dispozici 22 takových center (4,3 center na 100 tisíc obyvatel). Podle těchto dat je patrné, že využití těchto center rodinami není přímo spojeno s jejich počty v jednotlivých krajích, protože volba volnočasových aktivit závisí na dalších faktorech (například zálibách dítěte, dostupnosti takových zařízení z místa bydliště).

Školní kluby jsou nejpopulárnější u rodin v Jihomoravském kraji (25,3 % rodin) a ve Zlínském kraji (22,5 % rodin). V těchto krajích mají rodiny k dispozici relativně velký počet takových klubů: 68 školních klubů v Jihomoravském kraji (5,7 klubů na 100 tisíc obyvatel) a 75 školních klubů ve Zlínském kraji (12,9 klubů na 100 tisíc obyvatel). Nejméně oblíbené jsou školní kluby v Pardubickém kraji (3,9 % rodin) a v Moravskoslezském kraji (4,8 % rodin). V Pardubickém kraji se nachází 13 školních klubů (2,5 klubů na 100 tisíc obyvatel) a v Moravskoslezském kraji se nachází 40 školních klubů (3,3 klubů na 100 tisíc obyvatel).

Základní uměleckou školu jako volnočasovou aktivitu nejčastěji označovali rodiče ze Zlínského kraje (58,7 % rodin). V tomto kraji se nachází 30 základních uměleckých škol (5,1 škol na 100 tisíc obyvatel). Nejmenší podíl rodin využívajících základní uměleckou školu je ve Středočeském kraji (7,8 %). V tomto kraji je také téměř největší počet základních uměleckých škol (celkem 60 škol, 4,3 škol na 100 tisíc obyvatel)

Tabulka 8: Využití služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.³⁰

Kraj	Školní družina	Školní klub	Centrum volného času/dům dětí a mládeže	Sportovní klub	Základní umělecká škola (ZUŠ)
Hlavní město Praha	56,9 %	10,8 %	40,0 %	56,9 %	38,5 %
Středočeský kraj	39,4 %	19,4 %	26,5 %	35,8 %	7,5 %
Jihočeský kraj	65,7 %	9,9 %	24,5 %	40,1 %	11,6 %
Plzeňský kraj	14,4 %	10,6 %	31,0 %	28,5 %	41,2 %
Karlovarský kraj ³¹	41,2 %	10,2 %	56,7 %	37,0 %	29,0 %
Ústecký kraj	52,8 %	8,1 %	43,2 %	47,0 %	19,0 %
Liberecký kraj	60,5 %	7,7 %	9,5 %	39,0 %	43,9 %
Královéhradecký kraj	73,1 %	21,4 %	46,6 %	48,5 %	44,3 %
Pardubický kraj	59,2 %	3,9 %	47,9 %	63,7 %	30,7 %
Kraj Vysočina	81,4 %	19,7 %	9,4 %	29,2 %	18,4 %
Jihomoravský kraj	71,9 %	25,3 %	36,9 %	44,6 %	42,8 %
Olomoucký kraj	69,6 %	17,3 %	44,8 %	53,7 %	50,8 %
Zlínský kraj	58,1 %	22,5 %	24,8 %	52,7 %	58,7 %
Moravskoslezský kraj	60,2 %	4,8 %	54,8 %	57,9 %	39,0 %

třeba dále přihlížet ke kapacitám těchto zařízení, které jsou leckdy násobně větší ve velkých městech než v malých obcích.

³⁰ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

³¹ Zde a dále: odpovědi respondentů z Karlovarského kraje jsou, vzhledem k malému vzorku, pouze indikativní. V Karlovarském kraji odpovídalo na otázky týkající se péče o děti starší 6 let pouze 17 respondentů.

Tabulka 9: Počty vybraných zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let na 100 tisíc obyvatel podle krajů (školní rok 2019/2020).³²

Kraj	Školní družina	Školní klub	Centrum volného času/dům dětí a mládeže	Základní umělecká škola
Hlavní město Praha	20,5	5,4	2,0	2,7
Středočeský kraj	39,8	7,5	1,9	4,3
Jihočeský kraj	39,1	5,9	2,0	5,9
Plzeňský kraj	36,6	3,4	3,6	5,9
Karlovarský kraj	36,0	1,7	5,4	6,8
Ústecký kraj	32,6	6,0	4,4	3,8
Liberecký kraj	43,7	3,8	3,8	4,5
Královéhradecký kraj	48,0	6,0	5,3	5,8
Pardubický kraj	47,4	2,5	3,4	5,7
Kraj Vysočina	50,6	7,5	4,3	4,7
Jihomoravský kraj	40,3	5,7	2,8	5,4
Olomoucký kraj	46,0	4,9	2,7	4,4
Zlínský kraj	44,5	12,9	4,5	5,1
Moravskoslezský kraj	36,6	3,3	2,7	4,2

Podle výsledků seskupení podle využití služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let vykazují společné znaky Hlavní město Praha a Moravskoslezský kraj (1. seskupení) v tom, že v těchto krajích jsou často využívána všechna hodnocená zařízení, kromě školních klubů. Mezi nejpopulárnějšími zařízeními jsou školní družiny a sportovní klub.

Do druhého seskupení patří Kraj Vysočina a Liberecký kraj. Na rozdíl od ostatních krajů je v těchto dvou krajích naprosto dominantní službou školní družina. U ostatních zařízení je podíl rodin, které je využívají, relativně nízký.

Pro třetí seskupení je typické to, že hodně rodin využívá centra volného času či domy dětí a mládeže a sportovní kluby. Ve využití ostatních zařízení tyto kraje již nejsou příliš podobné. Do tohoto seskupení patří Jihočeský kraj, Karlovarský kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj a Středočeský kraj.

Do čtvrtého seskupení patří Olomoucký kraj, Ústecký kraj a Zlínský kraj. V těchto krajích rodiny často využívají školní družiny a sportovní kluby.

Jihomoravský kraj nebyl zařazen ani do jednoho ze seskupení. Tento kraj je jedinečný v tom, že rodiny využívají všechny vybrané služby zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.

³² Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](https://www.msmt.cz)

Tabulka 10: Výsledky relokačního seskupování využití služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.³³

Seskupení	Kraj
1. seskupení – často využívána všechna hodnocená zařízení, kromě školních klubů. Mezi nejpopulárnějšími zařízeními jsou školní družiny a sportovní klub	Hlavní město Praha
	Moravskoslezský kraj
2. seskupení – naprosto dominantní službou je školní družina. U ostatních zařízení je podíl rodin, které je využívají, relativně nízký	Kraj Vysočina
	Liberecký kraj
3. seskupení – hodně rodin využívá centra volného času či domy dětí a mládeže a sportovní kluby. Ve využití ostatních zařízení tyto kraje již nejsou příliš podobné	Jihočeský kraj
	Karlovarský kraj
	Královéhradecký k
	Pardubický kraj
	Plzeňský kraj
	Středočeský kraj
	Olomoucký kraj
4. seskupení – rodiny často využívají školní družiny a sportovní kluby	Ústecký kraj
	Zlínský kraj

Pozn.: Jihomoravský kraj nebyl zařazen do žádného seskupení.

Finanční dostupnost zařízení poskytujících zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity pro děti starší 6 let

V další podkapitole jsou představeny grafy, na kterých jsou zobrazeny podíly respondentů, kteří ohodnotili dostupnost vybraných zařízení poskytujících zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.

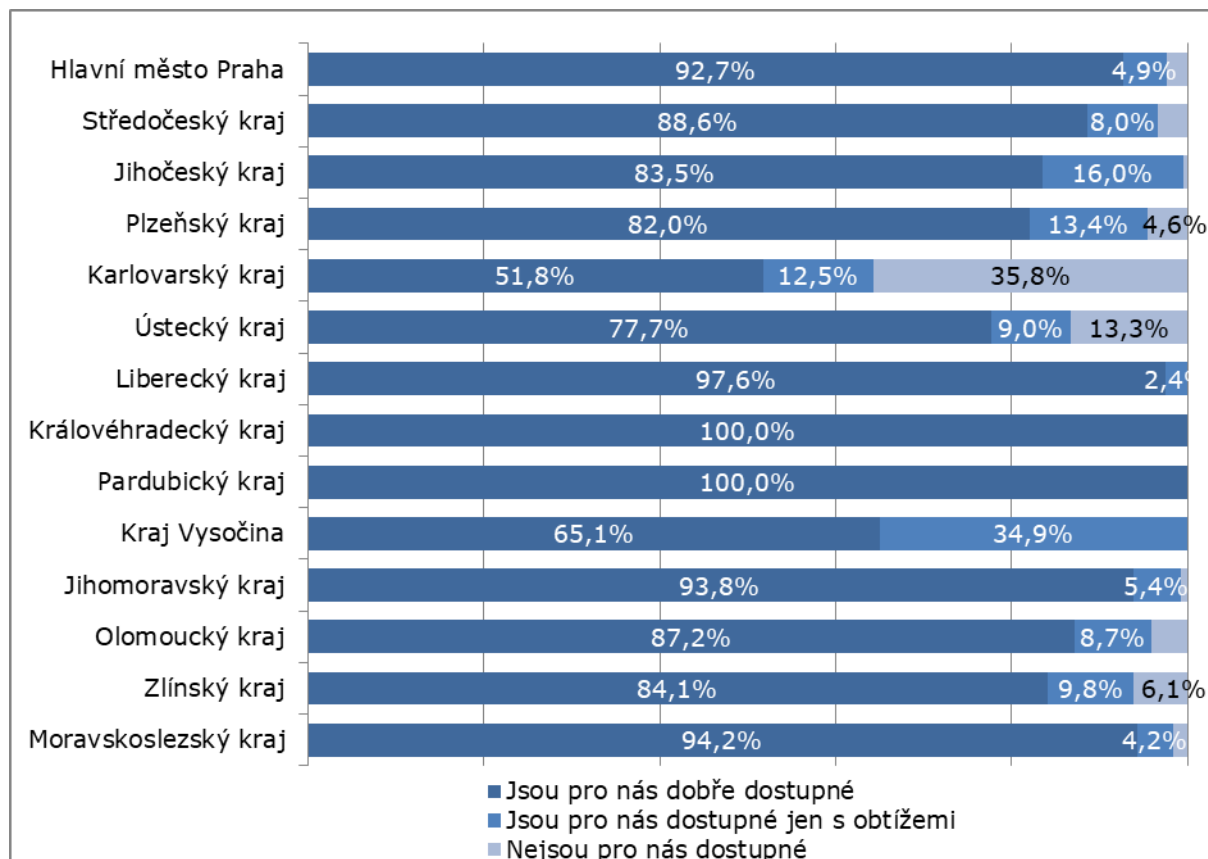
Finanční dostupnost **školních družin** je ve většině krajů ohodnocená jako dobrá. Pro 100 % dotazovaných rodin z Královéhradeckého kraje a Pardubického kraje je školní družina dobře dostupná. Finanční dostupnost může být jednou z příčin vysokého podílu rodin, které využívají školní družinu, v těchto krajích: 73,1 % rodin z Královéhradeckého kraje a 59,2 % rodin z Pardubického kraje (viz tabulka 9).

Relativně nízká hodnocení finanční dostupnosti získaly družiny z Karlovarského kraje a Kraje Vysočina: pouze téměř polovina (51,8 %) respondentů z Karlovarského kraje vybrala možnost, že školní družina je pro ně dobře finančně dostupná a 65,1 % respondentů z Kraje Vysočina uvedlo, že je školní družina pro ně dobře finančně dostupná.

³³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 9: Finanční dostupnost školních družin podle krajů, relevantní odpovědi, N = 684.³⁴

Celkově jsou pro rodiny z většiny krajů **školní kluby** dobře finančně dostupné. Pro všechny rodiny z Královéhradeckého kraje a z Pardubického kraje jsou školní kluby dobře finančně dostupné.

Na rozdíl od ostatních krajů jsou pro více než polovinu rodin (51,8 % rodin) z Plzeňského kraje školní kluby dostupné jen s obtížemi.

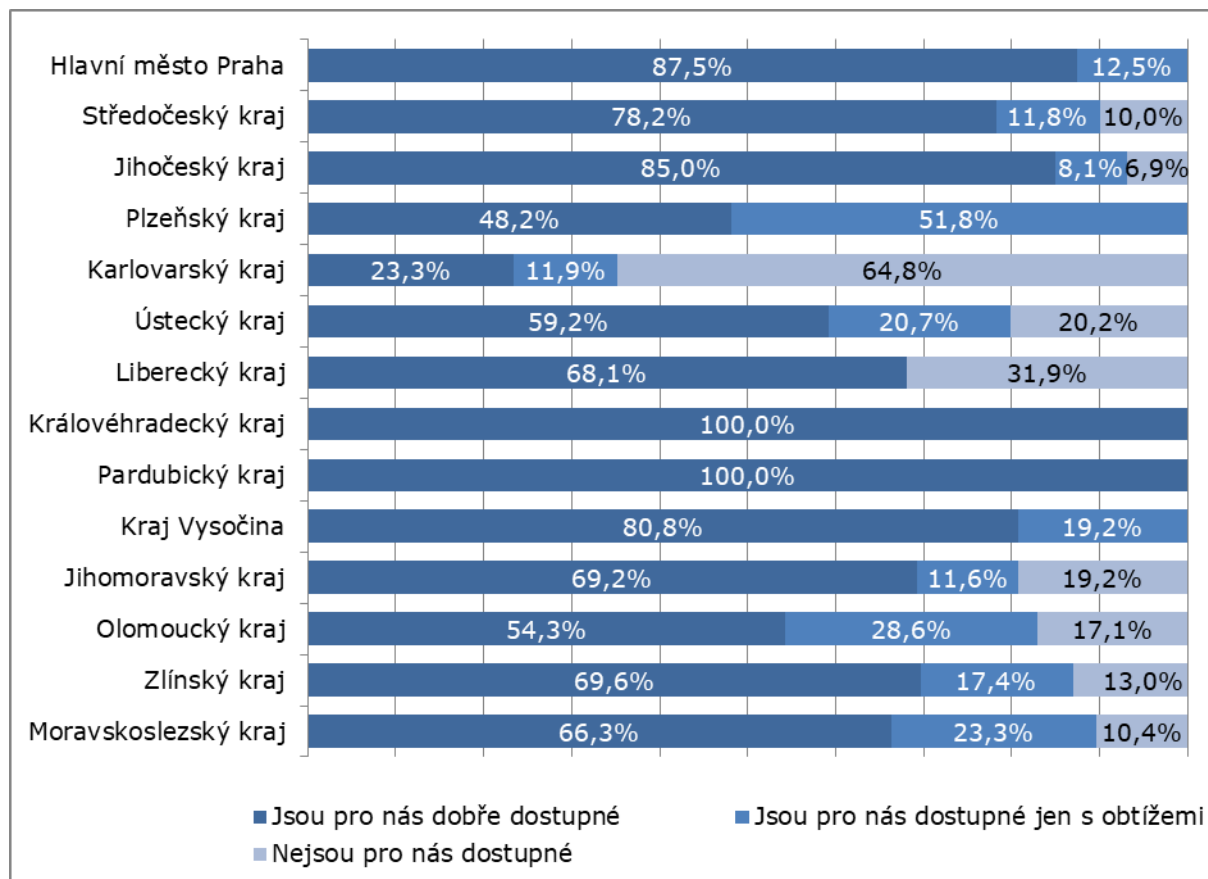
Většina rodin (64,8 %) z Karlovarského kraje ohodnotila školní kluby jako finančně nedostupné. To je jediný kraj v ČR, ve kterém respondenti negativně ohodnotili finanční dostupnost této služby a tato finanční nedostupnost může u rodin ovlivnit využití této služby, kterou využívá pouze 10,2 % rodin. (viz tabulka 9)³⁵.

³⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

³⁵ Nelze ale vyloučit ani opačnou kauzalitu, respondenti, kteří nějakou službu nevyužívají (z různých důvodů, ne nutně jen finančních) mohou mít zkreslenou představu o její ceně.

Graf 10: Finanční dostupnost školních klubů podle krajů, relevantní odpovědi, N = 364.³⁶

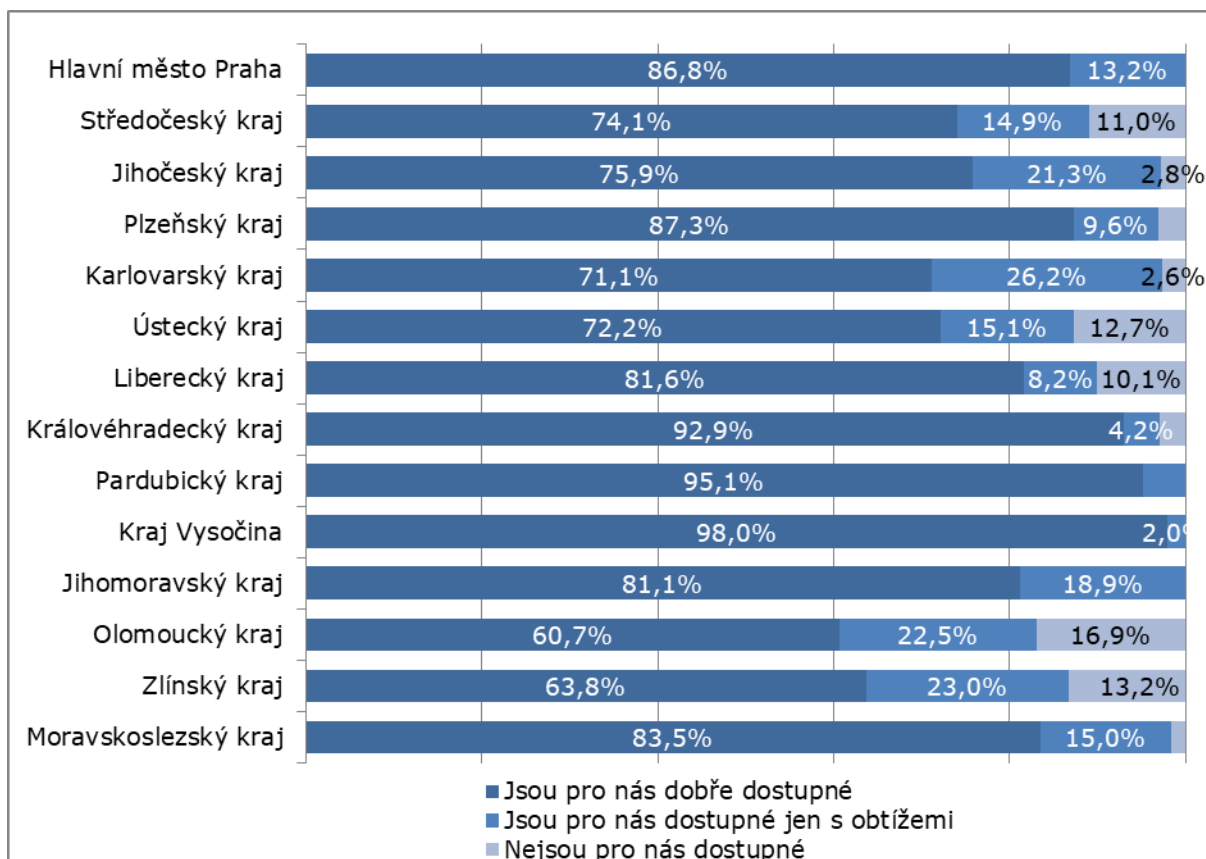

Všichni rodiče, kteří hodnotili finanční dostupnost **center volného času/dům dětí a mládeže** ve všech krajích se shodli, že tato služba je pro ně dobře finanční dostupná. Přes 90 % respondentů z Královéhradeckého kraje, z Pardubického kraje a z Kraje Vysočina konstatovalo, že návštěva center volného času/dům dětí a mládeže je pro jejich rodinu dobře finanční dostupná. V Olomouckém kraji a ve Zlínském kraji takových rodin bylo kolem 60 %.

³⁶ Zdroj: Výsledky šetření (2021)

Graf 11: Finanční dostupnost center volného času/dům dětí a mládeže podle krajů, relevantní odpovědi, N = 507.³⁷

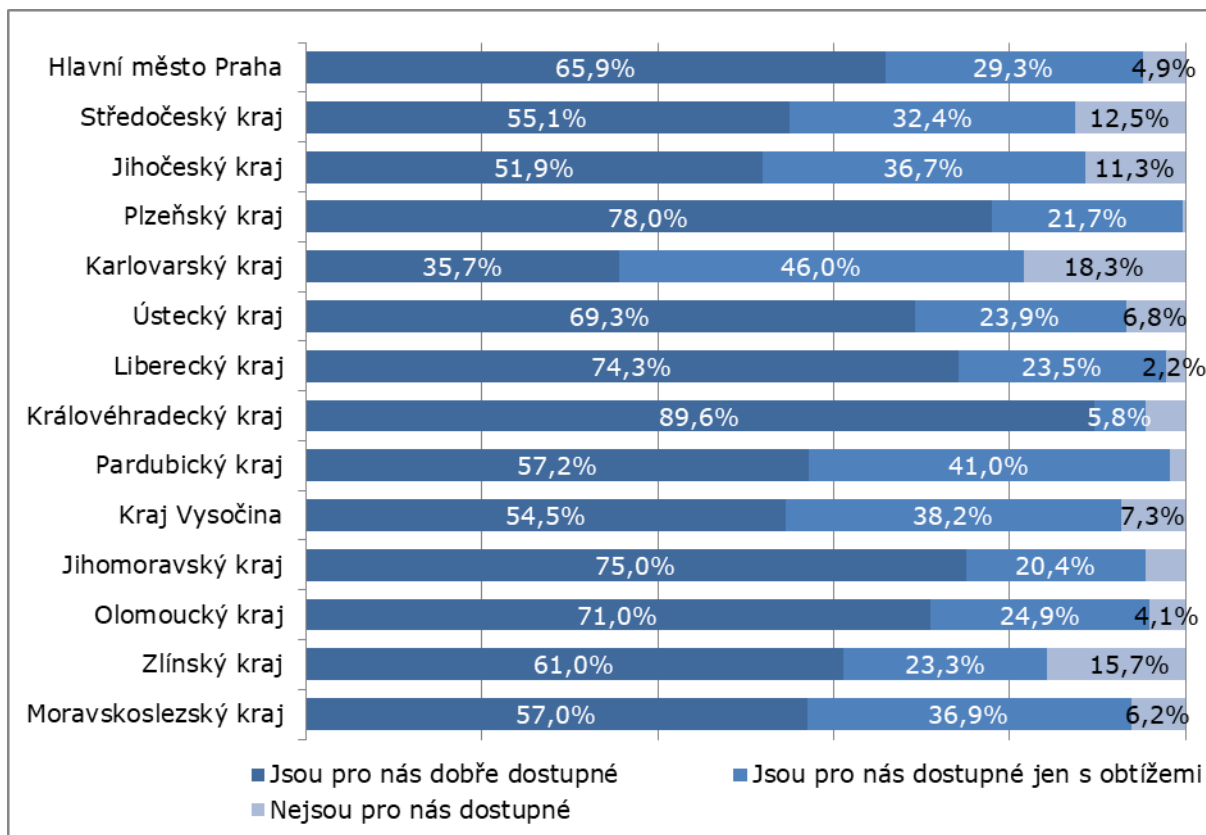

Finanční dostupnost **sportovních klubů** je velmi pozitivně hodnocena ve všech krajích ČR kromě Karlovarského kraje. V tomto kraji je pro 46,0 % rodin tato služba dostupná jen s obtížemi. V ostatních krajích je pro většinu rodin tato služba dobře finančně dostupná. Největší podíl rodin, pro které je návštěva sportovních klubů dobře finančně dostupná, je v Královéhradeckém kraji (89,6 % rodin).

³⁷ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 12: Finanční dostupnost sportovních klubů podle krajů, relevantní odpovědi, N = 594.³⁸

Podle subjektivního hodnocení respondentů jsou **základní umělecké školy** dobře finančně dostupné pro většinu rodin ve všech krajích. Největší podíly takovýchto rodin můžeme vidět v Královéhradeckém kraji (89,4 % rodin), v Pardubickém kraji (89,3 % rodin) a v Hlavním městě Praze (86,2 % rodin). Nejmenší podíl rodin, pro něž je tato služba dobře finančně dostupná, je ve Středočeském kraji (21,7 % rodin).

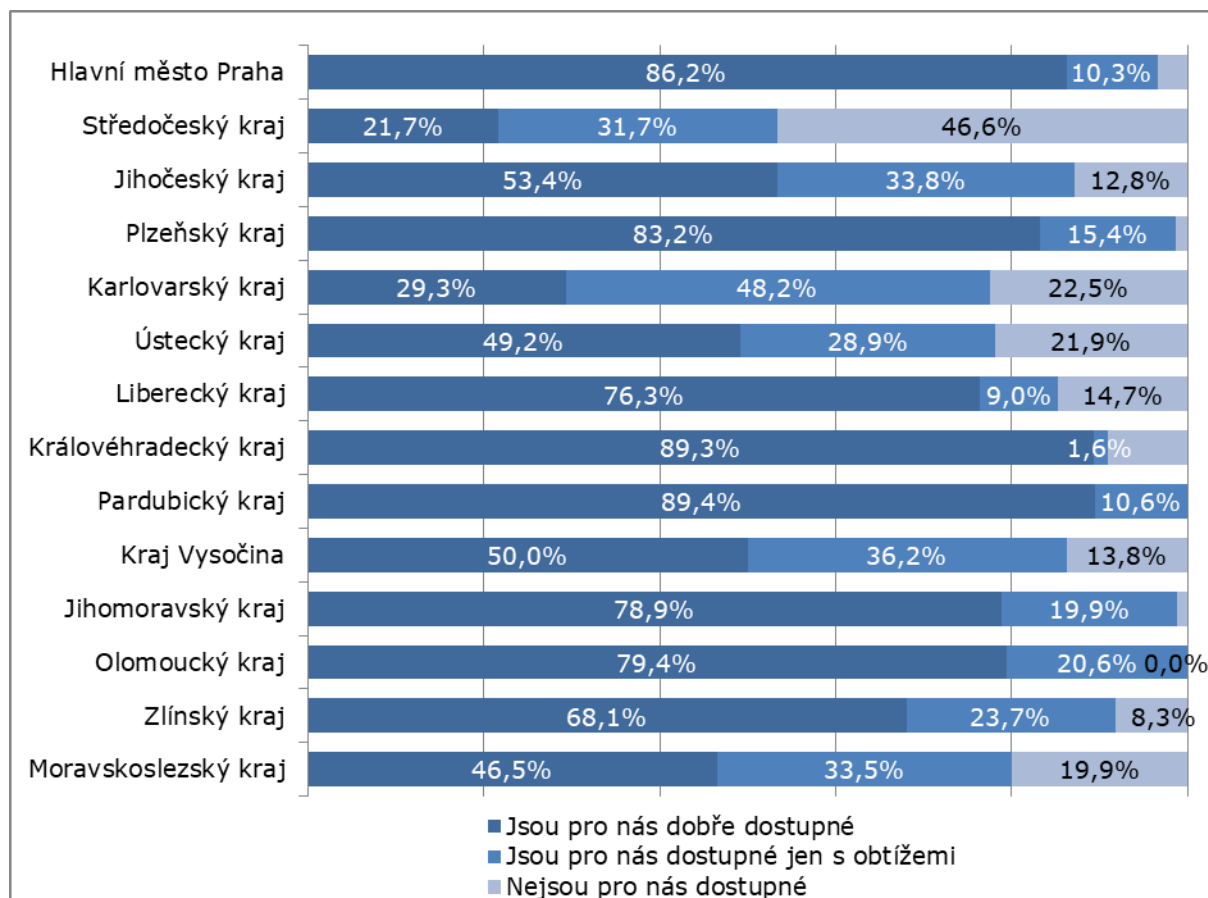
Pro 48,2 % rodin z Karlovarského kraje jsou základní umělecké školy finančně dostupné jen s obtížemi. V tomto kraji je tato služba dobře finančně dostupná pouze pro 29,3 % rodin.

Pro 46,6 % rodin ve Středočeském kraji nejsou základní umělecké školy finančně dostupné. Finanční nedostupnost mohla ovlivnit využití v tomto kraji: tuto službu využívá pouze 7,5 % rodin, což je nejmenší podíl v ČR (viz tabulka 9).

³⁸ Zdroj: Výsledky šetření (2021)

Graf 13: Finanční dostupnost základních uměleckých škol podle krajů, relevantní odpovědi, N = 458.³⁹

Podle hodnocení finanční dostupnosti vybraných služeb je možné rozdělit kraje na 4 seskupení. První seskupení tvoří Hlavní město Praha, Olomoucký kraj, Pardubický kraj, Středočeský kraj a Ústecký kraj. V těchto krajích respondenti podobně ohodnotili finanční dostupnost center volného času či domů dětí a mládeže a sportovních klubů: pro většinu rodin jsou tyto služby dobře finančně dostupné, o něco menší podíl respondentů odpověděl, že tyto služby jsou pro ně dostupné s obtížemi a nejmenší podíl respondentů uvedl odpověď „Nejsou pro nás dostupné“.

Druhé seskupení (Jihočeský kraj, Kraj Vysočina, Královéhradecký kraj, Liberecký kraj, Zlínský kraj) tvoří kraje, ve kterých se respondenti shodli na hodnocení finanční dostupnosti sportovních klubů: pro většinu rodin služby tohoto zařízení jsou dobře finančně dostupné, o něco menší podíl respondentů odpověděl, že tyto služby jsou pro ně dostupné s obtížemi a nejmenší podíl respondentů má odpověď „Nejsou pro nás dostupné“. V těchto krajích jsou dobře finančně dostupné všechny vybrané služby zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.

Do třetího seskupení spadá Jihomoravský kraj a Moravskoslezský kraj. Rodiny z těchto dvou krajů se shodly na hodnocení finanční dostupnosti školních družin, center volného času či domů dětí a mládeže, sportovních klubů a základních uměleckých škol: pro většinu rodin jsou služby těchto zařízení dobře finančně dostupné, o něco menší podíl respondentů odpověděl, že tyto služby jsou pro ně dostupné s obtížemi a nejmenší podíl respondentů uvedl odpověď „Nejsou pro nás dostupné“. V těchto krajích jsou dobře finančně dostupné všechny vybrané služby zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.

³⁹ Zdroj: Výsledky šetření (2021)

Do čtvrtého seskupení patří kraje, které se podobají v tom, že pro rodiny jsou dobře finančně dostupné služby dvou zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let – školních skupin a center volného času či domů dětí a mládeže. Respondenti v Karlovarském a Plzeňském kraji se shodli na hodnocení finanční dostupnosti center volného času či domů dětí a mládeže a sportovních klubů: pro většinu rodin tyto služby jsou dobře finančně dostupné, o něco menší podíl respondentů odpověděl, že tyto služby jsou pro ně dostupné s obtížemi a nejmenší podíl respondentů má odpověď „Nejsou pro nás dostupné“.

Tabulka 11: Výsledky relokačního seskupování hodnocení finanční dostupnosti služeb zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.⁴⁰

Seskupení	Kraj
1. seskupení – pro většinu rodin jsou dobře finančně dostupná centra volného času či domy dětí a mládeže a sportovní kluby, o něco menší podíl respondentů odpověděl, že tyto služby jsou pro ně dostupné s obtížemi a nejmenší podíl respondentů uvedl odpověď „Nejsou pro nás dostupné“.	Hlavní město Praha
	Olomoucký kraj
	Pardubický kraj
	Středočeský kraj
	Ústecký kraj
2. seskupení – pro většinu rodin jsou dobře finančně dostupné sportovní kluby, o něco menší podíl respondentů odpověděl, že tyto služby jsou pro ně dostupné s obtížemi a nejmenší podíl respondentů uvedl odpověď „Nejsou pro nás dostupné“. V těchto krajích jsou dobře finančně dostupné všechny vybrané služby zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let	Jihočeský kraj
	Kraj Vysočina
	Královéhradecký kraj
	Liberecký kraj
	Zlínský kraj
3. seskupení – pro většinu rodin jsou dobře finančně dostupné školní družiny, centra volného času či domy dětí a mládeže, sportovní kluby a základní umělecké školy o něco menší podíl respondentů odpověděl, že tyto služby jsou pro ně dostupné s obtížemi a nejmenší podíl respondentů uvedl odpověď „Nejsou pro nás dostupné“. V těchto krajích jsou dobře finančně dostupné všechny vybrané služby zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let	Jihomoravský kraj
	Moravskoslezský kraj
4. seskupení – pro rodiny z obou krajů jsou dobře finančně dostupné služby dvou zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let – školních skupin a center volného času či domů dětí a mládeže	Karlovarský kraj
	Plzeňský kraj

Potřebné změny v oblasti zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity pro děti starší 6 let

Dále se podíváme na názory respondentů Šetření na změny v oblasti zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.

Lepší finanční dostupnost volnočasových aktivit by nejvíce uvítaly rodiny ze Středočeského kraje (73,0 % rodin) a rodiny z Karlovarského kraje (60,9 % rodin). Nejméně často tuto změnu zmiňovali respondenti z Plzeňského kraje (26,9 % rodin).

Větší rozmanitost nabízených aktivit/kroužků by nejvíce uvítaly rodiny z Královéhradeckého kraje (66,3 % rodin) a z Pardubického kraje (65,8 % rodin). Nejmenší podíl respondentů, kteří označili tuto možnost, žije v Jihočeském kraji (27,6 % respondentů).

⁴⁰ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Lepší místní dostupnost zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let by nejvíce pomohla ve Zlínském kraji (59,4 % rodin) a v Olomouckém kraji (53,5 % rodin). V Kraji Vysočina je takových rodin pouze čtvrtina (25,6 %).

Tabulka 12: Návrhy na zlepšení v oblasti zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let podle krajů, N = 898.⁴¹

Kraj	Lepší finanční dostupnost (tzn. nižší poplatky za využití služby)	Větší rozmanitost nabízených aktivit/kroužků	Lepší místní dostupnost zařízení poskytujících zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let
Hlavní město Praha	52,3 %	55,4 %	33,8 %
Středočeský kraj	73,0 %	33,3 %	27,7 %
Jihočeský kraj	46,7 %	27,6 %	51,8 %
Plzeňský kraj	26,9 %	57,9 %	31,6 %
Karlovarský kraj	60,9 %	55,8 %	44,2 %
Ústecký kraj	50,0 %	52,7 %	31,0 %
Liberecký kraj	33,8 %	62,2 %	47,5 %
Královéhradecký kraj	37,7 %	66,3 %	32,3 %
Pardubický kraj	46,8 %	65,8 %	29,1 %
Kraj Vysočina	51,2 %	33,3 %	25,6 %
Jihomoravský kraj	38,6 %	52,0 %	44,9 %
Olomoucký kraj	44,3 %	40,6 %	53,5 %
Zlínský kraj	54,4 %	35,4 %	59,4 %
Moravskoslezský kraj	52,0 %	29,9 %	48,0 %

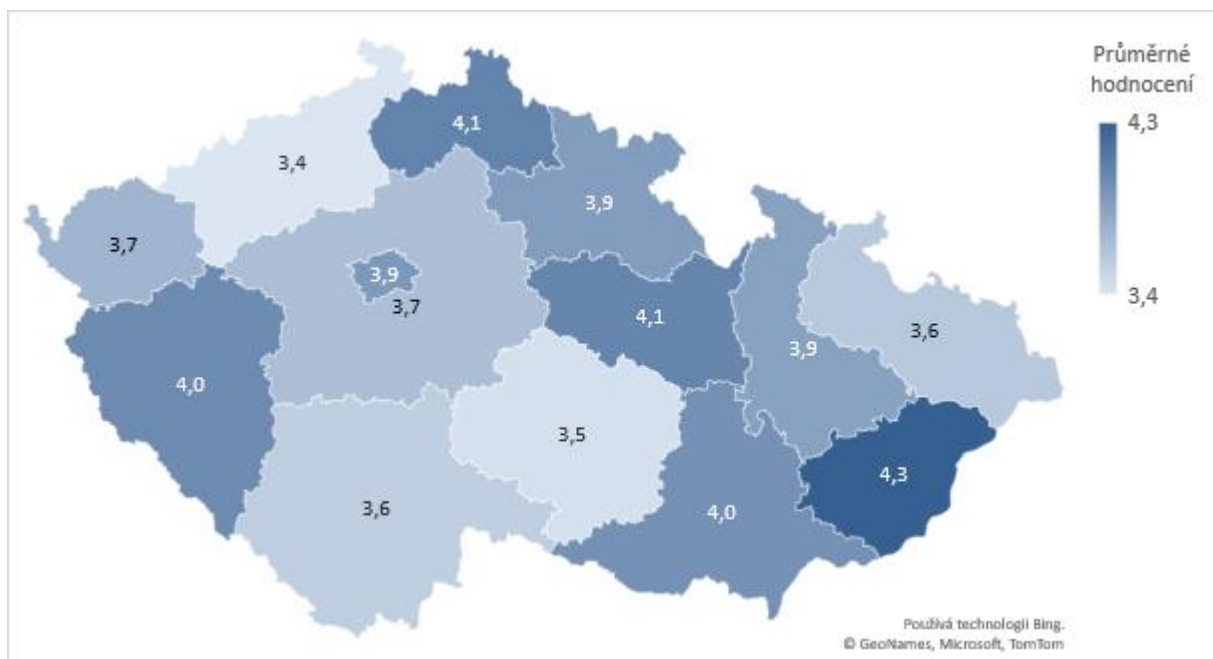
Celková spokojenost se službami zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let

Respondenti také mohli ohodnotit svoji celkovou spokojenost se službami zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let, kterou využívají či využili v posledních dvou letech na škále od 1 do 5, kde 1 znamená velmi nespokojen(a) a 5 velmi spokojen(a). Ve většině krajů rodiny jsou spíše spokojené se službami zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let. V Ústeckém kraji a v Kraji Vysočina rodiny ohodnotily svoji spokojenost spíše neutrálně.

⁴¹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 14: Celková spokojenost se službami zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let podle krajů, N = 898.⁴²

2.1.3. Služby pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory

Dostupnost, hodnocení a využití služeb pro osoby se zdravotním a sociálním hendikepem a seniory

Tato podkapitola je věnována potřebám osob se zdravotním či sociálním hendikepem a seniorům.

V tabulce 13 jsou uvedeny počty sociálních služeb pro seniory a osoby s hendikepem a průměrné subjektivní hodnocení spokojenosti se službami poskytujícími péči o osoby se zdravotním a sociálním hendikepem nebo o seniory. Celkově rozdíl v průměrném subjektivním hodnocení spokojenosti se službami poskytujícími péči o lidi se zdravotním či sociálním hendikepem nebo o seniory se významně neliší podle krajů, a je ve většině krajů spíše neutrální.

Nejlepší hodnocení sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem nebo seniory můžeme vidět v Pardubickém kraji (4,3). V tomto kraji lidé jsou spíše spokojeni se sociálními službami pro tyto cílové skupiny.

Relativně nejhorší hodnocení spokojenosti se službami poskytujícími péči o osoby se zdravotním a sociálním hendikepem nebo o seniory vyjádřili respondenti z Libereckého kraje (2,5).

⁴² Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 13: Počet sociálních služeb podle cílové skupiny na 100 tisíc obyvatel (2021)⁴³ a průměrné subjektivní hodnocení spokojenosti se službami poskytujícími péči o osoby se zdravotním a sociálním hendikepem nebo o seniory⁴⁴ podle krajů, N = 515.

Kraj	Senioři	OZP	Hodnocení služeb poskytujících péči
Hlavní město Praha	21,7	15,0	3,4
Středočeský kraj	24,9	20,2	2,8
Jihočeský kraj	24,4	23,8	3,4
Plzeňský kraj	21,7	18,1	4,0
Karlovarský kraj ⁴⁵	17,0	16,3	3,5
Ústecký kraj	19,7	17,5	3,3
Liberecký kraj	27,9	21,9	2,5
Královéhradecký kraj	23,6	16,3	3,7
Pardubický kraj	27,7	20,5	4,3
Kraj Vysočina	21,2	10,4	2,7
Jihomoravský kraj	16,9	12,4	2,8
Olomoucký kraj	18,2	6,8	3,2
Zlínský kraj	24,2	13,4	3,8
Moravskoslezský kraj	22,8	17,2	3,1

Výsledky Šetření ukázaly, že většina rodin v ČR **se stará o osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory doma**. Nejvíce je takových rodin ve Středočeském kraji (94,7 % rodin) a v Libereckém kraji (86,3 % rodin). Nejmenší podíl takových rodin je v Karlovarském kraji (34,5 % rodin).

Nevíce rodin, které **kombinují péči v domácím prostředí s využitím sociálních služeb**, je v Královéhradeckém kraji (48,3 % rodin) a v Moravskoslezském kraji (46,3 % rodin). V Královéhradeckém kraji existuje 130 sociálních služeb pro seniory (23,6 služeb na 100 tisíc obyvatel) a 90 sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením (16,3 služeb na 100 tisíc obyvatel). V Moravskoslezském kraji existuje pro 274 sociálních služeb pro seniory (22,8 služeb na 100 tisíc obyvatel) a 207 služeb pro osoby se zdravotním postižením (17,2 služeb na 100 tisíc obyvatel). Nejmenší podíl takových rodin je ve Středočeském kraji (5,3 % rodin) a v Libereckém kraji (5,6 % rodin), kde převažuje domácí péče. Ve Středočeském kraji je dostupných 345 služeb pro seniory (24,9 služeb na 100 tisíc obyvatel) a 280 služeb pro osoby se zdravotním postižením (20,2 služeb na 100 tisíc obyvatel). V Libereckém kraji je 124 dostupných služeb pro seniory (27,9 služeb na 100 tisíc obyvatel) a 97 služeb pro osoby se zdravotním postižením (21,9 služeb na 100 tisíc obyvatel).

Největší podíl rodin, které využívají **sociální služby** pro péči o osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory, je v Ústeckém kraji (25,4 % rodin). V tomto kraji mají senioři k dispozici 162 sociálních služeb (19,7 služeb na 100 tisíc obyvatel) a osoby se zdravotním hendikepem mají k dispozici sociálních služeb (17,5 služeb na 100 tisíc obyvatel). Tento způsob zajištění péče je v Ústeckém kraji o něco málo méně populární, než je domácí kombinovaná péče. Nejmenší podíl rodin, které využívají pro péči o osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory pouze sociální služby, je ve Středočeském kraji (0,0 %) a v Královéhradeckém kraji (1,1 %). Na rozdíl

⁴³ Zdroj: [Registr poskytovatelů služeb \(mpsv.cz\)](https://mnav.mpsv.cz/registr-poskytovatelů-sluzeb)

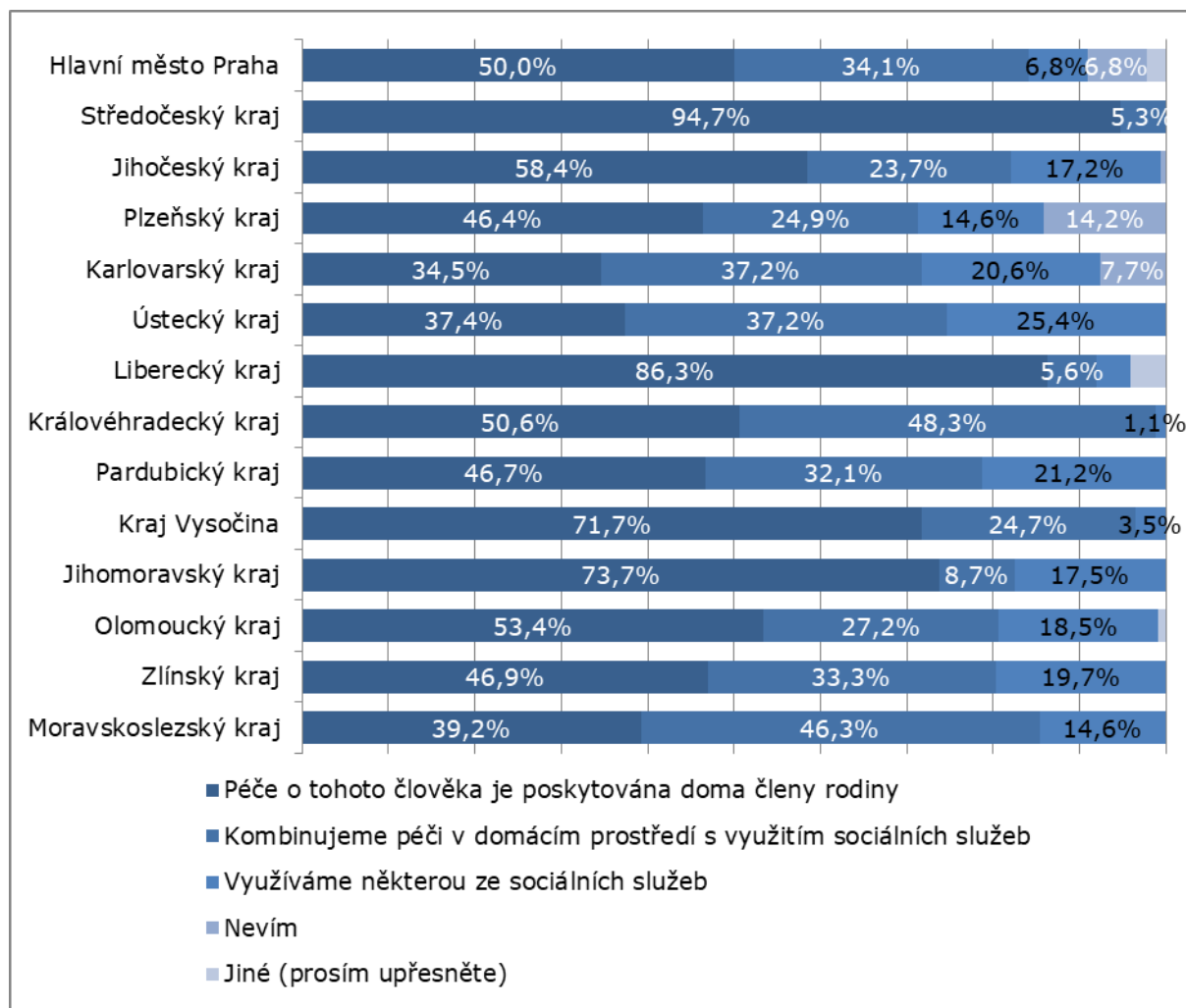
⁴⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

⁴⁵ Zde a dále: odpovědi respondentů z Karlovarského kraje jsou, vzhledem k malému vzorku, pouze indikativní. V Karlovarském kraji odpovídalo na otázky týkající se péče o osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory pouze 14 respondentů.

od ostatních krajů je v Jihomoravském kraji využití sociální služby druhou nejčastěji označovanou možností. V tomto kraji mají senioři k dispozici 201 sociálních služeb (16,9 služeb na 100 tisíc obyvatel) a osoby se zdravotním hendikepem mají k dispozici 148 sociálních služeb (12,4 služeb na 100 tisíc obyvatel).

Graf 15: Způsoby zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora podle krajů, N = 652.⁴⁶

Kraje je možné seskupit⁴⁷ podle způsobů zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora. Do prvního seskupení patří kraje, ve kterých je dominantním způsobem zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora péče poskytovaná doma členy rodiny, méně častým způsobem péče o takové osoby je kombinace péče v domácím prostředí s využitím sociálních služeb. Ještě méně častým způsobem je využití některých ze sociálních služeb. Mezi takovými kraji je Olomoucký kraj, Plzeňský kraj, Hlavní město Praha, Pardubický kraj, Zlínský kraj, Jihočeský kraj a Kraj Vysočina.

K druhému seskupení patří kraje, ve kterých podíl rodin pečujících o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora doma je přibližně stejný jako podíl rodin, které kombinují péči v domácím prostředí s využitím sociálních služeb. Mezi takovými kraji jsou Královéhradecký kraj, Ústecký kraj, Karlovarský kraj a Moravskoslezský kraj.

⁴⁶ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

⁴⁷ Pro shlukovou analýzu byla použita metoda průměrné vazby (between-groups linkage).

Ve třetím seskupení jsou kraje, ve kterých je péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora v domácím prostředí dominantním způsobem. Ostatní způsoby jsou téměř neužívány. K takovým krajům patří Liberecký kraj, Středočeský kraj a Jihomoravský kraj.

Tabulka 14: Výsledky hierarchické shlukové analýzy způsobů zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora v jednotlivých krajích.⁴⁸

Seskupení	Kraj
1. seskupení – dominantním způsobem zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora je péče poskytovaná doma členy rodiny, méně častým způsobem péče o takové osoby je kombinace péče v domácím prostředí s využitím sociálních služeb. Ještě méně častým způsobem je využití některých ze sociálních služeb	Olomoucký kraj
	Plzeňský kraj
	Hlavní město Praha
	Pardubický kraj
	Zlínský kraj
	Jihočeský kraj
	Kraj Vysočina
2. seskupení – podíl rodin pečujících o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora doma je přibližně stejný jako podíl rodin, které kombinují péči v domácím prostředí s využitím sociálních služeb	Královéhradecký kraj
	Ústecký kraj
	Karlovarský kraj
	Moravskoslezský kraj
3. seskupení – péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora v domácím prostředí je dominantním způsobem. Ostatní způsoby jsou skoro neužívány	Liberecký kraj
	Středočeský kraj
	Jihomoravský kraj

Potřebné změny v oblasti služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory

Dále se podíváme na názory respondentů Šetření na změny v oblasti služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory. Rozdíly mezi podíly odpovědí jsou vidět primárně u potřeby zvýšení kapacity zařízení, která péči poskytují.

Zvýšení kapacity zařízení, která péči poskytují, by nejvíce potřebovaly rodiny z Kraje Vysočina (58,2 % rodin) a z Karlovarského kraje (54,9 % rodin). Na rozdíl od ostatních krajů je v Kraji Vysočina tato změna tou, která by rodinám podle respondentů nejvíce pomohla. Nejméně relevantní je tato změna pro rodiny z Pardubického kraje (4,7 % rodin) a z Královéhradeckého kraje (5,0 % rodin).

Lepší finanční dostupnost potřebují primárně rodiny z Ústeckého kraje (75,0 % rodin) a z Královéhradeckého kraje (67,5 % rodin). Tato změna je relevantní pro všechny kraje, protože nejnižší podíl těchto odpovědí je v Jihomoravském kraji, kde o to žádala třetina respondentů (33,7 % rodin), což i tak považujeme za velký podíl.

Lepší místní dostupnost zařízení poskytujících tuto péči by nejvíce uvítaly rodiny ze Zlínského kraje (57,6 % rodin). Nejmenší podíl odpovědí je v Libereckém kraji: pouze 17,6 % respondentů označilo tuto změnu za tu, která by pomohla českým rodinám.

⁴⁸ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 15: Návrhy na zlepšení v oblasti služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory podle krajů, N = 652.⁴⁹

Kraj	Větší kapacita zařízení, která péči poskytují	Lepší finanční dostupnost (tzn. nižší poplatky za využití služby)	Lepší místní dostupnost zařízení poskytujících tuto péči
Hlavní město Praha	38,6 %	61,4 %	31,8 %
Středočeský kraj	49,2 %	52,3 %	32,4 %
Jihočeský kraj	28,9 %	38,2 %	46,0 %
Plzeňský kraj	15,8 %	56,5 %	42,2 %
Karlovarský kraj	54,9 %	58,5 %	48,2 %
Ústecký kraj	31,2 %	75,0 %	33,6 %
Liberecký kraj	25,7 %	37,1 %	17,6 %
Královéhradecký kraj	5,0 %	67,5 %	21,2 %
Pardubický kraj	4,7 %	52,3 %	52,3 %
Kraj Vysočina	58,2 %	47,0 %	37,5 %
Jihomoravský kraj	21,6 %	33,7 %	53,2 %
Olomoucký kraj	23,9 %	52,7 %	51,4 %
Zlínský kraj	39,4 %	53,9 %	57,6 %
Moravskoslezský kraj	35,9 %	55,3 %	42,2 %

2.2. Poradenské a preventivní služby

Dostupnost a využití poradenských a preventivních služeb

Jednotlivé kraje se velmi liší podle typu poradenství, které je v dané lokalitě poskytováno. V oblasti **vzdělání** dostávají poradenství nejčastěji osoby z Plzeňského kraje (72,2 % respondentů) a z Libereckého kraje (71,9 % respondentů). Nejméně často využívají poradenství v této oblasti obyvatelé ze Středočeského kraje (21,0 % respondentů) a z Hlavního města Prahy (25,5 % respondentů).

V porovnání s jinými kraji mají o **finanční poradenství** největší zájem obyvatelé z Hlavního města Prahy (59,6 % respondentů). Nejméně tato oblast zajímá osoby z Libereckého kraje a z Ústeckého kraje (0,0 % respondentů).

Právní poradenství nejvíce využívali respondenti z Jihočeského kraje (65,4 % respondentů) a ze Zlínského kraje (62,6 % respondentů). Respondenti z Karlovarského, z Ústeckého a z Libereckého kraje toto poradenství v poslední době nevyužívali.

O **kariérní poradenství** je největší zájem v Jihomoravském kraji (21,1 % respondentů) a nejmenší zájem v Libereckém kraji (0,0 % respondentů), v Královéhradeckém kraji (0,0 % respondentů) a Kraji Vysočina (0,8 % respondentů).

Sociální poradenství je nejvíce žádané v Karlovarském kraji (34,2 % respondentů), v Moravskoslezském kraji (34,1 % respondentů) a v Kraji Vysočina (33,2 % respondentů). Nejmenší podíl respondentů, kteří využili sociální poradenství, je ve Středočeském kraji (0,7 % respondentů).

⁴⁹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Poradenství v oblasti **partnerství a rodičovství** je nejpobulárnější ve Středočeském kraji (36,7 % respondentů). Nejméně respondentů, kteří využili takovéto poradenství, je v Moravskoslezském kraji (10,3 % respondentů).

O poradenství v oblasti **sladování rodinného a pracovního života** je v krajích celkově velmi nízký zájem. Nejčastěji využili poradenství v této oblasti dotazované osoby z Moravskoslezského kraje (12,5 % respondentů). Ve Středočeském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém kraji a v Kraji Vysočina nevedl ani jeden respondent, že by využil poradenství v této oblasti.

Tabulka 16: Využití poradenských a preventivních služeb v jednotlivých oblastech podle krajů, N = 566.⁵⁰

Kraj	Vzdělávání	Partnerství a rodičovství	Finanční poradenství	Kariérní poradenství	Oblast sladování rodinného a pracovního života	Právní poradenství	Sociální poradenství
Hlavní město Praha	25,5 %	17,0 %	59,6 %	10,6 %	2,1 %	27,7 %	19,1 %
Středočeský kraj	21,0 %	36,7 %	43,0 %	15,4 %	0,0 %	7,4 %	0,7 %
Jihočeský kraj	51,1 %	28,7 %	35,5 %	12,9 %	2,2 %	65,4 %	7,3 %
Plzeňský kraj	72,2 %	13,0 %	30,4 %	6,5 %	2,1 %	8,7 %	5,5 %
Karlovarský kraj ⁵¹	32,8 %	28,4 %	38,6 %	2,6 %	2,6 %	0,0 %	34,2 %
Ústecký kraj ⁵²	56,8 %	23,9 %	0,0 %	7,3 %	0,0 %	0,0 %	20,0 %
Liberecký kraj ⁵³	71,9 %	17,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,7 %
Královéhradecký kraj ⁵³	62,2 %	28,0 %	10,1 %	0,0 %	0,0 %	19,9 %	4,9 %
Pardubický kraj	49,7 %	23,5 %	2,7 %	8,8 %	0,0 %	2,7 %	2,7 %
Kraj Vysočina	47,7 %	20,0 %	25,3 %	0,8 %	0,0 %	12,8 %	33,2 %
Jihomoravský kraj	56,1 %	29,1 %	18,5 %	21,1 %	4,6 %	22,9 %	5,5 %
Olomoucký kraj	53,0 %	24,9 %	34,3 %	4,0 %	6,8 %	36,2 %	20,5 %
Zlínský kraj	58,5 %	20,9 %	27,4 %	11,5 %	3,1 %	62,6 %	11,9 %
Moravskoslezský kraj	42,1 %	10,3 %	32,8 %	8,7 %	12,5 %	22,4 %	34,1 %

I když se obyvatelstvo jednotlivých krajů hodně liší podle oblastí, ve kterých využívají poradenství, během relokačního seskupování byly kraje rozděleny na dvě seskupení. Do prvního seskupení (Karlovarský kraj, Královéhradecký kraj, Liberecký kraj, Pardubický kraj, Středočeský kraj a Ústecký kraj) spadají kraje, ve kterých je často využíváno poradenství v oblasti vzdělání (25,5 - 72,2 % odpovědí, viz tabulka 19) a poradenství v oblasti partnerství (13,0 - 29,1 % odpovědí,

⁵⁰ Zdroj: Výsledky šetření (2021)

⁵¹ Zde a dále: odpovědi respondentů z Karlovarského kraje jsou, vzhledem k malému vzorku, pouze indikativní. V Karlovarském kraji odpovídalo na otázky týkající se využití poradenských a preventivních služeb pouze 14 respondentů.

⁵² Zde a dále: odpovědi respondentů z Ústeckého kraje jsou, vzhledem k malému vzorku, pouze indikativní. V Ústeckém kraji odpovídalo na otázky týkající se péče o osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory pouze 16 respondentů.

⁵³ Zde a dále: odpovědi respondentů z Libereckého a Královéhradeckého kraje jsou, vzhledem k malému vzorku, pouze indikativní vzhledem k malému vzorku. V Libereckém kraji a v Královéhradeckém kraji odpovídalo na otázky týkající se péče o osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory pouze 17 respondentů.

viz tabulka 16). Pro toto seskupení je typické, že v porovnání s ostatními oblastmi je také relativně často využíváno finanční poradenství (18,5 – 59,6 % odpovědí, viz tabulka 16).

Do druhého seskupení patří Hlavní město Praha, Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina, Olomoucký kraj, Plzeňský kraj a Zlínský kraj. V těchto krajích respondenti často odpovídali, že využívají poradenství v oblasti vzdělání (21,0 – 71,9 % odpovědí, viz tabulka 19). V tomto seskupení krajů na rozdíl od prvního respondenti častěji využívali poradenství v oblasti partnerství (17,0 – 36,7 % odpovědí, viz tabulka 16). Pro toto seskupení je také typické málo časté využití právnických služeb (0,0 – 19,9 % odpovědí, viz tabulka 16).

Ani do jednoho z těchto dvou seskupení nebyl zařazen Moravskoslezský kraj. Tento kraj je výjimečný tím, že respondenti, kteří tam bydlí, v porovnání s ostatními poradenskými službami méně často vyžívali poradenství v oblasti partnerství a rodičovství (pouze 10,3 % odpovědí, viz tabulka 16). Zároveň na rozdíl od ostatních krajů respondenti v tomto kraji častěji využívali poradenské služby v oblasti sladování rodinného a pracovního života (12,5 % odpovědí, viz tabulka 16).

Tabulka 17: Výsledky relokačního seskupování využití poradenských a preventivních služeb v jednotlivých oblastech podle krajů.⁵⁴

Seskupení	Kraj
1. seskupení – je často využíváno poradenství v oblasti vzdělání a poradenství v oblasti partnerství. Pro toto seskupení je typické, že v porovnání s ostatními oblastmi je také relativně často využíváno finanční poradenství	Karlovarský kraj
	Královéhradecký kraj
	Liberecký kraj
	Pardubický kraj
	Středočeský kraj
	Ústecký kraj
2. seskupení – na rozdíl od prvního seskupení respondenti častěji využívali poradenství v oblasti partnerství. Je typické málo časté využití právnických služeb	Hlavní město Praha
	Jihočeský kraj
	Jihomoravský kraj
	Kraj Vysočina
	Olomoucký kraj
	Plzeňský kraj
Zlínský kraj	

Pozn.: Moravskoslezský kraj nebyl zařazen do žádného seskupení.

Potřebné změny v oblasti poradenských a preventivních služeb

Rozšíření nabídky poradenských a preventivních služeb by nejvíce uvítali v Jihočeském kraji (61,2 % respondentů), v Plzeňském kraji (53,5 % respondentů) a v Hlavním městě Praze (53,2 % respondentů). Nejmenší podíl respondentů, kteří by uvítali tuto změnu, je v Královéhradeckém kraji (17,9 % respondentů).

Potřebu **zlepšit finanční dostupnost poradenských a preventivních služeb** mají ve Zlínském kraji (59,0 % respondentů). Nejméně by tato změna pomohla rodinám z Ústeckého kraje (18,7 % respondentů).

Největší potřebu ve **zlepšení místní dostupnosti poradenských a preventivních služeb** mají v Moravskoslezském kraji (68,1 % respondentů) a v Libereckém kraji (58,4 % respondentů).

⁵⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Nejmenší podíl respondentů, podle nichž by tato změna byla pro rodiny přínosná, je v Hlavním městě Praze (25,5 % respondentů).

Tabulka 18: Návrhy na zlepšení v oblasti poradenských a preventivních služeb podle krajů, N = 566.⁵⁵

Kraj	Širší nabídka služeb	Lepší finanční dostupnost	Lepší místní dostupnost zařízení poskytujících tuto péči
Hlavní město Praha	53,2 %	44,7 %	25,5 %
Středočeský kraj	37,4 %	41,6 %	28,4 %
Jihočeský kraj	61,2 %	35,3 %	35,4 %
Plzeňský kraj	53,5 %	21,9 %	30,8 %
Karlovarský kraj	43,5 %	45,8 %	31,2 %
Ústecký kraj	25,7 %	18,7 %	48,4 %
Liberecký kraj	31,9 %	34,8 %	58,4 %
Královéhradecký kraj	17,9 %	45,1 %	51,0 %
Pardubický kraj	26,7 %	32,4 %	32,1 %
Kraj Vysočina	50,1 %	33,9 %	43,5 %
Jihomoravský kraj	39,7 %	44,4 %	27,3 %
Olomoucký kraj	37,5 %	37,3 %	41,0 %
Zlínský kraj	23,0 %	59,0 %	56,5 %
Moravskoslezský kraj	50,0 %	49,2 %	68,1 %

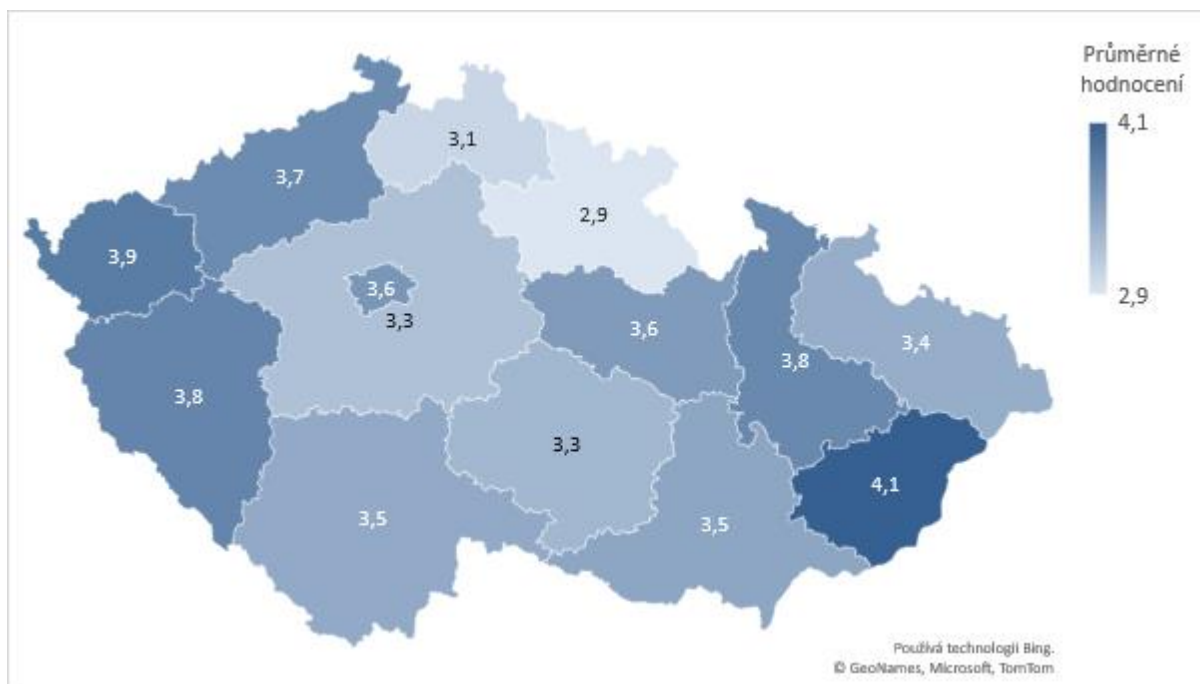
Celková spokojenost s poskytováním poradenských a preventivních služeb

Respondenti mohli také ohodnotit svoji celkovou spokojenost s poskytováním poradenských a preventivních služeb na škále od 1 do 5, kde 1 znamená velmi nespokojen(a) a 5 velmi spokojen(a). Ve většině krajů jsou rodiny spíše spokojeny s poskytováním poradenských a preventivních služeb. Ve Středočeském kraji, v Libereckém kraji, v Královéhradeckém kraji a v Kraji Vysočina rodiny ohodnotily svoji spokojenost spíše neutrálně.

⁵⁵ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 16: Celková spokojenost s poskytováním poradenských a preventivních služeb podle krajů, N = 566.⁵⁶

2.3. Sladování rodinného a pracovního života

Tato kapitola je věnována oblasti sladování rodinného a pracovního života. Cílem této kapitoly je zjistit, jak se liší podpora sladování pracovního a rodinného života ze strany zaměstnavatelů v jednotlivých krajích ČR. Proto budeme sledovat rozdíly v hodnocení návratu z mateřské či rodičovské dovolené a možnosti využívání flexibilních forem práce v jednotlivých krajích ČR.

Podle výsledků *Výběrového šetření pracovních sil* (VŠPS, 2019) tráví lidé v práci na plný úvazek v průměru 36,7 hodin, a v práci na zkrácený úvazek 19,0 hodin. Při porovnání průměrného počtu skutečně odpracovaných hodin v jednotlivých krajích je vidět, že rozdíl v krajích není velký: celkový průměr se pohybuje od 34,3 do 36,9 hodin týdně (rozdíl je 2,7 hodin týdně), průměr v práci na plný úvazek se pohybuje od 35,7 do 36,6 hodin týdně (rozdíl je 1,9 hodin týdně), a průměr ve zkráceném úvazku se pohybuje od 16,0 do 20,9 hodin týdně (rozdíl je 4,9 hodin týdně).

Nejvíce času tráví v práci obyvatelé Ústeckého kraje: celkový průměrný počet odpracovaných hodin je 36,9 hodin v týdnu, průměrný počet odpracovaných hodin v práci na plný úvazek je 37,6 hodin v týdnu, a průměrný počet odpracovaných hodin v práci na částečný úvazek je 20,9 hodin v týdnu.

Nejméně času v práci tráví obyvatelé Moravskoslezského kraje: celkový průměrný počet odpracovaných hodin je 36,9 hodin v týdnu, průměrný počet odpracovaných hodin v práci na plný úvazek je 37,6 hodin v týdnu, a průměrný počet odpracovaných hodin v práci na částečný úvazek je 20,9 hodin v týdnu.

⁵⁶ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 19: Průměrný počet skutečně odpracovaných hodin v týdnu podle úvazku a krajů.⁵⁷

Kraj	Plná pracovní doba	Kratší pracovní doba	Celkem
Hlavní město Praha	37,4	19,4	35,2
Středočeský kraj	36,8	20,0	35,9
Jihočeský kraj	36,5	19,0	35,2
Plzeňský kraj	36,8	18,4	35,4
Karlovarský kraj	37,0	16,0	35,3
Ústecký kraj	37,6	20,9	36,9
Liberecký kraj	36,5	20,2	35,5
Královéhradecký kraj	36,3	17,7	34,9
Pardubický kraj	36,5	19,1	35,3
Kraj Vysočina	36,9	19,4	35,5
Jihomoravský kraj	37,0	20,2	35,6
Olomoucký kraj	36,3	16,7	34,9
Zlínský kraj	36,4	19,3	35,3
Moravskoslezský kraj	35,7	17,7	34,3

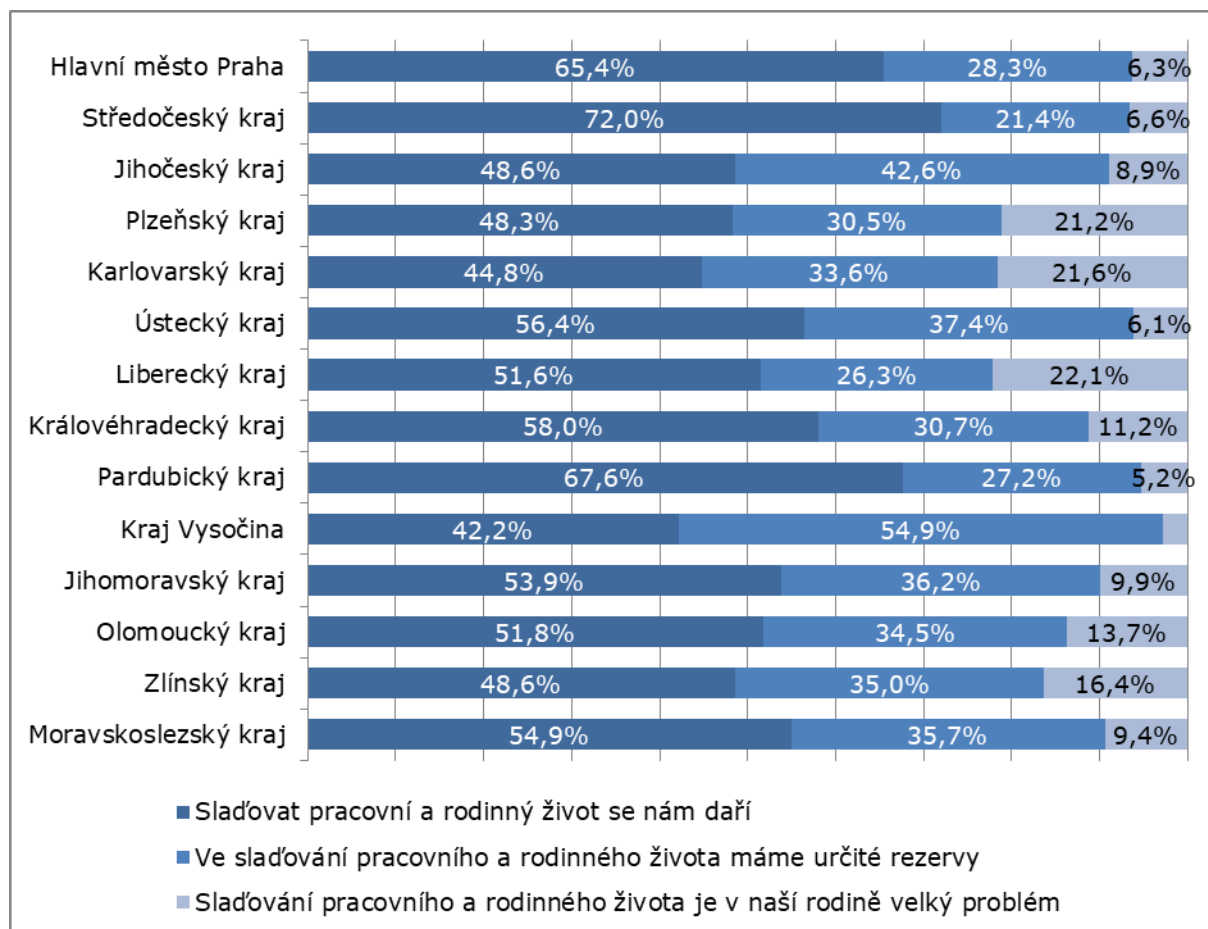
Podle výsledků Šetření, na rozdíl od ostatních krajů, většina respondentů (54,9 %) z Kraje Vysočina odpověděla, že ve sladování pracovního a rodinného života mají určité rezervy. V tomto kraji lidé pracují v průměru 35,5 hodin týdně (36,9 hodin týdně plná pracovní doba, a 19,4 hodin týdně zkrácená pracovní doba).

V ostatních krajích většina respondentů odpověděla, že sladovat pracovní a rodinný život se jim daří. Největší podíl takových respondentů je ve Středočeském kraji (72,0 % odpovědí). V tomto kraji lidé pracují v průměru 35,9 hodin týdně (36,8 hodin týdně plná pracovní doba, a 18,4 hodin týdně zkrácená pracovní doba).

⁵⁷ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Graf 17: Subjektivní hodnocení sladování rodinného a pracovního života podle krajů, pouze relevantní odpovědi, N = 2 055.⁵⁸

Z výsledků relokační analýzy vychází, že kraje lze rozdělit na tři seskupení podle toho, jak moc se dotazovaným respondentům v těchto krajích daří sladovat rodinný a pracovní život. V prvním seskupení jsou kraje, ve kterých jsou vysoké podíly respondentů, kterým se daří sladovat rodinný a pracovní život: 72,0 % respondentů v Středočeském kraji, 67,6 % respondentů v Pardubickém kraji a 65,4 % respondentů v Hlavním městě Praze (viz graf 14).

Do druhého seskupení spadají kraje, ve kterých se většině respondentů celkem daří sladovat rodinný a pracovní život, ale zároveň jsou v těchto krajích také vysoké podíly respondentů, kterým se nedaří sladovat rodinný a pracovní život. 22,1 % respondentů v Libereckém kraji, 21,6 % respondentů v Karlovarském kraji, 21,2 % respondentů v Plzeňském kraji a 16,4 % respondentů ve Zlínském kraji (viz graf 14).

V třetím seskupení jsou kraje, ve kterých se přibližně polovině rodin daří sladovat rodinný a pracovní život. Mezi těmito kraji je Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina, Královéhradecký kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj.

⁵⁸ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 20: Výsledky relokačního seskupování hodnocení sladování rodinného a pracovního života podle krajů.⁵⁹

Seskupení	Kraj
1. seskupení – zde zaznamenáváme vysoké podíly respondentů, kterým se daří sladovat rodinný a pracovní život	Hlavní město Praha
	Pardubický kraj
	Středočeský kraj
2. seskupení – většině respondentů se celkem daří sladovat rodinný a pracovní život, ale zároveň jsou v těchto krajích také vysoké podíly respondentů, kterým se nedaří sladovat rodinný a pracovní život	Karlovarský kraj
	Liberecký kraj
	Plzeňský kraj
	Zlínský kraj
3. seskupení – přibližně polovině rodin se daří sladovat rodinný a pracovní život	Jihočeský kraj
	Jihomoravský kraj
	Kraj Vysočina
	Královéhradecký kraj
	Moravskoslezský kraj
	Olomoucký kraj
	Ústecký kraj

Hodnocení návratu do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené

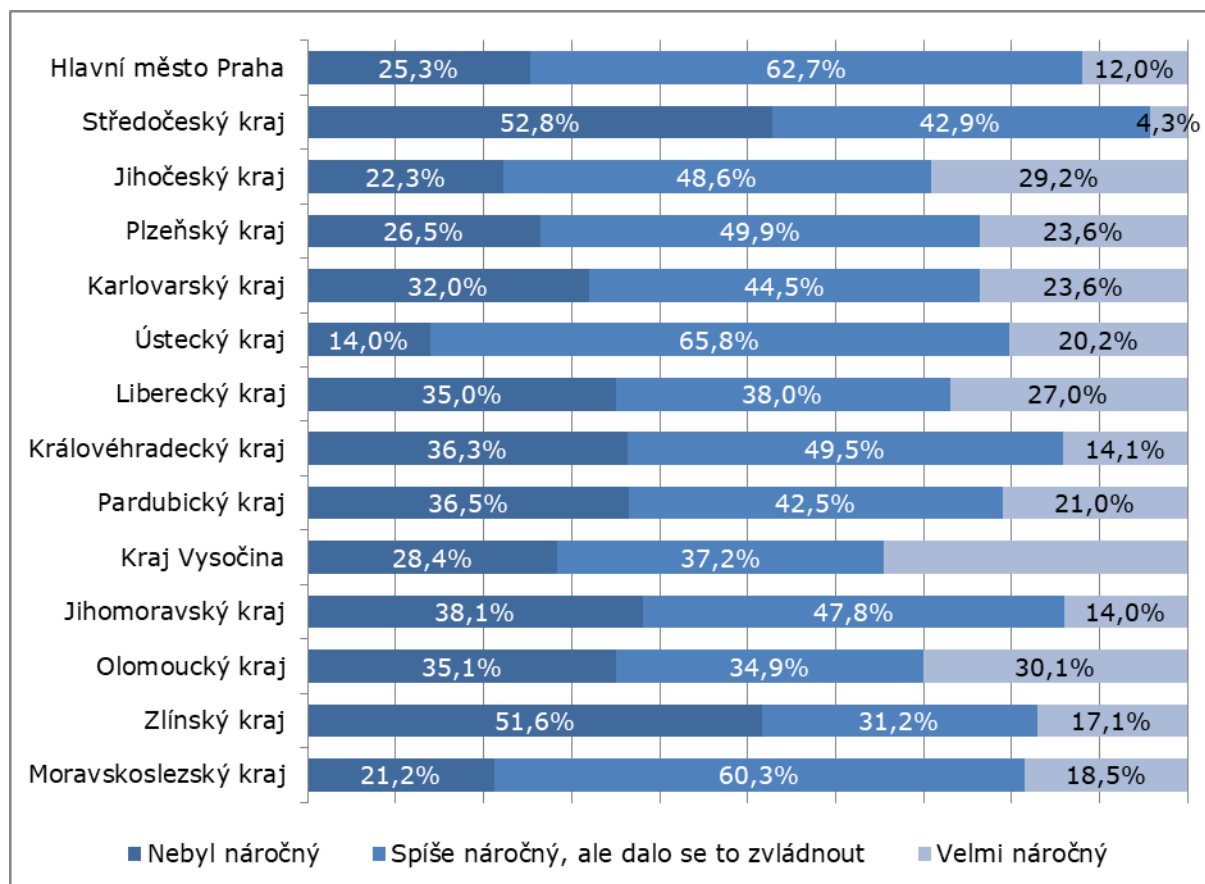
Co se týče návratu do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené, je vidět pozitivní hodnocení pouze ve dvou krajích ČR. Návrat z mateřské či rodičovské dovolené nebyl náročný pro většinu respondentů ze Středočeského kraje (52,8 % odpovědí) a ze Zlínského kraje (51,6 % odpovědí). V ostatních krajích hodnotila většina respondentů návrat po rodičovské dovolené jako „spíše náročný, ale dalo se to zvládnout“.

Návrat po rodičovské dovolené byl velmi náročný pro téměř třetinu respondentů žijících v Olomouckém kraji (30,1 % odpovědí), a pro 27,0 % respondentů z Libereckého kraje.

⁵⁹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 18: Subjektivní hodnocení návratu po mateřské či rodičovské dovolené podle krajů, N = 922.⁶⁰

Podle hodnocení návratu do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené je možné rozřadit kraje na tři seskupení. Do prvního seskupení (Kraj Vysočina, Ústecký kraj a Jihočeský kraj) spadají kraje, ve kterých většina respondentů ohodnotila návrat do zaměstnání jako spíše náročný, ale dalo se to zvládnout. Pro tyto kraje je typické, že podíly respondentů, pro koho návrat do zaměstnání nebyl náročný, jsou velmi relativně nízké: 14,0 % v Ústeckém kraji, 22,3 % v Jihočeském kraji a 28,0 % v Kraji Vysočina (viz graf 15).

Ve druhém seskupení jsou kraje, ve kterých většina respondentů ohodnotila návrat do zaměstnání jako spíše náročný, ale dalo se to zvládnout. Na rozdíl od ostatních seskupení pro přibližně třetinu respondentů z této skupiny návrat do zaměstnání nebyl náročný.

Třetí seskupení tvoří kraje, ve kterých většina respondentů hodnotila návrat do zaměstnání jako nenáročný. Do této skupiny patří Středočeský a Zlínský kraj.

⁶⁰ Zdroj: Výsledky šetření (2021)

Tabulka 21: Výsledky hierarchické shlukové analýzy hodnocení návratu do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené v jednotlivých krajích.⁶¹

Seskupení	Kraj
1. seskupení – většina respondentů ohodnotila návrat do zaměstnání jako spíše náročný, ale dalo se to zvládnout. Pro tyto kraje je typické, že podíly respondentů, pro кого návrat do zaměstnání nebyl náročný, jsou velmi relativně nízké	Kraj Vysočina
	Ústecký kraj
	Jihočeský kraj
2. seskupení – většina respondentů ohodnotila návrat do zaměstnání jako spíše náročný, ale dalo se to zvládnout. Na rozdíl od ostatních seskupení pro přibližně třetinu respondentů z této skupiny návrat do zaměstnání nebyl náročný	Liberecký kraj
	Karlovarský kraj
	Moravskoslezský kraj
	Olomoucký kraj
	Plzeňský kraj
	Jihomoravský kraj
	Královéhradecký kraj
3. seskupení – většina respondentů hodnotila návrat do zaměstnání jako nenáročný	Hlavní město Praha
	Pardubický kraj
	Středočeský kraj
	Zlínský kraj

Vnímání možnosti využívání flexibilních forem práce

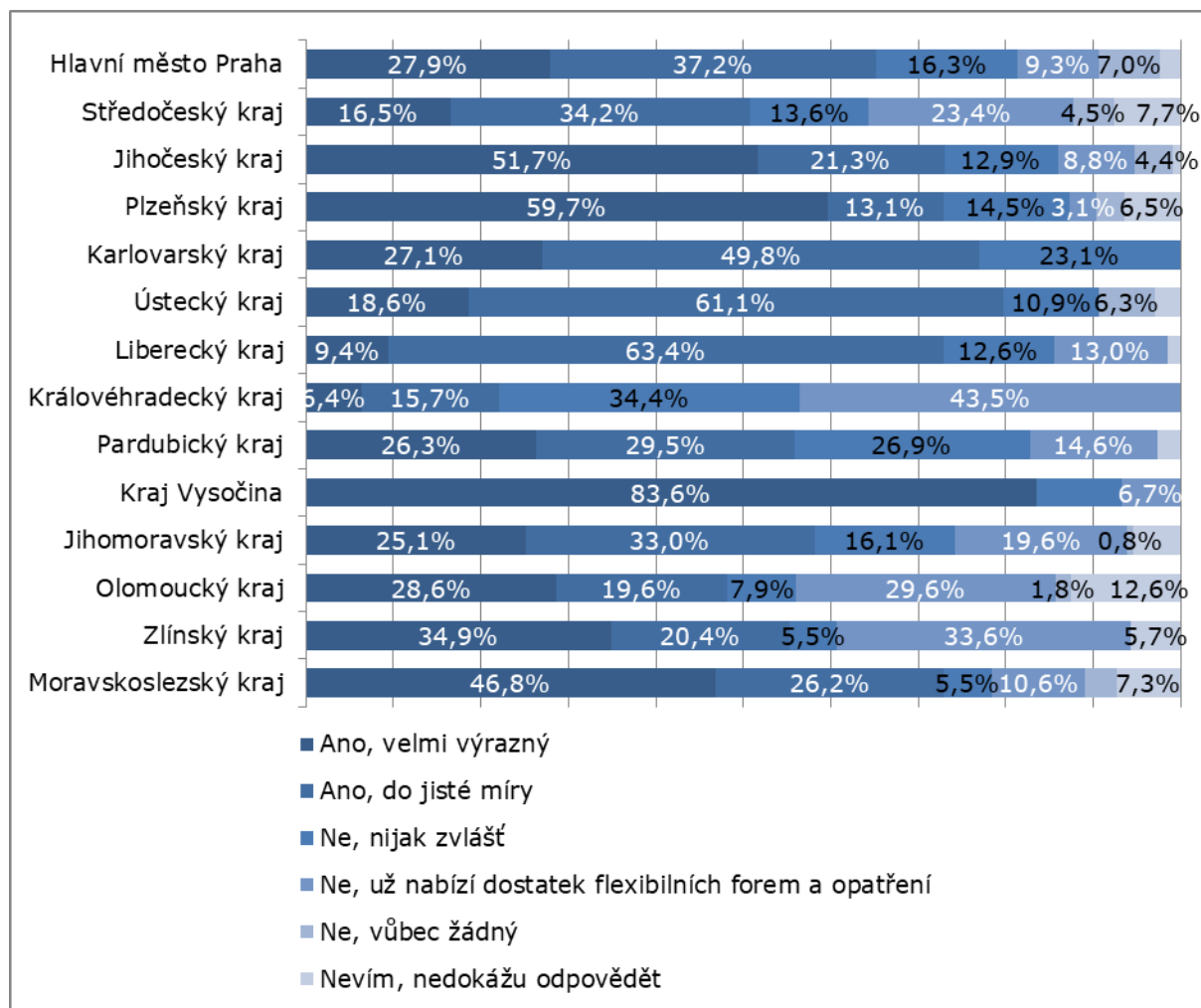
Při porovnání subjektivního hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života podle krajů je vidět, že pozitivní vliv flexibilních forem práce vidí respondenti ve všech krajích ČR, kromě Královéhradeckého kraje. V tomto kraji téměř většina respondentů (43,5 %) odpověděla, že už zaměstnavatel nabízí dostatek flexibilních forem a opatření, a více jak třetina (34,4 %) respondentů odpověděla, že flexibilní formy práce v jejich rodině nijak zvlášť neovlivní sladování pracovního a rodinného života.

Největší podíl respondentů, kteří vidí výrazný pozitivní vliv flexibilních forem práce na sladování pracovního a rodinného života, je patrný v Kraji Vysočina (83,5 % respondentů). Největší podíl respondentů, kteří odpověděli, že flexibilní formy práce budou mít pozitivní vliv na sladování pracovního a rodinného života pouze do jisté míry, je v Libereckém kraji (63,4 % respondentů).

⁶¹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 19: Subjektivní hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině podle krajů⁶², N = 594.⁶³

Při seskupení krajů podle hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině je vidět, že názory jsou podobné.

V prvním seskupení jsou kraje, ve kterých většina respondentů vidí pozitivní vliv flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině: většina respondentů si vybrala možnost odpovědi „Ano, velmi výrazný“ nebo „Ano, do jisté míry“. Mezi těmito kraji je Hlavní město Praha, Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Karlovarský kraj, Liberecký kraj, Moravskoslezský kraj, Pardubický kraj a Středočeský kraj.

Do druhého seskupení spadají kraje, které se podobají v tom, že respondenti často vybírali možnost „Ano, velmi výrazný“. Mezi těmito kraji je Olomoucký kraj, Plzeňský kraj, Ústecký kraj a Zlínský kraj.

Královéhradecký kraj a Kraj Vysočina nebyly zařazeny do žádných seskupení. Královéhradecký kraj je výjimečný v tom, že většina respondentů (43,5 %) odpověděla, že jejich zaměstnavatel už nabízí dostatek flexibilních forem a opatření. V Kraji Vysočina velký podíl respondentů (83,6 %)

⁶² Zde a dále: odpovědi respondentů z Karlovarského kraje jsou, vzhledem k malému vzorku, pouze indikativní. V Karlovarském kraji na otázky týkající se hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině odpovídalo pouze 6 respondentů.

⁶³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

odpověděl, že zavedení flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života by mělo pozitivní vliv na sladování v jejich rodině.

Tabulka 22: Výsledky relokačního seskupování hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině podle krajů.⁶⁴

Seskupení	Kraj
1. seskupení – většina respondentů vidí pozitivní vliv flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině: většina respondentů si vybrala možnost odpovědi „Ano, velmi výrazný“ nebo „Ano, do jisté míry“	Hlavní město Praha
	Jihočeský kraj
	Jihomoravský kraj
	Karlovarský kraj
	Liberecký kraj
	Moravskoslezský kraj
	Pardubický kraj
	Středočeský kraj
	Olomoucký kraj
2. seskupení – respondenti často vybírali možnost „Ano, velmi výrazný“	Plzeňský kraj
	Ústecký kraj
	Zlínský kraj

Pozn.: Královéhradecký kraj a Kraj Vysočina nebyly zařazeny do žádného seskupení.

V Grafu 17 jsou zobrazeny podíly respondentů, kteří si myslí, že vybrané flexibilní formy práce mají největší pozitivní vliv na sladování pracovního a rodinného života. Názory respondentů na volbu nejvíce přínosné flexibilní formy práce se velmi liší.

Práce z domova je favoritem u většiny respondentů z Ústeckého kraje (61,1 % odpovědí) a Kraje Vysočina (60,7 % odpovědí). Nejmenší podíl respondentů, kteří hodnotí práci z domova jako nejlepší možnost pro sladování pracovního a rodinného života, je ve Středočeském kraji (4,5 % odpovědí). Relativně nízké podíly těchto odpovědí jsou v Plzeňském a v Karlovarském kraji (5,5 % odpovědí).

Pružná pracovní doba má největší pozitivní vliv na sladování rodinného a pracovního života u téměř poloviny respondentů (47,6 %) ze Středočeského kraje, 44,3 % respondentů z Karlovarského kraje, 43,2 % respondentů z Libereckého kraje a 39,5 % respondentů z Hlavního města Prahy. Ani jeden respondent z Pardubického kraje nevedl, že tato flexibilní forma práce má největší pozitivní vliv na sladování pracovního a rodinného života v jeho rodině.

Kratší pracovní doba je považována za formu práce, která má největší pozitivní vliv na sladování pracovního a rodinného života pro většinu respondentů z Plzeňského kraje (59,1 % odpovědí). Ani jeden respondent z Karlovarského kraje a z Kraje Vysočina si nevybral tuto možnost.

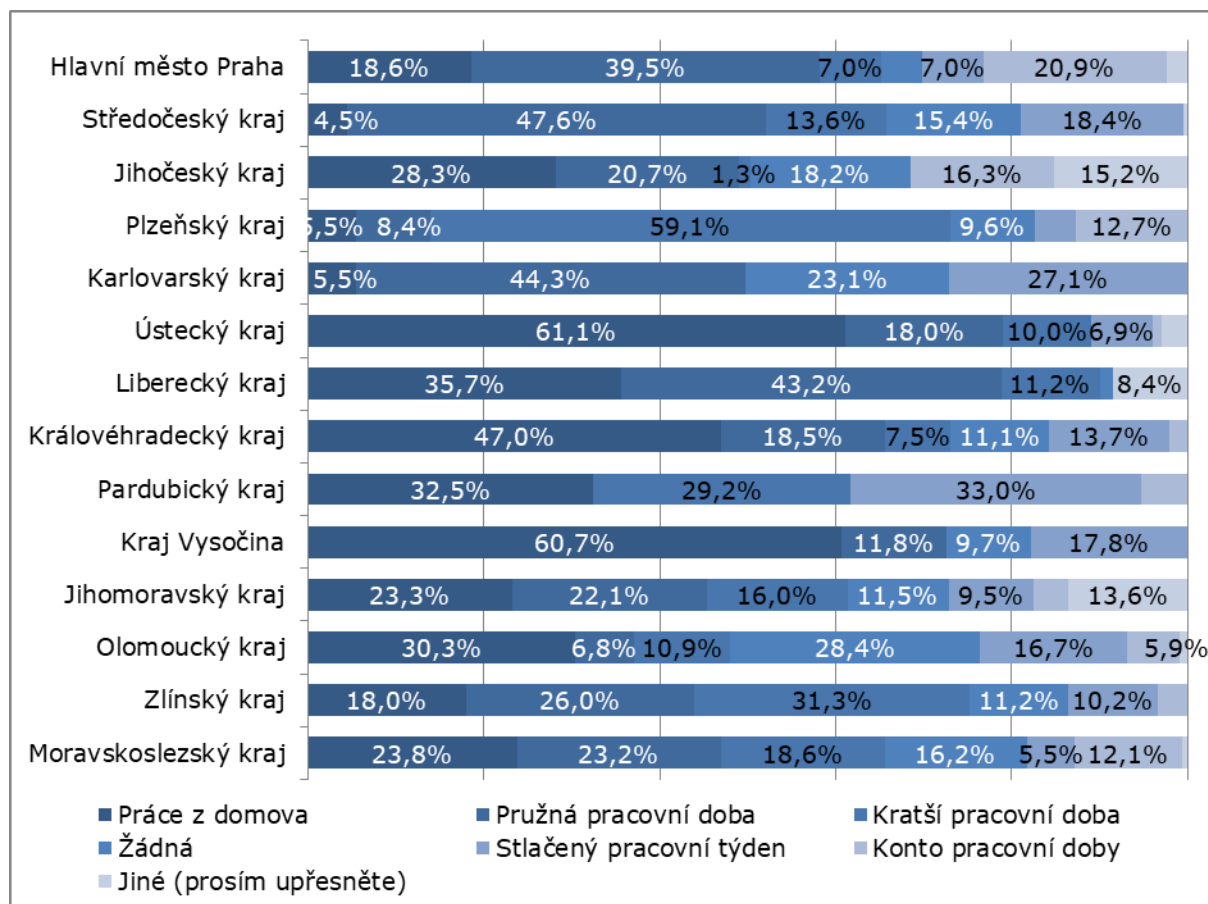
Stlačený pracovní týden nejvíce preferovali respondenti z Pardubického kraje: 33,0 % respondentů označilo tuto možnost za formu práce, která má největší pozitivní vliv na sladování pracovního a rodinného života. Tato forma práce se vůbec neobjevuje v odpovědích respondentů z Jihočeského kraje a z Libereckého kraje.

Podle výsledků z Šetření je **konto pracovní doby** nejméně populární ze všech hodnocených možností, a to v celé ČR. Relativně nejvíce tuto formu ocenili v Hlavním městě Praze (20,9 % respondentů). Tuto možnost odpovědi si nevybral ani jeden respondent ze Středočeského kraje, Karlovarského kraje, Libereckého kraje a z Kraje Vysočina.

⁶⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 20: Podíly respondentů, kteří si myslí, že vybrané flexibilních formy práce by měly největší pozitivní vliv na sladování v rodině podle krajů, N = 594.⁶⁵

2.4. Podpora rodin ze strany obcí, měst a krajů

Následující kapitola bude věnována podpoře rodin ze strany obcí, měst a krajů a subjektivnímu hodnocení jednotlivých forem podpory ze strany rodin žijících v těchto krajích. Respondenti, kteří využívají některé z forem podpory, mohli ohodnotit svoji spokojenost s těmito formami na škále od 1 do 5, kde 1 znamená velmi nespokojen a 5 velmi spokojen.

Celkově dostaly vybrané formy podpory nejlepší hodnocení ve Zlínském kraji (4,3 – 4,9). V tomto kraji respondenti byli spíše až velmi spokojeni se všemi hodnocenými formami podpory. Nejvíce nespokojených respondentů bylo v Libereckém kraji (1,0 – 3,3). Respondenti z tohoto kraje nejsou spokojeni a jsou spíše nespokojeni s vybranými formami podpory, které budou níže blíže popsány.

Rodinné pasy jsou karty, které umožňují slevy a další výhody rodinám s dětmi do 18 let. Iniciativa vytvořit takové pasy vznikla v Jihomoravském kraji. Tento pas si mohou zařídit pouze rodiny s trvalým bydlištěm v zapojeném kraji, které mají alespoň jedno dítě do 18 let. V současné době fungují rodinné pasy v Jihomoravském kraji, v Kraji Vysočina, v Olomouckém kraji, v Pardubickém kraji, v Královéhradeckém kraji, v Ústeckém kraji, v Jihočeském kraji a ve městě Kroměříž (v 7 krajích z 14 a v jednom městě).⁶⁶ **Senior pasy** fungují podobně jako rodinné pasy.

⁶⁵ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

⁶⁶ Zdroj: Rodinné pasy. Info o projektu. Dostupné z [Rodinné pasy | \(rodinnepasy.cz\)](http://rodinnepasy.cz)

Jsou dostupné ve všech krajích ČR. Držitelem karty může být osoba starší 55 let a s trvalým bydlištěm na území ČR⁶⁷.

Rodinné a senior pasy získaly nejlepší hodnocení u rodin žijících ve Zlínském kraji (4,4 – „spíše spokojen/a“). V tomto kraji jsou rodinné pasy dostupné pouze ve městě Kroměříž. Vysokého hodnocení se rodinným a senior pasům dostalo také v Plzeňském kraji (obyvatelé mají k dispozici pouze Senior pasy) a ve Středočeském kraji (4,3). Nejnižší hodnocení rodinných a senior pasů dali respondenti v Libereckém kraji (2,8; obyvatelé mají k dispozici pouze Senior pasy) a překvapivě v Jihomoravském kraji (2,9), tedy v kraji, kde tato idea vznikla.

Se **slevou na dopravu** jsou nejvíce spokojeni respondenti ze Zlínského kraje (4,9), v průměru jsou respondenti žijící v tomto kraji velmi spokojeni s touto formou podpory. Nejméně jsou spokojeni respondenti z Královéhradeckého kraje (3,1). V průměru respondenti hodnotili tuto formu podpory neutrálně.

Největší spokojenost se **slevou na poplatek za komunální odpad** projevili respondenti z Ústeckého kraje (4,8). Nejméně jsou spokojeni respondenti z Libereckého kraje (2,4), obyvatelé tohoto kraje jsou spíše nespokojeni s touto formou podpory.

Tabulka 23: Průměrné subjektivní hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – slevy, N = 770.⁶⁸

Kraj	Rodinné pasy, Senior pasy	Slevy na dopravu	Sleva na poplatek za komunální odpad
Hlavní město Praha	3,9	3,7	3,2
Středočeský kraj	4,3	4,4	3,9
Jihočeský kraj	4,0	4,4	3,8
Plzeňský kraj	4,3	4,3	2,8
Karlovarský kraj	4,0	4,4	3,5
Ústecký kraj	4,1	4,2	4,8
Liberecký kraj	2,8	3,3	2,4
Královéhradecký kraj	3,0	3,1	3,0
Pardubický kraj	3,2	4,6	3,4
Kraj Vysočina	3,6	4,0	3,8
Jihomoravský kraj	2,9	3,2	2,7
Olomoucký kraj	4,1	4,6	3,7
Zlínský kraj	4,4	4,9	4,6
Moravskoslezský kraj	4,1	4,3	3,9

Při seskupení krajů podle průměrného hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem byly nalezeny podobné kraje. V prvním seskupení (Hlavní město Praha a Plzeňský kraj) v porovnání s ostatními slevami respondenti dali relativně vysokou známku rodinným pasům a senior pasům a relativně nízkou známku dali slevě na poplatek za komunální odpad.

Pro kraje z druhého seskupení (Jihočeský kraj, Karlovarský kraj, Kraj Vysočina, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Pardubický kraj a Středočeský kraj) je společné to, že v porovnání s ostatními slevami respondenti dali relativně vysokou známku slevě na dopravu.

⁶⁷ Zdroj: [Senior pasy](#)

⁶⁸ Zdroj: Výsledky Šetření (2021).

Do třetího seskupení (Jihomoravský kraj, Liberecký kraj a Královéhradecký kraj) patří kraje, ve kterých respondenti dali nízkou známku slevě na poplatek za komunální odpad v porovnání s jinými slevami.

Čtvrté seskupení tvoří kraje, ve kterých respondenti ohodnotili svou spokojenost s vybranými slevami stejně vysoko (4,1 – 4,9, viz tabulka 23).

Tabulka 24: Výsledky relokačního seskupování průměrného subjektivního hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – slevy.⁶⁹

Seskupení	Kraj
1. seskupení – respondenti dali relativně vysokou známku rodinným pasům a senior pasům a dali relativně nízkou známku slevě na poplatek za komunální odpad	Hlavní město Praha
	Plzeňský kraj
2. seskupení – v porovnání s ostatními slevami respondenti dali relativně vysokou známku slevě na dopravu	Jihočeský kraj
	Karlovarský kraj
	Kraj Vysočina
	Moravskoslezský kraj
	Olomoucký kraj
	Pardubický kraj
3. seskupení – respondenti dali nízkou známku slevě na poplatek za komunální odpad v porovnání s jinými slevami	Středočeský kraj
	Jihomoravský kraj
4. seskupení – respondenti ohodnotili svou spokojenost s vybranými slevami stejně vysoko	Královéhradecký kraj
	Liberecký kraj
	Ústecký kraj
	Zlínský kraj

S **porodným**⁷⁰ jsou nejvíce spokojeni respondenti ze Zlínského kraje (4,7). Nejméně jsou s touto formou podpory spokojeni respondenti z Jihomoravského kraje (2,8).

Příspěvek na péči je poskytován osobám, které jsou z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, závislé na pomoci jiné fyzické osoby. Nárok na tento příspěvek mají rodiny s dětmi ve věku od 1 do 18 let. Výše příspěvku se liší podle míry závislosti osoby (3 300 Kč – lehká závislost, 6 600 Kč – středně těžká závislost, 9 900 Kč (jestli osoby využívá některou ze sociálních služeb) a 13 900 Kč – těžká závislost, 13 200 Kč (jestli osoby využívá některou ze sociálních služeb) a 19 200 Kč – úplná závislost).⁷¹ Nejlepší hodnocení získal příspěvek na péči o dítě ve Zlínském kraji (4,7 = „velmi spokojen/á“), a nejhůřší hodnocení získal v Jihomoravském kraji (2,8 - neutrální hodnocení).

Největší průměrné hodnocení má **příspěvek na volnočasové aktivity dětí** v Olomouckém kraji (4,5), a nejnižší hodnocení získala tato forma podpory v Libereckém kraji (2,1).

Co se týče **příspěvku na rekreační, sportovní nebo kulturní aktivity** v zaměstnání, tak nejlepší hodnocení získala tato aktivita ve Zlínském a v Karlovarském kraji (4,3). Nejméně pozitivnímu hodnocení této formy podpory se dostalo v Libereckém kraji (2,3).

⁶⁹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

⁷⁰ V dotazníku byl pro označení tohoto příspěvku použitý výraz „příspěvek při narození dítěte“.

⁷¹ Zdroj: [Příspěvek na péči \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz)

Tabulka 25: Průměrné subjektivní hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – příspěvky, N = 770.⁷²

Kraj	Porodné	Příspěvek na služby péče o dítě	Příspěvek na volnočasové aktivity dětí	Příspěvky na rekreační, sportovní nebo kulturní aktivity
Hlavní město Praha	3,4	2,9	3,2	3,2
Středočeský kraj	4,0	3,0	3,0	3,3
Jihočeský kraj	4,5	3,9	4,3	4,1
Plzeňský kraj	4,0	3,5	3,2	3,4
Karlovarský kraj	3,7	3,1	3,8	4,3
Ústecký kraj	3,3	3,3	3,5	2,8
Liberecký kraj	4,0	1,0	2,1	2,3
Královéhradecký kraj	3,1	3,1	3,3	3,1
Pardubický kraj	4,2	2,8	3,9	3,6
Kraj Vysočina	3,8	3,9	3,8	3,8
Jihomoravský kraj	2,8	2,9	3,6	3,2
Olomoucký kraj	4,5	4,3	4,5	3,9
Zlínský kraj	4,7	4,4	4,4	4,3
Moravskoslezský kraj	3,7	3,3	2,5	2,9

Při seskupení průměrného subjektivního hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů byly kraje rozděleny do třech seskupení. V prvním seskupení jsou kraje, ve kterých respondenti dali relativně nejvyšší pozitivní hodnocení vybraným příspěvkům. V těchto krajích nejvyšší známky dostalo porodné (4,5 – 4,7, viz tabulka 25). Do tohoto seskupení patří Jihočeský kraj, Zlínský kraj a Olomoucký kraj.

Druhé seskupení tvoří kraje, ve kterých respondenti hodnotili vybrané formy podpory o něco méně pozitivně než respondenti z krajů patřících do prvního seskupení. Mezi těmito kraji je Karlovarský kraj, Kraj Vysočina a Pardubický kraj.

Třetí seskupení tvoří kraje, ve kterých jsou respondenti ještě méně spokojeni s vybranými příspěvky. Respondenti v těchto krajích hodnotí svou spokojenost spíše neutrálně. Mezi těmito kraji je Hlavní město Praha, Jihomoravský kraj, Královéhradecký kraj, Moravskoslezský kraj, Plzeňský kraj, Středočeský kraj a Ústecký kraj.

Liberecký kraj nebyl zařazen ani do jednoho seskupení, protože respondenti v tomto kraji jsou spíše nespokojeni s většinou příspěvků: příspěvek na služby péče o dítě dostal známku 1,0 (velmi nespokojen/a), příspěvek na volnočasové aktivity dětí dostal známku 2,1 (spíše nespokojen/a) a příspěvky na rekreační, sportovní nebo kulturní aktivity dostaly známku 2,3 (spíše nespokojen/a).

⁷² Zdroj: Výsledky Šetření (2021).

Tabulka 26: Výsledky relokačního seskupování průměrného subjektivního hodnocení spokojenosti s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – příspěvky.⁷³

Seskupení	Kraj
1. seskupení – respondenti dali relativně nejvyšší pozitivní hodnocení vybraným příspěvkům. V těchto krajích nejvyšší známky dostalo porodné.	Jihočeský kraj
	Olomoucký kraj
	Zlínský kraj
2. seskupení – respondenti hodnotili vybrané formy podpory o něco méně pozitivněji než respondenti z krajů patřících do prvního seskupení	Karlovarský kraj
	Kraj Vysočina
	Pardubický kraj
3. seskupení – respondenti jsou ještě méně spokojeni s vybranými příspěvky. Respondenti v těchto krajích hodnotí svou spokojenost spíše neutrálně	Hlavní město Praha
	Jihomoravský kraj
	Královéhradecký kraj
	Moravskoslezský kraj
	Plzeňský kraj
	Středočeský kraj
	Ústecký kraj

Pozn.: Liberecký kraj nebyl zařazen do žádného seskupení.

2.5. Komunikace rodin s obcí, městem a krajem

Další podkapitola je věnována komunikaci rodin s obcí, městem či krajem v jednotlivých krajích ČR, a to konkrétně rozdílu v míře informovanosti občanů v oblasti rodinné politiky a rozdílu v nabídce informačních zdrojů v jednotlivých krajích ČR.

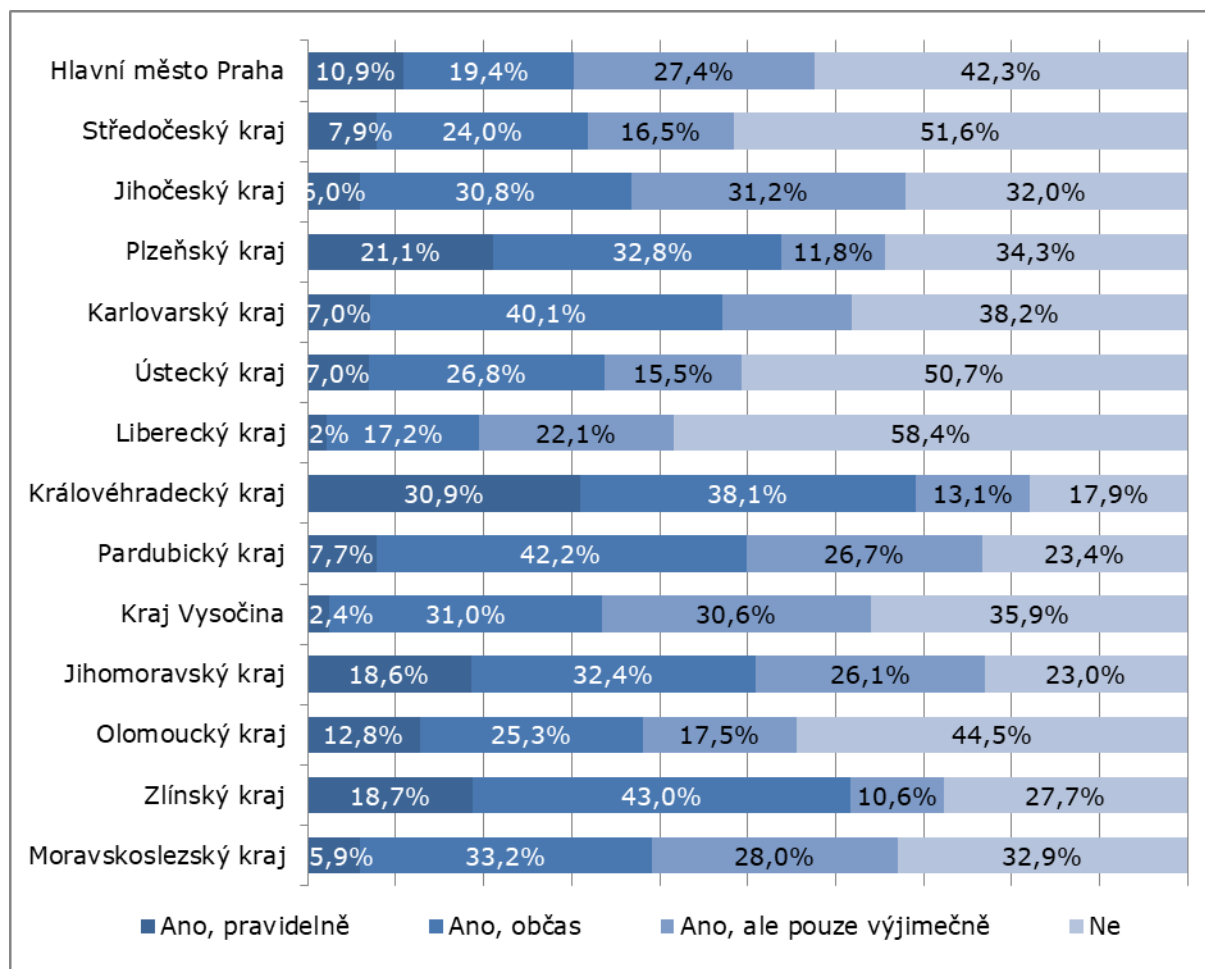
Nejaktivněji sledovali novinky v oblasti rodinné politiky a prarodinných opatření v obci, městě či kraji respondenti z Královéhradeckého kraje: 30,9 % respondentů sleduje novinky pravidelně a 38,1 % respondentů sleduje novinky občas. Mezi kraje, ve kterých rodiny aktivně sledují aktualizace v oblasti rodinné politiky, patří Zlínský kraj (43,0 % respondentů občas sledují novinky v této oblasti), Pardubický kraj (42,2 % respondentů občas sledují novinky v této oblasti) a Karlovarský kraj (40,1 % respondentů občas sledují novinky v této oblasti).

Nejméně aktivním krajem z pohledu sledování rodinné politiky je Liberecký kraj: 58,4 % respondentů odpovědělo, že vůbec nesleduje novinky v oblasti rodinné politiky a prarodinných opatření v obci, městě či kraji. Velký podíl takovýchto osob je také ve Středočeském kraji (51,6 % respondentů) a v Ústeckém kraji (50,7 % respondentů).

⁷³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 21: Frekvence sledování novinek v oblasti rodinné politiky a prorodinných opatření v obci, městě či kraji podle krajů, N = 2 382⁷⁴.

Při seskupení krajů podle frekvence sledování novinek v oblasti rodinné politiky a prorodinných opatření v obci, městě či kraji je vidět, že kraje se dají také rozdělit na ty, ve kterých respondenti sledovali novinky z oblasti rodinné politiky a prorodinných opatření v obci, městě či kraji a ty, ve kterých respondenti tyto novinky nesledovali. V krajích patřících do prvního seskupení většina respondentů odpověděla, že novinky nesleduje. Do tohoto seskupení krajů patří Hlavní město Praha, Jihočeský kraj, Karlovarský kraj, Kraj Vysočina, Liberecký kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Středočeský kraj a Ústecký kraj.

Do druhého seskupení patří kraje, ve kterých většina respondentů odpověděla, že občas sleduje novinky v oblasti rodinné politiky a prorodinných opatření v obci, městě či kraji. Mezi těmito kraji je Jihomoravský kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Plzeňský kraj a Zlínský kraj.

⁷⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 27: Výsledky relokačního seskupování frekvence sledování noviniek v oblasti rodinné politiky a prarodinných opatření v obci, městě či kraji podle krajů.⁷⁵

Seskupení	Kraj
1. seskupení – většina respondentů novinky v oblasti rodinné politiky a prarodinných opatření v obci, městě či kraji nesleduje	Hlavní město Praha
	Jihočeský kraj
	Karlovarský kraj
	Kraj Vysočina
	Liberecký kraj
	Moravskoslezský kraj
	Olomoucký kraj
	Středočeský kraj
	Ústecký kraj
2. seskupení – většina respondentů občas sleduje novinky v oblasti rodinné politiky a prarodinných opatření v obci, městě či kraji	Jihomoravský kraj
	Královéhradecký kraj
	Pardubický kraj
	Plzeňský kraj
	Zlínský kraj

Informační zdroje a kanály komunikace v jednotlivých krajích ČR

Oficiální **webové stránky** mají všechny kraje a většina obcí. V porovnání s jinými kraji, sledují webové stránky kraje či obce nejvíce obyvatelé z Jihomoravského kraje: 76,2 % respondentů uvedlo, že sleduje novinky na webových stránkách kraje či obce. Nejmenší podíl respondentů, kteří sledují aktualizace v oblasti rodinné politiky, je v Karlovarském kraji (6,9 % odpovědí).

Nejčastěji dostávají novinky z **newsletterů** obyvatelé Jihomoravského kraje: 39,2 % respondentů uvedlo tuto odpověď. Nejméně často tento informační zdroj označovali v Libereckém kraji (1,3 % odpovědí) a v Olomouckém kraji (3,9 % odpovědí).

Facebookové stránky obce či kraje na nejvíce sledují osoby žijící v Jihomoravském kraji (52,0 % odpovědí) a v Moravskoslezském kraji (49,8 % odpovědí). Nejméně jsou oficiální facebookové stránky obce či kraje využívány v Kraji Vysočina (6,2 % odpovědí), v Karlovarském kraji (7,2 % odpovědí) a v Pardubickém kraji (8,0 % odpovědí).

Twitterové stránky obce či kraje nejvíce využívají obyvatelé Plzeňského kraje (20,8 % odpovědí). Ani jeden respondent z Libereckého kraje neoznačil, že využívá tento informační zdroj. Nízké podíly osob, které využívají stránky obce či kraje na Twitteru, je v Pardubickém kraji (1,2 % odpovědí), v Ústeckém kraji (1,6 % odpovědí) a dalších krajích.

⁷⁵ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 28: Využití informačních zdrojů podle krajů – online zdroje, N = 1 494.⁷⁶

Kraj	Webové stránky obce/kraje	Newsletter obce/kraje	Stránka obce/kraje na Facebooku	Stránka obce/kraje na Twitteru
Hlavní město Praha	55,2 %	21,7 %	39,2 %	11,9 %
Středočeský kraj	54,1 %	27,3 %	25,3 %	1,7 %
Jihočeský kraj	23,7 %	11,4 %	23,9 %	7,0 %
Plzeňský kraj	22,5 %	12,3 %	12,9 %	20,8 %
Karlovarský kraj	6,9 %	6,9 %	7,2 %	5,0 %
Ústecký kraj	31,9 %	10,3 %	13,3 %	1,6 %
Liberecký kraj	16,9 %	1,3 %	14,7 %	0,0 %
Královéhradecký kraj	31,0 %	17,6 %	21,3 %	12,7 %
Pardubický kraj	26,4 %	14,8 %	8,0 %	1,2 %
Kraj Vysočina	20,2 %	6,2 %	6,2 %	2,3 %
Jihomoravský kraj	76,2 %	39,2 %	52,0 %	7,9 %
Olomoucký kraj	26,3 %	3,9 %	16,0 %	5,4 %
Zlínský kraj	30,2 %	15,9 %	20,6 %	11,2 %
Moravskoslezský kraj	37,0 %	6,8 %	49,8 %	4,1 %

Úřední desky kraje či obce nejvíce sledují v Hlavním městě Praze (26,6 % odpovědí), v Moravskoslezském kraji (25,7 % odpovědí), a v Jihomoravském kraji (25,2 % odpovědí). To je nejméně populární informační zdroj pro obyvatele z Libereckého kraje (1,5 % odpovědí).

Tištěné materiály vydávané a distribuované obcí/krajem jsou nejvíce používány v Jihomoravském kraji (67,2 % odpovědí), a v Moravskoslezském kraji (54,6 % odpovědí). Nejméně často tento informační kanál využívá Kraj Vysočina (5,5 % odpovědí), Liberecký kraj (7,3 % odpovědí) a Karlovarský kraj (8,2 % odpovědí).

Informační kampaně nejvíce sledují obyvatele Jihomoravského kraje (32,6 % odpovědí). Informační kampaně jsou nejméně častým informačním zdrojem pro rodiny v Kraji Vysočina (0,2 % odpovědí), v Jihočeském kraji (2,8 % odpovědí) a v Libereckém kraji (3,6 % odpovědí).

Televizní vysílání je nejpoblárnějším informačním zdrojem v Moravskoslezském kraji (61,5 % odpovědí). Nejméně často rodiny využívají televizní vysílání jako zdroj informací o novinkách v oblasti rodinné politiky v Karlovarském kraji (2,3 % odpovědí), v Plzeňském kraji (2,3 % odpovědí) a ve Středočeském kraji (5,3 % odpovědí).

⁷⁶ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 29: Využití informačních zdrojů podle krajů – offline zdroje, N = 1 494.⁷⁷

Kraj	Úřední deska obce/kraje	Tištěné materiály vydávané a distribuované obcí/krajem	Informační kampaně	Televizní vysílání
Hlavní město Praha	26,6 %	37,1 %	11,9 %	34,3 %
Středočeský kraj	19,4 %	17,7 %	5,4 %	5,3 %
Jihočeský kraj	22,1 %	13,5 %	2,8 %	25,1 %
Plzeňský kraj	21,8 %	13,4 %	16,8 %	2,3 %
Karlovarský kraj	11,1 %	8,2 %	5,0 %	4,5 %
Ústecký kraj	13,8 %	17,6 %	10,1 %	20,8 %
Liberecký kraj	1,5 %	7,3 %	3,6 %	6,7 %
Královéhradecký kraj	23,9 %	29,6 %	19,3 %	43,9 %
Pardubický kraj	12,8 %	21,5 %	10,0 %	26,7 %
Kraj Vysočina	18,5 %	5,5 %	0,2 %	23,1 %
Jihomoravský kraj	25,2 %	67,2 %	32,6 %	28,6 %
Olomoucký kraj	12,5 %	19,7 %	7,9 %	16,3 %
Zlínský kraj	24,4 %	25,3 %	12,5 %	20,9 %
Moravskoslezský kraj	25,7 %	54,6 %	14,2 %	61,5 %

Při seskupení krajů podle využití vybraných informačních zdrojů se zjistilo, že v některých krajích je podobná míra využití vybraných informačních zdrojů pro zjišťování novinek v oblasti rodinné politiky. Do prvního seskupení spadají kraje, ve kterých respondenti nevyužívali jednotlivé informační zdroje aktivně: nejvyšší podíl využití je u webových stránek obce/kraje v Plzeňském kraji. K tomuto seskupení patří také Karlovarský kraj a Liberecký kraj.

Do druhého seskupení patří kraje, ve kterých respondenti aktivně využívají webové stránky obce/kraje, televizní vysílání a úřední desky obce/kraje. Do tohoto seskupení patří Jihočeský kraj, Kraj Vysočina, Olomoucký kraj, Pardubický kraj a Ústecký kraj.

Třetí seskupení tvoří kraje, ve kterých respondenti aktivně využívají webové stránky obce/kraje, tištěné materiály vydávané a distribuované obcí/krajem a televizní vysílání. Do tohoto seskupení patří Hlavní město Praha, Královéhradecký kraj a Zlínský kraj.

Jihomoravský kraj nebyl zařazen do žádné z těchto seskupení, protože to je jediný kraj, ve kterém respondenti aktivně využívali webové stránky obce/kraje na Facebooku (52,0 % odpovědí, viz tabulka 29). Středočeský kraj nebyl zařazen ani do jednoho seskupení, protože na rozdíl od ostatních krajů respondenti z tohoto kraje aktivně využívají newsletter obce/kraje jako zdroj informací novinkách v rodinné politice. Moravskoslezský kraj nespadá do uvedených seskupení, protože většina respondentů (61,5 %, viz tabulka 29) z tohoto kraje dozvídá novinky v oblasti rodinné politiky v televizním vysílání. V jiných krajích tento informační zdroj není tak populární.

⁷⁷ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 30: Výsledky relokačního seskupování využití informačních zdrojů podle krajů.⁷⁸

Seskupení	Kraj
1. seskupení – respondenti nevyužívali jednotlivé informační zdroje aktivně	Karlovarský kraj
	Liberecký kraj
	Plzeňský kraj
2. seskupení – respondenti aktivně využívají webové stránky obce/kraje, televizní vysílání a úřední desky obce/kraje	Jihočeský kraj
	Kraj Vysočina
	Olomoucký kraj
	Pardubický kraj
	Ústecký kraj
3. seskupení – respondenti aktivně využívají webové stránky obce/kraje, tištěné materiály vydávané a distribuované obcí/krajem a televizní vysílání	Hlavní město Praha
	Královéhradecký kraj
	Zlínský kraj

Pozn.: Středočeský kraj, Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj nebyly zařazeny do žádného seskupení.

Informovanost občanů v oblasti rodinné politiky ze strany obce, města či kraje

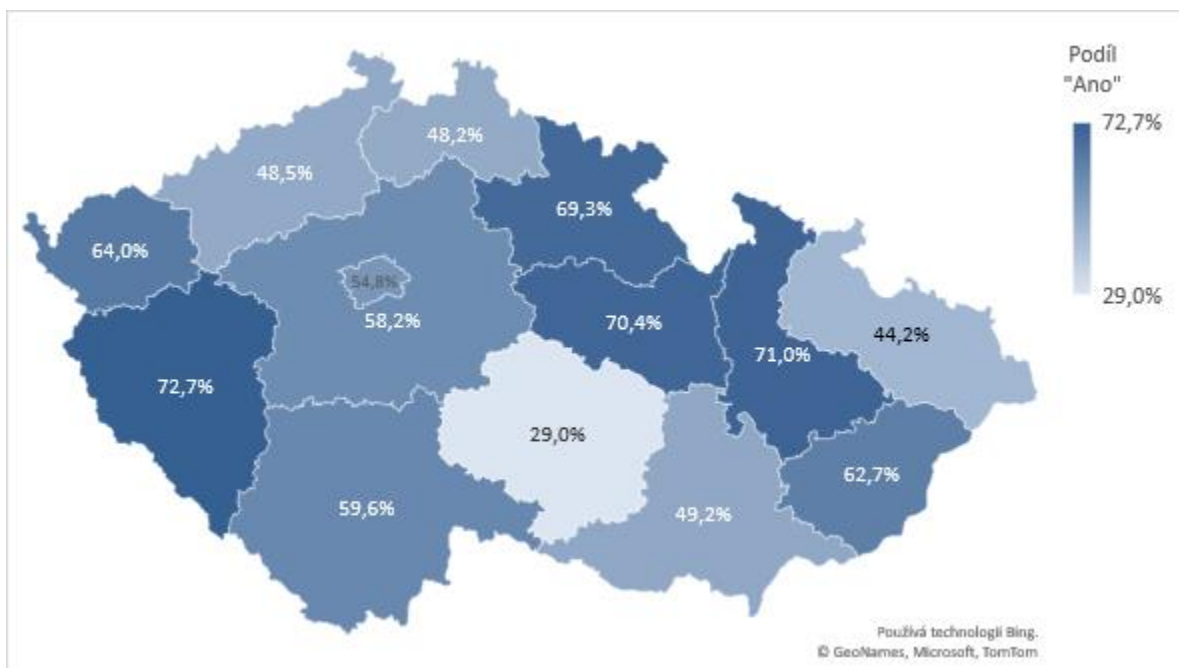
Ve všech krajích, kromě Kraje Vysočina a Moravskoslezského kraje, se většina respondentů cítila být dostatečně informována o opatřeních na podporu rodin, včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádané obcí, městem či krajem. Vysoký podíl takovýchto respondentů je v Plzeňském kraji (72,7 % odpovědí), v Olomouckém kraji (71,0 % odpovědí) a v Pardubickém kraji (70,4 % respondentů).

Většina respondentů z Kraje Vysočina a z Moravskoslezského kraje odpověděla, že si necítí být dostatečně informování o opatřeních na podporu rodin, včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádané obcí, městem či krajem. V Kraji Vysočina bylo takovýchto respondentů 64,9 % a v Moravskoslezském kraji – 48,4 %.

⁷⁸ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 22: Hodnocení dostatečné informovanosti o opatřeních na podporu rodin, včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádané obcí, městem či krajem podle krajů, N = 2 382.⁷⁹

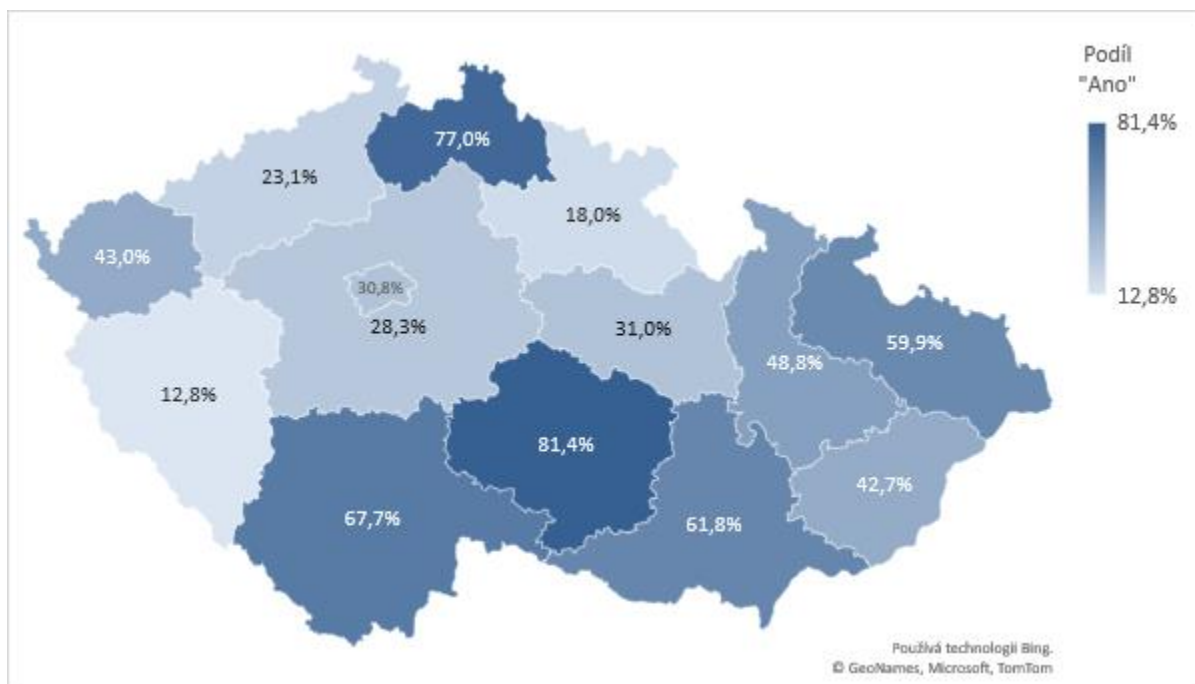

Intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny by uvítala většina dotazovaných osob z Kraje Vysočina (72,2 % odpovědí), z Jihomoravského kraje (43,6 % odpovědí) a z Jihočeského kraje (42,6 % odpovědí). V ostatních krajích většina respondentů nevyžadovala intenzivnější komunikaci.

⁷⁹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 23: Potřeba intenzivnější komunikace ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny podle krajů, N = 2 382.⁸⁰

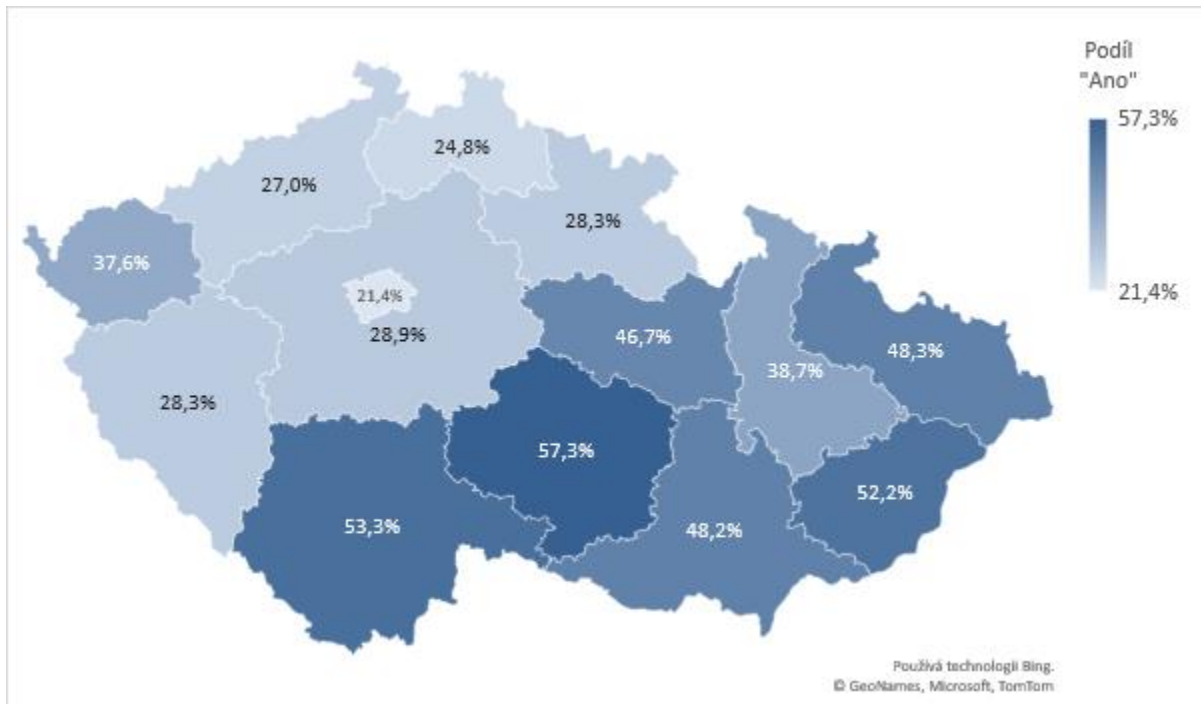

O konání akcí zaměřených na téma podpory rodin by chtěla být informována většina respondentů z Jihočeského kraje (65,9 % odpovědí), z Libereckého kraje (52,8 % odpovědí), z Pardubického kraje (55,8 % odpovědí), z Kraje Vysočina (75,9 % odpovědí), z Jihomoravského kraje (61,3 % odpovědí), ze Zlínského kraje (58,1 % odpovědí) a z Moravskoslezského kraje (57,7 % odpovědí). V ostatních krajích by většina respondentů nechtěla být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin.

⁸⁰ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 24: Potřeba být informován/a o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin podle krajů, N = 2 025.⁸¹

Při seskupení krajů podle hodnotícího kritéria komunikace a informovanost můžeme sledovat odlišnost názorů respondentů na komunikaci s krajem, obcí či městem. První seskupení tvoří kraje, ve kterých se většina respondentů cítí být dostatečně informována o opatřeních na podporu rodin, včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádané obcí, městem či krajem, nevítá intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny a nechce být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin. Mezi těmito kraji je Hlavní město Praha, Královéhradecký kraj, Plzeňský kraj, Středočeský kraj a Ústecký kraj.

Do druhého seskupení patří kraje, ve kterých většina respondentů vítá intenzivnější komunikace ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny a chce být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin. Mezi těmito kraji je Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Liberecký kraj a Moravskoslezský kraj.

Třetí seskupení tvoří kraje, ve kterých se většina respondentů shoduje na tom, že se cítí být dostatečně informována o opatřeních na podporu rodin včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádané obcí, městem či krajem, a nevítá intenzivnější komunikace ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny. K tomuto seskupení patří Karlovarský kraj, Olomoucký kraj, Pardubický kraj a Zlínský kraj.

Kraj Vysočina nebyl zařazen ani do jednoho seskupení, protože na rozdíl od ostatních krajů se většina respondentů necítí být dostatečně informována o opatřeních na podporu rodin, včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádané obcí, městem či krajem, vítá intenzivnější komunikace ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny a chce být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin.

⁸¹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 31: Výsledky relokačního seskupování odpovědí tykajících se komunikace mezi rodinou a krajem/obcí/městem podle krajů.⁸²

Seskupení	Kraj
1. seskupení – většina respondentů se cítí být dostatečně informována o opatřeních na podporu rodin včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádány obcí, městem či krajem, nevíta intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny a nechce být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin	Hlavní město Praha
	Královéhradecký kraj
	Plzeňský kraj
	Středočeský kraj
	Ústecký kraj
2. seskupení – většina respondentů vítá intenzivnější komunikace ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny a chce být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin	Jihočeský kraj
	Jihomoravský kraj
	Liberecký kraj
	Moravskoslezský kraj
3. seskupení – většina respondentů se shoduje na tom, že se cítí být dostatečně informována o opatřeních na podporu rodin včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádány obcí, městem či krajem, a nevíta intenzivnější komunikace ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny	Karlovarský kraj
	Olomoucký kraj
	Pardubický kraj
	Zlínský kraj

Pozn.: Kraj Vysočina nebyl zařazen do žádného seskupení.

2.6. Závěry srovnávací analýzy

Cílem této Studie je komparace oblasti rodinné politiky a sladování rodinného a pracovního života v jednotlivých krajích ČR. Studie obsahuje srovnání řešení problematiky rodinné politiky, srovnání postojů a potřeb rodin, představení klíčových aktérů působících v rodinné politice v různých krajích, a představení příkladů dobré praxe v jednotlivých krajích ČR. Na konci kapitoly budou závěry komparativní analýzy porovnány se zjištěními z *Analýzy úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích* (MPSV ČR, 2021)⁸³(dále jen Analýza).

Z hlediska **využití služeb péče o děti mladší 6 let** je pro většinu krajů společné to, že rodiny často využívají veřejnou mateřskou školu (Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj), a pomoc jiného člena rodiny než rodiče (Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Královéhradecký kraj, Zlínský kraj). Tato volba je úzce spojena s dostupností těchto služeb: v počtu na 100 tisíc obyvatel je v porovnání s ostatními službami nejvíce zastoupena ve všech krajích. Dalším faktorem je finanční dostupnost těchto forem péče o děti: veřejná mateřská škola je ve většině krajů velkou částí rodin ohodnocena jako dobře finančně dostupná, u pomoci členů rodiny předpokládáme absenci platby za hlídání. Podle výsledků Analýzy se socioekonomická situace rodin od roku 2016 zlepšila ve většině krajů (zlepšily se průměrné hrubé mzdy, počet zaměstnaných osob (u některých krajů), počet osob s VŠ vzděláním a poklesly počty osob s příjmem pod hranicí chudoby, osob ohrožených chudobou a osob potýkajících ses materiální deprivací).

V Analýze byl v některých krajích zaznamenán nárůst počtu dětských skupin. V porovnání počtu dětských skupin na 100 tisíc obyvatel s ostatními vybranými zařízeními péče o děti mladší 6 let je vidět, že ve většině krajů jsou dětské skupiny, po veřejných mateřských

⁸² Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

⁸³ Dokument vznikl v rámci projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů (reg. č. CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0006233).

školách, druhým dostupným způsobem péče o děti mladší 3 let. Podle výsledků Šetření nejsou dětské skupiny rodinami až tak často využívané (podíl rodin využívající tuto službu nepřesahoval 10 %). Pokud bude zachována tendence nárůstu dětských skupin v jednotlivých krajích, je pravděpodobné, že využití dětských skupin bude narůstat také.

V jednotlivých krajích je hodnocení dostupnosti volných míst ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti do 6 let podobné: rodiny ohodnotily dostupnost volných míst v takovýchto zařízeních spíše neutrálně. Dostupnost volných míst v zařízeních péče o děti mladší 3 let získala nižší hodnocení, než dostupnost volných míst ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti ve věku od 4 do 6 let.

Ve využití **služeb zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit/kroužků pro děti starší 6 let** je v krajích vidět větší variabilitu. Pro většinu krajů je společné to, že velký podíl rodin využívá školní družinu. Mezi důvody popularity tohoto způsobu zajištění péče o děti je fakt, že tato služba je široce zastoupena ve všech krajích na rozdíl od ostatních služeb. Podle subjektivního hodnocení jsou školní družiny pro rodiny dobře dostupné ve všech krajích. Jediným krajem, ve kterém je školní družina méně využívaná, je Plzeňský kraj: pouze 14 % rodičů zvolilo tuto možnost odpovědi. Podle statistik uvedených v Analýze začal v roce 2018 počet školních družin v tomto kraji klesat a klesal až do roku 2020. V roce 2017 bylo na 100 tisících obyvatel 82,8 školních družin, v roce 2018 tento ukazatel klesl na 78,2, v roce 2019 zůstalo pouze 36,6 školních družin na 100 tisíc obyvatel, a v letech 2020 a 2021 se tento počet už nezměnil. Podobný trend počtu školních družin je vidět také v Kraji Vysočina: od roku 2017 do roku 2019 je vidět prudký pokles, ale výsledky Šetření ukázaly, že 81,4 % rodin i tak využívají školní družinu.

Téměř ve všech krajích ČR ohodnotili rodiče zařízení zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit/kroužků pro děti starší 6 let jako dobře finančně dostupné. Ve Středočeském kraji pouze 4 z 5ti služeb byly ohodnoceny jako dobře finančně dostupné. V tomto kraji nejsou ZUŠ finančně dostupné. V Karlovarském kraji jsou dobře finančně dostupné služby pouze ve 2 z 5ti případů zařízení zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit/kroužků pro děti starší 6 let. V tomto kraji jsou školní kluby pro většinu rodin finančně nedostupné, sportovní kluby a ZUŠ jsou finančně dostupné jen s obtížemi. V těchto dvou krajích by rodiny nejvíce uvítaly zlepšení finanční dostupnosti volnočasových aktivit.

V polovině krajů ČR je dominantním způsobem zajištění péče o **osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora** péče doma poskytovaná členy rodiny. Méně častým způsobem péče o takovéto osoby je kombinace péče v domácím prostředí s využitím sociálních služeb. Ještě méně častým způsobem je využití některých ze sociálních služeb. Podle Analýzy je v Pardubickém kraji kladný postoj většiny rodin k zajištění péče o seniory v domácím prostředí považován za silnou stránku kraje.

V Královéhradeckém kraji, v Ústeckém kraji, v Karlovarském kraji a v Moravskoslezském kraji je podíl rodin pečujících o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora doma přibližně stejný jako podíl rodin, které kombinují péči v domácím prostředí s využitím sociálních služeb. V těchto krajích více než polovina respondentů uvedla, že by uvítala zlepšení finanční dostupnosti (tzn. nižší poplatky za využití služby), což může být jednou z příčin nevyužívání sociálních služeb. I když se podle výsledků Analýzy socioekonomická situace rodin od roku 2016 zlepšila ve většině krajů, poplatky za sociální služby mohou být i tak finančně nedostupné.

Podle Analýzy je jednou ze silných stránek Ústeckého kraje existence katalogu sociálních služeb a široká nabídka místně dostupných zdravotnických zařízení (pobytových i ambulantních) a sociálních služeb, a to na většině území tohoto kraje. Respondenti ohodnotili kvalitu sociálních služeb v tomto kraji neutrálně. Z pohledu respondentů je největším problémem sociálních služeb v tomto kraji finanční nedostupnost služeb. Zlepšení místní dostupnosti služeb by uvítala pouze

třetina dotazovaných osob a téměř třetina respondentů cítí potřebu v navýšení kapacity zařízení, která péči poskytují.

V Libereckém kraji, ve Středočeském kraji a v Jihomoravském kraji je péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora v domácím prostředí nejčastějším způsobem. Ostatní způsoby jsou téměř nevyužívány. Jednou z příčin nevyužití sociálních služeb může být nízká kvalita těchto služeb. V těchto třech krajích byli respondenti spíše nespokojeni se službami poskytujícími péči o osoby se zdravotním a sociálním hendikepem nebo o seniory (průměrné hodnocení je v rozmezí 2,5-2,8).

Jednotlivé kraje se velmi liší podle typu **poradenství a preventivních služeb**, které jsou v dané lokalitě poskytovány. Podle využití poradenských a preventivních služeb byly kraje rozděleny do dvou skupin. Do prvního seskupení (Karlovarský kraj, Královéhradecký kraj, Liberecký kraj, Pardubický kraj, Středočeský kraj a Ústecký kraj) spadají kraje, ve kterých je často využíváno poradenství v oblasti vzdělání a v oblasti partnerství. Pro toto seskupení je typické, že v porovnání s ostatními oblastmi je také relativně často využíváno finanční poradenství. Do druhého seskupení patří Hlavní město Praha, Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina, Olomoucký kraj, Plzeňský kraj a Zlínský kraj. V těchto krajích respondenti často odpovídali, že využívají poradenství v oblasti vzdělání. V tomto seskupení krajů, na rozdíl od prvního seskupení, respondenti častěji využívali poradenství v oblasti partnerství. Pro toto seskupení je také typické málo časté využití právnických služeb.

V Pardubickém kraji je podle Analýzy dobrá úroveň služeb Poradny pro rodinu a pedagogicko-psychologických poraden a fungující školské poradenství ve školách. Je to vidět i ve výsledcích Šetření uvedených výše. Jednou ze silných stránek Jihomoravského kraje je široká síť pedagogicko-psychologických poraden i manželských a rodinných poraden. Koresponduje to s výsledky Šetření.

Co se týče **sladování rodinného a pracovního života**, tak ve většině krajů respondenti odpověděli, že sladovat rodinný a pracovní život se jim celkem daří. Výjimkou byl Kraj Vysočina. Podle Analýzy je silnou stránkou Kraje Vysočina existující motivace významných zaměstnavatelů v kraji k zavádění opatření podporujících sladování rodinného a pracovního života a rovné příležitosti. Výsledky Šetření ukazují, že takovou motivaci mají i obyvatelé tohoto kraje, a potvrzují i v Analýze definovanou slabou stránku – dlouhodobě přetrvávající problém v oblasti sladování pracovního a rodinného života.

Pro většinu respondentů byl návrat do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené spíše náročný, ale dalo se to zvládnout. Na rozdíl od ostatních krajů většina respondentů ve Středočeském kraji a ve Zlínském kraji ohodnotila svůj návrat do zaměstnání jako nenáročný.

Respondenti ve většině krajů se shodli na tom, že flexibilní formy práce a další opatření mají pozitivní vliv na podporu sladování pracovního a rodinného života. Královéhradecký kraj je výjimečný v tom, že většina respondentů (43,5 %) odpověděla, že jejich zaměstnavatel už nabízí dostatek flexibilních forem a opatření. Mezi flexibilní formy práce, které by měly největší pozitivní vliv na sladování pracovního a rodinného života, je práce z domova - takto odpověděla většina respondentů z Jihočeského kraje, z Ústeckého kraje, z Královéhradeckého kraje, z Kraje Vysočina, z Jihomoravského kraje, z Olomouckého kraje a z Moravskoslezského kraje – 7 z 14 krajů, pružná pracovní doba – takto odpověděla většina respondentů z Hlavního města Prahy, ze Středočeského kraje, z Karlovarského kraje a z Libereckého kraje – 4 z 14 krajů, kratší pracovní doba – takto odpověděla většina respondentů z Plzeňského kraje a ze Zlínského kraje, a stlačený pracovní čas – takto odpověděla většina respondentů z Pardubického kraje.

V hodnocení jednotlivých forem **podpory rodin ze strany obcí, měst a krajů** se hodnocení rodin v jednotlivých krajích liší. Celkově dostaly vybrané formy podpory nejlepší hodnocení ve Zlínském kraji. V tomto kraji respondenti byli spíše až velmi spokojeni se všemi hodnocenými formami podpory. Nejvíce nespokojených respondentů bylo v Libereckém kraji. Respondenti z tohoto kraje

nejsou spokojeni a jsou spíše nespokojeni s vybranými formami podpory. Potvrzují to i výsledky Analýzy, ve které je uvedeno, že mezi slabé stránky patří zejména nedostatečné ocenění rodičovské a mateřské péče, a omezený počet dětí u rodinného vstupného 2 + 2.

Co se týče **komunikace rodin s obcí, městem a krajem**, tak se kraje liší podle názorů na komunikaci a informovanost ohledně rodinné politiky s krajem, obcí či městem. Kraj Vysočina je jediným krajem, ve kterém se většina rodin necítí být dostatečně informovaná o opatřeních na podporu rodin, vítá intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny, a chce být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin. V Jihočeském kraji, v Jihomoravském kraji, v Libereckém kraji a v Moravskoslezském kraji většina respondentů vítá intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje a chce být informována o konání akcí zaměřených na podporu rodin. V ostatních krajích rodiny neprojevily zájem o intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje a nechtějí být informované o konání akcí zaměřených na podporu rodin.

3. Analýza aktérů

Další kapitola je věnovaná analýze aktérů působících v rodinné politice v různých krajích. Cílem této kapitoly je zejména identifikace aktérů rodinné politiky působících ve státních i nestátních institucích, organizacích občanského sektoru, formálních i neformálních skupinách a jednotlivců, kteří se podílí či se mohou podílet na tvorbě a implementaci rodinné politiky v krajích. Pro účely analýzy aktérů byla použita metoda analýzy dokumentů (koncepčních a strategických dokumentů, výročních zpráv, prohlášení, záznamů z veřejných jednání apod.) v jednotlivých krajích.

V tabulce 32 jsou zobrazeni aktéři rodinné politiky, a to na základě jejich rozdělení podle oblasti působení.

Tabulka 32: Kategorizace aktérů rodinné politiky podle oblasti působení.

Kategorie ⁸⁴	Aktér
Veřejný sektor	Poslanci a senátoři, státní správa a samospráva, výzkumné instituce a univerzity, orgány EU atd.
Občanský sektor	Nestátní neziskové organizace, církve, rodiny atd.
Soukromý sektor	Komerční firmy, soukromá školská zařízení, média a další

3.1. Specifikace aktérů

Dále budou specifikovány jednotlivé kategorie aktérů rodinné politiky. V této podkapitole budou zkoumány pouze základní aktéři rodinné politiky. Tito aktéři budou rozděleni podle oblasti působení.

⁸⁴ Zdroj: MPSV ČR. Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni. Dostupné z [metodika_rp_2_1.pdf \(dataplan.info\)](#)

3.1.1. Veřejný sektor – Krajské úřady, Obecní úřady a Magistráty

Na regionální úrovni se oblastí rodinné politiky zabývají kraje (Krajské úřady) a obce (Obecní úřady). Moravskoslezský kraj má nejnižší podíl odpovědí, (5,9 % odpovědí), že se místní samospráva nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi. Na krajském úřadu tohoto kraje není pro účely řešení oblasti rodinné politiky zřízená samostatná pozice ani oddělení. Kraj rovněž postrádá strategický dokument, který by tuto oblast kompletně zastřešoval.⁸⁵

Nejvyšší podíl odpovědí, že místní samospráva se nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, je v Plzeňském kraji (34,0 % odpovědí). Rodinná politika na Krajském úřadu Plzeňského kraje není zajištěna institucionálně ani personálně. Tato oblast je řešena pouze v rámci odboru sociálních věcí, kde se problematice věnují zaměstnanci tohoto odboru nad rámec své hlavní pracovní náplně.⁸⁶ V tomto kraji není ani jeden strategický dokument věnovaný oblasti rodinné politiky.

V Jihomoravském kraji dosud vznikly celkem dva strategické dokumenty věnované rodinné politice. Avšak v tomto kraji je velmi nízký podíl odpovědí, že místní samospráva se nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi (pouze 10,4 % odpovědí).

Tabulka 33: Podíly respondentů, kteří odpověděli, že místní samospráva se nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi⁸⁷, počet pozic věnovaných rodinné politice a počet strategických dokumentů podle kraje⁸⁸.

Kraj	Místní samospráva (vedení krajů, měst a obcí)	Krajské strategické dokumenty věnované rodinné politice	
		Počet	Časové období
Hlavní město Praha	29,8 %	2	2009-2010; 2021-2022
Středočeský kraj	23,6 %	1	2021-2023
Jihočeský kraj	21,2 %	1	2021-2025
Plzeňský kraj	34,0 %	0	
Karlovarský kraj	25,9 %	0	
Ústecký kraj	29,5 %	1	2019-2021
Liberecký kraj	7,7 %	1	2019-2023
Královéhradecký kraj	22,1 %	2	2017-2020; 2020-2023
Pardubický kraj	16,3 %	1	2018-2020
Kraj Vysočina	14,3 %	1	2017-2021
Jihomoravský kraj	10,4 %	2	2015-2019; 2020-2030
Olomoucký kraj	16,1 %	2	2016-2018; 2019-2022
Zlínský kraj	21,6 %	1	2020-2022
Moravskoslezský kraj	5,9 %	0	

⁸⁵ Zdroj: Analýza.

⁸⁶ Zdroj: Analýza.

⁸⁷ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

⁸⁸ Zdroj: Přehledová tabulka koncepčních a strategických materiálů pro oblast rodinné politiky na úrovni krajů České republiky mezi lety 2017-2021 (příloha č. 2)

3.1.2. Občanský sektor – Nestátní neziskové organizace (NNO)

Dalším významným aktérem rodinné politiky jsou nestátní neziskové organizace (dále jen NNO). V Evidenci nestátních neziskových organizací (Evidence NNO) jsou zveřejněny údaje o zaregistrovaných NNO⁸⁹ v jednotlivých krajích. Každá cílová skupina může najít NNO ve svém kraji.

Z hlediska podílů NNO zaměřených na vybrané cílové skupiny není mezi kraji velký rozdíl. Nejmenší podíl NNO ve všech cílových skupinách má Hlavní město Praha. Takovéto nízké podíly se dají vysvětlit tím, že nabídka služeb NNO a jejich zaměření může být širší a více heterogenní kvůli tomu, že Praha je hlavní město.

Celkově největší podíl NNO mají služby pro **děti do 18 let** (25,3 % všech NNO zaregistrovaných v Evidenci NNO). Největší podíl takových NNO je vidět v Královéhradeckém a Pardubickém kraji: třetina NNO (33,3 %) v těchto krajích poskytuje služby pro děti do 18 let. Nejmenší podíl NNO je v Hlavním městě Praze: pouze 20,1 % služeb je věnováno dětem do 18 let. Relativně nízký podíl takových NNO je také v Kraji Vysočina (20,2 % organizací).

V porovnání s ostatními kraji je v Jihočeském kraji největší podíl NNO, které poskytují služby **mládeži do 26 let** (36,9 % organizací). Nejmenší podíl organizací poskytujících služby pro mládež do 26 let je vidět v Hlavním městě Praha: 19,4 % NNO má za cílovou skupinu mládež do 26 let.

Největší podíl NNO zaměřených na **rizikové skupiny dětí a mládeže** se nachází v Libereckém kraji (13,1 % organizací). Nejnižší podíl takovýchto organizací v porovnání s ostatními kraji je v Hlavním městě Praze (5,8 % organizací). Relativně nízký podíl takových NNO je v Olomouckém kraji (5,9 % organizací) a v Jihomoravském kraji (6,3 % organizací).

Služby pro **osoby se zdravotním hendikepem** poskytují NNO nejvíce v Olomouckém kraji a v Ústeckém kraji (26,0 % organizací). Nejmenší podíl takovýchto organizací je v Hlavním městě Praze (14,6 % organizací).

Největší podíl NNO poskytující služby pro **seniory** je ve Zlínském kraji (21,3 % organizací). Stejně jako u jiných cílových skupin nejmenší podíl takovýchto organizací je v Hlavním městě Praze (8,9 % organizací).

V porovnání s ostatními kraji, je v Karlovarském kraji největší podíl NNO, které poskytují služby **osobám v sociální nouzi** (5,9 %). Nejmenší podíl takovýchto organizací je Hlavním městě Praze (5,9 % organizací).

⁸⁹ Zdroj: [Vyhledání organizace NNO – Evidence nestátních neziskových organizací – Portál veřejné správy České republiky \(isnno.cz\)](#)

Tabulka 34: Podíly NNO na celkovém počtu NNO podle cílových skupin a krajů⁹⁰.

Kraj	Děti do 18 let	Mládež do 26 let	Osoby se zdravotním postižením	Osoby v sociální nouzi	Rizikové skupiny dětí a mládeže	Senioři
Hlavní město Praha	20,1 %	19,4 %	14,6 %	5,9 %	5,8 %	8,9 %
Středočeský kraj	30,9 %	25,7 %	22,9 %	10,4 %	8,0 %	17,3 %
Jihomoravský kraj	32,6 %	33,2 %	23,6 %	8,5 %	6,3 %	17,5 %
Plzeňský kraj	23,6 %	30,0 %	20,0 %	9,1 %	10,0 %	14,5 %
Karlovarský kraj	30,1 %	28,8 %	19,2 %	19,2 %	12,3 %	16,4 %
Ústecký kraj	30,2 %	26,6 %	26,0 %	18,8 %	10,9 %	17,7 %
Liberecký kraj	34,4 %	26,2 %	18,9 %	8,2 %	13,1 %	18,0 %
Královéhradecký kraj	33,3 %	30,4 %	22,2 %	8,9 %	8,9 %	14,8 %
Pardubický kraj	33,0 %	31,1 %	22,6 %	14,2 %	12,3 %	13,2 %
Kraj Vysočina	20,2 %	27,1 %	24,8 %	9,3 %	10,1 %	13,2 %
Jihomoravský kraj	32,6 %	33,2 %	23,6 %	8,5 %	6,3 %	17,5 %
Olomoucký kraj	27,8 %	29,0 %	26,0 %	11,8 %	5,9 %	17,2 %
Zlínský kraj	30,1 %	27,9 %	25,7 %	9,8 %	9,3 %	21,3 %
Moravskoslezský kraj	30,4 %	30,4 %	19,4 %	14,2 %	12,6 %	11,7 %

Když se podíváme na subjektivní hodnocení respondentů Šetření, uvidíme, že nejnižší podíl odpovědí, že se NNO nejvíce zaměřují na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, je v Kraji Vysočina (6,5 %), v kraji, kde téměř třetina NNO nabízí služby pro mládež do 26 let (27,1 %) a téměř čtvrtina NNO nabízí služby pro osoby se zdravotním postižením (25,7 %).

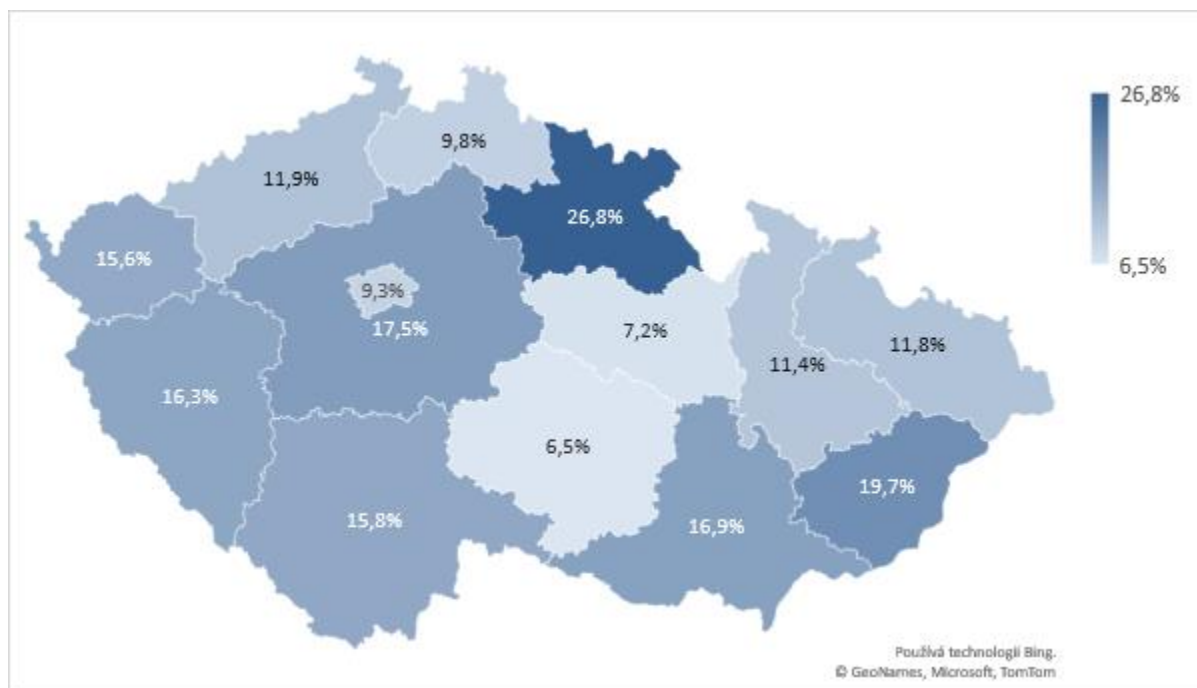
V Královéhradeckém kraji je podíl odpovědí, že se NNO nejvíce zaměřují na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, relativně vysoký (26,8 % odpovědí). V tomto kraji třetina NNO poskytuje služby pro děti do 18 let, téměř třetina (30,4 % odpovědí) NNO se zaměřuje na pomoc mládeži do 26 let a 22,2 % NNO se zabývá službami pro osoby se zdravotním postižením.

V Hlavním městě Praze, kde byly celkově nejnižší podíly NNO, které poskytují služby pro rodiny, je relativně nízký podíl odpovědí, že NNO se nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi (9,3 %). Tento výsledek z Šetření koresponduje se statistikou z Evidencí NNO.

⁹⁰ Ne všechny NNO jsou zaregistrovány v Evidenci NNO. V Evidenci NNO jsou informace o 4410 organizací, Centrum pro výzkum neziskového centra hlásí, že v ČR v roce 2020 se nachází celkem 138 516 neziskových institucí. Dostupné z [Interaktivní mapa neziskového sektoru | Infografika \(mapaneziskovek.cz\)](https://www.mapaneziskovek.cz/)

Graf 25: Podíly respondentů, kteří odpověděli, že NNO se nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, podle kraje, N = 2 382.⁹¹

3.1.3. Soukromý sektor – Zaměstnavatelé

Dalšími důležitými aktéry, kteří mohou ovlivňovat rodinnou politiku, jsou zaměstnavatelé. Mezi nástroje ovlivnění sladování rodinného a pracovního života ze strany zaměstnavatelů jsou flexibilní formy práce a různé příspěvky na rodinné a volnočasové aktivity. V tabulce 35 jsou uvedeny počty zaměstnavatelů v jednotlivých krajích podle počtu zaměstnanců. Většina zaměstnavatelů v ČR jsou malé podniky (méně než 49 zaměstnanců).

Tabulka 35: Počet zaměstnavatelů v jednotlivých krajích podle počtu zaměstnanců.⁹²

Kraj	Malé podniky (méně než 49 zaměstnanců)	Střední podniky (50–249 zaměstnanců)	Velké podniky (250 a více zaměstnanců)
Hlavní město Praha	70 242	2 644	689
Středočeský kraj	26 381	1 079	210
Jihočeský kraj	13 935	625	119
Plzeňský kraj	11 936	598	120
Karlovarský kraj	5 842	271	32
Ústecký kraj	14 597	689	128
Liberecký kraj	8 899	408	72
Královéhradecký kraj	11 736	537	82
Pardubický kraj	10 708	518	100

⁹¹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

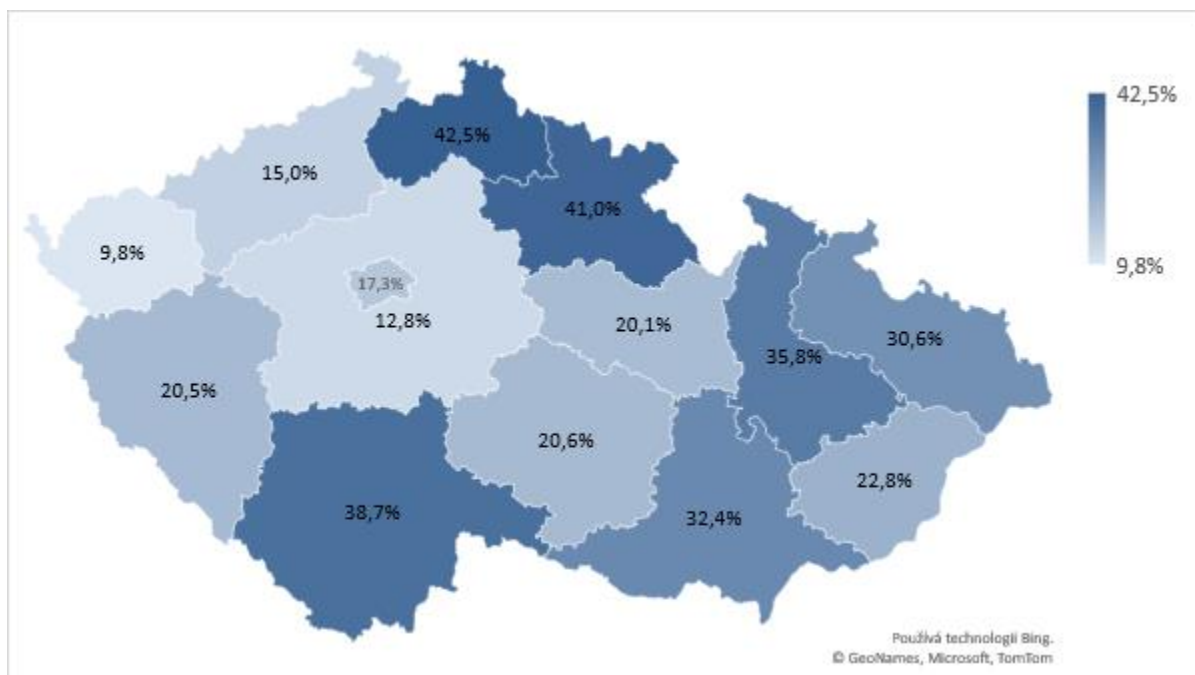
⁹² Zdroj: ČSÚ. Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců – územní srovnání. Subjekty se zjištěnou aktivitou. Vlastní výpočet. Dostupné z [Výstupní objekt VDB \(czso.cz\)](http://vystupniobjekt.vdb.czso.cz)

Kraj	Malé podniky (méně než 49 zaměstnanců)	Střední podniky (50–249 zaměstnanců)	Velké podniky (250 a více zaměstnanců)
Kraj Vysočina	9 858	508	89
Jihomoravský kraj	32 518	1 253	234
Olomoucký kraj	13 345	608	97
Zlínský kraj	13 148	620	110
Moravskoslezský kraj	24 769	1 009	238

V rámci Šetření byla respondentům položena otázka ohledně toho, jestli jejich zaměstnavatel podporuje sladování rodinného a pracovního života svých zaměstnanců. Jak je vidět na grafu 26, podle respondentů zaměstnavatelé nepodporují sladování rodinného a pracovního života aktivně. Největší podíly respondentů, kteří odpověděli, že jejich zaměstnavatelé podporují sladování rodinného a pracovního života, je v Libereckém kraji (42,5 % odpovědí) a v Královéhradeckém kraji (41,0 % odpovědí). Nejmenší podíl takových respondentů je v Karlovarském kraji (9,8 % odpovědí).

Graf 26: Podíly respondentů, jejichž zaměstnavatel podporuje sladování rodinného a pracovního života svých zaměstnanců podle krajů, N = 2 382.⁹³

Zaměstnavatelé, kteří podporovali sladování rodinného a pracovního života svých zaměstnanců, to praktikovali nejčastěji prostřednictvím flexibilních forem práce. Z pohledu nabízených flexibilních forem práce se výsledky podle jednotlivých krajů příliš neliší. Největší podíl respondentů, kteří odpověděli, že jejich zaměstnavatel nabízí některou z flexibilních forem práce, je v Olomouckém kraji (96,8 % odpovědí) a v Libereckém kraji (95,1 % odpovědí). Nejmenší podíl takovýchto respondentů je v Karlovarském kraji (77,9 % odpovědí).

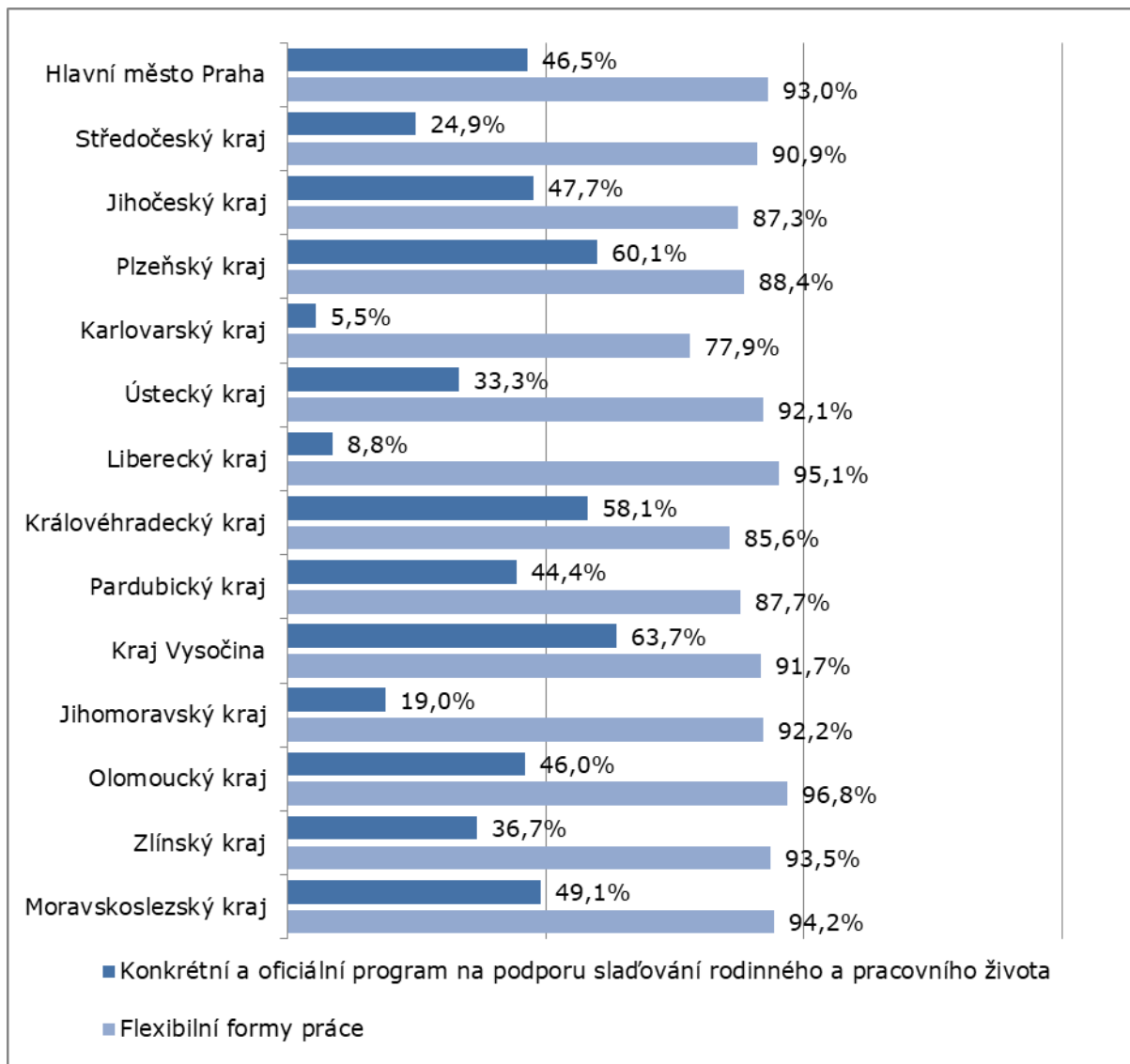
V menší míře mají zaměstnavatelé konkrétní a oficiální program na podporu sladování rodinného a pracovního života. Největší podíl respondentů, kteří odpověděli, že jejich zaměstnavatel má konkrétní a oficiální program na podporu sladování rodinného a pracovního života, je v Kraji

⁹³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Vysočina (63,7 % odpovědí) a v Plzeňském kraji (60,1 % odpovědí). Nejmenší podíl takovýchto respondentů je v Karlovarském kraji (5,5 % odpovědí) a v Libereckém kraji (8,8 % odpovědí).

Graf 27: Podíly forem podpory sladování rodinného a pracovního života v zaměstnání podle krajů, N = 594.⁹⁴

⁹⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

3.1.4. Vzdělávací instituce – mateřské školy, základní školy, centra zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit pro děti

Dalšími významnými aktéry rodinné politiky jsou vzdělávací instituce. Ve školním roce 2019/2020 měly rodiny k dispozici 5 304 zařízení pro předškolní vzdělání, 4 192 zařízení pro základní vzdělání a 1 284 zařízení pro střední vzdělání.

Nejvíce **mateřských škol** je ve Středočeském kraji (797 škol), v Jihomoravském kraji (671 škol), v Moravskoslezském kraji (462 škol) a v Hlavním městě Praze (427 škol). Nejmenší počet mateřských škol je v Karlovarském kraji (124 škol).

Nejvíce **základních škol** je ve Středočeském kraji (559 škol), v Jihomoravském kraji (485 škol) a v Moravskoslezském kraji (444 škol). Nejmenší počet základních škol je v Karlovarském kraji (106 škol).

Největší počet **středních škol** se nachází v Hlavním městě Praze (185 škol), v Olomouckém kraji (150 škol) a v Královéhradeckém kraji (135 škol). Nejmenší počet středních škol je v Karlovarském kraji (32 škol).

Tabulka 36: Počet zařízení a počet dětí v předškolním, základním a středním vzdělání podle krajů (školní rok 2019/2020).⁹⁵

Kraj	Předškolní vzdělávání		Základní vzdělávání		Střední školy	
	Počet zařízení	Počet dětí	Počet zařízení	Počet žáků	Počet zařízení	Počet žáků
Hlavní město Praha	427	43 260	284	108 638	185	66 762
Středočeský kraj	797	51 347	559	133 141	89	26 940
Jihočeský kraj	324	23 017	264	57 646	122	45 755
Plzeňský kraj	279	18 845	223	51 990	32	10 492
Karlovarský kraj	124	8 766	106	25 167	65	21 407
Ústecký kraj	360	25 071	281	76 107	74	22 455
Liberecký kraj	235	15 228	201	41 663	48	15 758
Královéhradecký kraj	314	19 137	272	49 725	135	47 186
Pardubický kraj	319	18 391	250	47 028	91	26 742
Kraj Vysočina	288	17 965	267	45 179	74	22 042
Jihomoravský kraj	671	41 796	485	105 272	55	22 303
Olomoucký kraj	388	22 931	296	55 684	150	39 706
Zlínský kraj	316	19 999	260	50 760	94	32 121
Moravskoslezský kraj	462	39 156	444	104 946	70	24 169

Pro péči o děti ve věku od 6 měsíců do 4 let mohou rodiny využít mikrojesle a pro péči o děti od 1 roku do začátku povinné školní docházky dětské skupiny. Celkem mají rodiče v ČR k dispozici 1 130 dětských skupin a 84 mikrojeslí.

⁹⁵ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

Největší počet **dětských skupin** je ve Středočeském kraji (211 dětských skupin), v Hlavním městě Praze (190 dětských skupin) a v Jihomoravském kraji (177 dětských skupin). Nejmenší počet dětských skupin je v Karlovarském kraji (8 dětských skupin).

Největší počet **mikrojeslí** je v Jihomoravském kraji (16 zařízení) a v Jihomoravském kraji (11 zařízení). V Libereckém kraji nejsou zřízeny ani jedny mikrojesle. V řadě krajů (Jihočeském kraji, Plzeňském kraji a Karlovarském kraji) je pouze po jednom zařízení.

Tabulka 37: Počet poskytovatelů dětských skupin a mikrojeslí, počet dětských skupin a mikrojeslí podle krajů.

Kraj	Dětské skupiny ⁹⁶		Mikrojesle ⁹⁷	
	Počet poskytovatelů	Počet dětských skupin	Počet poskytovatelů	Počet mikrojeslí
Hlavní město Praha	126	190	5	4
Středočeský kraj	154	211	13	11
Jihočeský kraj	37	63	1	1
Plzeňský kraj	29	43	1	1
Karlovarský kraj	8	8	1	1
Ústecký kraj	45	64	8	8
Liberecký kraj	32	40	0	0
Královéhradecký kraj	52	57	6	6
Pardubický kraj	43	52	8	8
Kraj Vysočina	22	25	4	4
Jihomoravský kraj	116	177	19	16
Olomoucký kraj	43	62	5	5
Zlínský kraj	34	46	17	9
Moravskoslezský kraj	68	92	10	10

Celkově je v ČR v provozu 4 099 školních družin a klubů, 498 základních uměleckých škol a 334 středisek volného času.

Nejvíce **školních družin** je v Hlavním městě Praze (551 zařízení), v Jihomoravském kraji, (480 zařízení) a v Moravskoslezském kraji (439 zařízení). Nejméně družin je v Karlovarském kraji (106 zařízení).

Největší počet **základních uměleckých škol** je v Jihomoravském kraji (64 škol), ve Středočeském kraji (60 škol) a v Moravskoslezském kraji (50 škol). Nejméně základních uměleckých škol je v Karlovarském a v Libereckém kraji (20 škol).

Největší počet **středisek volného času** je v Ústeckém kraji (36 středisek), v Jihomoravském kraji a v Moravskoslezském kraji (33 středisek). Nejmenší počet středisek volného času je v Jihočeském kraji (13 středisek).

⁹⁶ Zdroj: MPSV ČR. Seznam mikrojeslí k 31. 12. 2020, vlastní výpočet. Dostupné z [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

⁹⁷ Počet dětských skupin k 31. 12. 2020, vlastní výpočet. Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin – Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

Tabulka 38: Počet zařízení a počet dětí v zařízeních určených pro volnočasové aktivity podle krajů (školní rok 2019/2020).⁹⁸

Kraj	Školní družiny a kluby		Základní umělecké školy		Střediska volného času	
	Počet zařízení	Počet účastníků	Počet zařízení	Počet žáků	Počet zařízení	Počet účastníků
Hlavní město Praha	272	45 542	36	26 119	26	40 893
Středočeský kraj	551	48 653	60	30 254	27	25 800
Jihočeský kraj	252	20 816	38	14 272	13	17 117
Plzeňský kraj	216	17 795	35	15 080	21	18 542
Karlovarský kraj	106	7 754	20	9 614	16	12 536
Ústecký kraj	268	22 479	31	15 777	36	29 690
Liberecký kraj	194	12 762	20	9 739	17	10 041
Královéhradecký kraj	265	16 526	32	16 219	29	20 495
Pardubický kraj	248	15 467	30	15 237	18	15 914
Kraj Vysočina	258	15 882	24	11 628	22	18 980
Jihomoravský kraj	480	38 516	64	29 145	33	35 787
Olomoucký kraj	291	20 843	28	14 404	17	15 479
Zlínský kraj	259	16 792	30	20 122	26	21 280
Moravskoslezský kraj	439	36 200	50	26 704	33	27 489

3.1.5. Široká občanská veřejnost – Rodiny a její jednotliví členové

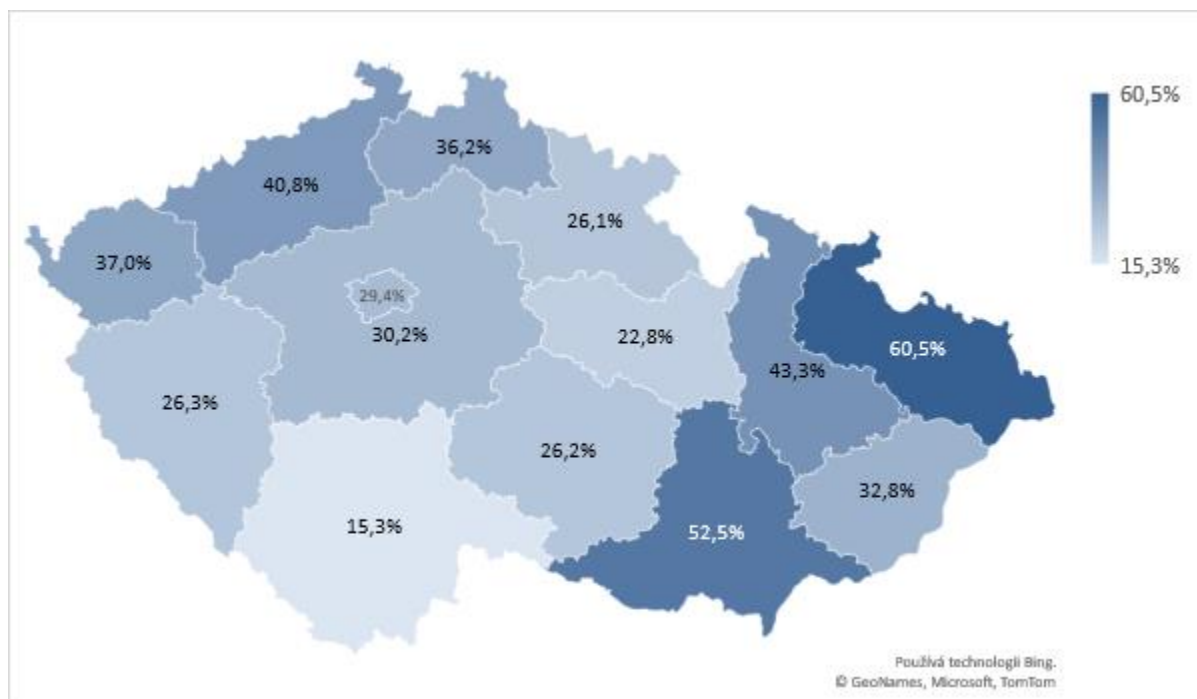
Dalším významným aktérem rodinné politiky je rodina samotná. Podle výsledků Šetření si někteří respondenti dokonce mysleli, že rodina je jediným efektivním aktérem v oblasti rodinné politiky a každá z nich si musí pomoci sama. V Moravskoslezském kraji si přes 60 % rodin myslí, že rodiny si musí pomáhat hlavně samy, nikdo jiný jim s jejich nejčastějšími obtížemi příliš nepomůže. V Jihomoravském kraji bylo takovýchto rodin více než polovina (52,5 %).

Nejmenší podíl respondentů, kteří uvedli, že si rodiny musí pomáhat hlavně samy, nikdo jiný jim příliš nepomůže s jejich nejčastějšími obtížemi, je v Jihočeském kraji: pouze 15,3 % respondentů si zvolilo tuto možnost odpovědi.

⁹⁸ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](https://www.msmt.cz)

Graf 28: Podíl respondentů, kteří si myslí, že rodiny si musí pomáhat hlavně samy, nikdo jiný jim s jejich nejčastějšími obtížemi příliš nepomůže podle krajů, N = 2 382.⁹⁹

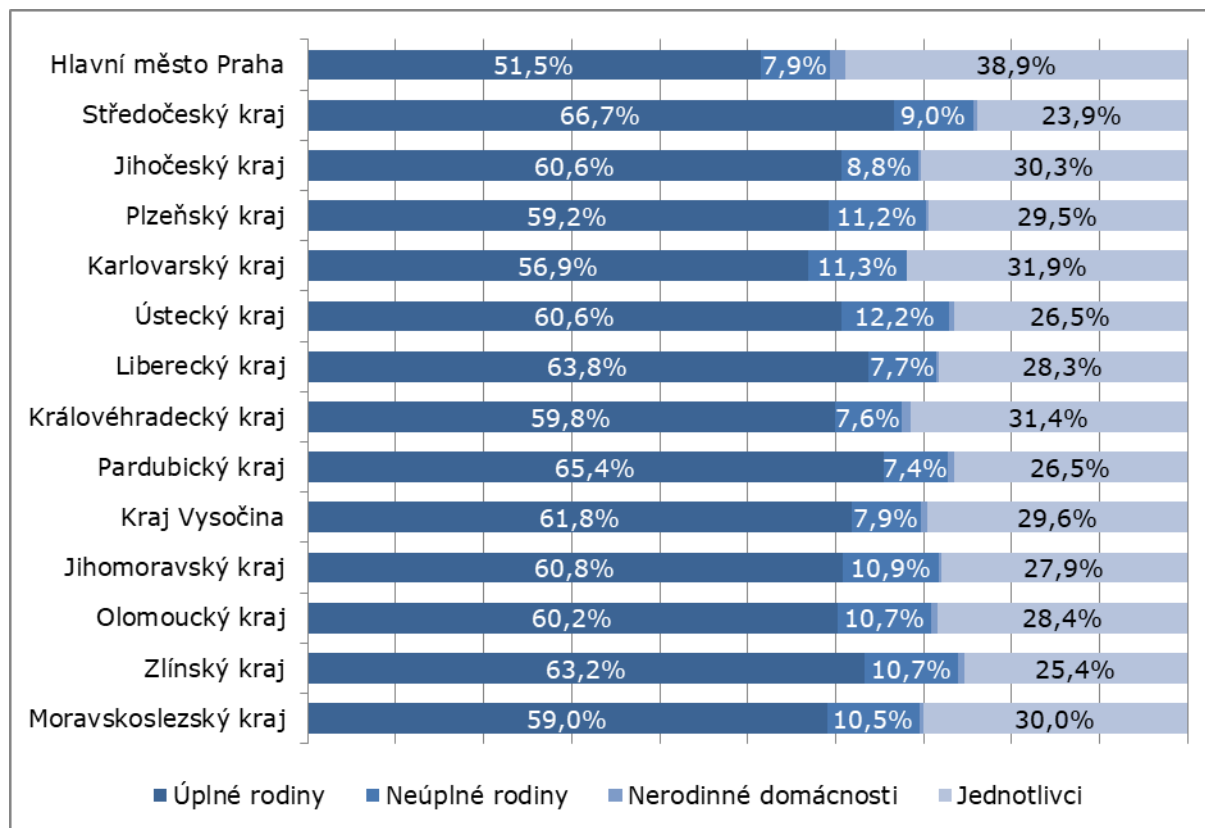
Úplné rodiny tvoří největší podíl domácností v ČR. V Hlavním městě Praze žije, v porovnání s ostatními kraji, nejmenší podíl úplných rodin (51,5 % rodin), nízký podíl neúplných rodin (7,9 % rodin) a největší podíl jednotlivců (38,9 % rodin). Jednou z možných příčin takového vysokého podílu jednotlivců je to, že Praha je hlavní město a je to největší velkoměsto v ČR. Velkoměsta dávají obyvatelům mnohem více pracovních příležitostí a možností trávení volného času než menší města. A proto velkoměsta lákají mladé svobodné lidi z celé ČR.

Největší podíl úplných rodin žije ve Středočeském kraji (66,7 % rodin) a v Pardubickém kraji (65,4 % rodin). Největší podíl neúplných rodin žije v Ústeckém kraji (12,2 % rodin).

⁹⁹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 29: Podíly úplných a neúplných rodin podle krajů¹⁰⁰.

V celé ČR je největší podíl těch domácností, ve kterých nežijí děti (66 % domácností). V porovnání s ostatními kraji v ČR je největší podíl bezdětných domácností v Hlavním městě Praze (70,2 % domácností). Nejmenší podíl domácností, ve kterých nežijí děti, jsou ve Středočeském kraji (61,1 %) a v Ústeckém kraji (62,4 %).

Ve většině krajů mezi rodinami převažují rodiny s jedním dítětem. Například v Ústeckém kraji je 22,5 % rodin s jedním dítětem a 12,9 % rodin se dvěma dětmi. V Královéhradeckém kraji a Jihomoravském kraji je situace jiná. V těchto krajích podíl rodin s dvěma dětmi lehce převažuje podíl rodin s jedním dítětem: v Královéhradeckém kraji je 15,7 % rodin se dvěma dětmi a 13,0 % s jedním dítětem, a v Jihomoravském kraji 15,7 % rodin se dvěma dětmi a 14,7 % s jedním dítětem.

Největší podíl rodin se třemi dětmi je v Karlovarském kraji a ve Zlínském kraji (3,6 % rodin). Nejmenší podíl takovýchto rodin je v Jihočeském kraji (1,8 % rodin).

Největší podíl rodin se čtyřmi a více dětmi je ve Středočeském kraji (1,0 % rodin). Takovéto rodiny nejsou v Olomouckém kraji. Relativně nejmenší podíl takovýchto rodin je v Hlavním městě Praze, v Plzeňském kraji, v Ústeckém kraji a v Kraji Vysočina (0,1 % rodin).

¹⁰⁰ Zdroj: ČSÚ. Příjmy a životní podmínky domácností – 2020. Domácnosti podle krajů - 1. Část. Demografické charakteristiky domácností a osoby v čele (%). Dostupné z [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz)

ČSÚ. Příjmy a životní podmínky domácností – 2020. Domácnosti podle krajů - 2. Část. Demografické charakteristiky domácností a osoby v čele (%). Dostupné z [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz)

Tabulka 39: Podíl domácnosti podle počtu dětí v jednotlivých krajích¹⁰¹.

Kraj	Bez dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 a více dětí
Hlavní město Praha	70,2 %	14,8 %	12,7 %	2,3 %	0,1 %
Středočeský kraj	61,1 %	19,4 %	15,9 %	2,7 %	1,0 %
Jihočeský kraj	65,5 %	17,7 %	14,5 %	1,8 %	0,5 %
Plzeňský kraj	65,3 %	17,5 %	14,4 %	2,8 %	0,1 %
Karlovarský kraj	68,6 %	14,4 %	12,8 %	3,6 %	0,6 %
Ústecký kraj	62,4 %	22,5 %	12,9 %	2,2 %	0,1 %
Liberecký kraj	66,8 %	14,8 %	14,7 %	3,4 %	0,3 %
Královéhradecký kraj	68,7 %	13,0 %	15,7 %	2,1 %	0,4 %
Pardubický kraj	65,6 %	16,2 %	13,9 %	3,5 %	0,7 %
Kraj Vysočina	68,2 %	14,5 %	14,2 %	3,1 %	0,1 %
Jihomoravský kraj	66,6 %	14,7 %	15,7 %	2,7 %	0,3 %
Olomoucký kraj	65,3 %	16,4 %	16,0 %	2,2 %	-
Zlínský kraj	67,8 %	14,4 %	14,1 %	3,6 %	0,2 %
Moravskoslezský kraj	68,0 %	16,4 %	12,7 %	2,6 %	0,3 %

3.2. Vliv aktérů na rodinnou politiku

Každý ze zmíněných aktérů má speciální nástroje, jak ovlivnit rodinnou politiku. Základním nástrojem pro ovlivnění a utváření rodinné politiky je strategický dokument věnovaný rodinné politice, respektive aktivní vytváření regionální rodinné politiky na základě schváleného strategického či koncepčního dokumentu (nejčastěji ve formě koncepce). Koncepce rodinné politiky zahrnuje cíle a priority, které jsou vodítkem pro obce a organizace, jejichž zřizovatelem je kraj. Stejně jako kraj, tak i obec může mít svoji vlastní koncepci rodinné politiky. Podobným způsobem zaměstnavatel může podporovat sladování rodinného a pracovního života svých zaměstnanců prostřednictvím vytvoření prorodinné firemní kultury a konkrétního oficiálního programu.

Dalším nástrojem ovlivnění rodinné politiky je finanční podpora. Nejčastěji formou finanční podpory jsou dotace. MPSV ČR poskytuje obcím finanční prostředky prostřednictvím dotačních titulů, které pravidelně vyhlašuje: Obec přátelská rodině a seniorům, Národní dotační titul Rodina a Národní dotační titul Podpora veřejně účelných aktivit (tzv. PVÚA) seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností. Kromě MPSV ČR rodinnou politiku v krajích a obcích podporují i další ministerstva: MŠMŠT ČR (výzva Podpora realizace aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování), MMR ČR (program Podpora bydlení), MV ČR (Program prevence kriminality na místní úrovni), Úřad vlády ČR (Program mobility Vládního výboru pro zdravotně postižené občany). Dále finanční prostředky kraje a obce mohou čerpat z ESF skrz Operační program Zaměstnanost 2014–2020.¹⁰²

Prostřednictvím dotací kraj podporuje rozvoj služeb pro rodiny. Kraj tak s využitím koncepcí a dotací koordinuje obce a vůbec všechny aktéry rodinné politiky, kteří realizují prorodinné aktivity.

¹⁰¹ Zdroj: ČSÚ. Příjmy a životní podmínky domácností – 2020. Domácnosti podle krajů - 1. Část. Demografické charakteristiky domácnosti a osoby v čele (%). Dostupné z [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz)

ČSÚ. Příjmy a životní podmínky domácností – 2020. Domácnosti podle krajů - 2. Část. Demografické charakteristiky domácnosti a osoby v čele (%). Dostupné z [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz)

¹⁰² Zdroj: MPSV ČR. Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni. Dostupné z [metodika_rp_2_1.pdf \(dataplan.info\)](https://www.mpsv.cz)

Podobným způsobem také zaměstnavatel může přes příspěvky na rodinné aktivity či jiné benefity ovlivňovat prorodinné aktivity.

Dalším nástrojem je organizace a realizace prorodinných aktivit. Kraj organizuje nebo se podílí na organizaci prorodinných aktivit. Podobně také obec může iniciovat a realizovat prorodinné aktivity a vytvářet podmínky k poskytování služeb pro rodiny. NNO a poskytovatelé komerčních služeb také poskytují služby pro rodiny. Při péči o děti a jejich vzdělávání mohou podporovat výchovné funkce rodiny, pomáhat vyhledávat rodiny s problémy, přispívat k integraci rodin (přistěhovalců a z menšin), provádět výchovu k rodičovství, předávat rodinné hodnoty mladým generacím apod. Rodiny se podílí na prorodinných aktivitách tím, že sdělují podněty týkající se jejich potřeb a návrhů možných prorodinných opatření.

Rodinnou politiku lze v neposlední řadě ovlivňovat nástroji zaměřenými na podporu informovanosti. Kraj informuje obce o prorodinných opatřeních v regionu a celkové situaci rodin. Obce mohou informovat občany o celkové situaci rodin a prorodinných opatřeních v obci jak na regionální, tak na celostátní úrovni a propagovat jednotlivé prorodinné aktivity a vůbec rodinnou politiku jako takovou. Na propagaci rodinné politiky se zpravidla podílí i média, která informují o prorodinných tématech. Odborníci provádí analýzu stavu, hodnocení efektivity rodinné politiky, definují sociální problémy v oblasti rodinné politiky a navrhují řešení definovaných problémů.

Tabulka 40: Kategorizace aktérů podle nástrojů ovlivnění rodinné politiky.¹⁰³

Nástroj ovlivnění rodinné politiky	Aktéry
Koncepce, programy	Státní správa a samospráva (kraj, obec), zaměstnavatel
Finance	Státní správa a samospráva (kraj, obec), zaměstnavatel
Prorodinné aktivity	Státní správa a samospráva (kraj, obec), NNO, poskytovatelé komerčních služeb, vzdělávací instituce, rodiny
Informace	Státní správa a samospráva (kraj, obec), NNO, média, odborníci

Část ze zmíněných aktérů rodinné politiky má politickou moc, pomocí které mohou ovlivnit rodinnou politiku. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech v samostatné působnosti (podle zákona č. 129/2000 Sb. o krajích a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích). Do samostatné působnosti kraje patří zejména dispozice s majetkem, jeho správa, rozhodování o rozpočtu kraje, strategický rozvoj kraje, uspokojování potřeb ochrany a rozvoje zdravých životních podmínek, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje, spolupráce kraje s obcemi, ostatními kraji, jinými právníky či fyzickými osobami a územními samosprávnými celky jiných států. Do samostatné působnosti obce patří také základní školství a předškolní výchova a vzdělávání, úprava veřejného prostranství, úprava veřejného prostranství, správa veřejné zeleně, zásobování pitnou vodou a odkanalizování obce, správa a údržba obecního majetku, veřejná čistota a likvidace komunálního odpadu.¹⁰⁴

NNO a poskytovatelé komerčních služeb mohou organizovat sdružení, asociace a spolky (síťování). Tyto organizace se snaží o dosažení legislativních změn, konstruktivní kritiku současného systému a navrhování alternativních řešení prostřednictvím účasti v expertních komisích, v pracovních skupinách při volených orgánech samosprávy, v poradních orgánech (výborech, radách) exekutivy,

¹⁰³ Zdroj: MPSV ČR. Rodinná politika na úrovni krajů a obcí. Metodické „doporučení“ Ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné z [c5ac6806-30a5-813c-a561-1578df33368e \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/c5ac6806-30a5-813c-a561-1578df33368e)

¹⁰⁴ Zdroj: Kuchařová, V., Svobodová, K., Šťastná, A., Podrápský, F. Rodinná politika na úrovni obcí a krajů. VÚPSV, v.v.i. Praha. 2014. Dostupné z: [Microsoft Word – Kucharova-akol-LRP publikace-1 \(vupsv.cz\)](https://www.vupsv.cz/microsoft-word-kucharova-akol-lrp-publikace-1)

v koordinačních orgánech, ve správním řízení, v připomínkovém procesu (řízení) atd.¹⁰⁵ Rodiny mohou založit formální či neformální sdružení rodin a dalšími aktivními způsoby se podílet na utváření rodinné politiky v dané obci (kraji).¹⁰⁶

Tabulka 41: Kategorizace aktérů podle možnosti ovlivnit rodinnou politiku.

Nástroj ovlivnění rodinné politiky	Aktéry
Zastupitelstvo (samostatná a přenesená působnost)	Státní správa a samospráva (kraj, obec),
Sdružení, asociace, spolky (síťování)	NNO, poskytovatelé komerčních služeb, rodiny

4. Příklady dobré praxe

Následující kapitola je věnovaná příkladům dobré praxe prorodinných opatření a politiky v jednotlivých krajích. Základním zdrojem dat pro výčet příkladů dobré praxe v jednotlivých krajích je *Sborník dobré praxe rodinné politiky v krajích* (MPSV ČR, 2019)¹⁰⁸ (dále jen *Sborník*) a *Elektronická verze Sborníku dobré praxe* (MPSV ČR, 2019)¹⁰⁹ (dále jen *Elektronický sborník*) vytvořené MPSV ČR v rámci projektu „Krajská rodinná politika“. Dále budou využity také výsledky z Šetření.

Sborník obsahuje celkem 42 příkladů dobré praxe v oblasti rodinné politiky v jednotlivých krajích (19 příkladů z 11 krajů) a obcích (20 příkladů z 24 obcí). V tomto Sborníku nejsou představeny příklady dobré praxe z Plzeňského kraje, z Libereckého kraje a z Královéhradeckého kraje. Nejúspěšnějším krajem v oblasti rodinné politiky je Jihomoravský kraj na úrovni kraje a Ústecký kraj na úrovni obcí. Elektronický sborník obsahuje 20 příkladů dobré praxe ze šesti krajů: z Hlavního města Prahy, z Kraje Vysočina, z Pardubického kraje, z Olomouckého kraje, ze Zlínského kraje a z Moravskoslezského kraje. Dohromady je analyzováno 63 příkladů dobré praxe.

¹⁰⁵ Zdroj: Frič, Pavol. 2000. *Neziskové organizace a ovlivňování veřejné politiky*. (Rozhovory o neziskovém sektoru II). Praha: Agnes – agentura neziskového sektoru.

¹⁰⁶ Zdroj: MPSV ČR. *Rodinná politika na úrovni krajů a obcí*. Metodické „doporučení“ Ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné z [c5ac6806-30a5-813c-a561-1578df33368e \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/c5ac6806-30a5-813c-a561-1578df33368e)

¹⁰⁷ Zdroj: MPSV ČR. *Rodinná politika na úrovni krajů a obcí*. Metodické „doporučení“ Ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné z [c5ac6806-30a5-813c-a561-1578df33368e \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/c5ac6806-30a5-813c-a561-1578df33368e).

¹⁰⁸ Zdroj: [Sborník dobré praxe rodinné politiky v krajích \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/sbornik-dobre-praxe-rodinne-politiky-v-krajich)

¹⁰⁹ Zdroj: [Elektronická verze Sborníku dobré praxe \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/elektronicka-verze-sborniku-dobre-praxe)

Tabulka 42: Přehled počtu příkladů dobré praxe v Elektronickém sborníku a Sborníků podle krajů¹¹⁰.

Kraj	Elektronický sborník	Sborník	Celkem v kraji
Hlavní město Praha	11	2	13
Středočeský kraj		4	4
Jihočeský kraj		4	4
Karlovarský kraj		1	1
Ústecký kraj		8	8
Pardubický kraj	3	2	5
Kraj Vysočina	1	6	7
Jihomoravský kraj		8	8
Olomoucký kraj	1	5	7
Zlínský kraj	2	2	4
Moravskoslezský kraj	2	1	3
Celkem v zdrojích	20	43	63

Z oblasti **služeb péče o děti mladší 6 let** bylo definováno osm příkladů dobré praxe: firemní mateřská škola v Olomouckém kraji (Sborník, str. 6), „školka nanečisto“ v Hlavním městě Praze (Elektronický sborník), vlastní jesle v Karlovarském kraji (Sborník, str. 8), dětská skupina na Jihočeské univerzitě (Sborník, str. 22), dětská skupina v Jihomoravském kraji (Sborník, str. 35), dětská skupina v Kraji Vysočina (Sborník, str. 36), rodinné centrum v Olomouckém kraji (Sborník, str. 27) a chůva v coworkingovém centru v Hlavním městě Praze (Elektronický sborník). Vzhledem k počtu mateřských škol, dětských center, dětských skupin a dalších zařízení zaměřených na péči o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích, je těžko mluvit o nějaké souvislosti těchto služeb a hodnocení služeb rodinami v Šetření.

V oblasti **služeb péče o děti starší 6 let** bylo definováno pět příkladů dobré praxe: „pěšibus“ v Středočeském kraji (Sborník, str. 10), dětský klub v Moravskoslezském kraji (Sborník, str. 37) komunitní centrum v Hlavním městě Praze (Sborník, str. 39) a dvě rodinná a komunitní centra ve Zlínském kraji (Elektronický sborník). Stejně jako v případě služeb pro děti mladší 6 let, je těchto případů příliš málo, aby bylo možné sledovat souvislosti těchto služeb a hodnocení služeb rodinami v Šetření.

Na **služby pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory** jsou zaměřeny tři příklady dobré praxe: společné aktivity zdravých dětí a dětí s hendikepem a jejich rodin v Ústeckém kraji (Sborník, str. 6), projekt „Vzdělávání seniorů a poradenství v oblasti moderních technologií (Moderní senior)“ v Olomouckém kraji (Sborník, str. 20) a program „Profesní seniorita“ v Jihomoravském kraji (Sborník, str. 23). Tyto aktivity jsou primárně zaměřeny na podporu aktivního života u těchto skupin. Aktivity pro seniory podporují aktivní stárnutí a zapojení této skupiny na trh práce. Šetření bylo zaměřeno na potřeby rodin, které se starají o závislou osobu (osobu se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory). Tyto příklady dobré praxe pomáhají dětem s hendikepem a seniorům být do určité míry nezávislou osobou, a zapojit se do života společnosti.

S oblastí služeb pro seniory je úzce spojena další oblast prarodinné politiky, a to podpora mezigeneračních vztahů a zapojení seniorů a dětí do společných aktivit. Řada příkladů dobré praxe je zaměřena na **podporu a rozvoj mezigeneračních vztahů v rodinách a v komunitě**. V této

¹¹⁰ Celkem v obojích zdrojích je 64 článků. Součet příkladů dobré práce se liší, protože jeden případ vyskytuje v obojích zdrojích („Realizace kampaně Společnost přátelská rodině v Olomouckém kraji“).

oblasti se objevilo sedm příkladů dobré praxe. Tři příklady jsou zaměřeny spíše na zapojení seniorů do péče o děti: čtení seniorů v mateřských školách v Olomouckém kraji (Sborník, str. 26), senioři doprovázejí děti po městě a vedou kroužky pro děti ve Středočeském kraji (Sborník, str. 66) a dobrovolnická činnost seniorů v základních školách v Pardubickém kraji (Elektronický sborník).

Cílem dalších čtyř příkladů je navázat a zlepšit mezigenerační vztahy v rodinách: pobyty prarodičů s vnoučaty v Olomouckém kraji (Sborník, str. 28), služba „Trojlístek-sblížení tří generací“ v Jihomoravském kraji (Sborník, str. 27), program „3G – tři generace“ v Ústeckém kraji (Sborník, str. 67), mezigenerační program „Babičko, dědečku, ukaž mi, co umíš!“ V Jihočeském kraji (Sborník, str. 69). Podpora a rozvoj mezigeneračních vztahů v rodinách a komunitě je důležitá, protože se v Šetření zjistilo, že pomoc jiných členů rodiny než rodičů v péči o děti mladší 6 let je pro fungování rodiny velmi důležitá. Podle výsledků Šetření v Jihomoravském kraji a Olomouckém kraji přes polovinu (53,4 % v Olomouckém kraji a 51,5 % v Jihomoravském kraji) rodin využívá pomoc jiného člena rodiny. V Ústeckém kraji je takových rodin 36,9 % a v Jihočeském kraji je to 23,0 %¹¹¹ rodin. Těmi jinými členy rodiny mohou být právě prarodiče.

Významná část příkladů dobré praxe je věnována **poradenským a preventivním službám** v oblasti rodiny a kariéry pro osoby s dětmi a pro profesionály, kteří pracují v oblasti služeb pro rodiny. V Elektronickém sborníku a Sborníku se objevilo sedm případů dobré praxe zabývajících se poradenskými službami v oblasti rodičovství, rodinných a manželských vztahů a dalšími oblastmi: kurz „Silní rodiče – silné děti“ v Ústeckém kraji (Sborník, str. 30), projekt „Příprava snoubenců“ v Ústeckém kraji (Sborník, str. 54), prožitkové vzdělávání dospělých v Holoubku se inspirované i v Bruselu v Pardubickém kraji (Sborník, str. 64), Muzeum v oblasti primární prevence v Středočeském kraji (Sborník, str. 70), příprava na společný život v manželství a v rodině v Pardubickém kraji (Elektronický sborník), semináře pro rodiče v Hlavním městě Praze (Elektronický sborník) a Projekt „ŽenyPRO“ v Pardubickém kraji (Elektronický sborník). Podle výsledků Šetření je poradenství v oblasti partnerství a rodičovství nejpopulárnější ve Středočeském kraji (36,7 % respondentů). Nejčastěji poradenství v této oblasti využívaly dotazované osoby z Moravskoslezského kraje (12,5 % respondentů)¹¹².

Další oblast rodinné politiky, které je věnován Sborník a Elektronický sborník je **sladování rodinného a pracovního života**. V této oblasti se objevilo osm příkladů dobré praxe. Část těchto příkladů pochází z organizací, které poskytují poradenské služby a pomoc v hledání zaměstnání a spojení pracovního a rodinného života: RC Beruška Strakonice – „Zaměstnání rodiče, spokojené děti“ v Jihočeském kraji (Sborník, str. 53) a projekt „Trojúhelník –práce, rodina, vzdělávání“ v Hlavním městě Praze (Elektronický sborník).

Jeden příklad pochází ze základní školy (ZŠ Větrní) a ilustruje to, jak škola může pomoci rodičům ve sladování pracovního a rodinného života prostřednictvím flexibilní otevírací doby: partnerství školy a rodiny ve Středočeském kraji (Sborník, str. 72).

Třetí skupina příkladů dobré praxe pochází ze zaměstnání a ilustruje to, že zaměstnavatel může podpořit sladování pracovního a rodinného života svých zaměstnanců: Třebíč (Kraj Vysočina) – rovné příležitosti a sladování pracovního a rodinného života (Sborník, str. 62), Coworkingové centrum s hlídáním dětí (Elektronický sborník), odpovědnost zaměstnavatele (Slezské diakonie) za sladování profesního a rodinného života svých zaměstnanců v Moravskoslezském kraji (Elektronický sborník), podpora rodičovství ve firmě Vodafone (Elektronický sborník), inspirace možnostmi flexibilní úpravy pracovní doby ze soukromé sféry ve firmě UPC (Elektronický sborník). Podpora zaměstnavatele v oblasti sladování rodinného a pracovního života skrz flexibilní formy

¹¹¹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

¹¹² Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

práce potvrzuje i výsledky Šetření. Podle výsledků Šetření vidí pozitivní vliv flexibilních forem práce respondenti ze všech krajů ČR, kromě Královéhradeckého kraje.¹¹³

Řada příkladů dobré praxe je zaměřena na **podporu rodin ze strany obcí, měst, krajů, organizací a spolků**. Celkem obsahuje Sborník a Elektronický sborník 14 takových příkladů dobré praxe. Na úrovni krajské rodinné politiky jsou za takový příklad považovány aktivity v oblasti rodinné politiky v souladu se schválenou Koncepcí rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015–2019 (Sborník, str. 32), a konkrétně Audit family friendly community (Sborník, str. 15), Family Pointy (Sborník, str. 17) a Rodinné pasy (Sborník, str. 18), realizace kampaně „*Společnost přátelská rodině*“ v Olomouckém kraji (Sborník, str. 61, Elektronický sborník), Den pro rodinu v Kraji Vysočina (Elektronický sborník) a Projekt „*Nové šance*“ v Olomouckém kraji (Elektronický sborník).

Na úrovni obcí je za příklad dobré praxe považována Koncepce rodinné politiky města Chomutov v Ústeckém kraji (Sborník, str. 42), obec Kašava nacházející ve Zlínském kraji, která podporuje své spolky a přispívá na jejich činnost také skrze speciální dotační obecní titul, (Sborník, str. 50) a projekt „*Praha 22 jedna velká rodina*“ (Elektronický sborník), Family Pointy místo pro rodinu v Kraji Vysočina (Sborník, str. 51).

Mezi příklady dobré praxe ze strany organizací a institucí jsou prorodinné aktivity Českého svazu žen na Vysočině (Sborník, str. 12), nástroj k podpoře projektů neziskových organizací, který zároveň zprostředkovává setkání zástupců podnikatelského sektoru, neziskových organizací a veřejné správy na „*Burze filantropie*“ v Pardubickém kraji (Sborník, str. 13), maltéžská pomoc podporuje fungování rodiny, mezigenerační vztahy i zapojení dobrovolníků v Olomouckém kraji (Sborník, str. 20), strategie uplatňování principu rovnosti v podmínkách Krajského úřadu Kraje Vysočina (Sborník, str. 25) a projekt „*Osmička – úřad vstřícný rodině*“ v Hlavním městě Praze (Sborník, str. 60).

I přes výše uvedené, většina respondentů ze Středočeského kraje, z Karlovarského kraje, z Ústeckého kraje, z Libereckého kraje, z Jihomoravského kraje, z Olomouckého kraje, ze Zlínského kraje a z Moravskoslezského kraje odpověděla, že rodiny si musí pomáhat hlavně samy, nikdo jiný jim příliš nepomůže. Velký podíl takových rodin je v Jihomoravském kraji, kde existuje *Koncepce rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015–2019*, která byla ve Sborníku uvedena jako příklad dobré praxe.

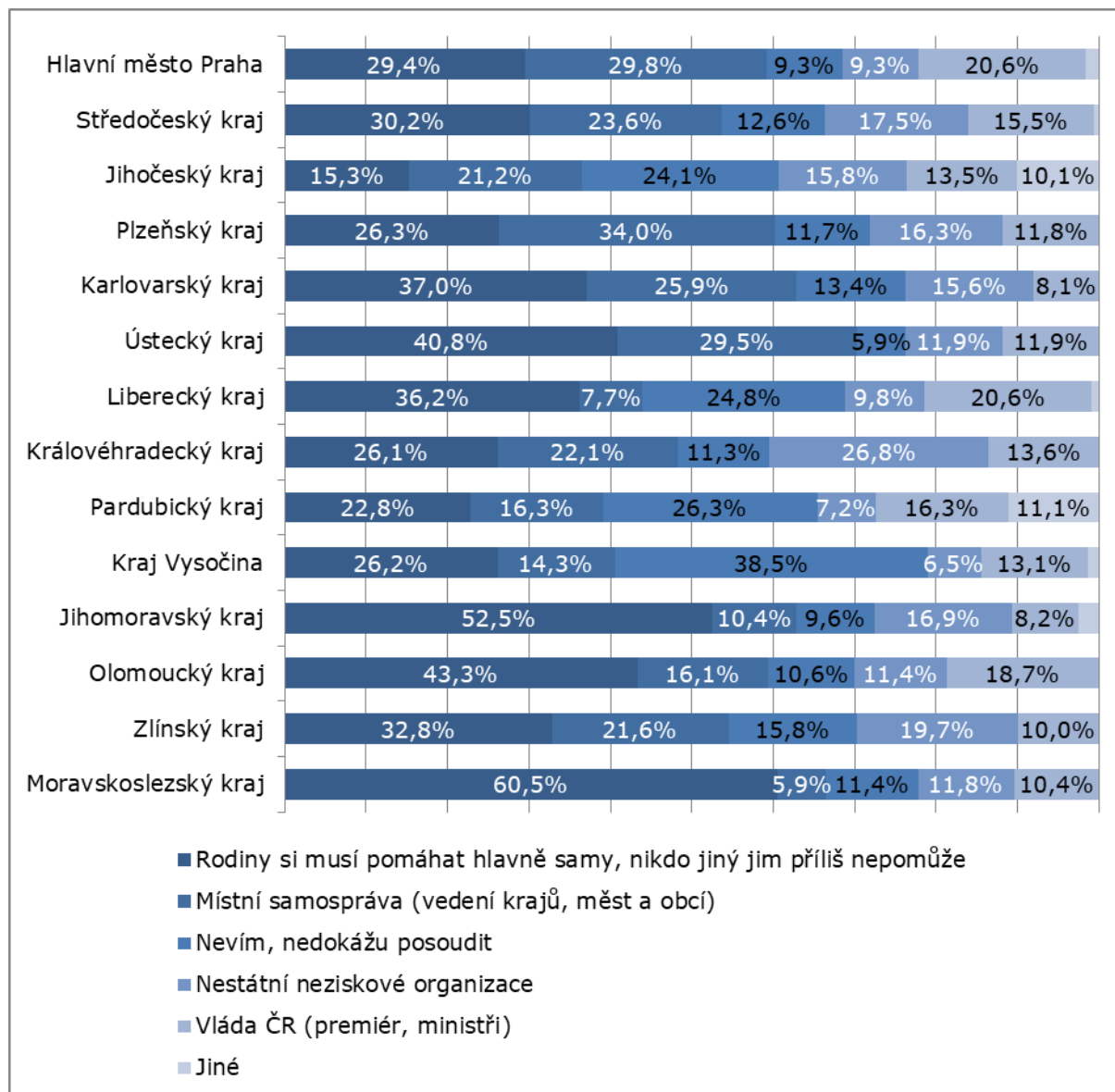
V krajích, ve kterých byly nalezeny příklady dobré praxe, jsou vidět nízké podíly respondentů, kteří uvedli, že místní samospráva se nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi. Největší podíl je v Ústeckém kraji (29,5 % respondentů) a v Hlavním městě Praze (29,8 % respondentů). V Jihomoravském kraji bylo takových respondentů pouze 10,4 %, v Olomouckém kraji - 16,1 % respondentů, v Kraji Vysočina - 14,3 % respondentů, ve Zlínském kraji 21,6 % respondentů.

Co se týče NNO, byly nalezeny příklady dobré praxe v těchto krajích: největší podíl respondentů, kteří odpověděli, že NNO se nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, je v Olomouckém kraji (11,4 %), v Hlavním městě Praze bylo takovýchto respondentů bylo 9,3 %, v Pardubickém kraji - 7,2 % a v Kraji Vysočina - 6,5 %.

¹¹³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Graf 30: Hodnocení podpory rodin jednotlivými aktéry podle krajů, N = 2 382.¹¹⁴

Jednou z možných příčin, proč má více než polovina rodin z většiny krajů pocit, že rodiny si musí pomáhat hlavně samy a nikdo jiný jim příliš nepomůže, je to, že jen málo příkladů dobré praxe řeší nejpálčivější problémy rodin. Podle výsledků Šetření se rodiny nejvíce potýkají s finančními problémy, s problémy s nalezením dostupného bydlení a s problémy s vysokými náklady na bydlení¹¹⁵. Pouze jeden příklad dobré praxe zlepšuje finanční dostupnosti služeb pro rodiny (Rodinné pasy v Jihomoravském kraji). Mezi příklady dobré praxe jsou jenom dva, které se zaměřují na zlepšení bydlení rodin: pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích ve Zlínském kraji (Sborník, str. 40) a projekt „Pilotního testování rychlého zabydlení rodin s dětmi“ (*Rapid Re-Housing*) v Jihomoravském kraji (Sborník, str. 42).

Ve Zlínském kraji, kde existuje pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích, označilo problémy s nalezením dostupného bydlení 43,9 % respondentů, a problémy spojené s vysokými náklady na bydlení označilo 56,6 % respondentů. V Jihomoravském kraji, kde existuje projekt „Pilotního

¹¹⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

¹¹⁵ Zdroj: Finální zpráva ze sběru dat v terénu s relevantními aktéry formou dotazníkového šetření (2020).

testování rychlého zabydlení rodin s dětmi (*Rapid Re-Housing*)", problémy s nalezením dostupného bydlení označilo 59,7 % respondentů, a problémy spojené s vysokými náklady na bydlení označilo 58,7 % respondentů.

Tabulka 43: Vybrané problémy, se kterými se potýkají rodiny podle krajů, N = 2 382.¹¹⁶

Kraj	Finanční problémy obecně (nízké příjmy, zadluženost atp.)	Problémy s nalezením dostupného bydlení	Problémy spojené s vysokými náklady na bydlení
Hlavní město Praha	69,4 %	52,8 %	60,9 %
Středočeský kraj	80,9 %	60,1 %	40,0 %
Jihočeský kraj	65,6 %	60,5 %	43,1 %
Plzeňský kraj	23,5 %	30,1 %	40,7 %
Karlovarský kraj	66,2 %	37,7 %	42,4 %
Ústecký kraj	52,1 %	64,4 %	55,3 %
Liberecký kraj	82,2 %	46,5 %	64,0 %
Královéhradecký kraj	81,2 %	35,6 %	36,0 %
Pardubický kraj	77,9 %	58,4 %	60,6 %
Kraj Vysočina	81,7 %	60,7 %	35,2 %
Jihomoravský kraj	76,1 %	59,7 %	58,7 %
Olomoucký kraj	69,7 %	49,5 %	48,2 %
Zlínský kraj	63,1 %	43,9 %	56,5 %
Moravskoslezský kraj	77,2 %	63,7 %	70,0 %

5. Doporučení

Následující kapitola je věnována doporučením pro tvůrce rodinné politiky jak v rámci celé ČR, tak i v jednotlivých krajích (tzv. policy analysis). Na základě výsledků komparativní analýzy, analýzy aktérů a příkladů dobré praxe vycházejících ze *Sborníku příkladů dobré praxe rodinné politiky v krajích* (MPSV ČR, 2019), a výsledků dotazníkového šetření, byla stanovena doporučení ve vybraných oblastech rodinné politiky:

- Finanční dostupnost vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let.
- Dostupnost volných míst ve vzdělávacích zařízeních a zařízeních služeb péče o děti mladší 3 let.
- Finanční a místní dostupnost služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.
- Finanční dostupnost bydlení pro rodiny s dětmi.
- Sladění rodinného a pracovního života.

Ke každé oblasti jsou uvedena existující opatření a strategické dokumenty reflektující daný problém, a také doporučení (legislativní a nelegislativní povahy), která by mohla přispět ke zlepšení situace ve vymezených oblastech rodinné politiky.

¹¹⁶ Zdroj: Výsledky šetření (2021)

Dále je u každého navrhovaného doporučení uvedena politická a ekonomická realizovatelnost¹¹⁷. Politická realizovatelnost je hodnocena na základě toho, zda jsou navrhována doporučení v souladu s *Programovým prohlášením vlády ČR* (Vláda ČR, 2018)¹¹⁸, v souladu se strategickými dokumenty ministerstev, které se zabývají oblastmi uvedenými v doporučeních (např. *Koncepce rodinné politiky* (MPSV ČR, 2017)¹¹⁹, *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+* (MMR ČR, 2021)¹²⁰ atd.), a v souladu se strategickými dokumenty jednotlivých krajů a obcí, kterých se tato doporučení týkají (např. Střednědobé plány rozvoje sociální politiky v krajích, krajské koncepce rodinné politiky atd.). Pokud doporučení budou v souladu s některým z výše uvedených dokumentů, dostane 1 bod. Pro výpočet hodnotícího kritéria budou využity váhy uvedené v tabulce 44:

Tabulka 44: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti.

Úroveň	Váha	Maximální možná výsledná hodnota
Vláda	50 %	0,5
Ministerstva	30 %	0,3
Samospráva (kraje, obce)	20 %	0,2
Celkem	100 %	1,0

Ekonomická realizovatelnost bude hodnocena na základě vyhodnocení nákladů či dopadů na státní rozpočet a také přínosů, které tyto změny přinesou v budoucnosti. Pro každé doporučení budou spočítány předpokládané náklady vyjádřené v Kč a přínosy vyjádřené v Kč v případech, kde je to možné, resp. v počtu podpořených osob či subjektů. Kritériem pro hodnocení ekonomické realizovatelnosti bude rozdíl mezi náklady a přínosy. Nejvíce ekonomicky přínosné doporučení v porovnání s ostatními doporučeními získá nejvyšší počet bodů, nejméně ekonomicky přínosné doporučení získá nejnižší počet bodů.

Politická a ekonomická realizovatelnost budou sloužit jako hodnotící kritéria během procesu zhodnocení všech doporučení. U vybraných doporučení (u nichž bude shledána nejvyšší míra politické i ekonomické realizovatelnosti) budou blíže popsány způsoby monitoringu a evaluace.

5.1. Finanční dostupnost vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let

Z výsledků komparativní analýzy vyplývá, že některá vzdělávací zařízení a služby péče o děti mladší 6 let jsou vnímány jako finančně nedostupné. Dětské skupiny jsou finančně nedostupné pro více než polovinu rodin z Libereckého kraje (64,7 %), ze Zlínského kraje (62,5 %) a z Karlovarského kraje (53,6 %). Veřejná mateřská škola je dobře finančně dostupná pouze pro 52,7 % rodin z Karlovarského kraje a 57,2 % rodin z Kraje Vysočina. Pro ověření subjektivního hodnocení rodin by bylo vhodné provést analýzu finanční dostupnosti vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let ve vztahu k příjmům rodin ve všech krajích a zjistit, jestli jsou služby vybraných zařízení opravdu nedostupné. Také by se mělo zjistit, co je hlavní příčinou nedostupnosti těchto služeb (nízké příjmy rodin v těchto regionech, vysoké ceny zařízení, vysoké náklady na hlídání dětí v těchto zařízeních atd.).

¹¹⁷ Analýza politické a ekonomické realizovatelnosti je provedená v souladu s metodikou hodnocení dopadů regulace (RIA). Dostupné z [OZ RIA novela 2016 úplné znění.FINAL \(vlada.cz\)](#)

¹¹⁸ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

¹¹⁹ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mps.v.cz\)](#)

¹²⁰ Zdroj: MMR ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Dostupné z [SRR21 publikovana.pdf \(ris.v.cz\)](#)

Problém finanční dostupnosti¹²¹ vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let je popsán již v *Koncepci rodinné politiky* (MPSV ČR, 2017). Jako řešení tohoto problému Koncepce navrhuje řadu opatření, mezi nimiž je také zajištění předškolního vzdělávání a péče ve všech typech veřejných předškolních zařízení pro všechny děti bezplatně, vyjma obědů.¹²²

V současné době cenu služeb dětských skupin reguluje zákon č. 247/2014 Sb. o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Podle § 6 odst. 1) tohoto zákona se služby dětských skupin mohou poskytovat bez úhrady nákladů, s částečnou nebo plnou úhradou nákladů.¹²³ Novela tohoto zákona, podle které by mělo být zajištěno stabilní financování ze státního rozpočtu, a tím zajištěna i dostupnost (místní a finanční) služeb péče o dítě v dětské skupině, je účinná od 1. října 2021.¹²⁴ Podle této novely maximální výše nákladů rodičů u dětí do 3 let je 4 000 Kč v případech, kdy je služba financována s využitím příspěvku na provoz. U dětí starších 3 let není výše úhrady rodičem nijak omezena.¹²⁵

Ceny služeb mateřských škol reguluje vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání. Podle této vyhlášky ředitel mateřské školy stanoví měsíční výši úplaty za předškolní vzdělávání na období školního roku. Měsíční výše úplaty nesmí přesáhnout 50 % skutečných průměrných měsíčních neinvestičních nákladů právnické osoby vykonávající činnost mateřské školy, které připadají na předškolní vzdělávání dítěte v mateřské škole, popřípadě dítěte v příslušném druhu provozu mateřské školy, v uplynulém kalendářním roce. Úplata se pro příslušný školní rok stanoví pro všechny děti v tomtéž druhu provozu mateřské školy ve stejné měsíční výši. Podle zákona č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů vzdělávání v mateřské škole zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, se dítěti poskytuje bezúplatně od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku.¹²⁶

Provoz soukromých zařízení pro děti do 6 let reguluje zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání v rámci životnosti „Péče o dítě do 3 let věku v denním režimu“.¹²⁷ Stejným zákonem je regulována činnost chův v rámci volné živnosti obor činnosti č. 79 "Poskytování služeb pro rodinu a domácnost".¹²⁸ Poplatky za služby soukromých zařízení péče §§ o děti do 6 let a chův jsou stanoveny na komerční bázi jejím poskytovatelem.

V tabulce 45 jsou představeny návrhy, které by mohly pomoci zlepšit finanční dostupnost služeb zařízení pro děti mladší 6 let.

¹²¹ Koncepce rodinné politiky (MPSV ČR, 2017) upozorňuje na nedostatečnou nabídku kvalitních, finančně a místně dostupných služeb v ČR.

¹²² Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

¹²³ Zdroj: MPSV ČR, Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni. Dostupné z [metodika_rp_2_1.pdf \(dataplan.info\)](https://www.metodika_rp_2_1.pdf)

¹²⁴ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Novela zákona /od 1.10.2021/ \(dsmpsv.cz\)](https://www.dsmpsv.cz/)

¹²⁵ Zdroj: „Novela zákona o dětských skupinách“ [Prehled zmen web.pdf \(dsmpsv.cz\)](https://www.dsmpsv.cz/prehled-zmen-web.pdf)

¹²⁶ Existují další sociální důvody, díky kterým lze také poskytnout bezúplatné předškolní vzdělávání:

(6) Osvobozen od úplaty je **a)** zákonný zástupce dítěte, který pobírá opakující se dávku pomoci v hmotné nouzi⁶⁾, **b)** zákonný zástupce nezaopatřeného dítěte, pokud tomuto dítěti náleží zvýšení příspěvku na péči⁶⁾, **c)** rodič, kterému náleží zvýšení příspěvku na péči⁶⁾ z důvodu péče o nezaopatřené dítě, nebo **d)** fyzická osoba, která o dítě osobně pečuje a z důvodu péče o toto dítě pobírá dávky péčovské péče⁷⁾, pokud tuto skutečnost prokáže řediteli mateřské školy.

¹²⁷ Zdroj: [2. Nerodičovská péče - Vázaná živnost „Péče o dítě do 3 let v denním režimu“ - VÚPSV \(vupsv.cz\)](https://www.vupsv.cz/)

¹²⁸ Zdroj: [Profesionální chůvy u nás :: Pomoc v domácnosti \(pomocvdomacnosti.cz\)](https://www.pomocvdomacnosti.cz/)

Tabulka 45: Doporučení – zlepšení finanční dostupnosti vzdělávacích zařízení a služeb zařízení péče o děti mladší 6 let.

Doporučení	Aktér	Charakter změny
Doplnit do <i>Metodiky rodinné politiky na krajské a místní úrovni</i> další rozměr hodnocení dostupnosti služeb – finanční dostupnost.	MPSV ČR	nelegislativní změna
Zhodnotit reálné náklady rodin na služby péče o děti mladší 6 let v kraji/obci	Kraje, obce	nelegislativní změna
Úprava zákona č. 247/2014 Sb. – poskytování služby dětských skupin bez poplatků pro rodiče dětí mladších 3 let.	MPSV ČR, MŠMT ČR, kraje a obce jako zřizovatelé	legislativní změna
Úprava vyhlášky č. 14/2005 Sb. – poskytování služeb veřejných mateřských škol bez poplatků pro rodiče dětí ve věku od 3 od 5 let.	MPSV ČR, MŠMT ČR, kraje a obce	legislativní změna

Doporučení 1 a 2 - doplnit do Metodiky rodinné politiky na krajské a místní úrovni další rozměr hodnocení dostupnosti služeb – finanční dostupnost; zhodnotit reálné náklady rodin na služby péče o děti mladší 6 let v kraji/obci

První doporučení spočívá v zakotvení oblasti finanční dostupnosti vzdělávacích zařízení a služeb péče o děti mladší 6 let v *Metodice rodinné politiky na krajské a místní úrovni* (MPSV, 2018), do níž navrhujeme zahrnout doporučení jednotlivým krajům/obcím, a to zmapovat reálné náklady rodin na služby péče o děti mladší 6 let, a zhodnotit finanční dostupnost jednotlivých služeb pro rodiny. Taková analýza pomůže buď zjistit další náklady spojené se službami péče o děti předškolního věku (např. určité služby jsou pro rodinu finančně nedostupné, protože cena dopravy je vysoká), nebo odhalit problémy, které nejsou spojené s financemi (např. rodiče nemají informace o dostupných zařízeních a službách péče o děti mladší 6 let a cenách těchto služeb v jejich kraji/obci, a proto je nemohou adekvátně hodnotit).

V Metodice jsou uvedeny otázky, které je potřeba vyjasnit v oblasti služeb péče o děti předškolního věku. Mezi tyto otázky patří otázky zaměřené na zmapování kapacity zařízení předškolní péče a dostatečnosti nabídky volnočasových aktivit pro děti předškolního věku.¹²⁹ Navrhujeme tedy do Metodiky doplnit další otázky zaměřené na zmapování finanční dostupnosti služeb zařízení péče o děti mladší 6 let:

- Jaké jsou finanční náklady na vzdělávací zařízení a služby péče o děti mladší 6 let v kraji/obci (v průměru)?
 - Služby péče o nejmenší děti (dětské skupiny).
 - Služby péče o děti předškolního věku do zahájení povinné školní docházky (mateřské školy, dětské skupiny, mateřská centra apod.).
 - Jiná zařízení.
- Jsou pro rodiny v kraji/obci jednotlivé služby zařízení péče o děti mladší 6 let finančně dostupné?

¹²⁹ Zdroj: MPSV ČR, Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni. Dostupné z [metodika_rp_2_1.pdf \(dataplan.info\)](#)

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se doplnění metodiky a analýzy nákladů rodin na služby péče o děti mladší 6 let jsou v souladu se strategickými dokumenty jak na úrovni vlády a ministerstev, tak i na úrovni krajů a obcí.

Tabulka 46: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1 a 2.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora rozvoje veřejných služeb pro rodiny: „pečující rodič musí mít možnost volby, proto podpoříme rozvoj veřejných služeb pro rodiny.“ ¹³⁰	0,5
<ul style="list-style-type: none"> Doporučení je v souladu s <i>Koncepcí rodinné politiky</i> (MPSV ČR, 2017), ve které je jako problém uveden nedostatek dostupných služeb pro nejmenší děti.¹³¹ Doporučení je v souladu se <i>Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+</i> (MMR ČR, 2021), a to konkrétně se specifickým cílem „1.3 Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbíích i v širším zázemí, a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit“ – „zlepšit dostupnost vzdělávání a služeb péče o děti“.¹³² 	0,3
Doporučení je v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky. Například Hlavní město Praha plánuje provést výzkum potřeb pražských rodin. ¹³³ Jedním z opatření na institucionální podporu rodinné politiky je zajištění nezávislých externích analýz (monitoring potřeb občanů, zmapování kvality a počtu dětských hřišť, zmapování míst pro rodinu atd.). ¹³⁴	0,2
Hodnoticí kritérium	1,0

Ekonomická realizovatelnost

Náklady na aktualizaci *Metodiky rodinné politiky na krajské a místní úrovni* (MPSV ČR, 2018) by se pohybovaly v řádech desítek tisících korun. Přínosem této aktualizace je zviditelnění problému finanční nedostupnosti služeb pro rodiny.

Náklady na zhodnocení reálných nákladů rodin na služby péče o děti mladší 6 let v kraji/obci závisí na rozsahu studie. Studie zahrnující analýzu dokumentů a dotazníkové šetření (25-30 otázek) by stála přibližně 400 000 Kč bez DPH.

Finanční přínos pro stát nelze nyní vyčíslit. Společenským přínosem této studie by bylo vytvoření podkladu využitelného pro plánování a realizaci udržitelného a efektivního financování služeb péče o děti mladší 6 let. Porovnání výsledků z jednotlivých krajů či obcí, by pomohlo najít společné problematické oblasti, které by se daly řešit na národní úrovni.

¹³⁰ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](https://vlada.cz)

¹³¹ Zdroj: MPSV ČR, *Koncepce rodinné politiky*. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://mpsv.cz)

¹³² Zdroj: MMR ČR, *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*. Dostupné z [SRR21 publikovana.pdf \(risy.cz\)](https://risy.cz)

¹³³ Zdroj: [Zakladni smery prorodinne politiky 2021 2022.pdf \(praha.eu\)](https://praha.eu)

¹³⁴ Zdroj: [Strategický plán rodinné politiky Libereckého kraje \(kraj-lbc.cz\)](https://kraj-lbc.cz)

Tabulka 47: Ekonomická analýza doporučení 1 a 2.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
<ul style="list-style-type: none"> Aktualizace metodiky – cca 20 000 – 50 000 Kč (odhad). Studie finanční dostupnosti služeb – cca 400 000 Kč (odhad). 	<p>Finanční přínosy pro stát: 0 Kč</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> data pro rozhodovací proces týkající se zlevnění služeb pro rodiny s dětmi 	
Celkem: minimálně 430 000 Kč		-430 000 Kč

Monitoring a evaluace

V rámci monitoringu bude sledována realizace následujících výstupů:

- Provedená aktualizace metodiky, seznámení aktérů rodinné politiky s aktualizací.
- Provedené analýzy reálných nákladů rodin na služby péče o děti mladší 6 let v krajích či obcích zveřejněné na webových stránkách krajů či obcí ke konci roku 2022.

Monitoring provede MPSV ČR (odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí), které má v gesci *Metodiku rodinné politiky na krajské a místní úrovni*. Monitoring bude realizován průběžně.

Evaluaci provede MPSV ČR (odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí). V rámci evaluace bude sledováno, jestli požadované výstupy vznikly (aktualizace metodiky, analýzy ve 14 krajích), a jestli splňují cíl analýzy (mapování reálných nákladů rodin, návrhy na snížení těchto nákladů pomocí efektivizace systému péče o děti mladší 6 let atd.).

Doporučení 3 a 4 - úprava zákona č. 247/2014 Sb. – poskytování služby veřejných dětských skupin (či jeslí) a mikrojeslí bez poplatků pro rodiče dětí mladších 3 let; úprava vyhlášky č. 14/2005 Sb. – poskytování služeb veřejných mateřských škol bez poplatků pro rodiče dětí ve věku od 3 od 5 let.

Dalším doporučením je upravit zákon č. 247/2014 Sb. tak, aby služby dětské skupiny byly poskytovány bez poplatků pro rodiče dětí do 3 let. Dále upravit vyhlášku č. 14/2005 Sb. tak, aby služby mateřské školy byly poskytovány také bez poplatků. Celá oblast předškolního vzdělávání by tak byla financována ze státního rozpočtu a z finančních prostředků kraje či obce, pokud by byl kraj či obec zřizovatelem mateřské školy či poskytovatelem dětské skupiny. Tato změna by nejenom zlepšila finanční dostupnost služeb péče o děti mladší 6 let pro rodiny, ale přispěla by i ke zlepšení slaďování pracovního a rodinného života.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se změny výše uvedených zákonů jsou v souladu se strategickými dokumenty na úrovni vlády a ministerstev.

Tabulka 48: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 3 a 4.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora rozvoje veřejných služeb pro rodiny: „pečující rodič musí mít možnost volby, proto podpoříme rozvoj veřejných služeb pro rodiny.“ ¹³⁵	0,5
<ul style="list-style-type: none"> Doporučení je v souladu s <i>Koncepcí rodinné politiky</i> (MPSV ČR, 2017), ve které je jako problém uveden nedostatek dostupných služeb pro nejmenší děti. V rámci opatření navrhuje MPSV ČR zajištění systému financování ze státního 	0,3

¹³⁵ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

rozpočtu tak, aby bylo zajištěno předškolní vzdělávání a péče ve všech typech veřejných předškolních zařízení pro všechny děti bezplatně, vyjma obědů. ¹³⁶	
<ul style="list-style-type: none"> Doporučení je v souladu se <i>Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+</i> (MMR ČR, 2021), a to konkrétně se specifickým cílem „1.3 Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbálních i v širším zázemí, a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit“ – „zlepšit dostupnost vzdělávání a služeb péče o děti“.¹³⁷ 	
Doporučení není v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky.	0,0
Hodnotící kritérium	0,8

Ekonomická realizovatelnost

Pro to, aby služby mateřských škol a dětských skupin byly pro rodiny poskytovány bez poplatku, je potřeba zajistit financování těchto služeb ze státního rozpočtu. Podle výpočtu finančních dopadů v *Koncepci rodinné politiky* by dopad na veřejné rozpočty a rozpočty samospráv byl 11 020 786 074 Kč ročně.¹³⁸

Pro výpočet finančních přínosů byly použity průměrné dopady na straně příjmů na 1 dítě ročně¹³⁹. Při podpoře 197 622 dětí bude přínos pro stát činit celkem 14 490 633 150 Kč ročně.

Tabulka 49: Ekonomická analýza doporučení 3 a 4.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
11 020 786 074 Kč ročně	<p>Finanční přínosy pro stát: 73 325 Kč ročně na 1 dítě¹⁴⁰ Celkem: 14 490 633 150 Kč ročně</p> <p>Nefinanční přínos:</p> <ul style="list-style-type: none"> podpora 197 622 dětí ve věku od 1 do 4 let¹⁴¹ 	+3 469 847 076 Kč ročně

Monitoring a evaluace

V rámci průběžného monitoringu bude sledováno, jestli jsou služby všech veřejných zařízení péče o děti do 6 let poskytovány bez poplatku. Monitoring splnění zákona by byl prováděn Českou školní inspekcí průběžně formou monitorovacích návštěv u mateřských škol, a formou monitorovacích návštěv ze strany MPSV ČR u dětských skupin. Výstupem těchto kontrol by byl protokol o kontrole.

Evaluace tohoto doporučení by proběhla za pět let od jeho realizace. V rámci evaluace by bylo sledováno, nakolik je tato změna efektivní, respektive jak se změnila ekonomická aktivita rodičů dětí mladších 3 let (nárůst/pokles počtu zaměstnanců s dětmi mladšími 3 let). Evaluace by mohla proběhnout formou analýz otevřených dat (např. výsledky Výběrového šetření pracovních sil), nebo

¹³⁶ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

¹³⁷ Zdroj: MMR ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Dostupné z [SRR21_publicovana.pdf \(risy.cz\)](https://www.mmr.cz/SRR21_publicovana.pdf)

¹³⁸ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

¹³⁹ Průměrný střední odhad dopadu pro dětské skupiny pro nejmenší děti a pro ostatní děti. Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v dětských skupinách; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

¹⁴⁰ Průměrný střední odhad dopadu pro dětské skupiny pro nejmenší děti a pro ostatní děti. Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v dětských skupinách; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

¹⁴¹ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

formou průzkumu ve firmách (jak se změnil počet/podíl rodičů dětí mladších 3 let za pět let fungování tohoto doporučení).

Celkové hodnocení doporučení

Při sečtení obou hodnotících kritérií je vidět, že nevhodnějším doporučením ze všech navrhovaných je 3 a 4 - úprava zákona č. 247/2014 Sb. - poskytování služby veřejných dětských skupin bez poplatků pro rodiče dětí mladších 3 let; úprava vyhlášky č. 14/2005 Sb. - poskytování služeb veřejných mateřských škol bez poplatků pro rodiče dětí ve věku od 3 od 5 let.

Tabulka 50: Celkové hodnocení doporučení pro zvýšení finanční dostupnosti zařízení služeb péče o děti mladší 6 let.

Doporučení	Politická realizovatelnost	Ekonomická realizovatelnost	Celkem
Doporučení 1 a 2 - doplnit do Metodiky rodinné politiky na krajské a místní úrovni další rozměr hodnocení dostupnosti služeb - finanční dostupnost; zhodnotit reálné náklady rodin na služby péče o děti mladší 6 let v kraji/obci.	1,0	1 (-430 000 Kč)	2,0
Doporučení 3 a 4 - úprava zákona č. 247/2014 Sb. - poskytování služby veřejných dětských skupin bez poplatků pro rodiče dětí mladších 3 let; úprava vyhlášky č. 14/2005 Sb. - poskytování služeb veřejných mateřských škol bez poplatků pro rodiče dětí ve věku od 3 od 5 let.	0,8	2 (+3 469 847 076 Kč)	2,8

5.2. Dostupnost volných míst ve vzdělávacích zařízeních a zařízeních péče o děti mladší 3 let

V některých krajích se objevil problém dostupnosti volných míst ve vzdělávacích zařízeních a zařízeních služeb péče o děti mladší 3 let. Relativně nejnáročnější situaci spojenou se získáním volného místa v zařízeních služeb péče o děti do 3 let uvedly rodiny v Hlavním městě Praze (2,4¹⁴²)¹⁴³. Ve školním roce 2019/2020 byla v tomto kraji do mateřských škol zapsána méně než polovina dětí mladších 3 let (46,1 %) ¹⁴⁴. To znamená, že v Hlavním městě Praze se do mateřské školy dostalo téměř jen každé druhé dítě z rodin, které podaly žádost o jeho přijetí. To je nejmenší podíl zapsaných dětí v celé ČR, což odpovídá výsledkům z Šetření: polovina rodin v Hlavním městě Praze využívá veřejnou mateřskou školu. V Jihomoravském kraji je podíl zapsaných dětí 50,4 %, což znamená, že ve školním roce 2019/2020 bylo do mateřské školy zapsáno každé druhé dítě z rodin, které o zápis požádaly. V Plzeňském kraji je podíl zapsaných dětí 56,0 %, ve Středočeském kraji je takovýchto dětí 61,8 %¹⁴⁵.

Problém nedostatku kapacit ve vzdělávacích zařízeních a zařízeních služeb péče o děti mladší 3 let je řešen rovněž na celostátní úrovni v *Koncepci rodinné politiky* (MPSV ČR, 2017). Mezi opatření navržená v Koncepci patří i legislativní ukotvení péče v mikrojeslích s maximálním počtem čtyř dětí na pečující osobu, v rámci podpory kvalifikované nerodinné péče o děti od šesti měsíců, a zajištění

¹⁴² Respondenti Šetření hodnotili dostupnost volných míst na škále od 1 do 5, kde 1 znamená velmi náročné a 5 zcela nenáročné.

¹⁴³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

¹⁴⁴ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#), vlastní výpočty.

¹⁴⁵ Zdroj: MŠMT ČR. Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele, 2019/2020. Dostupné z <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>, vlastní výpočty.

finančních zdrojů pro vytvoření udržitelného systému předškolní péče a vzdělávání v ČR i po ukončení dotační podpory z ESF.¹⁴⁶ Vzhledem ke schválení novely zákona o poskytování služeb péče o dítě v dětské skupině, by obě tato opatření měla být uskutečnitelná.

Problematika dostupnosti předškolního vzdělání je reflektována také v akčním plánu ke *Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+* (MMR ČR, 2021). Zlepšení dostupnosti vzdělávání a služeb péče o děti je jedno z typových opatření v této strategii.¹⁴⁷

V tabulce 51 jsou uvedena doporučení, která by mohla přispět k řešení problému nedostatku volných míst v zařízeních péče o děti do 3 let.

Tabulka 51: Doporučení – navýšení kapacity v zařízeních služeb péče o děti do 3 let.

Doporučení	Aktér	Charakter změny
Úprava zákona č. 247/2014 Sb. – zajištění garantovaných míst pro děti od 1 roku v dětských skupinách.	MPSV ČR, MŠMT ČR, kraje a obce	legislativní změna
Vytvoření metodiky věnované zřizování firemních školek a dětských skupin, zřízení pozice koordinátora či poradce v této oblasti v krajích.	MPSV ČR, kraje, obce	nelegislativní změna

Doporučení 1 - úprava zákona č. 247/2014 Sb. – zajištění garantovaných míst pro děti od 1 roku v dětských skupinách

Prvním doporučením je doplnit zákon o dětských skupinách o garanci míst pro děti od 1 roku věku. Důležitým předpokladem realizace tohoto doporučení je zajištění financování dětských skupin a celkový rozvoj dětských skupin v krajích. Je potřeba, aby kapacita dětských skupin odpovídala počtu dětí v kraji/obci.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se změny výše uvedeného zákona je v souladu se strategickými dokumenty jak na úrovni vlády a ministerstev, tak i na úrovni krajů a obcí.

Tabulka 52: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora rozvoje veřejných služeb pro rodiny: „pečující rodič musí mít možnost volby, proto podpoříme rozvoj veřejných služeb pro rodiny.“ ¹⁴⁸	0,5
<ul style="list-style-type: none"> Doporučení je v souladu s <i>Koncepcí rodinné politiky</i> (MPSV ČR, 2017), ve které je jako problém uveden nedostatek dostupných služeb pro nejmenší děti.¹⁴⁹ Doporučení je v souladu se <i>Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+</i> (MMR ČR, 2021), a to konkrétně se specifickým cílem „1.3 Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbálních i v širším zázemí, a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit“ – „zlepšit dostupnost vzdělávání a služeb péče o děti“.¹⁵⁰ 	0,3
Doporučení je v souladu s koncepcemi rodinné politiky v obcích. V obci Turnov je	0,2

¹⁴⁶ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

¹⁴⁷ Zdroj: MMR ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Dostupné z [SRR21_publicovana.pdf \(risy.cz\)](https://www.risy.cz/SRR21_publicovana.pdf)

¹⁴⁸ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](https://www.vlada.cz/programove-prohlaseni-vlady)

¹⁴⁹ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

¹⁵⁰ Zdroj: MMR ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Dostupné z [SRR21_publicovana.pdf \(risy.cz\)](https://www.risy.cz/SRR21_publicovana.pdf)

Kritérium	Hodnota
jednou z priorit „zajištění dostupnosti vzdělávání pro děti mladší 3 let a úprava podmínek pro přijetí do mateřských škol“ (priorita 1). ¹⁵¹ V koncepci Městské části Prahy 7 je jedním z cílů „zvýšit kapacitu pro příjem dětí do mateřských škol tak, aby získaly místo všechny tříleté děti, a zvýšit potřebný počet míst i pro dvouleté děti a systematicky navyšovat i kapacitu a kvalitu základního školství“. ¹⁵²	
Hodnotící kritérium	1,0

Ekonomická realizovatelnost

Zavedení garantovaných míst pro děti bude znamenat navýšení nákladů na provoz existujících dětských skupin a zřízení nových. Ve školním roce 2020/2021 bylo do MŠ zapsáno 54 604 dětí mladších 3 let.¹⁵³ Současná kapacita dětských skupin je cca 15 tisíc dětí, přičemž průměrná kapacita jedné dětské skupiny je 13 dětí.¹⁵⁴ Pro to, aby pro všechny zájemce o volné místo bylo garantováno místo v dětské skupině, je potřeba zřídit dalších 2 389 dětských skupin. Podle schválené novely je celkový náklad na zajištění garantovaného místa pro všechny děti 3 540 840 000 Kč ročně pro zbylých 31 060 dětí (9 500 Kč měsíčně na jedno dítě).¹⁵⁵

Dalším nákladem by byly náklady na výstavbu či rekonstrukce prostor pro dětské skupiny. V roce 2019 byla vyhlášena výzva 111 OPZ „Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky i veřejnost – dotace mimo Prahu“. Průměrné celkové financování na jednu dětskou skupinu bylo 3 618 545 Kč (ESF – 85 %, státní rozpočet – 15 %). Pokud by v budoucnu existovala podobná výzva, průměrné financování každé dětské skupiny ze státního rozpočtu by činilo 542 782 Kč.¹⁵⁶

Pro výpočet finančních přínosů byly použity průměrné dopady na straně příjmů na 1 dítě ročně¹⁵⁷. Celkem tak bude přínos pro stát při podpoře 31 060 dětí mladších 3 let činit 2 277 474 500 Kč ročně.

Tabulka 53: Ekonomická analýza doporučení 1.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
<ul style="list-style-type: none"> 3 540 840 000 Kč ročně (9 500 Kč měsíčně na jedno dítě; 114 000 ročně na 1 dítě). Náklady na výstavbu či rekonstrukce prostor pro dětské skupiny – 1 296 706 198 Kč ze státního rozpočtu (542 782 Kč na dětskou skupinu) – 43 337 540 Kč ročně. 	<p>Finanční přínosy pro stát: 73 325 Kč ročně na 1 dítě¹⁵⁸ Celkem: 2 277 474 500 Kč ročně</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> zajištění nových kapacit pro 31 060 dětí mladších 3 let podpora sladování pracovního a rodinného života rodičů dětí mladších 3 let 	-1 306 040 215 Kč; -42 067 Kč na 1 dítě

¹⁵¹ Zdroj: [PLÁN ROZVOJE RODINNÉ POLITIKY \(dataplanning.info\)](http://dataplanning.info)

¹⁵² Zdroj: [Koncepce-rodinné-politiky.pdf \(praha7.cz\)](http://praha7.cz)

¹⁵³ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2020/2021 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](http://msmt.cz)

¹⁵⁴ Zdroj: Evidence dětských skupin. Údaj k 16.8.2021 Dostupné z [e-EDS \(mposv.cz\)](http://mposv.cz)

¹⁵⁵ Zdroj: [247/2014 Sb. Zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů \(zakonyprolidi.cz\)](http://zakonyprolidi.cz)

¹⁵⁶ Průměrné financování projektů ze státního rozpočtu. Zdroj: Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky i veřejnost – dotace mimo Prahu (2019). Dostupné z [Výzva 111 OPZ - www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

¹⁵⁷ Průměrný střední odhad dopadu dětských skupin pro nejmenší děti a pro ostatní děti. Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v dětských skupinách; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

¹⁵⁸ Průměrný střední odhad dopadu dětských skupin pro nejmenší děti a pro ostatní děti. Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v dětských skupinách; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
Celkem: 3 584 063 540 Kč ročně; 115 392 Kč na 1 dítě	<ul style="list-style-type: none"> podpora zaměstnanosti rodičů 	

Monitoring a evaluace

V rámci monitoringu budou sledovány následující ukazatele:

- Kapacita dětských skupin je zajištěna alespoň pro 25 % dětí mladších 3 let.
- Žádná žádost o umístění dítěte mladšího 3 let nebyla zamítnuta kvůli nedostatku volných míst v zařízeních předškolní péče.

Monitorování této změny bude probíhat přes sledování statistik MŠMT ČR (u mateřských škol) a statistik MPSV ČR (u dětských skupin) za školní rok. Monitoring bude realizován pracovníky MŠMT ČR a MPSV ČR jednou ročně.

Evaluace realizace tohoto doporučení proběhne po pěti letech fungování této legislativní změny. V rámci evaluace bude sledováno to, jestli se podařilo zajistit volné místo v dětské skupině všem uchazečům, a jestli zajištění garantovaného místa v dětské skupině zmírnilo nedostatek kapacit v zařízeních služeb péče o děti mladší 3 let.

Doporučení 2 - vytvoření metodiky věnované zřizování firemních školek a dětských skupin, zřízení pozice koordinátora či poradce v této oblasti v krajích

Dalším navrhovaným doporučením je poskytnutí odborné pomoci pro zaměstnavatele v procesu zřizování firemních školek či dětských skupin. Jednou z velkých překážek pro zaměstnavatele je časová a odborná náročnost procesu zapisování do školského rejstříku a nastavení provozu mateřské školy. „Firemní školky“ musí splňovat požadavky školského zákona stejně jako jiné mateřské školy ostatních zřizovatelů pro to, aby byly zapsané ve školském rejstříku, a aby mohly získat finanční zabezpečení ze státního rozpočtu (§ 160 školního zákona).¹⁵⁹ U dětských skupin to je jednodušší. Pro to, aby zaměstnavatel mohl založit a provozovat dětskou skupinu, musí mít oprávnění, které vzniká dnem zápisu do evidence poskytovatelů, kterou spravuje a provozuje MPSV ČR. Pro získání oprávnění zaměstnavatel musí disponovat právním titulem k prostorám, které splňují hygienické požadavky a technické požadavky na prostory a provoz, včetně požadavků požární ochrany (§ 14 - § 16), mít uzavřené pojištění odpovědnosti za újmu po celou dobu poskytování služby (§ 12). Při poskytování služby je nutné dodržet další podmínky, zejména mít zpracovaná Vnitřní pravidla a Plán výchovy a péče (§ 10), vést evidenci dětí (§ 12), podepsat s rodičem smlouvu o poskytování péče, a to před nástupem do dětské skupiny (§ 13), a přijímat do dětské skupiny pouze děti, které se podrobily pravidelnému očkování, nebo jsou proti očkování imunní či nejsou očkovány z důvodu kontraindikace (§ 11).¹⁶⁰

Zaměstnavatel často nemá k dispozici dostatečné personální kapacity na studování předpisů a zákonů, registraci a nábor personálu do mateřské školy či dětské skupiny, evidování dětí a monitorování očkování přijatých dětí. Vzhledem k tomu navrhujeme vytvořit metodiku, ve které bude přesně a jednoduše popsáno, jak postupovat při zřízení „firemní školky“ či dětské skupiny, přehled aktuálních dotací, o které zaměstnavatel může požádat, informace o veškerých požadavcích, které zaměstnavatel musí splnit. Jinými slovy, metodika by měla obsahovat veškeré potřebné informace ke zřízení zařízení služby péče o děti, aby zaměstnavatel nemusel složitě dohledávat zásadní informace. Dalším krokem by bylo v jednotlivých krajích zřídit pozici

¹⁵⁹ Zdroj: [Firemní školka – informace, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](#)

¹⁶⁰ Zdroj: [247/2014 Sb. Zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů \(zakonyprolidi.cz\)](#)

koordinátora či poradce v této oblasti, který by mohl zodpovídat dotazy a pomáhat zaměstnavatelům se všemi formalitami a legislativními požadavky.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se vytvoření metodiky věnované zřizování firemních školek a dětských skupin je v souladu se strategickými dokumenty jak na úrovni vlády a ministerstev, tak i na úrovni krajů.

Tabulka 54: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 2.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedeno, že vláda zajistí dostatečné kapacity mateřských škol: „Zajistíme dostatečné kapacity mateřských škol posílením a efektivním využitím národních a evropských finančních zdrojů a lepší koordinací mezi MŠMT ČR a MMR ČR.“ ¹⁶¹	0,5
Doporučení je v souladu s <i>Koncepcí rodinné politiky</i> (MPSV ČR, 2017), ve které je jako problém uveden nedostatek dostupných služeb pro nejmenší děti. V rámci opatření MPSV ČR navrhuje stanovit jednotné standardy kvality péče a vzdělávání v zařízeních péče o děti (včetně MŠ) pro všechny typy péče o děti, a zavést systém supervizí a kontroly pro posilování kvality péče, výchovy a vzdělávání. V kontextu podpory spolupráce s kraji a obcemi MPSV navrhuje zřízení výboru zastupitelstva pro rodinu a seniory v Hlavním městě Praze. ¹⁶²	0,3
Doporučení je v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky. Například v Hlavním městě Praze je jedním z cílů dosáhnout toho, aby „na poli prorodinné politiky Hlavní město Praha ve své metodické a koordinační roli zajišťovalo prostředí pro dostatečné zapojení všech stěžejních partnerů“. Opatřením k tomuto cíli je vytvoření platformy prorodinné politiky. ¹⁶³ V Jihočeském kraji je jednou z priorit „podpora, koordinace, spolupráce a metodické vedení současného systému rodinné a seniorské politiky v Jihočeském kraji“ (Priorita 2.1). ¹⁶⁴ Podpora institucionálního ukotvení rodinné politiky na regionální úrovni je součástí většiny krajských koncepcí.	0,2
Hodnoticí kritérium	1,0

Ekonomická realizovatelnost

Metodika by mohla vzniknout v rámci projektu financovaného ze zdrojů ESF a státního rozpočtu podobně jako byla financovaná *Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni*. Stejně tak by mohla být zřízena pozice koordinátora v rámci projektu podobného projektu „Koordinační opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“. Tento projekt byl financován částkou 87 339 491 Kč (70 478 603 Kč příspěvek Evropské unie a 16 860 889 Kč národní veřejné zdroje).¹⁶⁵ Poradenská činnost v této oblasti by mohla být také vykonávána v rámci činnosti již existujících pozic (např. krajský poradce v oblasti rodinné politiky, pracovníci na Odboru školství, mládeže a sportu atd.). V rámci tohoto projektu by mělo proběhnout seznámení s metodikou alespoň části firem, které mají sídla v těchto krajích.

Přínosem této metodické podpory by bylo zřízení dalších firemních školek a dětských skupin. Celkem je v ČR 25 977 ekonomických subjektů s více než 25 zaměstnanci¹⁶⁶. Pokud by se s pomocí navrhované metodiky nově zřídila zařízení pro děti mladší 3 let alespoň v 1 % těchto ekonomických subjektů, vzniklo by 260 nových zařízení, a pro 8 313 dětí, pokud by těmito zařízeními byly

¹⁶¹ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](https://vlada.cz)

¹⁶² Zdroj: MPSV ČR, *Koncepce rodinné politiky*. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://mpsv.cz)

¹⁶³ Zdroj: [Zakladni smery prorodinne politiky 2021 2022.pdf \(praha.eu\)](https://praha.eu)

¹⁶⁴ Zdroj: *Koncepce rodinné a seniorské politiky Jihočeského kraje na období 2021–2025*. Dostupné z [koncepce_rp_a_sp_na_obdobi_2021_-_2025_zk_ke_zverejneni.pdf \(kraj-jihocesky.cz\)](https://kraj-jihocesky.cz)

¹⁶⁵ Zdroj: [Koordinační opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů - Detail článku - www.esfcr.cz](https://www.esfcr.cz)

¹⁶⁶ Zdroj: ČSÚ. Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců – územní srovnání. Subjekty se zjištěnou aktivitou. Vlastní výpočet. Dostupné z [Výstupní objekt VDB \(czso.cz\)](https://czso.cz)

mateřské školy (průměrná kapacita MŠ zřízených privátním sektorem je 32 dětí)¹⁶⁷ A zařízení pro 3 377 dětí, pokud by těmito zařízeními byly dětské skupiny (průměrná kapacita dětské skupiny je 13 dětí)¹⁶⁸.

Pro výpočet finančních přínosů byly použity průměrné dopady na straně příjmů na 1 dítě ročně¹⁶⁹.

V tabulce 55 je uvedena ekonomická analýza dvou variant – varianta, že kapacita pro 100 tisíc dětí bude vytvořena prostřednictvím firemních školek, a druhá varianta, že tato kapacita bude vytvořena prostřednictvím zařízení dětských skupin. Čím větší je kapacita jednoho zařízení, tím je vytvoření tohoto zařízení ekonomicky výhodnější.

Tabulka 55: Ekonomická analýza doporučení 2.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
<ul style="list-style-type: none"> Náklady na projekt – 4 215 222 Kč ročně národní veřejné zdroje. Finanční zabezpečení firemních školek ze státního rozpočtu (60 % normativu 1. rok na 1 dítě)¹⁷⁰ – celkem 395 088 000 Kč; na 1 dítě - 49 386 Kč. <p>Celkem: 399 303 222 Kč – 1. rok (49 913 Kč na 1 dítě)</p>	<p>Finanční přínosy pro stát: 73 325 Kč ročně na 1 dítě¹⁷¹ Celkem: 586 600 000 Kč ročně</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> kapacity v zařízeních pro 8 tisíc dětí na 1. rok podpora sladování pracovního a osobního života podpora zaměstnanosti rodičů 	<p>+187 296 778 Kč; +23 412 Kč za 1 dítě</p>
<ul style="list-style-type: none"> Náklady na projekt - 4 215 222 Kč ročně národní veřejné zdroje. Finanční zabezpečení dětských skupin ze státního rozpočtu (9 500 Kč na jedno dítě měsíčně)¹⁷² – 342 000 000 Kč; na 1 dítě - 114 000 Kč. <p>Celkem: 346 215 222 Kč – 1. rok (115 405 Kč na 1 dítě)</p>	<p>Finanční přínosy pro stát: 73 325 Kč ročně na 1 dítě¹⁷³ Celkem: 219 975 000 Kč ročně</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> kapacity v zařízeních pro 8 tisíc dětí podpora sladování pracovního a osobního života podpora zaměstnanosti rodičů 	<p>-126 240 222 Kč; -42 080 Kč</p>

¹⁶⁷ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](https://www.msmt.cz)

¹⁶⁸ Zdroj: Evidence dětských skupin. Údaj k 16.8.2021 Dostupné z [e-EDS \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz)

¹⁶⁹ Průměrný střední odhad dopadu dětských skupin pro nejmenší děti a pro ostatní děti. Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v dětských skupinách; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

¹⁷⁰ Normativ pro MŠ: 40 393 Kč – mzdové prostředky na 1 dítě ročně, 8 993 Kč – ostatní neinvestiční výdaje na 1 dítě ročně. Zdroj: Principy pro stanovení výše normativů pro soukromé školství na rok 2020 [Ministerstvo školství, \(msmt.cz\)](https://www.msmt.cz)

¹⁷¹ Průměrný střední odhad dopadu dětských skupin pro nejmenší děti a pro ostatní děti. Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v dětských skupinách; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

¹⁷² Zdroj: [247/2014 Sb. Zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů \(zakonyprolid.cz\)](https://www.zakonyprolid.cz)

¹⁷³ Průměrný střední odhad dopadu dětských skupin pro nejmenší děti a pro ostatní děti. Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v dětských skupinách; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

Monitoring a evaluace

Monitoring a evaluace by probíhaly stejně jako u jiných projektů financovaných z ESF ČR. To znamená, že by bylo nastaveno monitorovací období, v rámci kterého by vznikaly zprávy o realizaci, ve kterých by bylo sledováno naplnění klíčových aktivit projektu. Mezi klíčové aktivity projektu by patřily:

- Publikace metodiky zřízení firemních mateřských škol a dětských skupin.
- Zřízení pozice koordinátora/poradce v této oblasti či jiné personální zajištění této činnosti v každém kraji.
- Zapojení ekonomických subjektů a zřízení v těchto subjektech zařízení péče o děti mladší 3 let.

Souběžně s realizací projektu by probíhala procesní a sumativní externí evaluace. V rámci této evaluace by bylo sledováno naplnění cílů projektu (vytvoření metodického pokynu pro zřizování dětské skupiny, zapojení zaměstnavatelů do projektu atd.) a kvalita realizace klíčových aktivit a dopady na cílové skupiny (zaměstnavatelé, zaměstnanci zapojených firem a děti těchto zaměstnanců).

Celkové hodnocení doporučení

Při sečtení obou hodnotících kritérií je vidět, že nevhodnějším doporučením (ze všech navrhaných) je doporučení 2 - vytvoření metodiky věnované zřizování firemních školek a dětských skupin, zřízení pozice koordinátora či poradce v této oblasti v krajích. Realizace tohoto doporučení je pro veřejný sektor levnější, protože v tomto případě mj. náklady na budování či rekonstrukci prostor hradí zaměstnavatelé.

Tabulka 56: Celkové hodnocení doporučení pro navýšení kapacity v zařízeních služeb péče o děti do 3 let.

Doporučení	Politická realizovatelnost	Ekonomická realizovatelnost	Celkem
Doporučení 1 - úprava zákona č. 247/2014 Sb. - zajištění garantovaných míst pro děti od 1 roku v dětských skupinách.	1,0	1 (-1 306 040 215 Kč ročně; -42 067 Kč na 1 dítě)	2,0
Doporučení 2 - vytvoření metodiky věnované zřizování firemních školek a dětských skupin, zřízení pozice koordinátora či poradce v této oblasti v krajích.	1,0	2 187 296 778 Kč; +23 412 Kč za 1 dítě)	3,0

5.3. Finanční a místní dostupnost služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory

Podle výsledků Šetření je zlepšení finanční dostupnosti relevantní změna pro všechny kraje, přestože nejnižší podíl těchto odpovědí je v Jihomoravském kraji, kde o to žádala třetina respondentů (33,7 % rodin). Považujeme to i tak za značný podíl. Nejvíce tuto změnu potřebují rodiny z Ústeckého kraje (75,0 % rodin) a z Královéhradeckého kraje (67,5 % rodin). Zvýšení kapacity zařízení, která péči poskytují, by nejvíce potřebovaly rodiny z Kraje Vysočina

(58,2 % rodin) a z Karlovarského kraje (54,9 % rodin). Lepší místní dostupnost zařízení poskytujících tuto péči by nejvíce uvítaly rodiny ze Zlínského kraje (57,6 % rodin).¹⁷⁴

V *Koncepci rodinné politiky* (MPSV ČR, 2017) je problém (nejenom) finanční dostupnosti služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory uchopen skrze podporu neformální péče, a to konkrétně tím, že MPSV ČR navrhuje připravit návrh systematické dlouhodobé podpory a finančního zajištění neformální péče a služeb pro domácnost.¹⁷⁵

Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, může každý obyvatel ČR závislý na pomoci jiné osoby získat příspěvek na péči: „nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, nebo dětský domov), anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.“ Výše příspěvku pro osoby starší 18 let je uvedena v tabulce 57.

Tabulka 57: Výše příspěvku na péči u osob starších 18 let podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Stupeň	Částka
stupeň I (lehká závislost)	880 Kč
stupeň II (středně těžká závislost)	4 400 Kč
stupeň III (těžká závislost)	<ul style="list-style-type: none"> 8 800 Kč, pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48, 49, 50, 51, 52 anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu 12 800 Kč v ostatních případech
stupeň IV (úplná závislost)	<ul style="list-style-type: none"> 13 200 Kč, pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48, 49, 50, 51, 52 nebo dětský domov anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu 19 200 Kč v ostatních případech

V tabulce 58 jsou uvedena doporučení ke zlepšení finanční dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.

Tabulka 58: Doporučení – zlepšení finanční dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.

Doporučení	Aktér	Charakter změny
Změna v zákoně č. 108/2006 Sb. - každoroční valorizace výše příspěvku na péči.	Krajské pobočky ÚP, MPSV ČR	legislativní změna
Zřízení celorepublikového programu dobrovolnictví v sociálních službách – metodická a finanční podpora, propagace.	MPSV ČR, kraje a obce	nelegislativní změna
Navýšení kapacit terénních a ambulantních sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.	MPSV ČR, kraje a obce	nelegislativní změna

¹⁷⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

¹⁷⁵ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mps.v.cz\)](https://5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253@mps.v.cz)

Doporučení 1 - změna v zákoně č. 108/2006 Sb. - každoroční valorizace výše příspěvku na péči

Prvním doporučením je návrh legislativní změny zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve kterém je přesně definována výše příspěvku na péči. Doporučujeme tyto částky valorizovat aspoň na míru inflace za poslední rok 2020 (3,2 %) ¹⁷⁶.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se výše uvedeného zákona je v souladu se strategickými dokumenty na úrovni vlády.

Tabulka 59: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora změn sociálních dávek a opatření, do kterých by mohl spadat i příspěvek na péči: „vyhodnotíme změny v dávkových systémech, realizované v minulých letech. Pozornost věnujeme zejména souboru dávek a opatření podporujících rodiny, dávek podmíněných zdravotním stavem, počtu a struktuře dávek státní sociální podpory, dále dávkám pomoci v hmotné nouzi, zejména doplatku na bydlení, a dávkám určeným dlouhodobě nezaměstnaným osobám.“ ¹⁷⁷	0,5
Doporučení není v souladu se strategickými dokumenty ministerstev.	0,0
Doporučení není v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky.	0,0
Hodnotící kritérium	0,5

Ekonomická realizovatelnost

Podle statistiky z konce roku 2019 pobíralo příspěvek na péči v ČR 363,5 tisíc obyvatel ¹⁷⁸. V roce 2019 výdaje na tento příspěvek činily přibližně 29,7 miliard korun za rok. ¹⁷⁹ Pokud by valorizace proběhla na míru inflace alespoň za poslední rok 2020 (3,2 %), náklady by činily přibližně 30,7 miliard korun za rok (+ přibližně 953 milion korun ročně).

Finanční přínos tohoto doporučení pro stát je nulový.

Tabulka 60: Ekonomická analýza doporučení 1.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
Přibližně 953 mil. Ročně.	Finanční přínosy pro stát: 0 Kč Nefinanční přínosy: <ul style="list-style-type: none"> 365 500 podpořených obyvatel s hendikepem zvýšení podílu osob, které nebudou muset být umístěny v zařízeních ústavní péče 	-953 mil. Kč

¹⁷⁶ Zdroj: [Inflace - druhy, definice, tabulky | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

¹⁷⁷ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

¹⁷⁸ Zdroj: MPSV ČR. Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na péči podle stupně závislosti a věku osoby v roce 2019. Dostupné z [Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

¹⁷⁹ Zdroj: MPSV ČR. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2019 [Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Monitoring a evaluace

V rámci monitoringu by mohla být sledována příprava legislativní změny. Předmětem evaluace by bylo to, zda-li byl příspěvek valorizován, a kdy je nová výše uvedena v zákoně o sociálních službách.

Doporučení 2 - zřízení celorepublikového programu dobrovolnictví v sociálních službách – metodická a finanční podpora, propagace

Finanční dostupnost sociálních služeb je spojena s náklady na provoz sociálních služeb. Zřízení dobrovolnického programu by bylo schopno ušetřit náklady na sociální služby. V současné době již existuje legislativní regulace dobrovolnictví v sociálních službách: zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě, a zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Doporučujeme vytvořit celorepublikový koordinovaný dobrovolnický program v sociálních službách, ve kterém by se poptávka po činnostech, které by mohli vykonávat dobrovolníci, potkala s nabídkou dobrovolnických činností. Navrhujeme také rozšířit činnosti dobrovolníků v sociálních službách na další sféry provozu sociálních služeb, které se netýkají profesionálních činností personálu sociálních služeb - např. doprava, nákup či výroba potřebné výbavy či pomůcek, drobné opravy majetku provozovatelů atd. Není vyloučené, že existuje celá řada osob, organizací a firem, které by rády pomohly poskytovatelům sociálních služeb, ale neví, že dobrovolnická činnosti může spočívat nejen ve službě pro klienty, ale i ve službě pro poskytovatele.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se zřízení celorepublikového programu dobrovolnictví v sociálních službách je v souladu se strategickými dokumenty jak na úrovni vlády a ministerstev, tak i na úrovni krajů a obcí.

Tabulka 61: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora rozvoje veřejných služeb pro rodiny: „pečující rodič musí mít možnost volby, proto podpoříme rozvoj veřejných služeb pro rodiny.“ ¹⁸⁰	0,5
Doporučení je v souladu se <i>Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+</i> (MMR ČR, 2021), a to konkrétně se specifickým cílem „1.3 Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbálních i v širším zázemí, a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit“ – „zajistit dostatečný rozsah sociálních a zdravotních služeb“. ¹⁸¹	0,3
<ul style="list-style-type: none"> Doporučení je v souladu se Střednědobými plány rozvoje sociálních služeb některých krajů. Například v Královéhradeckém kraji je jedním z cílů „podporovat dobrovolnické aktivity ve prospěch klientů a poskytovatelů sociálních služeb.“ (cíl 8.1.5).¹⁸² V Moravskoslezském kraji je opatření na podporu dobrovolnictví: „podporovat dobrovolnictví a neformální péči, včetně náhradní rodinné péče“.¹⁸³ V Olomouckém kraji je jedním z cílů „podpora dobrovolnických aktivit na území“ (P 6.1).¹⁸⁴ Pardubický kraj podporuje dobrovolnictví v rámci garantových programů.¹⁸⁵ Dobrovolnictví je podporováno i v jiných krajích. Doporučení je v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky. Například 	0,2

¹⁸⁰ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

¹⁸¹ Zdroj: MMR ČR, *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*. Dostupné z [SRR21 publikovana.pdf \(risy.cz\)](#)

¹⁸² Zdroj: Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2018 až 2020 | [Královéhradecký kraj \(kr-kralovehradecky.cz\)](#)

¹⁸³ Zdroj: Střednědobý plán sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2021-2023. Dostupné z [strednedoby-plan-rozvoje-msk-21-23.pdf](#)

¹⁸⁴ Zdroj: [Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2021-2023 | Olomoucký kraj \(olkraj.cz\)](#)

¹⁸⁵ Zdroj: Střednědobý plán sociálních služeb Pardubického kraje na období 2019-2021. Dostupné z [sprss_2019-2021.pdf \(dataplan.info\)](#)

Kritérium	Hodnota
v Jihočeském kraji je jedním z opatření na podporu vytvoření vhodných podmínek funkčním rodinám a práce s cílovou skupinou podpora dobrovolnictví (opatření 1.1.4). ¹⁸⁶	
Hodnotící kritérium	1,0

Ekonomická realizovatelnost

Existuje podobný projekt zaměřený na vytvoření koordinovaného programu dobrovolnictví ve zdravotnictví s názvem „Efektivizace systému nemocniční péče v ČR prostřednictvím dobrovolnické činnosti“. Tento projekt je realizován MZD ČR, a je financován z ESF a státního rozpočtu (příspěvek Unie – 45 178 105 Kč, národní veřejné zdroje – 4 543 019 Kč, celkové výdaje 49 721 124 Kč)¹⁸⁷. Cílem tohoto projektu je připravit, otestovat a následně celoplošně zavést jednotný národní program dobrovolnictví ve zdravotnických službách. Náklady na vytvoření podobného programu v sociálních službách se mohou lišit vzhledem k jeho specifickému nastavení.

Pro výpočet finančních přínosů byla spočítána průměrná hodnota dobrovolnické práce (cca 163 Kč/h),¹⁸⁸ a na základě této hodnoty by byl vypočten optimální roční počet hodin dobrovolnické práce nových dobrovolníků, při kterém by zřízení takového programu bylo ekonomicky efektivní. To znamená, že pokud se dobrovolnickému programu podaří zapojit nové dobrovolníky na 50 tisíc hodin ročně, finanční přínos bude větší než náklady. Mezi nefinanční přínosy tohoto projektu je zkvalitnění sociálních služeb, podpora poskytovatelů a klientů či uživatelů sociálních služeb.

Tabulka 62: Ekonomická analýza doporučení 2.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
<ul style="list-style-type: none"> Projekt - 4 543 019 Kč ze státního rozpočtu; 1 135 755 Kč ročně. Práce koordinátora PD (24 320 Kč měsíčně¹⁸⁹) – 291 840 Kč ročně; 4 085 760 Kč (roční plat 14 koordinátorů dobrovolnictví). 	<p>Finanční přínosy pro stát: 8 157 895 Kč¹⁹⁰ (pokud počet hodin dobrovolnické práce vyroste na 50 tisíc hodin ročně)</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> podpora 5 546 poskytovatelů sociálních služeb podpora klientů těchto sociálních služeb zvýšení kvality sociálních služeb 	+2 936 380 Kč
Celkem: 5 221 515 Kč ročně		

Monitoring a evaluace

Monitoring a evaluace by probíhaly stejně jako u jiných projektů financovaných z ESF ČR. To znamená, že by bylo nastaveno monitorovací období, v rámci kterého by vznikaly zprávy o realizaci, ve kterých by bylo sledováno naplnění klíčových aktivit projektu. Mezi klíčové aktivity projektu by patřilo:

- Zavedení celorepublikového programu dobrovolnictví v sociálních službách.

¹⁸⁶ Zdroj: Koncepce rodinné a seniorské politiky Jihočeského kraje na období 2021–2025. Dostupné z [koncepce_rp_a_sp_na_obdobi_2021_-_2025_zk_ke_zverejneni.pdf \(kraj-jihocesky.cz\)](#)

¹⁸⁷ Zdroj: Efektivizace systému nemocniční péče v ČR prostřednictvím dobrovolnické činnosti [Veřejný detail projektu \(esfcr.cz\)](#)

¹⁸⁸ Zdroj: [Hodnota dobrovolnické práce vzrostla | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

¹⁸⁹ Průměrný plat pracovníka v sociálních službách. Zdroj: [Pracovník v sociálních službách bere nižší plat než kolegové - Kupní Síla \(kupnisila.cz\)](#)

¹⁹⁰ Zdroj: [Hodnota dobrovolnické práce vzrostla | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

- Zřízení pozic koordinátorů dobrovolnictví v sociálních službách.

Souběžně s realizací projektu by probíhala procesní a sumativní externí evaluace. V rámci této evaluace by bylo sledováno naplnění cílů projektu (zavedení programu dobrovolnictví, zapojení do projektu poskytovatele sociálních služeb atd.), kvalita realizace klíčových aktivit a dopady na cílové skupiny (poskytovatelé sociálních služeb, klienti/uživatelé sociálních služeb).

Doporučení 3 - navýšení kapacit terénních a ambulantních sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory

Dalším doporučením je navýšení kapacit sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory. V tabulce 63 jsou spočítány podíly neuspokojených žádostí na počet uživatelů/klientů. Ty ukazují, o které služby je zájem ze strany cílových skupin. Jak je vidět, největší podíly neuspokojených žádostí jsou u služby osobní asistence a odlehčovací služeb. Minimálně u těchto dvou služeb doporučujeme navýšit kapacity.

Tabulka 63: kapacity a neuspokojené žádosti o vybrané sociální služby¹⁹¹.

Sociální služba	Počet uživatelů /klientů (osoby)	Počet neuspokojených žádostí o vybrané sociální služby	Podíl neuspokojených žádostí na počet uživatelů/klientů
Pečovatelská služba	104 658	5 138	4,9 %
Osobní asistence	10 123	3 061	30,2 %
Tísňová péče	5 209	2	0,0 %
Průvodcovské a předčitatelské služby	1 068	18	1,7 %
Podpora samostatného bydlení	985	171	17,4 %
Odlehčovací služby	13 681	3 128	22,9 %
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	33 131	667	2,0 %
Tlumočnické služby	6 195	744	12,0 %

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se navýšení kapacit terénních a ambulantních sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory je v souladu se strategickými dokumenty na úrovni vlády, ministerstev i krajů.

¹⁹¹ Zdroj: MPSV ČR. Vybrané údaje o sociálním zabezpečení – 2019. Dostupné z [Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 64: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 3.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora „Zasadíme se o zlepšení podmínek života seniorů, zabráníme jejich diskriminaci v jakékoli podobě v přístupu k práci, ke vzdělávání, ke všem typům služeb, k volnočasovým aktivitám, k aktivní účasti na veřejném životě.“ ¹⁹²	0,5
Doporučení je v souladu se <i>Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+</i> (MMR ČR, 2021), a to konkrétně se specifickým cílem „1.3 Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbíích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit“ – „zajistit dostatečný rozsah sociálních a zdravotních služeb“. ¹⁹³	0,3
Doporučení je v souladu se Střednědobými plány rozvoje sociálních služeb některých krajů. Například, jedním z hlavních cílů Moravskoslezského kraje je „Podporovat terénní a ambulantní sociální služby s cílem podpořit setrvání osob v jejich přirozeném prostředí.“ ¹⁹⁴	0,2
Hodnotící kritérium	1,0

Ekonomická realizovatelnost

Vzhledem k tomu, že financování sociálních služeb je vícezdrojové, pouze část nákladů bude pokryta ze státního rozpočtu, a to konkrétně 29 % z dotací MPSV ČR, 17 % z rozpočtu kraje a obcí a 5 % ze zdravotního pojištění (celkem 51 % je příjem služby z veřejných zdrojů)¹⁹⁵.

Bezprostřední (přímé) finanční přínosy tohoto doporučení pro stát jsou nulové. Mezi nefinančními náklady je podpora osob, které mají zájem o tyto sociální služby. Přínosem podpory služby osobní asistence je podpora setrvání osob se zdravotním či sociálním hendikepem a seniorů v přirozeném prostředí. Přínosem podpory odlehčovacích služeb je nepřímá podpora neformálních pečujících.

Tabulka 65: Ekonomická analýza doporučení 3.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
<ul style="list-style-type: none"> Navýšení kapacit služby osobní asistence o 3 000 uživatelů (53 145 Kč ročně na 1 osobu¹⁹⁶) - 159 435 180 Kč ročně. Navýšení kapacit odlehčovacích služeb o 3 000 uživatelů (39 186 Kč ročně na 1 osobu¹⁹⁷) - 117 557 550 Kč ročně. 	<p>Finanční přínosy pro stát: 0 Kč</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> podpora 6 tisíc osob, které mají zájem o služby osobní asistence a o odlehčovací služby podpora služeb poskytovaných v přirozeném prostředí (služba osobní asistence) podpora neformálních pečujících (odlehčovací služba) 	-276 992 730 Kč
Celkem: 276 992 730 Kč ročně		

¹⁹² Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

¹⁹³ Zdroj: MMR ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Dostupné z [SRR21 publikovana.pdf \(risy.cz\)](#)

¹⁹⁴ Zdroj: Střednědobý plán sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2021-2023. Dostupné z [strednedoby-plan-rozvoje-msk-21-23.pdf](#)

¹⁹⁵ Zdroj: MPSV ČR. Analýza financování sociálních služeb (2019). Dostupné z [3c8c3bf8-c747-09b0-9308-3838a646c465 \(mpsv.cz\)](#)

¹⁹⁶ 51 % z průměrného ročního výdaje na jednoho klienta služby osobní asistence (104 206 Kč). Zdroj: [Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

¹⁹⁷ 51 % z průměrného ročního výdaje na jednoho klienta odlehčovacích služeb (76 835 Kč). Zdroj: [Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Monitoring a evaluace

Navýšení a udržení kapacit služeb osobní asistence a odlehčovacích služeb bude průběžně sledováno ve statistikách MPSV ČR (např. Vybrané údaje o sociálním zabezpečení). Mezi cílové hodnoty by patřily:

- Navýšení kapacit služby osobní asistence o 3 000 uživatelů.
- Navýšení kapacit odlehčovacích služeb o 3 000 uživatelů.

Monitoring by také mohl probíhat v rámci strategického plánování v krajích. V tomto případě cílovou hodnotou by byla absence odmítnutých žádosti o službu z důvodu nedostatečné kapacity.

Evaluace realizace tohoto doporučení by proběhla po pěti letech. V rámci evaluace by bylo zjištěno, jestli se podařilo naplnit cílové hodnoty, a jestli kapacity těchto sociálních služeb stačí pro potřeby osob se zdravotním či sociálním hendikepem a seniorů.

Celkové hodnocení doporučení

Při sečtení obou hodnotících kritérií je vidět, že nejvhodnějším doporučením je doporučení 2 - zřízení celorepublikového programu dobrovolnictví v sociálních službách.

Tabulka 66: Celkové hodnocení doporučení zlepšení finanční dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.

Doporučení	Politická realizovatelnost	Ekonomická realizovatelnost	Celkem
Doporučení 1 - změna v zákoně č. 108/2006 Sb. - každoroční valorizace výše příspěvku na péči.	0,5	1 (-953 mil Kč)	1,5
Doporučení 2 - zřízení celorepublikového programu dobrovolnictví v sociálních službách – metodická a finanční podpora, propagace.	1,0	3 (+2 936 380 Kč)	4,0
Doporučení 3 - navýšení kapacit terénních a ambulantních sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.	1,0	2 (-276 992 730 Kč)	3,0

5.4. Finanční dostupnost bydlení pro rodiny s dětmi

Dále doporučujeme zaměřit se na zlepšení dostupnosti bydlení pro rodiny. Podle výsledků Šetření se rodiny potýkají nejvíce s finančními problémy obecně, s problémy nalezení dostupného bydlení, a s problémy vysokých nákladů na bydlení¹⁹⁸. Jak bylo uvedeno výše, mezi příklady dobré praxe jsou uvedeny pouze dva, které se zaměřují na zlepšení bydlení rodin: pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích ve Zlínském kraji, a projekt „Pilotního testování rychlého zabydlení rodin s dětmi“ (*Rapid Re-Housing*) v Jihomoravském kraji.

Problém finanční dostupnosti bydlení je také reflektován v *Koncepci rodinné politiky* (MPSV ČR, 2017). Mezi opatření, která navrhuje MPSV ČR, patří podpora výstavby startovacích bytů pro rodiny a podpora výstavby či rekonstrukce objektů na startovací a malometrážní byty pro rodiny

¹⁹⁸ Zdroj: Finální zpráva ze sběru dat v terénu s relevantními aktéry formou dotazníkového šetření (2020).

s dětmi v obcích prostřednictvím zavedení investičního dotačního programu MMR ČR¹⁹⁹. Dalším opatřením je úprava podmínek u programu „Úvěrový program na pořízení obydlí pro mladé do 36 let pečující o dítě do 6 let (Program 600)“ vzhledem k jeho nízkému využívání ve smyslu poskytnutí státních bezúročných půjček na zajištění bydlení, rekonstrukci a vybavení bytu pro rodiny s dětmi.²⁰⁰ Program 600 už je uzavřen, namísto něj běží úvěrový „Program pro mladé“ na pořízení nebo modernizaci obydlí pro osoby do 25 let pečující o dítě do 15 let, a úvěrový program „Vlastní bydlení“ na pořízení nebo modernizaci obydlí pro lidi do 40 let pečující o dítě do 15 let realizované Státním fondem rozvoje investic^{201, 202}.

Dále existuje také *Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-2025* (MPSV ČR, 2015). Obsahem tohoto dokumentu jsou koncepční a strategická východiska pro řešení situace rostoucího počtu osob, které jsou v bytové nouzi nebo jsou jí přímo ohroženy. Tato koncepce je zaměřena na osoby nacházející se ve ztížené životní situaci (osoby bez střechy nad hlavou, bez domova, v nejistém bydlení či v nevyhovujícím bydlení).²⁰³ Hlavní vizí sociálního bydlení je vytvoření nového systému, který bude navazovat na současný systém intervencí ze strany státu, krajů a obcí v oblasti bydlení, sociálních služeb a sociálních dávek.²⁰⁴ Koncepce sociálního bydlení se zaměřuje také na rodiny,

kteřé se nacházejí v životních podmínkách uvedených výše.

V tabulce 67 jsou uvedena doporučení pro zlepšení dostupnosti bydlení pro rodiny.

Tabulka 67: Doporučení – zlepšení dostupnosti bydlení pro rodiny s dětmi.

Doporučení	Aktér	Charakter změny
Vytvoření dotačního programu, který by spojoval rodinnou politiku a politiku rozvoje venkova.	MPSV ČR, MMR ČR, obce	nelegislativní změna
Změnit v zákoně č. 128/2000 Sb. formulace odstavce týkajícího se povinností obce (§ 35 odstavec 2) – zavést povinné strategické plánování v obcích, definovat minimální podmínky, které obce musí zajistit svým občanům.	MPSV ČR, MMR ČR	legislativní změna

Doporučení 1 - vytvoření dotačního programu, který by spojoval rodinnou politiku a politiku rozvoje venkova

Vzhledem k tomu, že obce často postrádají vlastní finanční prostředky, je prvním doporučením vytvořit dotační program, který by spojoval rodinnou politiku a politiku rozvoje venkova. V současné situaci, kdy mnozí obyvatelé již nejsou vázani na konkrétní pracovní místo, pravděpodobně nebude stěhování z měst na venkov pro mladé lidi takový problém. Dotace by byla poskytována obcím jako podpora výstavby v obci přizpůsobené rodinnému životu. Cílem navrhovaného programu by bylo zvýšit atraktivitu venkova pro rodiny s dětmi a pomoci rodinám s pořízením vlastního bydlení. Dotace by byla poskytována obcím jako podpora výstavby infrastruktury pro rodiny s dětmi (škol, zdravotnických zařízení, rekreačních objektů atd.), a podpora výstavby bydlení pro mladé rodiny.

¹⁹⁹ Podpora dostupného bydlení je součástí Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Strategie je dostupná na [SRR21 publikována.pdf \(risv.cz\)](#)

²⁰⁰ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](#)

²⁰¹ Dne 1. června 2020 se Státní fond rozvoje bydlení (SFRB) na základě zákona č. 113/2020 Sb. změnil na Státní fond podpory investic (SFPI). Zdroj: [SFRB se mění na SFPI - SFPI](#)

²⁰² Zdroj: [Vlastní bydlení - SFPI](#)

²⁰³ Zdroj: [Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-2025 \(mpsv.cz\)](#)

²⁰⁴ Zdroj: [Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-2025.pdf \(mpsv.cz\)](#)

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se vytvoření dotačního programu, který by spojoval rodinnou politiku a politiku rozvoje venkova, je v souladu se strategickými dokumenty jak na úrovni vlády a ministerstev, tak i na úrovni krajů a obcí.

Tabulka 68: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora bydlení a rozvoje infrastruktury: „transformujeme Státní fond rozvoje bydlení na Státní investiční fond (SIF). Kromě podpory bydlení rozšíříme jeho aktivity i do oblastí regionálního rozvoje a podpory venkova (podpora strategických investic obcí do modernizace veřejných prostranství v bytové zástavbě, regenerace brownfields, místních komunikací a cestovního ruchu).“ ²⁰⁵	0,5
<ul style="list-style-type: none"> Doporučení je v souladu s <i>Koncepcí rodinné politiky</i> (MPSV ČR, 2017), ve které MPSV ČR podporuje výstavbu startovacích bytů pro rodiny.²⁰⁶ Doporučení je v souladu se <i>Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+</i> (MMR ČR, 2021), a to konkrétně se specifickým cílem „3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí, s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika, a reagovat na problémy spojené se stárnutím populace a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit“ – „zajistit adekvátní dostupnost terénních sociálních služeb a zlepšit dostupnost občanské vybavenosti ve venkovském prostředí a vytvořit podmínky pro rozvoj komunitního života.“²⁰⁷ 	0,3
<ul style="list-style-type: none"> Doporučení je v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky. Například v Královéhradeckém kraji je jedním z cílů rodinné politiky „v rámci řízených agend podporovat rozvoj infrastruktury přátelské celé rodině“ (dílní cíl č. 4.1).²⁰⁸ Doporučení je v souladu s koncepcemi rodinné politiky v obcích. Například jedním z cílů koncepce rodinné politiky obce Věžnice je „hledání nového investora na zasíťování nových parcel, získání nových stavebních parcel pro bydlení“.²⁰⁹ 	0,2
Hodnotící kritérium	1,0

Ekonomická realizovatelnost

V roce 2020 byla alokace dotačního programu Rodina 120 mil Kč.²¹⁰ Alokační Programu rozvoje venkova²¹¹ je v programovém období 2014-2020 cca 59,9 mld. Kč.²¹²

Toto doporučení nemá pro stát přímé vyčíslitelné finanční přínosy. Mezi nefinančními přínosy patří rozvoj venkova, zachování porodnosti, zvýšení sociální koheze, omezení rizika ohrožení bydlení u cílové skupiny a další.

²⁰⁵ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

²⁰⁶ Zdroj: MPSV ČR, *Koncepce rodinné politiky*. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](#)

²⁰⁷ Zdroj: MMR ČR, *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*. Dostupné z [SRR21 publikovana.pdf \(risy.cz\)](#)

²⁰⁸ Zdroj: [Koncepce-rodinne-politiky-KHK_2017_2020.pdf \(kr-kralovehradecky.cz\)](#)

²⁰⁹ Zdroj: [Plán rozvoje Prorodinné a seniorské politiky obce \(obecveznice.cz\)](#)

²¹⁰ Zdroj: MPSV ČR. MPSV zrychlilo proplácení národních dotačních titulů. Dostupné z [text \(mpsv.cz\)](#)

²¹¹ Venkovem v dotačním programu byly myšleny obce do 3 000 obyvatel.

²¹² Zdroj: [DotaceEU - Program rozvoje venkova](#)

Tabulka 69: Ekonomická analýza doporučení 1.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
<p>Alokace programu – 60,6 mld. Kč na 6 let</p> <p>Celkem: 6 mld. Kč ročně</p>	<p>Finanční přínosy pro stát: 0 Kč</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora 492 projektů²¹³ • rozvoj venkova (přírůst obyvatelstva v podpořených oblastech) • nezhoršování sociální situace • omezení počtu osob/rodin s nevyhovujícím bydlením a vystaveným rizikům zadlužení, sociální patologie apod. • zachování porodnosti 	<p>-6 mld. Kč</p>

Monitoring a evaluace

V rámci monitoringu by byly sledovány žádosti podané v rámci dotačního programu zaměřeného na podporu výstavby infrastruktury pro rodiny s dětmi (škol, zdravotnických zařízení, rekreačních objektů atd.), a podporu výstavby bydlení pro mladé rodiny). Cílovou hodnotou by byla podpora minimálně 500 projektů během 6 let (cca 84 projektů ročně). Naplnění cílové hodnoty by monitoroval zřizovatel dotačního titulu (MMR ČR a MPSV ČR).

V rámci evaluace by bylo sledováno jak naplnění cílové hodnoty tohoto doporučení, tak i to, nakolik realizované projekty přispěly k celkově rozvoji venkova a zvýšení počtu mladých rodin v malých obcích. Vedle toho budou zjištěny potřeby rodin v těchto jednotlivých obcích, které získají dotace, aby byla možnost situaci dále zlepšovat. Tato evaluace by proběhla na konci realizace dotačního programu.

Doporučení 2 - změnit v zákoně č. 128/2000 Sb. formulace odstavce týkajícího se povinností obce (§ 35 odstavec 2) – zavést povinné strategické plánování v obcích, definovat minimální podmínky, které obce musí zajistit svým občanům

Jako legislativní změnu navrhujeme změnit zákon o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.), a to konkrétně § 35 odstavec 2, ve kterém jsou uvedeny povinnosti obcí stanovené v rámci samostatné působnosti. Změna by spočívala v doplnění minimálních podmínek, které obec musí zajistit pro své občany. Ve větě „Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů.“ Formulace „v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi“ je vágní a dává obcím možnost neřešit stávající situaci žádným způsobem, protože dlouhodobě nevyřešené problémy (jako třeba nedostatek dostupného bydlení) mohou být také považovány za „místní zvyklost“.

Vzhledem k tomu navrhujeme několik úprav, které by obce zavázaly podílet se aktivněji na sociální politice a naplňování potřeb občanů. Prvně doporučujeme zvážit zavedení povinného strategického plánování, v rámci kterého by obec přesně definovala „místní předpoklady“ a „místní zvyklosti“. Mapovala by nejen kapacitu zdrojů, které má, ale také potřeby občanů těchto obcí. Na základě zjištěných informací by obec vytvořila závaznou strategii včetně opatření pro zlepšení situace.

Dalším doporučením je změna zákona o obcích, kdy by byly doplněny minimální podmínky, které obce musí zajistit svým obyvatelům. Víme, že nařízení podobných norem je v rozporu s pojetím „samostatné působnosti“, ale bohužel nevidíme další možnosti, jak motivovat obce podílet se

²¹³ Zdroj: [Program rozvoje venkova- projekty | Státní pozemkový úřad \(spucr.cz\)](http://Program rozvoje venkova- projekty | Státní pozemkový úřad (spucr.cz))

na řešení problému dostupnosti bydlení (nedostatku míst ve veřejných zařízeních pro děti a jiných problémů). Jednou z takových norem v oblasti bydlení navrhujeme stanovit minimální počet obecních bytů na 1 tisíc obyvatel.²¹⁴ Tato podmínka bude obce motivovat k tomu, aby začaly hledat možnosti financování staveb a rekonstrukcí v existujících dotačních programech a efektivněji tak hospodařit s prostředky, které mají. V případě, že by kvůli nedostatku finančních prostředků nebylo možné minimální hodnotu naplnit, obce by mohly začít dialog s kraji, MMR a dalšími aktéry, a hledat možnosti, jak tuto potřebu zajistit.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se změny výše uvedeného zákona je v souladu se strategickými dokumenty jak na úrovni vlády a ministerstev, tak i na úrovni krajů a obcí.

Tabulka 70: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 2.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora rozvoje veřejných služeb pro rodiny: „Místní a regionální rozvoj spočívá především v kvalitě života, dostupnosti veřejných služeb, dostatku práce, příznivého životního prostředí a perspektivě pro mladé lidi. Zajištění místního rozvoje závisí na obcích a krajích, které mají mít dostatek prostředků pro jeho dosahování. MMR ČR by mělo být nejbližším partnerem pro územní samosprávné celky, a zároveň jej chceme transformovat do nového konceptu ministerstva veřejných investic.“ ²¹⁵	0,5
<ul style="list-style-type: none"> Doporučení je v souladu s <i>Koncepcí rodinné politiky</i> (MPSV ČR, 2017), ve které MPSV ČR podporuje intenzivní spolupráci s kraji skrz vytvoření pracovní skupiny pro rodinnou politiku se zástupci MPSV ČR a krajů, a vytvoření metodiky pro podporu zapojení krajů do rozvoje rodinné politiky a politiky stárnutí.²¹⁶ Doporučení je v souladu se <i>Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+</i> (MMR ČR, 2021), a to konkrétně se specifickým cílem „3.4 Pečovat o prostředí obce a stabilizovat dlouhodobé využívání krajiny a zamezit její degradaci“ – „posílit koordinační roli obce při usměrňování rozvoje krajiny“ a se specifickým cílem „6.2 Rozvíjet strategické plánování na bázi funkčních regionů a posilovat spolupráci aktérů v území“ – „pozitivně motivovat pro společné strategické plánování, rozvíjet spolupráci mezi obcemi při výkonu veřejné správy, postihnout specifické potřeby veřejné správy v metropolitních územích a aglomeracích, založit a rozvíjet regionální systém podpory udržitelného rozvoje“.²¹⁷ 	0,3
Doporučení je v souladu s koncepcemi rodinné politiky v obcích. Jednou z aktivit rodinné politiky v městské části Praha 13 je podpora dostupného bydlení pro mladé rodiny s dětmi. ²¹⁸ Město Nové Hradky má v koncepci opatření na podporu infrastruktury pro bydlení (opatření 3.3). ²¹⁹	0,2
Hodnoticí kritérium	1,0

Ekonomická realizovatelnost

Realizace tohoto doporučení nepředstavuje dodatečné finanční náklady na straně státu. Úpravu legislativy zpracují stávající zaměstnanci státní správy, kteří mají tuto agendu ve své náplni práce.

²¹⁴ Podobným způsobem by mohly být spočítány i minimální kapacity veřejných mateřských škol a zařízení péče o děti mladší 3 let. Konkrétní číselný údaj dává problému snadněji měřitelný rozměr, pomáhá stavět konkrétnější cíle a stanovit konkrétnější opatření pro řešení problémů. Kromě toho kvantifikace potřeb pomůže také definovat konkrétnější potřeby obcí pro řešení tohoto problému, aby byla možnost zapojit do dialogu ostatní aktéry (kraje, MMR ČR a další).

²¹⁵ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

²¹⁶ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](#)

²¹⁷ Zdroj: MMR ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Dostupné z [SRR21 publikovana.pdf \(risy.cz\)](#)

²¹⁸ Zdroj: [Koncepce-rodinne-politiky-pro-mestkou-cast-praha-13-na-obdobi-2018-2024.pdf \(praha13.cz\)](#)

²¹⁹ Zdroj: Plán rozvoje rodinné politiky města Nové Hradky pro období 2021–2026 Dostupné z [File.ashx \(novehrady.cz\)](#)

Finanční přínos tohoto doporučení pro stát je nulový. Nefinančním přínosem je motivace obcí podílet se na řešení problému dostupnosti bydlení a dalších problémů spojených s infrastrukturou, zejména pak zvýšení dostupnosti bydlení pro cílovou skupinu, a omezení počtu osob ohrožených ztrátou bydlení nebo s nevyhovujícím bydlením.

Tabulka 71: Ekonomická analýza doporučení 2.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
0 Kč	<p>Finanční přínosy pro stát: 0 Kč</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivace 6 253 obcí²²⁰ podílet se na řešení problému dostupnosti bydlení a dalších problémů spojených s infrastrukturou • zvýšení dostupnosti bydlení zejména pro osoby a rodiny, které mají nedostatek prostředků pro zakoupení vlastního bydlení nebo kvalitního nájmu u soukromých vlastníků 	0 Kč

Monitoring a evaluace

V rámci monitoringu bude sledováno to, jestli zákon o obcích zahrnuje jasně definované minimální podmínky, které obce musí zajistit svým obyvatelům, a jak se obcím daří naplňovat tyto minimální podmínky stanované v novele. Naplnění podmínek ze strany obcí bude sledováno v komunitních plánech, které obce vytvoří. Splnění minimálních podmínek by bylo reportováno v rámci komunitního plánování.

Dále by pak v rámci evaluace bylo sledováno to, jestli se obcím podařilo naplnit definované minimální podmínky, a jestli stanovené minimální podmínky pomáhají naplnit potřeby rodin s dětmi (dostupné bydlení a případně další).

Celkové hodnocení doporučení

Při sečtení obou hodnotících kritérií je vidět, že nejvhodnějším doporučením je doporučení 2 - změnit v zákoně č. 128/2000 Sb. formulaci odstavce týkajícího se povinností obce (§ 35 odstavec 2) – zavést povinné strategické plánování v obcích, definovat minimální podmínky, které obce musí zajistit svým občanům. Tady je potřeba poznamenat, že tato legislativní změna může vyžadovat další náklady ze státního rozpočtu v případě, že finanční prostředky z rozpočtu obcí nebudou stačit na naplňování této povinnosti.

Tabulka 72: Celkové hodnocení doporučení zlepšení finanční dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.

Doporučení	Politická realizovatelnost	Ekonomická realizovatelnost	Celkem
Doporučení 1 - vytvoření dotačního programu, který by spojoval rodinnou politiku a politiku rozvoje venkova.	1,0	1 (-6 mld. Kč)	2
Doporučení 2 - změnit v zákoně č. 128/2000 Sb. formulaci odstavce týkajícího se povinností obce (§ 35 odstavec 2) – zavést povinné strategické plánování v obcích, definovat minimální podmínky, které obce musí zajistit svým občanům.	1,0	2 (0 Kč)	3

²²⁰ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](http://Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2020 | ČSÚ (czso.cz))

5.5. Sladování rodinného a pracovního života

V některých krajích, více než v jiných, obyvatelé vnímají problém sladovat pracovní a rodinný život. Podle výsledků šetření se v Libereckém kraji, v Karlovarském kraji, v Plzeňském kraji a ve Zlínském kraji většině respondentů subjektivně celkem dobře daří sladovat rodinný a pracovní život, ale zároveň jsou v těchto krajích také vysoké podíly respondentů, kterým se sladovat rodinný a pracovní život nedaří (16,4-22,1 % respondentů).²²¹

Existuje celá řada možností řešení problému sladování rodinného a pracovního života. Tato řešení jsou reflektována v *Koncepci rodinné politiky* (MPSV ČR, 2017), kde MPSV ČR navrhuje²²² podporovat flexibilní formy práce na státní úrovni. Jednak prostřednictvím slev na pojistném pro zaměstnavatele, kteří poskytují flexibilní formy práce, tak prostřednictvím zahájení diskuse o možnosti legislativního zakotvení institutu sdíleného pracovního místa v pracovněprávních předpisech. Dále pak zahájením diskuse o započítávání dovolené pro zaměstnance pečující o děti, jiné závislé osoby, a o zaměstnance v pracovní neschopnosti.

Dále MPSV ČR navrhuje úpravu mateřské a rodičovské dovolené, a úpravy s tím související, mezi nimiž je zvýšení limitu 46 hodin měsíčně v předškolním zařízení pro děti do dvou let, valorizace rodičovského příspěvku na alespoň 250 tisíc Kč, zvýšení peněžité pomoci v mateřství, a změna názvu mateřské a rodičovské dovolené.²²³

Pro usnadnění sladování rodinného a pracovního života ženám s dětmi je v *Koncepci* uveden návrh podporovat zapojení mužů do péče o děti prostřednictvím zavedení dávky motivačního tříměsíčního „střídacího bonusu“ nárokového do tří let věku dítěte za podmínek ekvivalentních k podmínkám čerpání rodičovského příspěvku.²²⁴

Dále MPSV ČR navrhuje podporovat služby pro domácnost, a v rámci opatření provést pilotní ověření služeb pro domácnost v ČR, kde se o náklady na služby pro domácnost podílejí jednak rodina (když nakoupí poukaz), a také stát (ve formě dotací).²²⁵

V současné době MPSV ČR realizuje projekt „*Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů*“²²⁶, který je zaměřen na podporu rodin. Mezi cíle projektu patří zlepšení nabídky služeb pro rodiny v daných regionech, a s tím spojené zlepšení jejich kvality života, smazání rozdílů v dostupnosti, nabídce i kvalitě služeb pro rodiny, i dalších aktivit na podporu rodin v regionech a další.²²⁷

Flexibilní formy práce podporuje také Úřad práce ČR skrz projekt „*Podpora forem flexibilního zaměstnávání (FLEXI)*“²²⁸. ÚP ČR poskytuje podporu zájemcům a uchazečům o zaměstnání, osobám zdravotně postiženým, osobám vracejícím se na trh práce po mateřské/rodičovské dovolené atd. Projekt je také zaměřen na motivaci zaměstnavatelů skrze příspěvky na mzdy nových zaměstnanců a příspěvky na mzdy na udržení pracovníků v předdůchodovém věku.

²²¹ Zdroj: Výsledky šetření (2021)

²²² Některá opatření již byla splněna – např. zavedení institutu sdíleného pracovního místa.

²²³ Zdroj: MPSV ČR, *Koncepce rodinné politiky*. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

²²⁴ Zdroj: MPSV ČR, *Koncepce rodinné politiky*. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

²²⁵ Zdroj: MPSV ČR, *Koncepce rodinné politiky*. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253)

²²⁶ Projekt *Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů*, registrační číslo CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0006233 je financován z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR

²²⁷ Zdroj: [Projekt Krajská rodinná politika \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/projekt-krajska-rodinn%C3%A1-politika)

²²⁸ Zdroj: [Podpora flexibilních forem zaměstnávání \(FLEXI\) \(uradprace.cz\)](https://www.uradprace.cz/podpora-flexibilnich-forem-zamestnavani-flexi)

Snaha pomoci rodičům s dětmi je ukotvena i v zákoníku práce (262/2006 Sb.). V zákoníku práce jsou zvláště definovány podmínky pro zaměstnání žen (§ 238), těhotných žen (§ 239, § 241, § 242), a osob pečujících o dítě a jiné fyzické osoby (§ 240, § 241). Zákon zakazuje zaměstnávat těhotné zaměstnankyně prací přesčas, reguluje možnost přestávek ke kojení atd. Podle tohoto zákona je zaměstnavatel povinen přihlížet při zařazování zaměstnanců do směn též k potřebám zaměstnankyň a zaměstnanců pečujících o děti.

V tabulce 73 jsou uvedena doporučení k vyřešení problému sladování rodinného a pracovního života.

Tabulka 73: Doporučení – sladování rodinného a pracovního života.

Doporučení	Aktér	Charakter změny
Vytvoření programu „Zaměstnání přátelské rodině“ – propagace flexibilních forem práce s důrazem na praktickou proveditelnost v různých typech firem.	MPSV ČR, Hospodářská komora ČR, kraje	nelegislativní změna
Změna zákona 262/2006 Sb. – doplnění do § 80 věty o tom, že objem práce by měl odpovídat sjednané kratší pracovní době.	MPSV ČR, ÚP	legislativní změna
Změna zákona č. 561/2004 Sb. – definice pracovní doby zařízení péče o děti mladší 6 let – 6:00 – 18:00.	MPSV ČR, MŠMT ČR, kraje a obce	legislativní změna, nelegislativní změna v případě úpravy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělání

Doporučení 1 - vytvoření programu „Zaměstnání přátelské rodině“ – propagace flexibilních forem práce s důrazem na praktickou proveditelnost v různých typech firem

Výsledky šetření ukázaly, že pozitivní vliv flexibilních forem práce vidí respondenti ve všech krajích ČR, kromě Královéhradeckého kraje. V tomto kraji téměř většina respondentů (43,5 %) odpověděla, že zaměstnavatel již nabízí dostatek flexibilních forem práce, a více jak třetina (34,4 %) respondentů odpověděla, že flexibilní formy práce v jejich rodině nijak zvláště neovlivní sladování pracovního a rodinného života.

Vzhledem k tomuto výsledku doporučujeme podporovat flexibilní formy práce skrze motivaci zaměstnavatelů k zavedení flexibilních forem práce v rámci programu „Zaměstnání přátelské rodině“. V rámci tohoto programu je potřeba vytvořit konkrétní návrhy pro různé typy organizací, jak by flexibilní formy práce mohly v těchto typech organizací fungovat. Návrh využití flexibilních forem práce v zaměstnání by měl reflektovat organizaci a charakter práce v těchto podnicích, a výhody a nevýhody nového modelu organizace práce. Tyto návrhy či modely by ve finále mohly být představeny firmám k diskusi a následné implementaci. V rámci motivace zaměstnavatelů by mohlo probíhat udělení cen pro firmy přátelské rodinám.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se vytvoření programu „Zaměstnání přátelské rodině“ je v souladu se strategickými dokumenty jak na úrovni vlády a ministerstev, tak i na úrovni krajů.

Tabulka 74: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora rozvoje flexibilních forem práce ve státní správě: „vytvoříme nabídku netradičních forem práce a flexibilních úvazků v rámci celé státní správy, a podpoříme tak zaměstnávání rodičů, osob pečujících o jiného závislého člena rodiny, osob se zdravotním postižením, seniorů a dalších skupin, pro které je taková práce podmínkou pro skloubení rodinného a pracovního života. Připravíme začlenění institutu sdíleného pracovního místa do zákoníku práce.“ ²²⁹	0,5
Doporučení je v souladu s <i>Koncepcí rodinné politiky</i> (MPSV ČR, 2017), ve které MPSV ČR navrhuje státní podporu flexibilních forem práce skrz snížení výše odvodů do systému sociálního pojištění pro zaměstnavatele. ²³⁰	0,3
Doporučení je v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky. Například v Jihočeském kraji je jednou z priorit „podpora a motivace zaměstnavatelů k vytváření opatření v oblasti rodinné a seniorské politiky, a sladování pracovního a rodinného života“ (Priorita 1.3). ²³¹ Například v Hlavním městě Praze je jedním z cílů rodinné politiky, aby zaměstnavatelé uplatňovali „zavádění opatření pro sladování rodinného a pracovního života svých zaměstnanců“. ²³² V Ústeckém kraji je jedním z cílů rodinné politiky „podpora realizace opatření umožňujících rodičům (případně pečujícím osobám) sladění jejich pracovního a rodinného života“ (cíl 3.2.1) skrz opatření v oblasti podpory zaměstnavatelů (3.2.1.1), opatření v oblasti posilování společenské odpovědnosti firem vůči regionu (3.2.1.2) a dalších. ²³³ V Pardubickém kraji je mezi opatřeními „sdílení zkušeností zaměstnavatelů s prorodinnou politikou“(2.2.3), a „ocenění společensky odpovědného podnikání“(2.2.4). ²³⁴ Ve Zlínském kraji existuje „ocenění zaměstnavatelů dbajících na rovné podmínky svých zaměstnanců a pomáhajících jim sladit pracovní a rodinný život“. ²³⁵	0,2
Hodnoticí kritérium	1,0

Ekonomická realizovatelnost

Náklady na realizaci tohoto doporučení by mohly být podobné jako v projektu „Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“. Tento projekt je financován z ESF a státního rozpočtu (příspěvek Unie – 70 478 603 Kč, národní veřejné zdroje – 15 860 889 Kč, celkové výdaje 87 339 492 Kč)²³⁶. Náklady na vytvoření podobného programu v oblasti propagace flexibilního zaměstnávání se mohou lišit vzhledem k jeho specifickému nastavení.

Finanční přínos tohoto doporučení vznikne z odvodu zaměstnanců, kteří budou flexibilní formy práce využívat. Pro výpočet finančních přínosů byl použit měsíční odvod jednoho rodiče s minimální mzdou²³⁷. Při zřízení 55 nových úvazků by celkový finanční přínos pro stát činil 4 055 700 Kč ročně. Společenským přínosem realizace tohoto doporučení je podpora zaměstnanosti rodičů a podpora ekonomické aktivity obyvatel.

²²⁹ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

²³⁰ Zdroj: MPSV ČR, *Koncepce rodinné politiky*. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](#)

²³¹ Zdroj: *Koncepce rodinné a seniorské politiky Jihočeského kraje na období 2021–2025*. Dostupné z [koncepce rp a sp na obdobi 2021 - 2025 zk ke zverejneni.pdf \(kraj-jihocesky.cz\)](#)

²³² Zdroj: [Zakladni smery prorodinne politiky 2021 2022.pdf \(praha.eu\)](#)

²³³ Zdroj: [Koncepce rodinné politiky Ústeckého kraje 2019 - 2021: Ústecký kraj \(kr-ustecky.cz\)](#)

²³⁴ Zdroj: [Brožura Koncepce rodinné politiky tisk.cdr \(krajprorodinu.cz\)](#)

²³⁵ Zdroj: [Koncepce rodinné a seniorské politiky pro období 2020–2022 | Zlínský kraj \(kr-zlinsky.cz\)](#)

²³⁶ Zdroj: [Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů - Detail článku - www.esfcr.cz](#)

²³⁷ Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v jeslích; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

Tabulka 75: Ekonomická analýza doporučení 1.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
Projekt - 15 860 889 Kč ze státního rozpočtu; 3 965 222 Kč ročně. Celkem: 3 965 222 Kč ročně (72 950 Kč na 1 nový úvazek).	<p>Finanční přínosy pro stát:</p> <ul style="list-style-type: none"> 73 740 Kč ročně na 1 pracovní místo (měsíční odvod jednoho rodiče s minimální mzdou - 6 145 Kč)²³⁸ <p>Celkem: 4 055 700 Kč (55 nových úvazků)</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> podpora zaměstnanosti rodičů 	<p>+90 478 Kč ročně; +1 645 Kč ročně na 1 úvazek</p>

Monitoring a evaluace

Monitoring a evaluace by probíhaly stejně jako u jiných projektů financovaných z ESF. To znamená, že by bylo nastaveno monitorovací období, v rámci kterého by vznikaly zprávy o realizaci, ve kterých by bylo sledováno naplnění klíčových aktivit projektu. Mezi klíčové aktivity projektu by patřilo:

- Zřízení programu „Zaměstnání přátelské rodině“.
- Zřízení pozic koordinátora tohoto programu.
- Nově vytvořená místa sladěná s rodinným životem (minimálně 55 nových úvazků).

Souběžně s realizací projektu by probíhala procesní a sumativní externí evaluace. V rámci této evaluace by bylo sledováno naplnění cílů projektu (propagace flexibilních forem práce, zavedení těchto forem práce v zapojených firmách), kvalita realizace klíčových aktivit a dopady na cílové skupiny (zaměstnavatelé a zaměstnanci).

Doporučení 2 - změna zákona 262/2006 Sb. – doplnění do § 80 věty o tom, že objem práce by měl odpovídat sjednané kratší pracovní době

V rámci podpory flexibilních forem práce navrhujeme také přesněji definovat práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů v zákoníku práce v paragrafech týkajících se flexibilních forem práce. Například v zákoníku práce je uvedena možnost kratší pracovní doby, u které je regulovaná pracovní doba (§ 78), a možnost sjednání takové formy zaměstnání, mzdy nebo platu (§ 80). Není ale popsáno, že objem práce, který zaměstnavatel bude od zaměstnance očekávat, bude odpovídat sjednané pracovní době.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se změny výše zmíněného zákona je v souladu se strategickými dokumenty na úrovni vlády a ministerstev.

²³⁸ Zdroj: Střední odhad dopadu ekonomické aktivity rodičů dětí v jeslích; příjmy veřejných rozpočtů spojené s jejich odvody (v Kč). Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (RIA). Dostupné z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180278>.

Tabulka 76: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora rozvoje flexibilních forem práce ve státní správě: „vytvoříme nabídku netradičních forem práce a flexibilních úvazků v rámci celé státní správy, a podpoříme tak zaměstnávání rodičů, osob pečujících o jiného závislého člena rodiny, osob se zdravotním postižením, seniorů a dalších skupin, pro které je taková práce podmínkou pro skloubení rodinného a pracovního života. Připravíme začlenění institutu sdíleného pracovního místa do zákoníku práce.“ ²³⁹	0,5
Doporučení je v souladu s <i>Koncepcí rodinné politiky</i> (MPSV ČR, 2017), ve které MPSV ČR navrhuje státní podporu flexibilních forem práce skrz odbornou diskusi o možnosti legislativní zakotvení institutu sdíleného pracovního místa v pracovněprávních předpisech. ²⁴⁰	0,3
Doporučení není v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky.	0,0
Hodnoticí kritérium	0,8

Ekonomická proveditelnost

Provedení této změny by vyžadovalo pouze náklady spojené se změnou legislativy. Úpravu legislativy zpracují stávající zaměstnanci státní správy, kteří mají tuto agendu ve své náplni práce.

Bezprostřední finanční přínos realizace tohoto doporučení pro stát je nulový. Nefinančním přínosem je rychlejší návrat rodičů z mateřské či rodičovské dovolené na částečné úvazky či jiné flexibilní formy práce.

Tabulka 77: Ekonomická analýza doporučení 2.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
0 Kč	Finanční přínosy pro stát: 0 Kč Nefinanční přínosy: <ul style="list-style-type: none"> rychlejší návrat rodičů z mateřské či rodičovské dovolené na částečné úvazky či jiné flexibilní formy práce 	0 Kč

Monitoring a evaluace

V rámci monitoringu by mohla být sledována příprava legislativní změny. Předmětem evaluace by bylo to, jestli jsou v zákoníku práce jasně definovány pracovní podmínky práce na kratší pracovní dobu a změny počtu zaměstnanců využívajících tyto úvazky.

Doporučení 3 - změna zákona č. 561/2004 Sb. – definice pracovní doby zařízení péče o děti mladší 6 let – 6:00 – 18:00

Posledním doporučením je prodloužit pracovní dobu zařízení služeb péče o děti mladší 6 let tak, aby rodiče mohli vyzvedávat děti z mateřské školy v rozmezí mezi 17:00 a 18:00 hodinou. V současné době školský zákon a Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělání nechává ředitelům škol možnost stanovit školní řád a organizaci dne v mateřských školách a jiných zařízeních služeb péče o děti mladší 6 let. Většinou mateřské školy končí svůj provoz kolem 16:00 hodiny, což může pro pracující rodiče být problém. Doporučujeme zvážit možnost nařízení školám konkrétní minimální otevírací a zavírací doby, včetně personálního zajištění na tuto dobu s ohledem na potřeby rodičů.

²³⁹ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

²⁴⁰ Zdroj: MPSV ČR, Koncepce rodinné politiky. Dostupné z [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](#)

Neznamená to, že by pedagogický personál musel zůstat v zaměstnání i po vyzvednutí všech dětí, ale jde primárně o to, aby v případě potřeby rodičů dávat dítě do MŠ/ vyzvedávat dítě z MŠ v brzkých ranních či v pozdějších odpoledních hodinách, mohl na tuto potřebu reagovat a přizpůsobit tomu svoji provozní dobu.

Politická realizovatelnost

Doporučení týkající se změny výše uvedeného zákona je v souladu se strategickými dokumenty na úrovni vlády a ministerstev.

Tabulka 78: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 3.

Kritérium	Hodnota
Doporučení je v souladu s <i>Programovým prohlášením vlády ČR</i> (Vláda ČR, 2018), ve kterém je uvedena podpora rozvoje veřejných služeb pro rodiny: „pečující rodič musí mít možnost volby, proto podpoříme rozvoj veřejných služeb pro rodiny.“ ²⁴¹	0,5
Doporučení je v souladu se <i>Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+</i> (MMR ČR, 2021), a to konkrétně se specifickým cílem „1.3 „Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbíích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit“ – „zlepšit dostupnost vzdělávání a služeb péče o děti“. ²⁴²	0,3
Doporučení není v souladu s krajskými koncepcemi rodinné politiky.	0,0
Hodnoticí kritérium	0,8

Ekonomická realizovatelnost

Prodloužení provozní doby zařízení služeb péče o děti bude vyžadovat navýšení počtu personálu minimálně o jednoho pracovníka, a také jiné rozvržení pracovní doby pedagogické personálu v zařízeních, ve kterých je provozní doba kratší, než rodiče potřebují. Tato změna by primárně pomohla sladování pracovního a rodinného života rodičů.

Bezprostřední finanční přínos realizace tohoto doporučení pro stát je nulový, resp. jen velmi obtížně vyčíslitelný. Nefinančním přínosem by byl rychlejší návrat rodičů z mateřské či rodičovské dovolené, a také snadnější sladování pracovního a rodinného života zaměstnaných občanů.

Tabulka 79: Ekonomická analýza doporučení 3.

Náklady	Přínosy	Rozdíl
<ul style="list-style-type: none"> V MŠ (5 304 škol)²⁴³ – 178 336 392 Kč ročně²⁴⁴ V DS (1 145 skupin)²⁴⁵ – 37 993 990 Kč ročně <p>Celkem: 216 330 382 Kč</p>	<p>Finanční přínosy pro stát: 0 Kč</p> <p>Nefinanční přínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> rychlejší návrat rodičů z mateřské či rodičovské dovolené snadnější sladování pracovního a rodinného života zaměstnaných občanů širší možnosti zaměstnání rodičů – i u zaměstnavatelů, kde nemohou končit brzy odpoledne, případně 	-216 330 382 Kč

²⁴¹ Zdroj: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

²⁴² Zdroj: MMR ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Dostupné z [SRR21 publikovana.pdf \(risy.cz\)](#)

²⁴³ Zdroj: MŠMT ČR. Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele, 2019/2020. Dostupné z <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>.

²⁴⁴ ČSÚ. Mzdy učitelů v regionálním školství - 2012–2019. Údaj za rok 2019. Dostupné z [Mateřské školy | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

²⁴⁵ Zdroj: Evidence dětských skupin. Údaj k 16.8.2021 Dostupné z [e-FDS \(mpsv.cz\)](#)

Náklady	Přínosy	Rozdíl
	v lokalitě s delší dobou dojíždění	

Monitoring a evaluace

Cílovým stavem tohoto doporučení je, aby se ve všech veřejných zařízeních péče o děti do 6 let nabízela možnost přivést dítě do školy v 6:00 hodin a vyzvedávat dítě do 18:00 hodin. Monitoring splnění zákona by byl prováděn Českou školní inspekcí průběžně formou monitorovacích návštěv. Výstupem těchto kontrol by byl protokol o kontrole.

Evaluace tohoto doporučení by proběhla za pět let realizace. V rámci evaluace by bylo sledováno to, nakolik tato změna je užitečná, respektive jestli rodiče využívají možnost vyzvedávat dítě kolem 18:00 hodiny. Evaluace by mohla proběhnout formou průzkumu zařízení péče o děti mladší 6 let (spokojenost rodičů se změnou pracovní doby, hodnocení změny vedením a personálem zařízení atd.).

Celkové hodnocení doporučení

Při sečtení obou hodnotících kritérií je vidět, že nejvhodnějším doporučením je doporučení 1 - vytvoření programu „Zaměstnání přátelské rodině“ – propagace flexibilních forem práce s důrazem na praktickou proveditelnost v různých typech firem.

Tabulka 80: Celkové hodnocení doporučení pro zlepšení sladování rodinného a pracovního života.

Doporučení	Politická realizovatelnost	Ekonomická realizovatelnost	Celkem
Doporučení 1 - vytvoření programu „Zaměstnání přátelské rodině“ – propagace flexibilních forem práce s důrazem na praktickou proveditelnost v různých typech firem.	1,0	3 (+90 478 Kč ročně; +1 645 Kč ročně na 1 úvazek)	4,0
Doporučení 2 - změna zákona 262/2006 Sb. – doplnění do § 80 věty o tom, že objem práce by měl odpovídat sjednané kratší pracovní době.	0,8	2 (0 Kč)	2,8
Doporučení 3 - změna zákona č. 561/2004 Sb. – definice pracovní doby zařízení péče o děti mladší 6 let – 6:00 –18:00.	0,8	1 (-220 129 781 Kč)	1,8

5.6. Doporučení - závěry

V této kapitole jsou představena doporučení, která vyplývají z komparativní analýzy, analýzy aktérů a příkladů dobré praxe vycházejících ze *Sborníku příkladů dobré praxe rodinné politiky v krajích* (MPSV ČR, 2019) a výsledků dotazníkového šetření. Tato doporučení byla vybrána na základě hodnocení ekonomické a politické realizovatelnosti. Níže jsou uvedena tato vybraná doporučení v každé řešené oblasti.

V oblasti **finanční dostupnosti vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let** by nejvhodnějším doporučením byla úprava zákona č. 247/2014 Sb. – poskytování služby veřejných dětských skupin (či jeslí) a mikrojeslí bez poplatků pro rodiče dětí mladší 3 let; úprava vyhlášky č. 14/2005 Sb. – poskytování služeb veřejných mateřských škol bez poplatků pro rodiče dětí ve věku od 3 od 5 let.

V oblasti **dostupnosti ve vzdělávacích zařízeních a zařízeních péče o děti mladší 3 let** by nejvhodnějším doporučením bylo vytvoření metodiky věnované zřizování firemních školek a dětských skupin, zřízení pozice koordinátora či poradce v této oblasti v krajích. Realizace tohoto

doporučení je levnější, protože v tomto případě náklady mj. na budování či rekonstrukci prostorů hradí zaměstnavatelé.

V oblasti **finanční a místní dostupnosti služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory** by nejvhodnějším doporučením bylo zřízení celorepublikového programu dobrovolnictví v sociálních službách.

V oblasti **finanční dostupnost bydlení pro rodiny s dětmi** by nejvhodnějším doporučením bylo změnit v zákoně č. 128/2000 Sb. formulaci odstavce týkajícího se povinností obce (§ 35 odstavec 2) – zavést povinné strategické plánování v obcích, definovat minimální podmínky, které obce musí zajistit svým občanům.

V oblasti **sladování rodinného a pracovního života** by nejvhodnějším doporučením bylo vytvoření programu „Zaměstnání přátelské rodině“ – propagace flexibilních forem práce s důrazem na praktickou proveditelnost v různých typech firem.

Výše uvedená doporučení nebyla zaměřena na konkrétní kraje vzhledem k tomu, že legislativa je platná pro všechny kraje bez rozdílu, legislativní změny nemohou být tedy zaměřené pouze na některé kraje. Stejně tak realizace těchto doporučení (zřízení programů podporujících některý z aspektů rodinné politiky) bude efektivnější, pokud bude realizována na celorepublikové úrovni (např. příslušným ministerstvem).

6. Závěr

Tato studie má, jako každý výzkum, svá omezení a limity. Zkreslení mohlo vzniknout jednak při třídění druhého stupně, a také při třídění výsledků podle krajů. Jak je uvedeno v Úvodu, vzhledem k malému vzorku v rámci třídění vyšších stupňů se rozšiřují intervaly spolehlivosti, a to v některých případech velmi výrazně. Zatímco na úrovni celého vzorku se pohybujeme do $\pm 2,5$ %, v případě malých krajů se u filtračních otázek dostáváme na malé desítky respondentů, kde se již výběrová chyba může pohybovat v desítkách procent. Pro eliminaci dopadů zkreslení v textu Studie byl uveden komentář upozorňující na to, že vzhledem k malému vzorku jsou údaje pouze indikativní. Primárně se to týká Karlovarského kraje (celkem 66 odpovědí). Kromě toho byly výsledky dotazníkového šetření doplněny o veřejně dostupné statistiky, aby doporučení pro změny nevycházela pouze ze subjektivního hodnocení rodin.

Některé výzkumné otázky uvedené v Úvodu nebyly zodpovězeny. Nebylo možné zmapovat dostupnost poradenských a preventivních služeb v jednotlivých krajích („Jak se liší dostupnost a hodnocení poradenských a preventivních služeb v jednotlivých krajích ČR?“), a to z toho důvodu, že neexistují statistiky ani registry poskytovatelů takových služeb v jednotlivých krajích. Do šetření nebyla proto zahrnuta otázka týkající se hodnocení dostupnosti poradenských a preventivních služeb v prostředí respondenta.

Dále nedošlo k celkovému/úplnému zodpovězení podotázky týkající se institucionálního a personálního zajištění agendy rodinné politiky v jednotlivých krajích („Jak jsou institucionálně a personálně zajištěny agendy rodinné politiky v jednotlivých krajích?“). Důvodem bylo to, že situace na krajských úřadech je velmi dynamická. V roce 2020 a 2021 byly některé pozice věnované agendě rodinné politiky zrušeny nebo sloučeny s jinými pozicemi, v některých krajích naopak nové pozice vznikly. Je tedy velmi komplikované zachytit aktuální stav.

Kategorizaci (či seskupení) vytvořenou v rámci Studie považujeme za užitečnou v případě kdy je potřeba určit úroveň, na které by měl být určitý problém řešen či stanovit, jestli je určitý problém nebo situace specifická pro konkrétní kraj, nebo se vyskytuje v rámci celé republiky. Kladnou stránkou zvoleného přístupu je možnost zmapovat „nejslabší“ a „nejsilnější“ kraje

v sledovaných oblastech. V nejslabších krajích to může přinést impuls k řešení zmapovaných problémů. Vzorem pro řešení těchto problémů mohou být řešení fungující v „nejsilnějších“ krajích. Záporům takového výzkumného přístupu je to, že situace v každém kraji byla zmapována jen povrchně. Některé problémy vyžadují podrobné prozkoumání včetně analýzy místních specifik. Dalším záporům je fakt, že nebyla vytvořena kategorizace, která by nějakým způsobem zahrnovala všechny sledované oblasti, aby bylo možné jednoznačně zařadit kraj do kategorie „nejsilnější“ či „nejsilnější“ kraj. Každý kraj je z hlediska sledovaných parametrů jiný.

Jaký je rozdíl v poskytování služeb určených rodinám v jednotlivých krajích ČR?

Z výsledků komparativní analýzy vyplývá, že poskytování a využití služeb pro rodiny se v krajích liší. **Z hlediska dostupnosti služeb** v kraji se liší jen mírně. U služeb péče o děti mladší 6 let spočívá rozdíl mezi kraji v zastoupení některých vybraných zařízení v jednotlivých krajích. Například mikrojesle jsou v ČR k dispozici pouze ve 13 krajích ze 14 – zcela chybí v Libereckém kraji. Mírné rozdíly dostupnosti můžeme vidět v přepočtu zařízení na 100 tisíc obyvatel v kraji. Podle tohoto údaje je v některých krajích některých zařízení více než v ostatních krajích, což se projevuje na využití služeb těchto zařízení. Například v Karlovarském kraji většina rodin (61,1 %) uvedla, že pro péči o děti mladší 6 let využívá pomoc jiného člena rodiny než rodiče, což může být spojeno s nedostatkem zařízení služeb péče o děti mladší 6 let v tomto kraji (39,7 mateřských škol na 100 tisíc obyvatel).

Dostupnost služeb zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let se podle počtu vybraných zařízení v přepočtu na 100 tisíc obyvatel v jednotlivých krajích dramaticky neliší. Lišila se spíše míra využití jednotlivých služeb v krajích. Například pro Jihočeský kraj, Karlovarský kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj a Středočeský kraj je typické to, že vysoký počet rodin využívá centra volného času či domy dětí a mládeže a sportovní kluby. Ve využití ostatních zařízení si tyto kraje již nejsou příliš podobné.

Podle dostupných statistik²⁴⁶ jsou sociální služby pro osoby se zdravotním a sociálním hendikepem a seniory v krajích zastoupené nerovnoměrně: nejnižší počet sociálních služeb pro seniory na 100 tisíc obyvatel je v Jihomoravském kraji (16,9), a nejvyšší počet takových služeb na 100 tisíc obyvatel nalezneme v Libereckém kraji (27,9). Pro osoby se zdravotním postižením má nejnižší počet sociálních služeb na 100 tisíc obyvatel Olomoucký kraj (6,8), a naopak nejvyšší počet takových služeb na 100 tisíc obyvatel nalezneme v Jihočeském kraji (23,8). Rozdíl je také ve využití sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem či seniory: v Libereckém kraji, ve Středočeském kraji a v Jihomoravském kraji jen málo rodin odpovědělo, že kombinuje péči v domácím prostředí s využitím sociálních služeb nebo využívá některou ze sociálních služeb. V odpovědích respondentů z ostatních krajů bylo využití sociálních služeb či kombinace sociálních služeb a domácí péče reflektováno častěji.

Z hlediska finanční dostupnosti se kraje liší v subjektivním hodnocení služeb. U služeb péče o děti mladší 6 let spočívá rozdíl mezi kraji spíše v nedostupnosti některých služeb v některých krajích. Jihočeský kraj, Královéhradecký kraj a Ústecký kraj se vymyká v tom, že více než polovina rodin pozitivně ohodnotila finanční dostupnost většiny vybraných služeb péče o děti mladší 6 let. Dotazovaní rodiče se shodují na tom, že veřejná mateřská škola, mikrojesle, dětské skupiny a mateřská či rodinná centra jsou pro ně dobře finančně dostupné. V ostatních krajích jsou dobře finančně dostupné jen některé z těchto služeb.

U finanční dostupnosti služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let spočívá rozdíl mezi kraji v tom, jaké služby jsou dostupné a jaké nedostupné. V Jihočeském kraji, v Kraji Vysočina, v Královéhradeckém kraji, v Libereckém kraji, ve Zlínském kraji, v Jihomoravském kraji a v Moravskoslezském kraji jsou dobře finančně

²⁴⁶ Zdroj: [Registr poskytovatelů služeb \(mpsv.cz\)](http://registr.mpsv.cz)

dostupné všechny vybrané služby zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let. Naopak v Karlovarském a v Plzeňském kraji jsou pro rodiny dobře finančně dostupné služby pouze některých zařízení (například školních skupin a center volného času či domů dětí a mládeže).

Kraje se dále liší ve **změnách**, které jsou podle dotazovaných rodin potřeba udělat pro zlepšení kvality a dostupnosti těchto služeb:

- Více míst v zařízeních služeb péče o děti do 3 let věku by přivítali respondenti v Plzeňském kraji, ve Zlínském kraji a v Ústeckém kraji. Více míst v zařízeních služeb péče o děti od 4 do 6 let věku je podle respondentů nejvíce potřeba v Libereckém kraji a v Ústeckém kraji. Více různých typů zařízení, kam by bylo možné dítě/děti do 6 let umístit, nejvíce potřebují rodiny z Libereckého kraje a ze Zlínského kraje. Lepší místní dostupnost zařízení služeb péče o děti do 6 let věku by nejvíce potřebovaly rodiny z Jihočeského kraje a z Karlovarského kraje.
- Lepší finanční dostupnost volnočasových aktivit by nejvíce uvítaly rodiny ze Středočeského kraje a rodiny z Karlovarského kraje. Větší rozmanitost nabízených aktivit/kroužků by nejvíce uvítaly rodiny z Královéhradeckého kraje a z Pardubického kraje. Lepší místní dostupnost zařízení poskytujících zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let by nejvíce pomohla ve Zlínském kraji a v Olomouckém kraji.
- Zvýšení kapacity zařízení, která péči poskytují, by nejvíce potřebovaly rodiny z Kraje Vysočina a z Karlovarského kraje. Lepší finanční dostupnost potřebují primárně rodiny z Ústeckého kraje a z Královéhradeckého kraje. Tato změna je relevantní pro všechny kraje. Lepší místní dostupnost zařízení poskytujících tuto péči by nejvíce uvítaly rodiny ze Zlínského kraje.
- Rozšíření nabídky poradenských a preventivních služeb by nejvíce uvítali respondenti v Jihočeském kraji, v Plzeňském kraji a v Hlavním městě Praze. Potřebu zlepšit finanční dostupnost poradenských a preventivních služeb mají ve Zlínském kraji. Největší potřebu ve zlepšení místní dostupnosti poradenských a preventivních služeb uvádějí respondenti v Moravskoslezském kraji a v Libereckém kraji.

Celkové hodnocení spokojenosti se službami v jednotlivých krajích se liší pouze mírně. Ve většině krajů jsou rodiny spíše spokojeny s možnostmi péče o dítě do 6 let, se službami poskytujícími péči o osoby se zdravotním a sociálním hendikepem nebo o seniory, a s poskytováním poradenských a preventivních služeb. V některých krajích tyto služby získaly neutrální a negativní hodnocení:

- Ve Středočeském kraji rodiny ohodnotily svoji spokojenost s možnostmi péče o dítě do 6 let spíše neutrálně.
- V Ústeckém kraji a v Kraji Vysočina rodiny ohodnotily svoji spokojenost se službami zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let spíše neutrálně.
- V Libereckém kraji jsou rodiny spíše nespokojeny se službami poskytujícími péči o osoby se zdravotním a sociálním hendikepem nebo o seniory.
- Ve Středočeském kraji, v Libereckém kraji, v Královéhradeckém kraji a v Kraji Vysočina rodiny ohodnotily svoji spokojenost s poskytováním poradenských a preventivních služeb spíše neutrálně.

Vzhledem k výše uvedeným výsledkům v oblasti služeb pro rodinu byla navržena následující doporučení:

- V oblasti péče o děti mladší 3 let doporučujeme vytvoření metodiky věnované zřizování firemních školek a dětských skupin, zřízení pozice koordinátora či poradce v této oblasti v krajích, vytvoření metodiky věnované zřizování firemních školek a dětských skupin, a zřízení pozice koordinátora či poradce v této oblasti v krajích.
- V oblasti služeb péče o děti mladší 6 let doporučujeme upravit zákon č. 247/2014 Sb. – poskytování služby veřejných dětských skupin bez poplatků pro rodiče dětí mladší 3 let; úprava vyhlášky č. 14/2005 Sb. – poskytování služeb veřejných mateřských škol bez poplatků pro rodiče dětí ve věku od 3 od 5 let.
- V oblasti péče o osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory doporučujeme zavedení celorepublikového programu dobrovolnictví v sociálních službách.

Jak se liší podpora sladování pracovního a rodinného života ze strany zaměstnavatelů v jednotlivých krajích ČR?

Podle výsledků Šetření mají vybrané **flexibilní formy práce pozitivní vliv na sladování pracovního a rodinného života**. Podíl respondentů, kteří odpověděli, že jejich zaměstnavatel podporuje sladování rodinného a pracovního života svých zaměstnanců, nepřesáhl ani v jednom z krajů 45 %. Z pohledu nabízených flexibilních forem práce se výsledky podle jednotlivých krajů příliš neliší. Největší podíl respondentů, kteří odpověděli, že jejich zaměstnavatel nabízí některou z flexibilních forem práce, je v Olomouckém kraji (96,8 % odpovědí), a v Libereckém kraji (95,1 % odpovědí). Nejmenší podíl takovýchto respondentů je v Karlovarském kraji (77,9 % odpovědí). Z pohledu toho, jestli zaměstnavatelé mají konkrétní a oficiální program na podporu sladování rodinného a pracovního života, je rozptýl kladných odpovědí větší: v Kraji Vysočina - 63,7 % odpovědí, v Plzeňském kraji - 60,1 % odpovědí, v Karlovarském kraji - 5,5 % odpovědí a v Libereckém kraji - 8,8 % odpovědí.

Navzdory tomu, že podpora sladování pracovního a rodinného života ze strany zaměstnavatelů je nízká, **rodinám v krajích se celkem daří sladovat rodinný a pracovní život**. Ve většině krajů se přibližně polovině rodin daří sladovat rodinný a pracovní život. V Libereckém kraji, v Karlovarském kraji, v Plzeňském kraji a ve Zlínském kraji se většině respondentů celkem daří sladovat rodinný a pracovní život, ale zároveň jsou v těchto krajích také vysoké podíly respondentů, kterým se nedaří sladovat rodinný a pracovní život. Ve Středočeském kraji, v Pardubickém kraji a v Hlavním městě Praze se vysokému podílu rodin daří sladovat rodinný a pracovní život.

Hodnocení **návratu do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené** se v jednotlivých krajích lišila. Ve většině krajů ohodnotila většina respondentů návrat do zaměstnání jako spíše náročný, ale dalo se to zvládnout. Na rozdíl od ostatních seskupení nebyl pro přibližně třetinu respondentů z této skupiny návrat do zaměstnání náročný. V Kraji Vysočina, v Ústeckém kraji a v Jihočeském kraji většina respondentů ohodnotila návrat do zaměstnání jako spíše náročný, ale dalo se to zvládnout. Pro tyto kraje je typické, že podíly respondentů, pro koho návrat do zaměstnání nebyl náročný, jsou relativně nízké. Ve Středočeském kraji a ve Zlínském kraji většina respondentů hodnotila návrat do zaměstnání jako nenáročný.

Respondenti Šetření se víceméně shodli na tom, že flexibilní formy práce a další opatření mají pozitivní vliv na podporu sladování pracovního a rodinného života. Názory respondentů na to, jaké flexibilní formy práce mají největší pozitivní vliv na sladování pracovního a rodinného života, se velmi liší v jednotlivých krajích. Taková rozmanitost odpovědí může být vysvětlena spíše charakterem práce jednotlivých respondentů než krajem, ze kterého respondenti pocházejí.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vzhledem k výše uvedeným výsledkům doporučujeme vytvořit program „Zaměstnání přátelské rodině“, v rámci kterého by byla realizována propagace flexibilních forem práce s důrazem na praktickou proveditelnost v různých typech firem.

Jací aktéři jsou aktivní v oblasti rodinné politiky v jednotlivých krajích ČR?²⁴⁷

Aktéři byli rozděleni do třech kategorií: veřejný sektor (poslanci a senátoři, státní správa a samospráva, výzkumné instituce a univerzity, orgány EU atd.), občanský sektor (nestátní neziskové organizace, církve, rodiny atd.), a soukromý sektor (komerční firmy, soukromá školská zařízení, média a další).

Na regionální úrovni se oblastí rodinné politiky zabývají **kraje (krajské úřady) a obce (obecní úřady)**. Většina krajů (kromě Plzeňského kraje, Karlovarského kraje a Moravskoslezského kraje) má schválené strategické dokumenty věnované rodinné politice. Většinou to jsou koncepce rodinné politiky či strategické plány rozvoje rodinné politiky v kraji či obci.²⁴⁸ Nejvyšší podíl odpovědí, že se místní samospráva nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, je v Plzeňském kraji (34,0 % odpovědí). Moravskoslezský kraj má nejnižší podíl odpovědí, (5,9 % odpovědí), že se místní samospráva nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi.

Dalším významným aktérem rodinné politiky jsou **NNO**, kterých je v ČR 138 516²⁴⁹. Nabídka služeb pro rodiny, které poskytují NNO, se liší v jednotlivých krajích. Nejvíce NNO poskytující služby pro děti do 18 let bylo nalezeno v Královéhradeckém a v Pardubickém kraji. Nejvíce NNO zaměřených na rizikové skupiny dětí a mládeže se nachází v Libereckém kraji. Služby pro osoby se zdravotním hendikepem poskytují NNO nejvíce v Olomouckém kraji a v Ústeckém kraji. Největší podíl NNO poskytující služby pro seniory je ve Zlínském kraji. V Karlovarském kraji je největší podíl NNO, které poskytují služby osobám v sociální nouzi. Výsledky Šetření ukázaly, že málo lidí vnímá, že se NNO nejvíce zaměřují na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, a to ve všech krajích: nejnižší podíl takových odpovědí je v Kraji Vysočina (6,5 %), nejvyšší podíl je v Královéhradeckém kraji (26,8 %).

Třetím významným aktérem jsou **zaměstnavatelé**. Většina zaměstnavatelů ve všech krajích ČR jsou malé podniky (méně než 49 zaměstnanců). Jak je uvedeno výše podle výsledků Šetření, zaměstnavatelé nepodporují sladování rodinného a pracovního života příliš aktivně.

Dalšími aktéry rodinné politiky jsou **vzdělávací instituce**. Ve školním roce 2019/2020 měly rodiny k dispozici 5 304 zařízení pro předškolní vzdělání, 4 192 zařízení pro základní vzdělání a 1 284 zařízení pro střední vzdělání.²⁵⁰

Mezi aktéry rodinné politiky patří také **rodina samotná**. Podle výsledků Šetření si respondenti z některých krajů dokonce mysleli, že rodina je jediným efektivním aktérem v oblasti rodinné politiky, a každá z nich si musí pomoci sama (například Moravskoslezský kraj, Jihomoravský kraj).

Jak se liší podpora rodin ze strany obcí, měst a krajů v jednotlivých krajích ČR?

Ve Studii bylo sledováno hodnocení dvou typů regionální podpory pro rodiny – slevy a příspěvky. Kraje se významně lišily podle hodnocení různých forem podpory. Mezi slevy, které respondenti hodnotili, patřily Rodinné pasy, Senior pasy, slevy na dopravu a sleva na poplatek za komunální

²⁴⁷ Do této otázky byla zahrnuta podotázka „Jak jsou institucionálně a personálně zajištěny agendy rodinné politiky v jednotlivých krajích?“. Tato podotázka byla zodpovězena jen částečně.

²⁴⁸ Zdroj: „Přehledová tabulka koncepčních a strategických materiálů pro oblast rodinné politiky na úrovni krajů České republiky mezi lety 2017–2021.“

²⁴⁹ Údaj je platný k 12. 4. 2021. Zdroj: [Interaktivní mapa neziskového sektoru | Infografika \(mapaneziskovek.cz\)](#)

²⁵⁰ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

odpad. Ve většině krajů dali respondenti, v porovnání s ostatními slevami, relativně vysokou známku slevě na dopravu. V Jihomoravském kraji, Libereckém kraji a Královéhradeckém kraji dali respondenti nízkou známku slevě na poplatek za komunální odpad v porovnání s jinými slevami. V Hlavním městě Praze a v Plzeňském kraji dali respondenti, v porovnání s ostatními slevami, relativně vysokou známku rodinným pasům a senior pasům a relativně nízkou známku ohodnotili slevu na poplatek za komunální odpad. V Ústeckém a ve Zlínském kraji respondenti ohodnotili svou spokojenost s vybranými slevami stejně vysoko.

Mezi příspěvky poskytované v rámci celé ČR, které respondenti hodnotili, patřilo porodné, příspěvek na služby péče o dítě, příspěvek na volnočasové aktivity dětí a příspěvky na rekreační, sportovní nebo kulturní aktivity. Respondenti ve většině krajů hodnotili svou spokojenost spíše neutrálně. V Jihočeském kraji, ve Zlínském kraji a v Olomouckém kraji respondenti dali relativně nejvyšší pozitivní hodnocení vybraným příspěvkům. V těchto krajích dostalo nejvyšší známky porodné. V Karlovarském kraji, v Kraji Vysočina a v Pardubickém kraji respondenti hodnotili vybrané formy podpory o něco méně pozitivněji než respondenti z krajů patřících do prvního seskupení.

Jak se liší komunikace mezi rodinami a obcí, městem či krajem v jednotlivých krajích ČR?

Podle názorů na komunikaci mezi rodinou a krajem/obcí/městem ohledně opatření na podporu rodin včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádané obcí, městem či krajem, se názory v krajích liší. Ve třetině krajů se většina respondentů cítí být dostatečně informována a nevíta intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje, a nechce být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin (Hlavní město Praha, Královéhradecký kraj, Plzeňský kraj, Středočeský kraj a Ústecký kraj). V další třetině krajů (Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Liberecký kraj a Moravskoslezský kraj) většina respondentů vítá intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje, a chce být informována o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin. Ve třetí třetině krajů (Karlovarský kraj, Olomoucký kraj, Pardubický kraj a Zlínský kraj) se většina respondentů cítí být dostatečně informována a nevíta intenzivnější komunikaci ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny.

Z hlediska využívání informačních zdrojů se názory v krajích také liší. Ve většině krajů respondenti aktivně využívají webové stránky obce/kraje, televizní vysílání a úřední desky obce/kraje. V Hlavním městě Praze, v Královéhradeckém kraji a ve Zlínském kraji respondenti aktivně využívají webové stránky obce/kraje, televizní vysílání a úřední desky obce/kraje. V Karlovarském kraji, v Plzeňském kraji a v Libereckém kraji respondenti nevyužívali jednotlivé informační zdroje aktivně.

Výsledky této studie mohou být zohledněny při plánování rodinné politiky, a to jak na krajské, tak i na národní úrovni. V dalších studiích, které budou věnované krajské rodinné politice, by bylo vhodné zaměřit se na výzkumné otázky, které nebyly v této studii zodpovězeny, respektive zaměřit se na dostupnost poradenských a preventivních služeb v jednotlivých krajích (místní a finanční dostupnost), a také institucionální a personální zajištění agendy rodinné politiky v jednotlivých krajích (mapování a hodnocení efektivnosti). Dále by bylo vhodné zahrnout do výzkumu věnovanému rodinné politice v krajích téma bydlení, protože kvalitní a dostupné bydlení je jednou ze základních potřeb rodin. Dalším tématem, které by mohlo být součástí studie krajské rodinné politiky, jsou veřejné prostory pro rodiny, a to konkrétně zhodnocení veřejných prostorů z hlediska jejich bezpečnosti, bezbariérovosti a funkčnosti pro rodiny.

7. Seznam zkratk

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

DS – dětská skupina

JMK – Jihomoravský kraj

MPSV ČR – Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

MZd ČR – Ministerstvem zdravotnictví České republiky

NNO – Nestatní nezisková organizace

OZP – osoby se zdravotním postižením

SPO – sociálně-právní ochrana

VŠPS – Výběrového šetření pracovních sil

MŠ – mateřská škola

PVÚA – Podpora veřejně účelných aktivit

ESF – Evropský sociální fond

ZŠ – základní škola

OPZ – Operační program Zaměstnanost

OZP – osoby se zdravotním postižením

PVÚA – Podpora veřejně účelných aktivit

SPO – sociálně-právní ochrana

VŠPS – Výběrového šetření pracovních sil

ZŠ – základní škola

8. Seznam zdrojů

ČSÚ. *Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců – územní srovnání. Subjekty se zjištěnou aktivitou. Období: 31. prosinec 2020* [online]. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Výstupní objekt VDB \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Hodnota dobrovolnické práce vzrostla* [online]. 27. 10. 2021 [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Hodnota dobrovolnické práce vzrostla | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Charakteristiky bydlení a vybavenost domácností (%)* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Inflace – druhy, definice, tabulky* [online]. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Inflace - druhy, definice, tabulky | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Mzdy učitelů v regionálním školství - 2012–2019* [online]. 16.12.2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Mateřské školy | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2020* [online]. 30. 04. 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Příjmy a životní podmínky domácností – 2020* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Srovnání krajů v České republice – 2020* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Školy a školská zařízení – školní rok 2019/2020* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Věkové složení obyvatel – jednotky věku. Období: 31.12.2020* [online]. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Výstupní objekt VDB \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry – 2019* [online]. 01. 04. 2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - roční průměry - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

ČSÚ. *Zaměstnanost v krajích – 1. část* [online]. 01. 04. 2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DotaceEU.cz. *Program rozvoje venkova* [online]. MMR ČR, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [DotaceEU - Program rozvoje venkova](#).

ESF ČR. *Efektivizace systému nemocniční péče v ČR prostřednictvím dobrovolnické činnosti* [online]. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Veřejný detail projektu \(esfcr.cz\)](#).

ESF ČR. *Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů* [online]. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů - Detail článku - www.esfcr.cz](#)

ESF ČR. *Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky i veřejnost – dotace mimo Prahu* [online]. 10. 6. 2019 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Výzva 111 OPZ - www.esfcr.cz](#).

Evidence dětských skupin [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [e-EDS \(mpsv.cz\)](#).

Exekutorská komora ČR. *Statistiky, Poslední aktualizace dat: 10. 06. 2020* [online]. ©2009–2020 Exekutorská komora České republiky [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#).

FRIČ, PAVOL. *Neziskové organizace a ovlivňování veřejné politiky. (Rozhovory o neziskovém sektoru II)* [online]. Praha: Agnes – agentura neziskového sektoru, 2000. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z [\(PDF\) Neziskové organizace a ovlivňování veřejné politiky : \(rozhovory o neziskovém sektoru II\) / \(researchgate.net\)](#).

Hlavní Město Praha. *Koncepce rodinné politiky Hlavního města Prahy 2009–2010* [online]. Hlavní město Praha, Magistrát hl. m. Prahy, Odbor sociální péče a zdravotnictví, 2009 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [169980_4_koncepce_rodinne_politiky.pdf \(praha.eu\)](#).

Hlavní Město Praha. *Základní směry prarodinné politiky hlavního města Prahy na období 2021-2022* [online]. Hlavní město Praha, Magistrát hl. m. Prahy, Odbor sociálních věcí, 2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Zakladni smery prarodinne politiky 2021_2022.pdf \(praha.eu\)](#).

IPSV. *Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce* [online]. ©2010–2021 TREXIMA, spol. s.r.o. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [ISPV - Aktuální](#).

JELÍNKOVÁ, Pavla. *Profesionální chůvy u nás*. In *Pomoc v domácnosti.cz* [online]. 28. 08. 2017 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Profesionální chůvy u nás :: Pomoc v domácnosti \(pomocvdomacnosti.cz\)](#).

Jihočeský kraj. *Koncepce rodinné a seniorské politiky Jihočeského kraje na období 2021–2025* [online]. Odbor sociálních věcí, 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [koncepce_rp_a_sp_na_obdobi_2021_-_2025_zk_ke_zverejneni.pdf \(kraj-jihocesky.cz\)](#).

Jihomoravský kraj. *Koncepce rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015-2019* [online]. 2014 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [koncepce_rodinne_politiky_na_obdobi_2015_2019.pdf \(rodinnapolitika.cz\)](#).

Jihomoravský kraj. *Rodinné pasy* [online]. Jihomoravský kraj, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Rodinné pasy I \(rodinnepasy.cz\)](#).

Kraj Vysočina. *Koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina, na období 2017–2021* [online]. Krajský úřad Kraje Vysočina, Odbor sociálních věcí, 2017 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [\(Microsoft Word - Koncepce rodinné a seniorské politiky 2..doc\) \(kr-vysocina.cz\)](#).

Královéhradecký kraj. *Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2020–2023* [online]. 2019 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [KONCEPCE-RODINNE-POLITIKY-KRALOVEHRADECKEHO-KRAJE-2020---2023.pdf \(kr-kralovehradecky.cz\)](#).

Královéhradecký kraj. *Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2018 až 2020* [online]. 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [| Královéhradecký kraj \(kr-kralovehradecky.cz\)](#).

KUCHAŘOVÁ, Věra a kol. *Rodinná politika na úrovni obcí a krajů* [online]. VÚPSV, v.v.i. Praha. 2014. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Microsoft Word - Kucharova-akol-LRP publikace-1 \(vupsv.cz\)](#).

Liberecký kraj. *Strategický plán rodinné politiky Libereckého kraje 2019–2023* [online]. 28. 08. 2018 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Strategický plán rodinné politiky Libereckého kraje \(kraj-lbc.cz\)](#).

Liberecký kraj. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje na období 2021–2023* [online]. Odbor sociálních věcí, 23. 06. 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje na období 2021 – 2023 | Odbor sociálních věcí | Liberecký kraj \(kraj-lbc.cz\)](#).

Město Nové Hradky. *Plán rozvoje rodinné politiky města Nové Hradky pro období 2021–2026* [online]. 1. 03. 2021. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [File.ashx \(novehrady.cz\)](#).

MMR ČR. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+* [online]. 2021. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [SRR21 publikovana.pdf \(risy.cz\)](#).

Moravskoslezský kraj. *Střednědobý plán sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2021–2023* [online]. 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [strednedoby-plan-rozvoje-msk-21-23.pdf](#).

MPSV ČR. *Analýza financování sociálních služeb* [online]. 2019 [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [3c8c3bf8-c747-09b0-9308-3838a646c465 \(mpsv.cz\)](#).

MPSV ČR. *Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR* [online]. 2021. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(mpsv.cz\)](#).

MPSV ČR. *Dětská skupina a legislativa* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Podpora implementace dětských skupin - Dětská skupina a legislativa \(dsmpsv.cz\)](#).

MPSV ČR. *Dostupnější péče pro rodiče těch nejmenších dětí! Vláda schválila novelu zákona o jeslích* [online]. 20. 7. 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [text \(mpsv.cz\)](#).

MPSV ČR. *Elektronická verze Sborníku dobré praxe* [online]. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Elektronická verze Sborníku dobré praxe \(mpsv.cz\)](#).

MPSV ČR. *Koncepce rodinné politiky*. [online]. verze 4. září 2017 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253 \(mpsv.cz\)](#).

MPSV ČR. *Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025* [online]. 2015 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Koncepce socialniho bydleni CR 2015-2025.pdf \(mpsv.cz\)](#).

MPSV ČR. *Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025* [online]. MPSV ČR, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025 \(mpsv.cz\)](#).

- MPSV ČR. *Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni* [online]. 2018 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [metodika_rp_2_1.pdf \(dataplan.info\)](#).
- MPSV ČR. *MPSV zrychlilo proplácení národních dotačních titulů* [online]. 15. 04. 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [text \(mpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Najdete si svou DS. Mapa dětských skupin v evidenci MPSV ČR*. [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Novela zákona /od 1.10.2021/* [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Podpora implementace dětských skupin - Novela zákona /od 1.10.2021/ \(dsmpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Novela zákona o dětských skupinách* [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Přehled zmen web.pdf \(dsmpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005* [online]. © Ministerstvo práce a sociálních věcí 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Projekt Krajská rodinná politika* [online]. 2021 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Projekt Krajská rodinná politika \(mpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na péči podle stupně závislosti a věku osoby v roce 2019* [online]. Český statistický úřad, 2019 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Příspěvek na péči* [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Příspěvek na péči \(mpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Registr poskytovatelů sociálních služeb*. [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Registr poskytovatelů služeb \(mpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Rodinná politika na úrovni krajů a obcí. Metodické „doporučení“ Ministerstva práce a sociálních věcí*. [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z [c5ac6806-30a5-813c-a561-1578df33368e \(mpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Sborník dobré praxe rodinné politiky v krajích* [online]. 2019 [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z [Sborník dobre praxe Verze 2 fin.indd \(mpsv.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Seznam mikrojeslí* [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#).
- MPSV ČR. *Seznam mikrojeslí k 31. 12. 2020* [online]. 2021. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#).
- MPSV ČR. *Vybrané údaje o sociálním zabezpečení – 2019* [online]. 13. 11. 2020 [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).
- MPSV ČR. *Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2019* [online]. Český statistický úřad, 2019 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#).
- MŠMT ČR. *Firemní školka – informace. „Firemní školka“ – aneb mateřská škola určená pro vzdělávání dětí zaměstnanců* [online]. MŠMT, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Firemní školka – informace, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](#).
- MŠMT ČR. *Principy pro stanovení výše normativů pro soukromé školství na rok 2020* [online]. Materiál čj. MSMT-1 338/2020 (zveřejněno dne 28. ledna 2020) [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Ministerstvo školství, \(msmt.cz\)](#).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MŠMT ČR. *Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele školního roku 2020/2021* [online]. Odbor informatiky a statistiky MŠMT, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Statistická ročenka školství - 2020/2021 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#).

MŠMT ČR. *Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele školního roku 2019/2020* [online]. Odbor informatiky a statistiky MŠMT, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#).

MV ČR. *Evidence nestátních neziskových organizací* [online]. Portál veřejné správy. [cit. 10. 06. 2021]. Dostupné z: [Rozcestník ENNO a IS NNO](#).

Obec Věžnice. *Plán rozvoje Prorodinné a seniorské politiky obce Věžnice* [online]. 2013 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Plán rozvoje Prorodinné a seniorské politiky obce \(obecveznice.cz\)](#).

Olomoucký kraj. *Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje na období 2019–2022* [online]. 2018 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [koncepce-rodinne-politiky-ok-na-obdobi-2019-2022.pdf \(dataplan.info\)](#).

Olomoucký kraj. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2021–2023* [online]. 2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2021–2023 | Olomoucký kraj \(olkraj.cz\)](#).

Pardubický kraj. *Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje. Vybrané části* [online]. 25.8.2020 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Brožura Koncepce rodinné politiky tisk.cdr \(krajprorodinu.cz\)](#).

Pardubický kraj. *Střednědobý plán sociálních služeb Pardubického kraje na období 2019–2020* [online]. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [sprss 2019-2021.pdf \(dataplan.info\)](#).

Praha 7. *Koncepce rodinné politiky* [online]. 2018 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Koncepce-rodinné-politiky.pdf \(praha7.cz\)](#).

SENIOR PASY. *Senior pasy*. [online]. SENIOR PASY, ©2019 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Senior pasy](#).

Sít pro rodinu. *Výroční zpráva 2019* [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [MC vyrocní zprava 2019 web.pdf \(sitprorodinu.cz\)](#).

Státní fond podpory investic. *SFRB se mění na SFPI* [online]. 25. 05. 2020 [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [SFRB se mění na SFPI - SFPI](#).

Státní fond podpory investic. *Vlastní bydlení* [online]. Státní fond podpory investic, ©2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Vlastní bydlení - SFPI](#).

Státní pozemkový úřad ČR. *Program rozvoje venkova – projekty* [online]. [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Program rozvoje venkova- projekty | Státní pozemkový úřad \(spucr.cz\)](#).

Středočeský kraj. *Program podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021-2023* [online]. Krajský úřad Středočeského kraje, 2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Program podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021-2023 \(kr-stredocesky.cz\)](#).

Trutnov. *Plán rozvoje rodinné politiky. Turnov 2017-2021* [online]. Odbor sociálních věcí Městského úřadu Turnov, 2017 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [PLÁN ROZVOJE RODINNÉ POLITIKY \(dataplan.info\)](#).

ÚP ČR. *Podpora forem flexibilního zaměstnávání (FLEXI)* [online]. 13. 08. 2021 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Podpora flexibilních forem zaměstnávání \(FLEXI\) \(uradprace.cz\)](#).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Ústecký kraj. *Koncepce rodinné politiky Ústeckého kraje 2019–2021* [online]. 10. 12. 2018 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [File.ashx \(kr-ustecky.cz\)](#).

Vláda ČR. *Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace (RIA)* (účinnost od 3. února 2016) [online]. Únor 2016 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [OZ RIA novela 2016 úplné znění.FINAL \(vlada.cz\)](#).

Vláda ČR. *Programové prohlášení vlády* [online]. 27. 6. 2018 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Programové prohlášení vlády | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#).

VÚPSV. *Nerodičovská péče – Vázaná živnost „Péče o dítě do 3 let v denním režimu“*. [online]. [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [2. Nerodičovská péče – Vázaná živnost „Péče o dítě do 3 let v denním režimu“ - VÚPSV \(vupsv.cz\)](#).

WOFF, Petr. *Pracovník v sociálních službách bere nižší plat než kolegové*. In KupníSíla.cz [online]. 31. 1. 2020 [cit. 09. 09. 2021]. Dostupné z: [Pracovník v sociálních službách bere nižší plat než kolegové - Kupní Síla \(kupnisila.cz\)](#).

Zlínský kraj. *Koncepce rodinné a seniorské politiky pro období 2020–2022* [online]. 2019 [cit. 17. 08. 2021]. Dostupné z: [Koncepce rodinné a seniorské politiky pro období 2020–2022 | Zlínský kraj \(kr-zlinsky.cz\)](#).

9. Seznam grafů

Graf 1: Finanční dostupnost veřejných mateřských škol podle krajů, relevantní odpovědi, N = 805.	10
Graf 2: Finanční dostupnost soukromých zařízení podle krajů, relevantní odpovědi, N = 527.	11
Graf 3: Finanční dostupnost mikrojeslí podle krajů, relevantní odpovědi, N = 415.	12
Graf 4: Finanční dostupnost dětských skupin podle krajů, relevantní odpovědi, N = 438.	13
Graf 5: Finanční dostupnost služby chůvy podle krajů, relevantní odpovědi, N = 491.	14
Graf 6: Finanční dostupnost mateřských či rodinných center podle krajů, relevantní odpovědi, N = 422.	15
Graf 7: Hodnocení náročnosti získání volného místa v zařízení podle krajů.....	19
Graf 8: Celkové hodnocení spokojenosti s možnostmi péče o dítě do 6 let věku podle krajů, N = 913.	21
Graf 9: Finanční dostupnost školních družin podle krajů, relevantní odpovědi, N = 684.	25
Graf 10: Finanční dostupnost školních klubů podle krajů, relevantní odpovědi, N = 364.	26
Graf 11: Finanční dostupnost center volného času/dům dětí a mládeže podle krajů, relevantní odpovědi, N = 507.	27
Graf 12: Finanční dostupnost sportovních klubů podle krajů, relevantní odpovědi, N = 594.	28
Graf 13: Finanční dostupnost základních uměleckých škol podle krajů, relevantní odpovědi, N = 458.	29
Graf 14: Celková spokojenost se službami zařízení poskytujících zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let podle krajů, N = 898.	32
Graf 15: Způsoby zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora podle krajů, N = 652.	34
Graf 16: Celková spokojenost s poskytováním poradenských a preventivních služeb podle krajů, N = 566.	40
Graf 17: Subjektivní hodnocení sladování rodinného a pracovního života podle krajů, pouze relevantní odpovědi, N = 2 055.	42
Graf 18: Subjektivní hodnocení návratu po mateřské či rodičovské dovolené podle krajů, N = 922.	44
Graf 19: Subjektivní hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině podle krajů, N = 594.	46
Graf 20: Podíly respondentů, kteří si myslí, že vybrané flexibilních formy práce by měly největší pozitivní vliv na sladování v rodině podle krajů, N = 594.	48
Graf 21: Frekvence sledování novinek v oblasti rodinné politiky a prorodinných opatření v obci, městě či kraji podle krajů, N = 2 382.	53
Graf 22: Hodnocení dostatečné informovanosti o opatřeních na podporu rodin, včetně aktivit pro rodiny, které jsou pořádány obcí, městem či krajem podle krajů, N = 2 382.	58
Graf 23: Potřeba intenzivnější komunikace ze strany obce, města či kraje ohledně opatření na podporu rodinného života a aktivit pořádaných pro rodiny podle krajů, N = 2 382.	59
Graf 24: Potřeba být informován/a o konání akcí zaměřených na téma podpory rodin podle krajů, N = 2 025.	60
Graf 25: Podíly respondentů, kteří odpověděli, že NNO se nejvíce zaměřuje na pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, podle kraje, N = 2 382.	68
Graf 26: Podíly respondentů, jejichž zaměstnavatel podporuje sladování rodinného a pracovního života svých zaměstnanců podle krajů, N = 2 382.	69
Graf 27: Podíly forem podpory sladování rodinného a pracovního života v zaměstnání podle krajů, N = 594.	70
Graf 28: Podíl respondentů, kteří si myslí, že rodiny si musí pomáhat hlavně samy, nikdo jiný jim s jejich nejčastějšími obtížemi příliš nepomůže podle krajů, N = 2 382.	74
Graf 29: Podíly úplných a neúplných rodin podle krajů.	75
Graf 30: Hodnocení podpory rodin jednotlivými aktéry podle krajů, N = 2 382.	82

10. Seznam tabulek

Tabulka 1: Počty vybraných vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let na 100 tisíc obyvatel podle krajů.....	6
Tabulka 2: Využití služeb péče o děti mladší 6 let podle krajů, N = 913.....	7
Tabulka 3: Výsledky relokačního seskupování využití vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích.	9
Tabulka 4: Výsledky relokačního seskupování hodnocení finanční dostupnosti vybraných vzdělávacích zařízení a zařízení služeb péče o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích.....	16
Tabulka 5: Počty a podíly zapisovaných dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole (školní rok 2019/2020) a průměrné subjektivní hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a zařízení služeb péče o děti mladší 3 let (N = 720) podle krajů.	17
Tabulka 6: Počty zapisovaných dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole (školní rok 2019/2020) a průměrné subjektivní hodnocení náročnosti získání volného místa ve vzdělávacích zařízeních a v zařízeních služeb péče o děti od 4 do 6 let věku (N = 793) podle krajů.	18
Tabulka 7: Návrhy na zlepšení v oblasti péče o děti do 6 let věku podle krajů, N = 913.	20
Tabulka 8: Využití služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.	22
Tabulka 9: Počty vybraných zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let na 100 tisíc obyvatel podle krajů (školní rok 2019/2020).	23
Tabulka 10: Výsledky relokačního seskupování využití služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.	24
Tabulka 11: Výsledky relokačního seskupování hodnocení finanční dostupnosti služeb zařízení poskytující zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.	30
Tabulka 12: Návrhy na zlepšení v oblasti zařízení poskytující zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let podle krajů, N = 898.	31
Tabulka 13: Počet sociálních služeb podle cílové skupiny na 100 tisíc obyvatel (2021) a průměrné subjektivní hodnocení spokojenosti se službami poskytujícími péči o osoby se zdravotním a sociálním hendikepem nebo o seniory podle krajů, N = 515.	33
Tabulka 14: Výsledky hierarchické shlukové analýzy způsobů zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora v jednotlivých krajích.....	35
Tabulka 15: Návrhy na zlepšení v oblasti služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory podle krajů, N = 652.....	36
Tabulka 16: Využití poradenských a preventivních služeb v jednotlivých oblastech podle krajů, N = 566.	37
Tabulka 17: Výsledky relokačního seskupování využití poradenských a preventivních služeb v jednotlivých oblastech podle krajů.	38
Tabulka 18: Návrhy na zlepšení v oblasti poradenských a preventivních služeb podle krajů, N = 566.	39
Tabulka 19: Průměrný počet skutečně odpracovaných hodin v týdnu podle úvazku a krajů.....	41
Tabulka 20: Výsledky relokačního seskupování hodnocení sladování rodinného a pracovního života podle krajů.	43
Tabulka 21: Výsledky hierarchické shlukové analýzy hodnocení návratu do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené v jednotlivých krajích.	45
Tabulka 22: Výsledky relokačního seskupování hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině podle krajů.	47
Tabulka 23: Průměrné subjektivní hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – slevy, N = 770.	49
Tabulka 24: Výsledky relokačního seskupování průměrného subjektivního hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – slevy.	50
Tabulka 25: Průměrné subjektivní hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – příspěvky, N = 770.....	51

Tabulka 26: Výsledky relokačního seskupování průměrného subjektivního hodnocení spokojenosti s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – příspěvky.	52
Tabulka 27: Výsledky relokačního seskupování frekvence sledování noviniek v oblasti rodinné politiky a prorodinných opatření v obci, městě či kraji podle krajů.	54
Tabulka 28: Využití informačních zdrojů podle krajů – online zdroje, N = 1 494.	55
Tabulka 29: Využití informačních zdrojů podle krajů – offline zdroje, N = 1 494.	56
Tabulka 30: Výsledky relokačního seskupování využití informačních zdrojů podle krajů.	57
Tabulka 31: Výsledky relokačního seskupování odpovědí tykajících se komunikace mezi rodinou a krajem/obcí/městem podle krajů.	61
Tabulka 32: Kategorizace aktérů rodinné politiky podle oblasti působení.	64
Tabulka 33: Podíly respondentů, kteří odpověděli, že místní samospráva se nejvíce zaměřuje pomoc rodinám s jejich nejčastějšími obtížemi, počet pozic věnovaných rodinné politice a počet strategických dokumentů podle kraje.	65
Tabulka 34: Podíly NNO na celkovém počtu NNO podle cílových skupin a krajů.	67
Tabulka 35: Počet zaměstnavatelů v jednotlivých krajích podle počtu zaměstnanců.	68
Tabulka 36: Počet zařízení a počet dětí v předškolním, základním a středním vzdělání podle krajů (školní rok 2019/2020).	71
Tabulka 37: Počet poskytovatelů dětských skupin a mikrojeslí, počet dětských skupin a mikrojeslí podle krajů.	72
Tabulka 38: Počet zařízení a počet dětí v zařízeních určených pro volnočasové aktivity podle krajů (školní rok 2019/2020).	73
Tabulka 39: Podíl domácnosti podle počtu dětí v jednotlivých krajích.	76
Tabulka 40: Kategorizace aktérů podle nástrojů ovlivnění rodinné politiky.	77
Tabulka 41: Kategorizace aktérů podle možnosti ovlivnit rodinnou politiku.	78
Tabulka 42: Přehled počtu příkladů dobré praxe v Elektronickém sborníku a Sborníků podle krajů.	79
Tabulka 43: Vybrané problémy, se kterými se potýkají rodiny podle krajů, N = 2 382.	83
Tabulka 44: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti.	84
Tabulka 45: Doporučení – zlepšení finanční dostupnosti vzdělávacích zařízení a služeb zařízení péče o děti mladší 6 let.	86
Tabulka 46: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1 a 2.	87
Tabulka 47: Ekonomická analýza doporučení 1 a 2.	88
Tabulka 48: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 3 a 4.	88
Tabulka 49: Ekonomická analýza doporučení 3 a 4.	89
Tabulka 50: Celkové hodnocení doporučení pro zvýšení finanční dostupnosti zařízení služeb péče o děti mladší 6 let.	90
Tabulka 51: Doporučení – navýšení kapacity v zařízeních služeb péče o děti do 3 let.	91
Tabulka 52: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.	91
Tabulka 53: Ekonomická analýza doporučení 1.	92
Tabulka 54: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 2.	94
Tabulka 55: Ekonomická analýza doporučení 2.	95
Tabulka 56: Celkové hodnocení doporučení pro navýšení kapacity v zařízeních služeb péče o děti do 3 let.	96
Tabulka 57: Výše příspěvku na péči u osob starších 18 let podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.	97
Tabulka 58: Doporučení – zlepšení finanční dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.	97
Tabulka 59: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.	98
Tabulka 60: Ekonomická analýza doporučení 1.	98
Tabulka 61: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.	99
Tabulka 62: Ekonomická analýza doporučení 2.	100
Tabulka 63: kapacity a neuspokojené žádosti o vybrané sociální služby.	101
Tabulka 64: Výpočet hodnotícího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 3.	102

Tabulka 65: Ekonomická analýza doporučení 3.	102
Tabulka 66: Celkové hodnocení doporučení zlepšení finanční dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.....	103
Tabulka 67: Doporučení – zlepšení dostupnosti bydlení pro rodiny s dětmi.	104
Tabulka 68: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.....	105
Tabulka 69: Ekonomická analýza doporučení 1.	106
Tabulka 70: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 2.....	107
Tabulka 71: Ekonomická analýza doporučení 2.	108
Tabulka 72: Celkové hodnocení doporučení zlepšení finanční dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním či sociálním hendikepem a seniory.....	108
Tabulka 73: Doporučení – sladování rodinného a pracovního života.	110
Tabulka 74: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.....	111
Tabulka 75: Ekonomická analýza doporučení 1.	112
Tabulka 76: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 1.....	113
Tabulka 77: Ekonomická analýza doporučení 2.	113
Tabulka 78: Výpočet hodnoticího kritéria politické realizovatelnosti – doporučení 3.....	114
Tabulka 79: Ekonomická analýza doporučení 3.	114
Tabulka 80: Celkové hodnocení doporučení pro zlepšení sladování rodinného a pracovního života.	115
Tabulka 81: Výsledky relokačního seskupování využití služeb péče o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích.	135
Tabulka 82: Výsledky relokačního seskupování hodnocení finanční dostupnosti vybraných služeb péče o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích.	135
Tabulka 83: Výsledky relokačního seskupování využití služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.	136
Tabulka 84: Výsledky relokačního seskupování hodnocení finanční dostupnosti služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.	136
Tabulka 85: Výsledky hierarchické shlukové analýzy způsobů zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora v jednotlivých krajích.....	137
Tabulka 86: Výsledky relokačního seskupování využití poradenských a preventivních služeb v jednotlivých oblastech podle krajů.	137
Tabulka 87: Výsledky relokačního seskupování hodnocení sladování rodinného a pracovního života podle krajů.	138
Tabulka 88: Výsledky hierarchické shlukové analýzy hodnocení návratu do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené v jednotlivých krajích.	138
Tabulka 89: Výsledky relokačního seskupování hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině podle krajů.	139
Tabulka 90: Výsledky relokačního seskupování průměrného subjektivního hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – slevy.	139
Tabulka 91: Výsledky relokačního seskupování průměrného subjektivního hodnocení spokojeností s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – příspěvky.	140
Tabulka 92: Výsledky relokačního seskupování frekvence sledování novinek v oblasti rodinné politiky a prorodinných opatření v obci, městě či kraji podle krajů.	140
Tabulka 93: Výsledky relokačního seskupování využití informačních zdrojů podle krajů.	141
Tabulka 94: Výsledky relokačního seskupování odpovědí tykajících se komunikace mezi rodinou a krajem/obcí/městem podle krajů.	141
Tabulka 95: Přehledová tabulka koncepčních a strategických materiálů pro oblast rodinné politiky na úrovni krajů České republiky mezi lety 2017-2021.	142
Tabulka 96: Základní statistické údaje a informace o kraji – Hlavní město Praha	145
Tabulka 97: Základní statistické údaje a informace o Středočeském kraji.	148
Tabulka 98: Základní statistické údaje a informace o Jihočeském kraji.	151
Tabulka 99: Základní statistické údaje a informace o Plzeňském kraji.	154
Tabulka 100: Základní statistické údaje a informace o Karlovarském kraji.	157

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Tabulka 101: Základní statistické údaje a informace o Ústeckém kraji.	160
Tabulka 102: Základní statistické údaje a informace o Libereckém kraji.	163
Tabulka 103: Základní statistické údaje a informace o Královéhradeckém kraji.	166
Tabulka 104: Základní statistické údaje a informace o Pardubickém kraji.	169
Tabulka 105: Základní statistické údaje a informace o Kraji Vysočina.....	172
Tabulka 106: Základní statistické údaje a informace o Jihomoravském kraji.	175
Tabulka 107: Základní statistické údaje a informace o Olomouckém kraji.	178
Tabulka 108: Základní statistické údaje a informace o Zlínském kraji.....	181
Tabulka 109: Základní statistické údaje a informace o Moravskoslezském kraji.	184

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

11. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Tabulková příloha

Příloha č. 2 - Přehledová tabulka koncepčních a strategických materiálů pro oblast rodinné politiky na úrovni krajů ČR mezi lety 2017-2021

Příloha č. 3 - Základní statistické údaje a informace o krajích ČR

Příloha č. 1 - Tabulková příloha

Tabulka 81: Výsledky relokačního seskupování využití služeb péče o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích.²⁵¹

Seskupení	Kraj	Vzdálenost ²⁵²
1. seskupení	Jihočeský kraj	11,4
	Liberecký kraj	10,5
	Pardubický kraj	12,2
	Středočeský kraj	6,0
	Ústecký kraj	10,7
2. seskupení	Jihomoravský kraj	11,4
	Moravskoslezský kraj	11,4
3. seskupení	Karlovarský kraj	6,6
	Plzeňský kraj	6,6
4. seskupení	Královéhradecký k	6,9
	Olomoucký kraj	14,5
	Zlínský kraj	11,7

Pozn.: Kraje Hlavní město Praha a Vysočina nebyly zařazeny do žádného seskupení.

Tabulka 82: Výsledky relokačního seskupování hodnocení finanční dostupnosti vybraných služeb péče o děti mladší 6 let v jednotlivých krajích.²⁵³

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Hlavní město Praha	0,31
	Karlovarský kraj	0,33
	Moravskoslezský kraj	0,36
	Plzeňský kraj	0,52
	Středočeský kraj	0,21
	Zlínský kraj	0,39
	2. seskupení	Jihočeský kraj
Královéhradecký kraj		0,40
Ústecký kraj		0,40
3. seskupení	Jihomoravský kraj	0,33
	Kraj Vysočina	0,45
	Olomoucký kraj	0,49
	Pardubický kraj	0,41

Pozn.: Liberecký kraj nebyl zařazen do žádného seskupení.

²⁵¹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²⁵² Vzdáleností je myšlena vzdálenost mezi hodnotou a centroidem v konkrétním seskupení. Centroid je geometrický střed seskupení pro všechny body v něm obsazené. Čím je menší vzdálenost, tím jsou případy ve skupině podobnější. Zdroj: Mareš, P., Rabušic, L., Soukup, P. Analýza sociálněvědních dat (nejenom) v SPSS. Brno: MuniPress. 2015.

²⁵³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 83: Výsledky relokačního seskupování využití služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.²⁵⁴

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Hlavní město Praha	8,9
	Moravskoslezský kraj	8,9
2. seskupení	Kraj Vysočina	9,4
	Liberecký kraj	9,4
3. seskupení	Jihočeský kraj	13,9
	Karlovarský kraj	8,2
	Královéhradecký k	7,2
	Pardubický kraj	7,2
	Plzeňský kraj	13,2
	Středočeský kraj	5,8
	Ústecký kraj	11,0
4. seskupení	Olomoucký kraj	8,0
	Zlínský kraj	11,5

Pozn.: Jihomoravský kraj nebyl zařazen do žádného seskupení.

Tabulka 84: Výsledky relokačního seskupování hodnocení finanční dostupnosti služeb zařízení poskytujících zájmové vzdělání a volnočasové aktivity/kroužky pro děti starší 6 let.²⁵⁵

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Hlavní město Praha	15,6
	Olomoucký kraj	11,4
	Pardubický kraj	9,7
	Středočeský kraj	15,5
	Ústecký kraj	7,1
2. seskupení	Jihočeský kraj	11,9
	Kraj Vysočina	19,3
	Královéhradecký kraj	10,6
	Liberecký kraj	10,6
	Zlínský kraj	14,0
3. seskupení	Jihomoravský kraj	17,9
	Moravskoslezský kraj	17,9
4. seskupení	Karlovarský kraj	6,9
	Plzeňský kraj	6,9

²⁵⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²⁵⁵ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 85: Výsledky hierarchické shlukové analýzy způsobů zajištění péče o osobu se zdravotním či sociálním hendikepem či o seniora v jednotlivých krajích.²⁵⁶

Seskupení	Kraj
1. seskupení	Olomoucký kraj
	Plzeňský kraj
	Hlavní město Praha
	Pardubický kraj
	Zlínský kraj
	Jihočeský kraj
	Kraj Vysočina
2. seskupení	Královéhradecký kraj
	Ústecký kraj
	Karlovarský kraj
	Moravskoslezský kraj
3. seskupení	Liberecký kraj
	Středočeský kraj
	Jihomoravský kraj

Tabulka 86: Výsledky relokačního seskupování využití poradenských a preventivních služeb v jednotlivých oblastech podle krajů.²⁵⁷

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Karlovarský kraj	6,0
	Královéhradecký kraj	3,6
	Liberecký kraj	5,5
	Pardubický kraj	4,0
	Středočeský kraj	10,5
	Ústecký kraj	3,9
	2. seskupení	Hlavní město Praha
Jihočeský kraj		13,1
Jihomoravský kraj		15,8
Kraj Vysočina		15,9
Olomoucký kraj		15,4
Plzeňský kraj		17,3
Zlínský kraj		12,3

Pozn.: Moravskoslezský kraj nebyl zařazen do žádného seskupení.

²⁵⁶ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²⁵⁷ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 87: Výsledky relokačního seskupování hodnocení sladování rodinného a pracovního života podle krajů.²⁵⁸

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Hlavní město Praha	0,032
	Pardubický kraj	0,000
	Středočeský kraj	0,031
2. seskupení	Karlovarský kraj	0,048
	Liberecký kraj	0,014
	Plzeňský kraj	0,009
	Zlínský kraj	0,043
3. seskupení	Jihočeský kraj	0,037
	Jihomoravský kraj	0,006
	Kraj Vysočina	0,040
	Královéhradecký kraj	0,034
	Moravskoslezský kra	0,022
	Olomoucký kraj	0,053
	Ústecký kraj	0,069

Tabulka 88: Výsledky hierarchické shlukové analýzy hodnocení návratu do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené v jednotlivých krajích.²⁵⁹

Seskupení	Kraj
1. seskupení	Kraj Vysočina
	Ústecký kraj
	Jihočeský kraj
2. seskupení	Liberecký kraj
	Karlovarský kraj
	Moravskoslezský kraj
	Olomoucký kraj
	Plzeňský kraj
	Jihomoravský kraj
	Královéhradecký kraj
	Hlavní město Praha
	Pardubický kraj
3. seskupení	Středočeský kraj
	Zlínský kraj

²⁵⁸ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²⁵⁹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 89: Výsledky relokačního seskupování hodnocení vlivu flexibilních forem práce a dalších opatření na podporu sladování pracovního a rodinného života na sladování v rodině podle krajů. ²⁶⁰

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Hlavní město Praha	0,02
	Jihočeský kraj	0,13
	Jihomoravský kraj	0,10
	Karlovarský kraj	0,05
	Liberecký kraj	0,04
	Moravskoslezský kraj	0,09
	Pardubický kraj	0,07
	Středočeský kraj	0,12
2. seskupení	Olomoucký kraj	0,03
	Plzeňský kraj	0,22
	Ústecký kraj	0,12
	Zlínský kraj	0,13
Nezařazeno	Královéhradecký kraj	0,00
	Kraj Vysočina	0,00

Pozn.: Královéhradecký kraj a Kraj vysočina nebyly zařazeny do žádného seskupení.

Tabulka 90: Výsledky relokačního seskupování průměrného subjektivního hodnocení spokojenosti s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – slevy. ²⁶¹

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Hlavní město Praha	0,43
	Plzeňský kraj	0,43
2. seskupení	Jihočeský kraj	0,16
	Karlovarský kraj	0,29
	Kraj Vysočina	0,47
	Moravskoslezský kraj	0,31
	Olomoucký kraj	0,27
	Pardubický kraj	0,75
	Středočeský kraj	0,44
	Jihomoravský kraj	0,04
3. seskupení	Královéhradecký kraj	0,31
	Liberecký kraj	0,32
4. seskupení	Ústecký kraj	0,39
	Zlínský kraj	0,39

²⁶⁰ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²⁶¹ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 91: Výsledky relokačního seskupování průměrného subjektivního hodnocení spokojenosti s formami podpory rodin poskytované obcí, městem nebo krajem podle krajů – příspěvky.²⁶²

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Jihočeský kraj	0,3
	Olomoucký kraj	0,2
	Zlínský kraj	0,3
2. seskupení	Karlovarský kraj	0,4
	Kraj Vysočina	0,6
	Pardubický kraj	0,6
3. seskupení	Hlavní město Praha	0,2
	Jihomoravský kraj	0,8
	Královéhradecký kraj	0,4
	Moravskoslezský kraj	0,8
	Plzeňský kraj	0,7
	Středočeský kraj	0,6
	Ústecký kraj	0,5

Pozn.: Liberecký kraj nebyl zařazen do žádného seskupení.

Tabulka 92: Výsledky relokačního seskupování frekvence sledování novinek v oblasti rodinné politiky a prarodinných opatření v obci, městě či kraji podle krajů.²⁶³

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Hlavní město Praha	0,00
	Jihočeský kraj	0,12
	Karlovarský kraj	0,18
	Kraj Vysočina	0,02
	Liberecký kraj	0,35
	Moravskoslezský kraj	0,14
	Olomoucký kraj	0,08
	Středočeský kraj	0,10
	Ústecký kraj	0,08
	2. seskupení	Jihomoravský kraj
Královéhradecký kraj		0,31
Pardubický kraj		0,17
Plzeňský kraj		0,11
Zlínský kraj		0,02

²⁶² Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²⁶³ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Tabulka 93: Výsledky relokačního seskupování využití informačních zdrojů podle krajů.²⁶⁴

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Karlovarský kraj	18,5
	Liberecký kraj	26,7
	Plzeňský kraj	34,8
2. seskupení	Jihočeský kraj	30,5
	Kraj Vysočina	26,7
	Olomoucký kraj	18,2
	Pardubický kraj	20,5
	Ústecký kraj	22,8
3. seskupení	Hlavní město Praha	37,3
	Královéhradecký kraj	26,1
	Zlínský kraj	29,6
Nezařazeno	Středočeský kraj	0,0
	Moravskoslezský kraj	0,0
	Jihomoravský kraj	0,0

Pozn.: Středočeský kraj, Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj nebyly zařazeny do žádného seskupení.

Tabulka 94: Výsledky relokačního seskupování odpovědí tykajících se komunikace mezi rodinou a krajem/obcí/městem podle krajů.²⁶⁵

Seskupení	Kraj	Vzdálenost
1. seskupení	Hlavní město Praha	0,11
	Královéhradecký kraj	0,11
	Plzeňský kraj	0,13
	Středočeský kraj	0,07
	Ústecký kraj	0,13
2. seskupení	Jihočeský kraj	0,11
	Jihomoravský kraj	0,05
	Liberecký kraj	0,15
	Moravskoslezský kraj	0,10
3. seskupení	Karlovarský kraj	0,12
	Olomoucký kraj	0,09
	Pardubický kraj	0,13
	Zlínský kraj	0,10

Pozn.: Kraj Vysočina nebyly zařazeny do žádného seskupení.

²⁶⁴ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

²⁶⁵ Zdroj: Výsledky Šetření (2021)

Příloha č. 2 – Přehledová tabulka koncepčních a strategických materiálů pro oblast rodinné politiky na úrovni krajů ČR mezi lety 2017-2021

Tabulka 95: Přehledová tabulka koncepčních a strategických materiálů pro oblast rodinné politiky na úrovni krajů České republiky mezi lety 2017-2021.

Název kraje	Informace o dokumentu		
	Název dokumentu	Datum schválení dokumentu	Doplňující informace
Hlavní město Praha	<i>Koncepce rodinné politiky HMP 2009–2010.</i> ²⁶⁶	10. 3. 2009	Dokument schválila rada Hlavního města Prahy usnesením č. 263 ze dne 10. 3. 2009
	<i>„Základní směry prorodinné politiky na období 2021–2022“</i> ²⁶⁷	15. 2. 2021	Dokument schválila Rada Hlavního města Prahy usnesením č. 250 dne 15. 2. 2021. <i>*Pozn. Jedná se o základním koncepčním materiálem pro aplikaci rodinné politiky na území hlavního města Prahy pro dané období.</i>
Středočeský kraj	<i>Program podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021-2023</i> ²⁶⁸	26. 4. 2021	Dokument schválilo zastupitelstvo Středočeského kraje usnesením č. 018-6/2021/ZK ze dne 26. 4. 2021
Jihočeský kraj	<i>Koncepce rodinné a seniorské politiky Jihočeského kraje na období 2021–2025</i> ²⁶⁹	20. 5. 2021	Dokument schválilo zastupitelstvo Jihočeského kraje usnesením č. 171/2021/ZK-7 ze dne 20. 5. 2021
Plzeňský kraj	-	-	<i>*Pozn. Stávající koncepce z roku 2015 již není aktuální. Po dobu trvání projektu nebyl krajskou samosprávou schválen žádný nový koncepční dokument pro oblast rodinné politiky. Zastupitelstvo Plzeňského kraje v rozpočtu na rok 2021 již vyčlenilo finance na pořízení nové koncepce rodinné politiky se širším tematickým záběrem, která by již obsahovala také témata z Návrhu na rozšíření koncepce rodinné politiky pro Plzeňský kraj vytvořený regionální platformou Projektu. Jako zpracovatel nové krajské koncepce</i>

²⁶⁶ Zdroj: *Koncepce rodinné politiky Hlavního města Prahy 2009–2010.* Dostupné z: [169980_4_koncepce_rodinne_politiky.pdf \(praha.eu\)](https://www.praha.eu/169980_4_koncepce_rodinne_politiky.pdf)

²⁶⁷ Zdroj: *Základní směry prorodinné politiky na období 2021–2022.* Dostupné z: [Zakladni smery prorodinne politiky 2021 2022.pdf \(praha.eu\)](https://www.praha.eu/zakladni-smery-prorodinne-politiky-2021-2022.pdf)

²⁶⁸ Zdroj: *Program podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021-2023.* Dostupné z: [Program podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021-2023 \(kr-stredocesky.cz\)](https://www.kr-stredocesky.cz/program-podpory-rodinne-politiky-stredoceskeho-kraje-2021-2023)

²⁶⁹ Zdroj: *Koncepce rodinné a seniorské politiky Jihočeského kraje na období 2021–2025.* Dostupné z: [koncepce rp a sp na obdobi 2021 - 2025 zk ke zverejneni.pdf \(kraj-jihocesky.cz\)](https://www.kraj-jihocesky.cz/koncepce-rp-a-sp-na-obdobi-2021-2025-zk-ke-zverejneni.pdf)

Název kraje	Informace o dokumentu		
	Název dokumentu	Datum schválení dokumentu	Doplňující informace
			rodinné politiky byla vybrána Západočeská univerzita v Plzni, která aktuálně dokument zpracovává.
Karlovarský kraj	-	-	-
Ústecký kraj	<i>Koncepce rodinné politiky Ústeckého kraje 2019–2021²⁷⁰</i>	10. 12. 2018	Dokument schválilo zastupitelstvo Ústeckého kraje usnesením č. 026/16Z/2018. <i>*Pozn. Projekt se podílel na tvorbě dokumentu a již je v přípravě navazující dokument, na němž se bude Projekt opět podílet.</i>
Liberecký kraj	<i>Strategický plán rodinné politiky Libereckého kraje 2019-2023²⁷¹</i>	28. 8. 2018	Dokument schválilo zastupitelstvo Libereckého kraje usnesením č. 300/18/ZK dne 28.8.2018. <i>*Pozn. Projekt se na původní tvorbě dokumentu nepodílel. Dokument byl ovšem následně na základě dokumentu dodané Projektem rozšířen.</i>
Královéhradecký kraj	<i>Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2020–2023²⁷²</i>	9. 12. 2019	Dokument schválilo zastupitelstvo Královéhradeckého kraje usnesením č. ZK/24/1933/2019 ze dne 9. 12. 2019. <i>*Pozn. Předcházejícím dokumentem byla Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2017–2020. Dostupné z: https://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/Koncepce-rodinne-politiky-KHK_2017_2020.pdf</i>
Pardubický kraj	<i>Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje²⁷³</i>	25. 8. 2020	Dokument schválilo zastupitelstvo Pardubického kraje usnesením č. Z/518/20 ze dne 25.08.2020. <i>*Pozn. Dokument vznikl v rámci partnerství Projektu a Pardubického kraje.</i>
Olomoucký kraj	<i>Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje na období 2019–2022²⁷⁴</i>	17. 9. 2018	Dokument schválilo zastupitelstvo Olomouckého kraje usnesením č. UZ/12/48/2018 ze dne 17. 9. 2018. <i>*Pozn. Projekt se na původním</i>

²⁷⁰ Zdroj: ;Koncepce rodinné politiky Ústeckého kraje 2019–2021. Dostupné z: [File.ashx \(kr-ustecky.cz\)](#)

²⁷¹ Zdroj: *Strategický plán rodinné politiky Libereckého kraje 2019-2023*. Dostupné z: [Strategický plán rodinné politiky Libereckého kraje \(kraj-lbc.cz\)](#)

²⁷² Zdroj: *Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2020–2023*. Dostupné z: [KONCEPCE-RODINNE-POLITIKY-KRALOVEHRADECKEHO-KRAJE-2020---2023.pdf \(kr-kralovehradecky.cz\)](#)

²⁷³ Zdroj: *Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje*". Dostupné z: [Brožura Koncepce rodinné politiky tisk.cdr \(krajprorodinu.cz\)](#)

²⁷⁴ Zdroj: *Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje na období 2019–2022*. Dostupné z: [koncepce-rodinne-politiky-ok-na-obdobi-2019-2022.pdf \(dataplan.info\)](#)

Název kraje	Informace o dokumentu		
	Název dokumentu	Datum schválení dokumentu	Doplňující informace
			dokumentu nepodílel. Na základě činnosti krajského poradce byl ovšem doplněn o oblast dobrovolnictví, která tvoří nyní jeho součást. Předcházejícím dokumentem byla <i>Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje 2016-2018</i> . Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/akcni-plan-rodinne-politiky-olomouckeho-kraje-na-rok-2017.pdf
Kraj Vysočina	<i>Koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina, na období 2017-2021</i> ²⁷⁵	13. 9. 2016	Dokument schválilo zastupitelstvo Kraje Vysočina usnesením č. 0379/05/2016/ZK ze dne 13. 9. 2016.
Jihomoravský kraj	<i>Koncepce rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015-2019</i> ²⁷⁶	18. 12. 2014.	Dokument byl schválen zastupitelstvem Jihomoravského kraje usnesením č. 1513/14/Z15 ze dne 18. 12. 2014.
Zlínský kraj	<i>Koncepce rodinné a seniorské politiky pro období 2020-2022</i> ²⁷⁷	16. 12. 2019	Dokument byl schválen zastupitelstvem Zlínského kraje usnesením č. 0745/Z24/19 ze dne 16. 12. 2019. *Pozn. Projekt spolu s projektem Ministerstva práce a sociálních věcí s názvem <i>Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň</i> spolupracoval se Zlínským krajem na tvorbě dokumentu. Tyto projekty vytvořily v rámci regionálních platforem a pracovních skupin Návrh koncepce rodinné a seniorské politiky pro Zlínský kraj v období 2020-2022. Tento Návrh je téměř totožný s aktuálním koncepčním dokumentem.
Moravskoslezský kraj	-	-	-

Zdroj dat: Webové stránky krajských úřadů, informace od krajských poradců Projektu, vlastní zpracování.

²⁷⁵ Zdroj: *Koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina, na období 2017-2021*. Dostupné z: ([Microsoft Word - Koncepce rodinné a seniorské politiky 2..doc](#)) (kr-vysocina.cz)

²⁷⁶ Zdroj: *Koncepce rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015-2019*. Dostupné z: [koncepce rodinne politiky na obdobi 2015 2019.pdf](#) (rodinapolitika.cz)

²⁷⁷ Zdroj: *Koncepce rodinné a seniorské politiky pro období 2020-2022*. Dostupné z: [Koncepce rodinné a seniorské politiky pro období 2020-2022 | Zlínský kraj](#) (kr-zlinsky.cz)

Příloha č. 3 – Základní statistické údaje a informace o krajích ČR

Tabulka 96: Základní statistické údaje a informace o kraji – Hlavní město Praha²⁷⁸

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ²⁷⁹	1 280 508	1 294 513	1 308 632	1 324 277	1 335 084
- Muži ²⁷⁹	621 565	629 550	638 009	647 286	653 654
- Ženy ²⁷⁹	658 943	664 963	670 623	676 991	681 430
Počet živě narozených dětí ²⁸⁰	14 929	15 324	15 460	14 933	14 713
Věk matky při narození dítěte ²⁸¹	32,5	32,4	32,6	32,6	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ²⁸²					
- úplné rodiny čisté ²⁸²	47,6	48,8	46,8	49,3	47,3
- úplné rodiny smíšené ²⁸²	5,3	5,2	5,2	5,3	4,2
- neúplné rodiny čisté ²⁸²	3,6	4,2	3,6	3,2	3,5
...z toho: svobodný rodič ²⁸²	1,2	1,8	1,4	1,3	1,2
...z toho: rozvedený rodič ²⁸²	1,7	1,4	1,7	1,2	1,6
- neúplné rodiny smíšené ²⁸²	3,5	3,7	3,6	3,8	4,4
- nerodinné domácnosti ²⁸²	2,5	1,6	2,1	1,8	1,7
- jednotlivci – muži ²⁸²	15,0	13,9	14,9	14,9	16,1
- jednotlivci – ženy ²⁸²	22,4	22,6	23,9	21,7	22,8
Počet uzavřených sňatků ²⁸³	6 415	6 604	6 549	6 841	5 455
Počet rozvodů ²⁸⁴	2 715	2 860	2 798	2 743	2 633
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ²⁸⁵	3,4	2,3	1,9	1,9	3,5
- Muži ²⁸⁵	3,2	2,2	1,8	1,8	3,4
- Ženy ²⁸⁵	3,5	2,5	2,0	2,0	3,6
Počet zaměstnaných osob celkem (v tis.) ²⁸⁶	663,3	685,9	706,8	713,6	697,6
- Muži ²⁸⁶	363,2	376,5	387,1	391,7	383,4
- Ženy ²⁸⁶	300,1	309,4	319,7	321,9	314,2
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ²⁸⁷	37 387	39 782	42 502	45 928	47 657
- Muži ²⁸⁷	41 991	44 473	47 739	51 097	53 104

²⁷⁸ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

²⁷⁹ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

²⁸⁰ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

²⁸¹ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

²⁸² Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

²⁸³ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

²⁸⁴ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

²⁸⁵ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

²⁸⁶ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

²⁸⁷ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
- Ženy ²⁸⁷	32 085	34 304	36 570	39 971	40 600
Podíl základního vzdělání muži (v %) ²⁸⁸	6,7	6,3	6,7	8,0	6,2
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ²⁸⁸	8,5	8,4	8,7	8,0	7,0
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ²⁸⁸	20,6	20,6	19,6	18,9	17,0
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ²⁸⁸	15,4	15,3	13,8	14,6	13,2
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ²⁸⁸	34,6	32,8	33,1	34,2	36,2
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ²⁸⁸	42,6	40,6	41,0	40,0	42,2
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ²⁸⁸	38,0	40,2	40,4	40,9	40,4
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ²⁸⁸	33,5	35,7	36,4	36,4	37,6
Počet ZŠ, SŠ bez maturity, SŠ a maturitou a VŠ muži (v tis.) ²⁸⁸	518,4	522,6	528,3	532,2	541,4
- ZŠ a bez vzdělání ²⁸⁸	34,8	33,1	35,5	36,0	35,0
- střední bez maturity ²⁸⁸	106,6	107,9	103,7	101,0	91,8
- střední s maturitou ²⁸⁸	179,6	171,7	175,0	182,7	190,6
- VŠ ²⁸⁸	197,0	210,0	213,4	213,7	218,6
Počet ZŠ, SŠ bez maturity, SŠ a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ²⁸⁸	561,6	564,8	568,5	571,8	576,1
- ZŠ a bez vzdělání ²⁸⁸	47,8	47,6	49,6	45,9	40,5
- střední bez maturity ²⁸⁸	86,5	86,2	78,3	83,8	75,9
- střední s maturitou ²⁸⁸	239,4	229,5	233,3	233,9	242,9
- VŠ ²⁸⁸	187,9	201,5	207,1	205,2	216,7
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ²⁸⁹	7 359	7 313	7 593	8 100	8 221
Počet osob s příjmem pod hranici chudoby/osob ohrožených chudobou ²⁸¹	90 311	76 937	75 194	64 137	
Míra chudoby (v %) ²⁸¹	7,4	6,2	6,0	5,1	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ²⁸¹	10,1	9,4	8,5	7,9	
Podle pohlaví (v %) ²⁸¹					
- ženy ²⁸¹	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ²⁸¹	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ²⁸¹					
- mladší než 18 let ²⁸¹	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let + ²⁸¹	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ²⁸¹					
- bez dětí ²⁸¹	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ²⁸¹	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ²⁸¹					
- zaměstnaní ²⁸¹	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ²⁸¹	52,2	48,6	53,2	52,7	

²⁸⁸ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

²⁸⁹ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ²⁸⁹	21,6	20,0	16,4	14,3	14,5
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ²⁸⁹	30,8	26,5	22,2	16,9	17,8
Počet osob v exekuci ²⁹⁰	87 264	90 062	87 050	82 443	85 856
Podíl osob v exekuci (v %) ²⁹⁰	8,1	8,4	8,1	7,6	6,6
Počet MŠ ²⁹¹	410	426	427	427	427
Počet dětí v MŠ ²⁹¹	42 711	43 147	43 288	43 260	43 260
Počet ZŠ ²⁹¹	269	271	279	284	284
Počet žáků v ZŠ ²⁹¹	98 126	102 077	105 887	108 638	108 638
Počet SŠ ²⁹¹	185	183	185	185	185
Počet studentů SŠ ²⁹¹	63 262	64 060	65 022	66 762	66 762
Počet konzervatoří ²⁹¹	8	8	8	8	8
Počet studentů konzervatoří ²⁹¹	1 704	1 681	1 690	1 703	1 700
Počet VOŠ ²⁹¹	37	36	37	37	37
Počet studentů VOŠ ²⁹¹	5 644	5 151	4 945	4 676	4 676
Počet VŠ ²⁹²	30	29	28	28	28
Studenti VS s trvalým bydlištěm v kraji ²⁹²	38 210	36 457	34 583	33 920	33 920
Počet studentů VS – občané ČR s místem výuky v kraji ²⁹²	97 447	94 146	90 758	89 048	89 048
Počet dětských skupin ²⁹³	54	85	155	167	126
Počet mikrojeslí ²⁹⁴	0	8	8	5	5
Počet škol. družin ²⁹⁵	259	261	272	272	272
Počet škol. klubů ²⁹¹	78	80	76	72	72

²⁹⁰ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](https://ekcr.info)

²⁹¹ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](https://msmt.cz)

²⁹² Zdroj: *Srovnání krajů v České republice - 2020* Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](https://czso.cz)

²⁹³ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](https://dsmpsv.cz)

²⁹⁴ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](https://mikrojesle.mpsv.cz)

²⁹⁵ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://czso.cz)

Tabulka 97: Základní statistické údaje a informace o Středočeském kraji.²⁷⁸

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ²⁹⁶	1 338 982	1 352 795	1 369 332	1 385 141	1 397 997
- Muži ²⁹⁶	660 919	668 102	676 696	685 199	691 986
- Ženy ²⁹⁶	678 063	684 693	692 636	699 942	706 011
Počet živě narozených dětí ²⁹⁷	14 748	15 323	14 776	14 836	14 437
Průměrný věk matky při narození dítěte ²⁹⁸	31	31,1	31,2	31,3	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ²⁹⁹					
- úplné rodiny čisté ²⁹⁹	50,7	49,3	54,9	54,6	55,5
- úplné rodiny smíšené ²⁹⁹	15	12,2	12,5	13,0	11,2
- neúplné rodiny čisté ²⁹⁹	3,2	3,8	3,8	3,8	3,8
...z toho: svobodný rodič ²⁹⁹		1,2	1,3	1,2	1,8
...z toho: rozvedený rodič ²⁹⁹		2,1	2,1	2,0	1,7
- neúplné rodiny smíšené ²⁹⁹	4,7	5,6	5,2	5,1	5,2
- nerodinné domácnosti ²⁹⁹	0,5	0,8	0,8	0,7	0,5
- jednotlivci – muži ²⁹⁹	10,5	10,9	9,7	9,4	9,1
- jednotlivci – ženy ²⁹⁹	15,3	17,3	13,2	13,3	14,8
Počet uzavřených sňatků ³⁰⁰	6 154	6 524	6 656	6 872	5 631
Počet rozvodů ³⁰¹	3 524	3 768	3 397	3 381	3 209
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ³⁰²	4,3	3,2	2,6	2,4	3,5
- Muži ³⁰²	4,0	2,9	2,4	2,3	3,3
- Ženy ³⁰²	4,6	3,4	2,9	2,6	3,7
Počet zaměstnaných osob celkem (v tis.) ³⁰³	652,0	666,6	680,0	692,4	685,0
- Muži ³⁰³	367,2	373,1	375,4	381,1	384,5
- Ženy ³⁰³	284,8	293,5	304,6	311,4	300,5
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ³⁰⁴	29 338	31 457	34 390	34 900	38 435
- Muži ³⁰⁴	32 896	35 059	38 244	40 559	41 695
- Ženy ³⁰⁴	24 854	26 776	29 444	32 171	33 121
Podíl základního vzdělání muži (v %) ³⁰⁵	9,3	9,1	9,1	9,3	10,8

²⁷⁸ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

²⁹⁶ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

²⁹⁷ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

²⁹⁸ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

²⁹⁹ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁰⁰ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

³⁰¹ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

³⁰² Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

³⁰³ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁰⁴ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

³⁰⁵ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ³⁰⁵	16,6	16,0	16,7	15,2	14,9
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ³⁰⁵	43,7	40,8	40,2	42,5	41,4
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ³⁰⁵	27,6	28,0	25,6	25,4	25,8
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ³⁰⁵	29,8	32,3	32,5	31,3	30,1
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ³⁰⁵	38,8	39,4	39,3	40,5	39,1
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ³⁰⁵	16,9	17,7	18,0	16,7	17,6
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ³⁰⁵	17,0	16,6	18,4	18,7	20,0
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ³⁰⁵	539,1	542,4	547,3	553,6	541,4
- ZŠ a bez vzdělání ³⁰⁵	52,1	49,9	50,4	51,9	60,3
- střední bez maturity ³⁰⁵	235,8	221,1	220,3	235,4	232,2
- střední s maturitou ³⁰⁵	160,4	175,0	177,7	173,5	168,7
- VŠ ³⁰⁵	90,9	96,1	98,4	92,5	98,7
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ³⁰⁵	562,1	565,5	569,8	575,4	581,0
- ZŠ a bez vzdělání ³⁰⁵	93,9	90,5	95,2	88,1	87,6
- střední bez maturity ³⁰⁵	154,9	158,4	145,9	146,1	150,1
- střední s maturitou ³⁰⁵	218,0	222,9	224,0	232,9	227,3
- VŠ ³⁰⁵	95,3	93,7	104,7	107,7	116,0
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ³⁰⁶	5 306	5 330	5 482	5 576	5 697
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby / osob ohrožených chudobou ²⁹⁸	84 463	93 560	102 311	100 486	
Míra chudoby (v %) ²⁹⁸	6,5	7,2	7,8	7,5	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ²⁹⁸	10,4	10,4	9,9	9,6	
Podle pohlaví (v %) ²⁹⁸					
- ženy ²⁹⁸	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ²⁹⁸	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ²⁹⁸					
- mladší než 18 let ²⁹⁸	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ²⁹⁸	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ²⁹⁸					
- bez dětí ²⁹⁸	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ²⁹⁸	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ²⁹⁸					
- zaměstnaní ²⁹⁸	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ²⁹⁸	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ³⁰⁶	28,9	20	22,6	20,5	19,7
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ³⁰⁶	33,7	26,5	24,0	23,7	20,0

³⁰⁶ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet osob v exekuci ³⁰⁷	95 103	100 327	91 323	86 090	79 815
Podíl osob v exekuci (v %) ³⁰⁷	8,6	7,1	8,3	7,8	5,8
Počet MŠ ³⁰⁸	762	785	789	797	797
Počet dětí v MŠ ³⁰⁸	49 771	50 315	50 797	51 347	51 347
Počet ZŠ ³⁰⁸	549	553	557	559	559
Počet žáků v ZŠ ³⁰⁸	120 393	125 416	129 519	133 141	133 141
Počet SŠ ³⁰⁸	153	153	152	150	150
Počet studentů SŠ ³⁰⁸	39 885	39 468	39 506	39 706	39 706
Počet konzervatoří ³⁰⁸	0	0	0	0	0
Počet studentů konzervatoří ³⁰⁸	0	0	0	0	0
Počet VOŠ ³⁰⁸	19	19	19	18	18
Počet studentů VOŠ ³⁰⁸	1 695	1 481	1 365	1 284	1 284
Počet VŠ ³⁰⁹	2	2	2	2	2
Studenti VS s trvalým bydlištěm v kraji ³⁰⁹	31 468	30 625	29 654	29 680	29 680
Počet studentů VS – občané ČR s místem výuky v kraji ³⁰⁹	2 845	2 657	2 433	2 343	2 343
Počet dětských skupin ³¹⁰	47	102	170	187	154
Počet mikrojeslí ³¹¹	0	9	10	13	13
Počet škol. družin ³¹²	540	546	550	551	551
Počet škol. klubů ³⁰⁸	96	100	101	104	104

³⁰⁷ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](https://data.mmt.cz/)

³⁰⁸ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](https://statistiky.mmt.cz/)

³⁰⁹ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz/)

³¹⁰ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](https://www.dsmpsv.cz/)

³¹¹ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](https://www.mpsv.cz/)

³¹² Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz/)

Tabulka 98: Základní statistické údaje a informace o Jihočeském kraji.³¹³

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ³¹⁴	638 782	640 196	642 133	644 083	643 551
- Muži ³¹⁴	315 113	316 013	317 268	318 468	318 048
- Ženy ³¹⁴	323 669	324 183	324 865	325 615	325 503
Počet živě narozených dětí ³¹⁵	6 747	6 880	6 748	6 665	6 552
Věk matky při narození dítěte ³¹⁶	30,5	30,5	30,3	30,6	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ³¹⁷					
- úplné rodiny čisté ³¹⁷	47,1	44,9	48,4	51,4	49,1
- úplné rodiny smíšené ³¹⁷	12,0	12,9	12,3	14,1	11,5
- neúplné rodiny čisté ³¹⁷	4,5	3,6	3,2	4,0	4,7
...z toho: svobodný rodič ³¹⁷	1,3	1,1	0,6	0,9	1,4
...z toho: rozvedený rodič ³¹⁷	3,0	2,5	2,2	2,3	2,9
- neúplné rodiny smíšené ³¹⁷	6,3	6,7	5,9	4,3	4,1
- nerodinné domácnosti ³¹⁷	1,0	0,4	0,2	0,3	0,3
- jednotlivci – muži ³¹⁷	11,9	12,7	11,9	8,8	11,0
- jednotlivci – ženy ³¹⁷	17,1	18,7	18,1	17,1	19,3
Počet uzavřených sňatků ³¹⁸	3 175	3 145	3 407	3 284	2 792
Počet rozvodů ³¹⁹	1 532	1 498	1 439	1 433	1 345
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ³²⁰	4,3	3,1	2,4	2,3	3,2
- Muži ³²⁰	4,2	3,1	2,4	2,3	3,1
- Ženy ³²⁰	4,3	3,1	2,4	2,3	3,3
Počet zaměstnaných osob celkem ³²¹	310 457	314 849	315 818	313 431	311,0
- Muži ³²¹	174 905	177 792	177 658	176 779	173,0
- Ženy ³²¹	135 552	137 056	138 161	136 651	137,9
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ³²²	26 591	28 093	30 620	32 707	33 999
- Muži ³²²	29 288	30 778	33 231	35 784	37 210
- Ženy ³²²	23 299	24 942	27 608	29 267	29 995
Podíl základního vzdělání muži (v %) ³²³	10,2	9,2	9,8	10,9	10,9

³¹³ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

³¹⁴ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³¹⁵ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

³¹⁶ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

³¹⁷ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³¹⁸ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

³¹⁹ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

³²⁰ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

³²¹ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³²² Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

³²³ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ³²³	17,8	17,6	17,2	16,7	15,9
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ³²³	42,4	42,3	44,8	43,2	42,0
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ³²³	29,6	29,3	28,6	30,9	29,5
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ³²³	33,3	32,9	30,7	31,3	31,2
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ³²³	37,1	37,3	37,2	35,0	37,0
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ³²³	13,8	15,3	14,5	14,6	15,8
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ³²³	15,4	15,7	16,8	17,2	17,7
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ³²³	264,1	264,0	264,5	265,5	266,4
- ZŠ a bez vzdělání ³²³	27,8	25,1	26,5	29,0	29,1
- střední bez maturity ³²³	112,1	111,6	118,5	114,7	111,8
- střední s maturitou ³²³	87,9	86,9	81,2	83,1	83,2
- VŠ ³²³	36,3	40,4	38,3	38,7	42,0
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ³²³	275,5	275,3	275,3	275,6	275,9
- ZŠ a bez vzdělání ³²³	49,4	48,6	47,8	46,6	43,7
- střední bez maturity ³²³	81,6	80,8	78,7	85,1	81,3
- střední s maturitou ³²³	102,2	102,6	102,4	96,4	101,9
- VŠ ³²³	42,3	43,3	46,3	47,5	48,7
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ³²⁴	5 041	4 895	4 915	5 103	5 111
Počet osob s příjmem pod hranici chudoby/osob ohrožených chudobou ³¹⁶	50 712	50 576	43 838	51 377	
Míra chudoby (v %) ³¹⁶	8,1	8,0	7,0	8,1	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ³¹⁶	9,9	9,6	8,5	9,8	
Podle pohlaví (v %) ³¹⁶					
- ženy ³¹⁶	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ³¹⁶	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ³¹⁶					
- mladší než 18 let ³¹⁶	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ³¹⁶	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ³¹⁶					
- bez dětí ³¹⁶	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ³¹⁶	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ³¹⁶					
- zaměstnaní ³¹⁶	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ³¹⁶	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ³²⁴	29,9	24,3	22,8	24,1	24,2
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ³²⁴	31,0	24,0	20,2	17,8	17,1
Počet osob v exekuci ³²⁵	47 018	48 655	46 046	42 395	40 895

³²⁴ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³²⁵ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl osob v exekuci (v %) ³²⁵	8,7	9,0	8,5	7,9	6,4
Počet MŠ ³²⁶	314	319	321	324	324
Počet dětí v MŠ ³²⁶	23 065	23 045	23 060	23 017	23 017
Počet ZŠ ³²⁶	257	260	260	264	264
Počet žáků v ZŠ ³²⁶	55 426	56 337	57 070	57 646	57 646
Počet SŠ ³²⁶	90	89	89	89	89
Počet studentů SŠ ³²⁶	27 076	26 583	26 633	26 940	26 940
Počet konzervatoří ³²⁶	1	1	1	1	1
Počet studentů konzervatoří ³²⁶	148	146	165	148	148
Počet VOŠ ³²⁶	17	17	15	15	15
Počet studentů VOŠ ³²⁶	1 305	1 092	930	841	841
Počet VŠ ³²⁷	4	4	4	4	4
Studenti VS s trvalým bydlištěm v kraji ³²⁷	18 264	17 124	16 464	16 467	16 467
Počet studentů VS – občané ČR s místem výuky v kraji ³²⁷	14 884	13 743	12 882	12 843	12 843
Počet dětských skupin ³²⁸	12	21	39	51	37
Počet mikrojeslí ³²⁹	0	0	1	1	1
Počet škol. družin ³³⁰	247	250	251	252	252
Počet škol. klubů ³²⁶	38	38	30	38	38

³²⁶ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

³²⁷ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³²⁸ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

³²⁹ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

³³⁰ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 99: Základní statistické údaje a informace o Plzeňském kraji.³³¹

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ³³²	578 629	580 816	584 672	589 899	591 041
- Muži ³³²	286 667	287 844	290 226	293 394	293 818
- Ženy ³³²	291 962	292 972	294 446	296 505	297 223
Počet živě narozených dětí ³³³	5 940	6 066	6 082	6 027	5 876
Průměrný věk matky při narození dítěte ³³⁴	30,3	30,5	30,6	30,6	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ³³⁵					
- úplné rodiny čisté ³³⁵	51,6	47,8	46,4	45,5	48,0
- úplné rodiny smíšené ³³⁵	12,3	13,5	14,1	11,2	11,2
- neúplné rodiny čisté ³³⁵	4,1	5,0	5,3	7,7	6,5
...z toho: svobodný rodič ³³⁵	1,1	1,1	1,1	1,7	2,1
...z toho: rozvedený rodič ³³⁵	2,9	3,7	3,5	4,8	3,4
- neúplné rodiny smíšené ³³⁵	3,7	5,6	5,1	6,1	4,7
- nerodinné domácnosti ³³⁵	0,8	0,8	0,8	0,4	0,2
- jednotlivci – muži ³³⁵	12,0	11,6	12,4	14,1	14,0
- jednotlivci – ženy ³³⁵	15,5	15,7	15,9	15,0	15,5
Počet uzavřených sňatků ³³⁶	2 857	2 857	3 034	3 006	2 479
Počet rozvodů ³³⁷	1 380	1 356	1 386	1 279	1 207
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ³³⁸	3,6	2,6	2,1	2,3	3,4
- Muži ³³⁸	3,4	2,5	2,1	2,2	3,3
- Ženy ³³⁸	3,8	2,6	2,2	2,4	3,5
Počet zaměstnaných osob celkem ³³⁹	287 200	291 500	293 000	168 206	290,0
- Muži ³³⁹	162 400	161 900	164 100	128 568	164,1
- Ženy ³³⁹	124 800	129 700	128 900	168 206	125,8
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ³⁴⁰	28 276	30 700	33 020	35 208	36 041
- Muži ³⁴⁰	31 254	33 683	36 147	37 978	38 839
- Ženy ³⁴⁰	24 638	26 927	29 130	31 710	31 494
Podíl základního vzdělání muži (v %) ³⁴¹	9,9	9,3	9,0	9,5	10,9
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ³⁴¹	17,1	17,3	16,4	15,9	18,0

³³¹ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

³³² Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³³³ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

³³⁴ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

³³⁵ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³³⁶ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

³³⁷ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

³³⁸ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

³³⁹ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁴⁰ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

³⁴¹ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ³⁴¹	43,0	45,0	44,8	43,3	42,6
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ³⁴¹	29,9	29,6	28,2	30,6	26,2
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ³⁴¹	31,7	30,0	30,0	31,7	32,1
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ³⁴¹	36,4	35,3	37,5	35,8	39,8
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ³⁴¹	15,2	15,6	16,2	15,4	14,2
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ³⁴¹	16,3	17,8	17,8	17,3	16,1
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ³⁴¹	241,5	241,8	242,5	244,3	247,1
- ZŠ a bez vzdělání ³⁴¹	24,4	22,9	21,9	23,5	27,0
- střední bez maturity ³⁴¹	104,0	108,7	108,7	105,7	105,4
- střední s maturitou ³⁴¹	76,5	72,5	72,7	77,5	79,4
- VŠ ³⁴¹	36,7	37,6	39,3	37,7	35,0
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ³⁴¹	248,6	248,9	249,4	250,4	251,9
- ZŠ a bez vzdělání ³⁴¹	42,9	43,2	41,2	40,9	45,3
- střední bez maturity ³⁴¹	74,4	73,6	70,3	76,7	65,9
- střední s maturitou ³⁴¹	90,6	87,9	93,4	89,6	100,2
- VŠ ³⁴¹	40,6	44,2	44,5	43,2	40,5
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ³⁴²	5 235	5 279	5 192	5 277	5 641
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby/osob ohrožených chudobou ³³⁴	42 399	41 182	48 387	44 711	
Míra chudoby (v %) ³³⁴	7,5	7,3	8,5	7,8	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ³³⁴	10,0	9,7	10,4	9,4	
Podle pohlaví (v %) ³³⁴					
- ženy ³³⁴	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ³³⁴	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ³³⁴					
- mladší než 18 let ³³⁴	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ³³⁴	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ³³⁴					
- bez dětí ³³⁴	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ³³⁴	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ³³⁴					
- zaměstnaní ³³⁴	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ³³⁴	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ³⁴²	30,2	25,3	18,6	19,9	14,7
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ³⁴²	31,2	25,6	22,1	23,4	19,4
Počet osob v exekuci ³⁴³	45 680	47 175	46 813	44 946	43 803
Podíl osob v exekuci (v %) ³⁴¹	9,3	9,6	9,6	9,2	7,5

³⁴² Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁴³ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet MŠ ³⁴⁴	272	274	276	279	279
Počet dětí v MŠ ³⁴⁴	18 853	18 704	18 863	18 845	18 845
Počet ZŠ ³⁴⁴	221	222	222	223	223
Počet žáků v ZŠ ³⁴⁴	49 438	50 550	51 237	51 990	51 990
Počet SŠ ³⁴⁴	55	55	55	55	55
Počet studentů SŠ ³⁴⁴	21 930	22 059	21 990	22 303	22 303
Počet konzervatoří ³⁴⁴	1	1	1	1	1
Počet studentů konzervatoří ³⁴⁴	216	217	215	219	219
Počet VOŠ ³⁴⁴	5	5	5	5	5
Počet studentů VOŠ ³⁴⁴	1 366	1 270	1 252	1 296	1 296
Počet VŠ ³⁴⁵	1	1	1	1	1
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ³⁴⁵	12 547	12 129	11 528	11 440	11 440
Počet studentů VŠ – občané ČR s místem výuky v kraji ³⁴⁵	12 190	11 984	11 555	11 816	11 816
Počet dětských skupin ³⁴⁶	10	22	33	36	29
Počet mikrojeslí ³⁴⁷	0	2	2	1	1
Počet škol. družin ³⁴⁸	460	481	457	216	216
Počet škol. klubů ³⁴⁴	117	102	92	20	20

³⁴⁴ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

³⁴⁵ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁴⁶ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

³⁴⁷ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

³⁴⁸ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 100: Základní statistické údaje a informace o Karlovarském kraji.³⁴⁹

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ³⁵⁰	296 749	295 686	294 896	294 664	293 311
- Muži ³⁵⁰	150 262	149 674	149 222	145 594	145 013
- Ženy ³⁵⁰	150 262	149 674	149 222	149 070	148 298
Počet živě narozených dětí ³⁵¹	2 815	2 753	2 755	2 827	2 682
Věk matky při narození dítěte ³⁵²	29,3	29,7	29,7	29,7	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ³⁵³					
- úplné rodiny čisté ³⁵³	48,0	49,9	50,5	47,2	51,3
- úplné rodiny smíšené ³⁵³	15,5	11,5	7,7	4,1	5,6
- neúplné rodiny čisté ³⁵³	3,7	6,4	6,5	4,6	4,8
...z toho: svobodný rodič ³⁵³	1,8	2,8	4,5	3,0	2,3
...z toho: rozvedený rodič ³⁵³	1,3	2,3	1,4	0,9	2,4
- neúplné rodiny smíšené ³⁵³	1,4	1,6	6,4	5,9	6,5
- nerodinné domácnosti ³⁵³	0,0	0,0	0,9		
- jednotlivci – muži ³⁵³	12,8	11,1	10,9	18,8	15,7
- jednotlivci – ženy ³⁵³	18,6	19,5	17,1	19,4	16,2
Počet uzavřených sňatků ³⁵⁴	1 504	1 551	1 631	1 593	1 232
Počet rozvodů ³⁵⁵	739	734	678	694	672
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ³⁵⁶	5,5	3,5	2,9	2,7	5,4
- Muži ³⁵⁶	5,5	3,5	2,9	2,6	5,3
- Ženy ³⁵⁶	5,5	3,4	3,0	2,9	5,6
Počet zaměstnaných osob celkem ³⁵⁷	146,4	149,6	151,8	149,6	139,5
- Muži ³⁵⁷	82,9	82,7	82,6	82,0	78,3
- Ženy ³⁵⁷	63,6	67,0	69,2	67,5	61,2
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ³⁵⁸	25 006	26 999	29 236	31 651	32 031
- Muži ³⁵⁸	27 212	29 452	31 911	33 709	33 739
- Ženy ³⁵⁸	22 812	24 552	26 611	29 569	29 646
Podíl základního vzdělání muži (v %) ³⁵⁹	14,9	15,8	16,7	15,7	15,8
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ³⁵⁹	25,2	24,1	21,1	21,1	23,0

³⁴⁹ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

³⁵⁰ Zdroj [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁵¹ Zdroj: *Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020* Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

³⁵² Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

³⁵³ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁵⁴ Zdroj: *Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020*. Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

³⁵⁵ Zdroj: *Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020*. Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

³⁵⁶ Zdroj: *Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005*. Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

³⁵⁷ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁵⁸ Zdroj: *Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce*. Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

³⁵⁹ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ³⁵⁹	45,0	45,8	43,8	44,1	42,6
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ³⁵⁹	28,4	29,7	29,8	27,9	31,0
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ³⁵⁹	28,3	27,5	27,9	29,5	33,2
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ³⁵⁹	35,3	34,1	35,7	36,3	35,5
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ³⁵⁹	11,8	10,9	11,5	10,5	8,1
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ³⁵⁹	11,1	12,1	13,3	14,4	9,9
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ³⁵⁹	124,2	123,6	123,2	122,9	122,5
- ZŠ a bez vzdělání ³⁵⁹	18,5	19,5	20,6	19,5	19,4
- střední bez maturity ³⁵⁹	55,9	56,6	54,0	54,3	52,2
- střední s maturitou ³⁵⁹	35,2	34,0	34,4	36,2	40,7
- VŠ ³⁵⁹	14,6	13,4	14,2	12,9	9,9
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ³⁵⁹	129,2	128,7	128,1	127,5	127,1
- ZŠ a bez vzdělání ³⁵⁹	32,6	31,0	27,3	27,1	29,2
- střední bez maturity ³⁵⁹	36,6	38,2	38,1	35,6	39,4
- střední s maturitou ³⁵⁹	45,6	43,8	45,7	46,4	45,1
- VŠ ³⁵⁹	14,3	15,6	17,0	18,4	12,6
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ³⁶⁰	5 338	5 437	5 451	5 586	6 142
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby/osob ohrožených chudobou ³⁵²	19 124	19 993	35 061	48 482	
Míra chudoby (v %) ³⁵²	6,6	6,9	12,2	16,9	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ³⁵²	11,5	8,1	14,0	19,9	
Podle pohlaví (v %) ³⁵²					
- ženy ³⁵²	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ³⁵²	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ³⁵²					
- mladší než 18 let ³⁵²	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ³⁵²	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ³⁵²					
- bez dětí ³⁵²	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ³⁵²	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ³⁵²					
- zaměstnaní ³⁵²	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ³⁵²	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ³⁶⁰	28,3	26,0	17,8	20,9	13,0
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ⁶⁰	32,4	29,4	26,7	33,1	25,0
Počet osob v exekuci ³⁶¹	40 068	44 215	42 699	41 303	33 557
Podíl osob v exekuci (v %) ³⁶¹	15,8	17,5	16,9	16,3	11,4

³⁶⁰ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁶¹ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet MŠ ³⁶²	123	124	124	124	124
Počet dětí v MŠ ³⁶²	8 856	8 927	8 954	8 766	8 766
Počet ZŠ ³⁶²	106	106	107	106	106
Počet žáků v ZŠ ³⁶²	24 845	25 002	25 185	25 167	25 167
Počet SŠ ³⁶²	38	37	32	32	32
Počet studentů SŠ ³⁶²	10 994	10 743	10 451	10 492	10 492
Počet konzervatoří ³⁶²	0	0	0	0	0
Počet studentů konzervatoří ³⁶²	0	0	0	0	0
Počet VOŠ ³⁶²	4	4	4	4	4
Počet studentů VOŠ ³⁶²	339	269	228	264	264
Počet VŠ ³⁶³	0	0	0	0	0
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ³⁶³	5 544	5 313	5 111	5 039	5 039
Počet studentů VŠ – občané ČR s místem výuky v kraji ³⁶³	628	660	584	553	553
Počet dětských skupin ³⁶⁴	2	3	5	5	8
Počet mikrojeslí ³⁶⁵	0	0	1	1	1
Počet škol. družin ³⁶⁶	107	108	108	106	106
Počet škol. klubů ³⁶²	8	8	8	5	5

³⁶² Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

³⁶³ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁶⁴ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

³⁶⁵ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

³⁶⁶ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 101: Základní statistické údaje a informace o Ústeckém kraji.³⁶⁷

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ³⁶⁸	821 377	821 080	820 789	820 965	817 004
- Muži ³⁶⁸	407 372	407 324	407 395	407 763	405 277
- Ženy ³⁶⁸	414 005	413 756	413 394	413 202	411 727
Počet živě narozených dětí ³⁶⁹	8 263	8 442	8 099	8 094	7 947
Průměrný věk matky při narození dítěte ³⁷⁰	29,3	29,4	29,4	29,4	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ³⁷¹					
- úplné rodiny čisté ³⁷¹	53,6	53,2	54,2	48,6	51,9
- úplné rodiny smíšené ³⁷¹	9,9	10,7	8,7	6,7	8,7
- neúplné rodiny čisté ³⁷¹	6,3	5,4	6,2	7,3	7,2
...z toho: svobodný rodič ³⁷¹	2	1,6	2,3	3,5	2,9
...z toho: rozvedený rodič ³⁷¹	4,3	3	3,1	3,0	3,5
- neúplné rodiny smíšené ³⁷¹	5,3	4,3	3,9	2,7	5,0
- nerodinné domácnosti ³⁷¹	1	0,8	0,4	0,7	0,6
- jednotlivci – muži ³⁷¹	10	9,7	9,2	13,7	11,8
- jednotlivci – ženy ³⁷¹	13,8	15,9	17,4	20,4	14,7
Počet uzavřených sňatků ³⁷²	3 723	3 901	4 299	4 207	3 508
Počet rozvodů ³⁷³	2 245	2 252	2 106	2 022	1 745
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ³⁷⁴	7,8	5,4	4,5	3,9	5,5
- Muži ³⁷⁴	7,3	5,0	4,0	3,4	5,0
- Ženy ³⁷⁴	8,3	5,8	5,1	4,4	6,0
Počet zaměstnaných osob celkem ³⁷⁵	382 628	385 153	385 170	385 044	383,5
- Muži ³⁷⁵	214 181	217 652	218 962	218 871	221,8
- Ženy ³⁷⁵	168 447	167 501	166 208	166 172	161,7
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ³⁷⁶	26 538	28 369	30 802	33 188	34 874
- Muži ³⁷⁶	28 999	30 989	33 492	36 194	37 863
- Ženy ³⁷⁶	25 573	25 388	27 650	29 879	30 662
Podíl základního vzdělání muži (v %) ³⁷⁷	16,2	16,2	16,1	17,2	15,1
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ³⁷⁷	22,3	21,3	24,2	23,8	23,4

³⁶⁷ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

³⁶⁸ Zdroj [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁶⁹ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

³⁷⁰ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

³⁷¹ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁷² Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

³⁷³ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

³⁷⁴ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

³⁷⁵ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁷⁶ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

³⁷⁷ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ³⁷⁷	44,5	43,6	42,9	42,1	44,3
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ³⁷⁷	30,2	29,9	28,4	29,0	30,0
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ³⁷⁷	28	28,4	30,6	29,4	29,7
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ³⁷⁷	35,3	35,8	35,2	34,3	34,0
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ³⁷⁷	11,2	11,6	10,2	11,0	10,5
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ³⁷⁷	12,2	12,9	12,2	12,8	12,4
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ³⁷⁷	341,4	340,4	340,2	340,4	340,6
- ZŠ a bez vzdělání ³⁷⁷	55,9	55,6	55,5	59,6	52,7
- střední bez maturity ³⁷⁷	151,8	148,5	145,9	143,2	150,9
- střední s maturitou ³⁷⁷	95,6	96,7	104,0	100,1	101,3
- VŠ ³⁷⁷	38,1	39,6	34,8	37,5	35,7
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ³⁷⁷	351,3	350,0	349,5	349,2	348,9
- ZŠ a bez vzdělání ³⁷⁷	78,5	74,7	84,6	83,3	81,7
- střední bez maturity ³⁷⁷	106,1	104,8	99,2	101,2	104,6
- střední s maturitou ³⁷⁷	124,0	125,2	122,9	119,9	118,5
- VŠ ³⁷⁷	42,7	45,3	42,7	44,8	43,4
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ³⁷⁸	5 897	5 992	6 163	6 116	6 387
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby/osob ohrožených chudobou ³⁷⁰	144 646	128 631	111 728	134 589	
Míra chudoby (v %) ³⁷⁰	18,1	16,1	14,0	16,9	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ³⁷⁰	22,5	19,8	20,5	22,1	
Podle pohlaví (v %) ³⁷⁰					
- ženy ³⁷⁰	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ³⁷⁰	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ³⁷⁰					
- mladší než 18 let ³⁷⁰	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let + ³⁷⁰	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ³⁷⁰					
- bez dětí ³⁷⁰	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ³⁷⁰	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ³⁷⁰					
- zaměstnaní ³⁷⁰	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ³⁷⁰	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ³⁷⁸	41,6	40,1	35,1	33,0	31,5
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ³⁷⁸	47,3	46,4	41,9	37,0	35,9
Počet osob v exekuci ³⁷⁹	115 090	125 241	121 592	115 770	107 661
Podíl osob v exekuci (v %) ³⁷⁵	16,6	18,1	17,6	16,7	13,1

³⁷⁸ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁷⁹ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet MŠ ³⁸⁰	357	357	359	360	360
Počet dětí v MŠ ³⁸⁰	25 348	25 424	25 122	25 071	25 071
Počet ZŠ ³⁸⁰	279	278	281	281	281
Počet žáků v ZŠ ³⁸⁰	74 974	76 079	76 391	76 107	76 107
Počet SŠ ³⁸⁰	95	95	95	94	94
Počet studentů SŠ ³⁸⁰	32 991	32 388	31 151	32 121	32 121
Počet konzervatoří ³⁸⁰	1	1	1	1	1
Počet studentů konzervatoří ³⁸⁰	232	233	217	218	218
Počet VOŠ ³⁸⁰	8	8	8	8	8
Počet studentů VOŠ ³⁸⁰	1 701	1 519	1 384	1 437	1 437
Počet VŠ ³⁸⁰	2	2	2	2	2
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ³⁷⁷	16 341	15 529	15 102	14 916	14 916
Počet studentů VŠ – občané ČR s místem výuky v kraji ³⁷⁷	9 427	8 895	8 541	8 328	8 328
Počet dětských skupin ³⁸¹	11	25	47	54	45
Počet mikrojeslí ³⁸²	1	6	6	8	8
Počet škol. družin ³⁸³	266	265	268	268	268
Počet škol. klubů ³⁸⁰	49	48	51	49	49

³⁸⁰ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](https://www.msmt.cz)

³⁸¹ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmps.cz\)](https://www.dsmps.cz)

³⁸² Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](https://www.mpsv.cz)

³⁸³ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz)

Tabulka 102: Základní statistické údaje a informace o Libereckém kraji.³⁸⁴

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ³⁸⁵	440 636	441 300	442 356	443 690	442 476
- Muži ³⁸⁵	216 556	217 041	217 791	218 661	217 847
- Ženy ³⁸⁵	224 080	224 259	224 565	225 029	224 629
Počet živě narozených dětí ³⁸⁶	4 960	4 753	4 753	4 659	4 557
Věk matky při narození dítěte ³⁸⁷	30,2	30,3	30,5	30,5	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ³⁸⁸					
- úplné rodiny čisté ³⁸⁸	53,7	50,3	51,3	49,3	52,5
- úplné rodiny smíšené ³⁸⁸	11,8	13,8	13,6	12,6	11,3
- neúplné rodiny čisté ³⁸⁸	3,1	3,8	3,9	4,0	2,7
...z toho: svobodný rodič ³⁸⁸	1,4	1,3	1,4	1,0	0,8
...z toho: rozvedený rodič ³⁸⁸	1,7	2,0	1,8	2,1	1,7
- neúplné rodiny smíšené ³⁸⁸	4,7	3,9	4,9	5,6	5,0
- nerodinné domácnosti ³⁸⁸	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
- jednotlivci – muži ³⁸⁸	11,0	11,9	12,2	12,4	12,8
- jednotlivci – ženy ³⁸⁸	15,5	16,0	13,9	15,9	15,5
Počet uzavřených sňatků ³⁸⁹	2 126	2 289	2 265	2 288	1 906
Počet rozvodů ³⁹⁰	1 102	1 158	1 000	1 180	991
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ³⁹¹	4,4	3,7	1,9	2,9	4,1
- Muži ³⁹¹	3,7	2,6	1,5	2,8	3,8
- Ženy ³⁹¹	5,3	5,2	2,3	3,1	4,3
Počet zaměstnaných osob celkem ³⁹²	208 900	207 400	210 300	209 762	212,7
- Muži ³⁹²	117 500	118 900	119 200	118 931	119,3
- Ženy ³⁹²	91 400	88 500	91 100	90 830	93,4
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ³⁹³	27 326	29 121	31 615	34 226	35 329
- Muži ³⁹³	30 051	31 984	34 774	37 133	38 343
- Ženy ³⁹³	24 128	25 701	27 834	30 590	30 766
Podíl základního vzdělání muži (v %) ³⁹⁴	12,3	12,5	13,3	12,7	11,0
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ³⁹⁴	18,1	18,9	19,0	18,1	17,2

³⁸⁴ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

³⁸⁵ Zdroj [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁸⁶ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

³⁸⁷ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

³⁸⁸ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁸⁹ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

³⁹⁰ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

³⁹¹ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

³⁹² Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁹³ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

³⁹⁴ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ³⁹⁴	44,0	43,4	42,9	44,2	44,0
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ³⁹⁴	32,8	31,0	29,6	30,5	32,0
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ³⁹⁴	27,3	29,6	29,3	28,6	29,9
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ³⁹⁴	35,2	34,9	35,8	37,2	34,9
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ³⁹⁴	16,2	14,3	14,2	14,3	14,5
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ³⁹⁴	13,8	15,1	15,3	14,1	15,9
Počet ZS, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ³⁹⁴	180,4	180,5	180,7	181,2	181,8
- ZŠ a bez vzdělání ³⁹⁴	22,4	22,8	24,4	23,3	21,1
- střední bez maturity ³⁹⁴	79,4	78,4	77,5	80,1	80,0
- střední s maturitou ³⁹⁴	49,2	53,4	52,9	51,9	54,5
- VŠ ³⁹⁴	29,3	25,8	25,6	25,9	26,3
Počet ZS, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ³⁹⁴	189,8	189,7	189,6	189,7	189,7
- ZŠ a bez vzdělání ³⁹⁴	34,4	36,1	36,6	34,5	32,6
- střední bez maturity ³⁹⁴	62,2	58,7	56,2	57,9	60,8
- střední s maturitou ³⁹⁴	66,9	66,3	67,9	70,5	66,1
- VŠ ³⁹⁴	26,1	28,6	28,9	26,7	30,1
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ³⁹⁵	5 758	5 845	5 836	5 798	5 900
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby/osob ohrožených chudobou ³⁸⁷	37 322	33 904	45 380	45 553	
Míra chudoby (v %) ³⁸⁷	8,6	7,8	10,5	10,5	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ³⁸⁷	14,0	10,5	12,8	12,0	
Podle pohlaví (v %) ³⁸⁷					
- ženy ³⁸⁷	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ³⁸⁷	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ³⁸⁷					
- mladší než 18 let ³⁸⁷	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let + ³⁸⁷	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ³⁸⁷					
- bez dětí ³⁸⁷	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ³⁸⁷	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ³⁸⁷					
- zaměstnaní ³⁸⁷	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ³⁸⁷	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ³⁹⁵	30,7	26,7	24,3	22,1	23,6
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ³⁹⁵	33,2	35,5	29,3	26,6	28,0
Počet osob v exekuci ³⁹⁶	43 092	44 895	40 920	39 197	37 977
Podíl osob v exekuci (v %) ³⁹²	11,64	12,13	11,5	10,6	8,6

³⁹⁵ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁹⁶ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet MŠ ³⁹⁷	238	236	235	235	235
Počet dětí v MŠ ³⁹⁷	15 178	14 992	15 078	15 228	15 228
Počet ZŠ ³⁹⁷	203	202	201	201	201
Počet žáků v ZŠ ³⁹⁷	39 911	40 722	41 124	41 663	41 663
Počet SŠ ³⁹⁷	49	49	48	48	48
Počet studentů SŠ ³⁹⁷	15 699	15 462	15 583	15 758	15 758
Počet konzervatoří ³⁹⁷	0	0	0	0	0
Počet studentů konzervatoří ³⁹⁷	0	0	0	0	0
Počet VOŠ ³⁹⁷	6	6	6	5	5
Počet studentů VOŠ ³⁹⁷	241	256	230	199	199
Počet VŠ ³⁹⁸	1	1	1	1	1
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ³⁹⁸	9 478	9 145	8 824	8 836	8 836
Počet studentů VŠ – občané ČR s místem výuky v kraji ³⁹⁸	5 911	5 544	5 376	5 526	5 526
Počet dětských skupin ³⁹⁹	9	15	31	35	32
Počet mikrojeslí ⁴⁰⁰	0	0	0	0	0
Počet škol. družin ⁴⁰¹	197	196	195	194	194
Počet škol. klubů ³⁹⁷	19	19	18	17	17

³⁹⁷ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

³⁹⁸ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

³⁹⁹ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

⁴⁰⁰ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

⁴⁰¹ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 103: Základní statistické údaje a informace o Královéhradeckém kraji.⁴⁰²

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ⁴⁰³	550 804	551 089	551 021	551 647	550 803
- Muži ⁴⁰³	270 981	271 430	271 591	272 184	271 680
- Ženy ⁴⁰³	279 823	279 659	279 430	279 463	279 123
Počet živě narozených dětí ⁴⁰⁴	5 616	5 702	5 677	5 504	5 526
Věk matky při narození dítěte ⁴⁰⁵	28,5	28,6	28,6	29,0	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ⁴⁰⁶					
- úplné rodiny čisté ⁴⁰⁶	47,4	49,1	47,7	48,1	48,2
- úplné rodiny smíšené ⁴⁰⁶	13,2	12,1	13,2	12,9	11,6
- neúplné rodiny čisté ⁴⁰⁶	3,2	2,3	3,6	2,8	3,0
...z toho: svobodný rodič ⁴⁰⁶	0,7	0,3	1,6	0,6	1,3
...z toho: rozvedený rodič ⁴⁰⁶	2,3	2	1,8	2,1	1,7
- neúplné rodiny smíšené ⁴⁰⁶	6,4	6,3	5	5,1	4,6
- nerodinné domácnosti ⁴⁰⁶	0,4	0,6	1,3	1,6	1,1
- jednotlivci – muži ⁴⁰⁶	11,3	10,7	11,6	11,3	12,5
- jednotlivci – ženy ⁴⁰⁶	18,1	19	17,6	18,3	18,9
Počet uzavřených sňatků ⁴⁰⁷	2 565	2 669	2 791	2 797	2 228
Počet rozvodů ⁴⁰⁸	1 300	1 343	1 273	1 286	1 124
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ⁴⁰⁹	4,1	2,2	2,4	2,4	3,1
- Muži ⁴⁰⁹	3,4	1,6	2	2,4	3,1
- Ženy ⁴⁰⁹	4,9	2,9	2,9	2,3	3,1
Počet zaměstnaných osob celkem ⁴¹⁰	56,5	58,4	58	272 756	266,4
- Muži ⁴¹⁰	64,1	66,4	65,9	150 849	150,4
- Ženy ⁴¹⁰	49,2	50,7	50,4	121 907	116,0
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ⁴¹¹	26 578	28 580	31 373	34 343	35 448
- Muži ⁴¹¹	28 818	31 063	34 284	37 304	38 442
- Ženy ⁴¹¹	23 669	25 185	27 461	30 489	30 506
Podíl základního vzdělání muži (v %) ⁴¹²	10,6	10,5	9,8	9,1	9,1
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ⁴¹²	17,0	16,4	15,1	14,9	14,4

⁴⁰² Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

⁴⁰³ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁰⁴ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

⁴⁰⁵ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

⁴⁰⁶ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁰⁷ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

⁴⁰⁸ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

⁴⁰⁹ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

⁴¹⁰ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴¹¹ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

⁴¹² Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ⁴¹²	43,5	41,6	39,1	40,1	41,2
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ⁴¹²	29,4	26,6	27,4	28,5	29,0
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ⁴¹²	30,3	31,1	31,4	32,3	33,3
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ⁴¹²	38,2	40,9	40,7	39,5	38,7
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ⁴¹²	15,6	16,6	19,1	18,3	16,3
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ⁴¹²	15,2	16,0	16,7	16,8	17,9
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ⁴¹²	228,1	227,3	226,5	227,8	228,1
- ZŠ a bez vzdělání ⁴¹²	24,4	24,0	22,4	21,1	20,8
- střední bez maturity ⁴¹²	99,1	94,7	89,1	91,4	93,9
- střední s maturitou ⁴¹²	69,1	70,8	71,5	73,7	76,0
- VŠ ⁴¹²	35,5	37,8	43,5	41,6	37,2
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS s maturitou a VŠ ženy (v tis.) ⁴¹²	239,5	238,4	238	237,7	237,3
- ZŠ a bez vzdělání ⁴¹²	41,2	39,2	36,0	36,0	34,2
- střední bez maturity ⁴¹²	70,3	63,4	65,3	67,8	68,8
- střední s maturitou ⁴¹²	91,5	97,6	96,9	94,0	91,8
- VŠ ⁴¹²	36,5	38,2	39,8	39,9	42,6
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ⁴¹³	4 991	5 045	5 042	4 953	5 273
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby/osob ohrožených chudobou ⁴⁰⁵	35 659	32 553	46 620	54 562	
Míra chudoby (v %) ⁴⁰⁵	6,6	6,0	8,6	10,1	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ⁴⁰⁵	9,5	7,2	9,6	12,0	
Podle pohlaví (v %) ⁴⁰⁵					
- ženy ⁴⁰⁵	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ⁴⁰⁵	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ⁴⁰⁵					
- mladší než 18 let ⁴⁰⁵	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let + ⁴⁰⁵	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ⁴⁰⁵					
- bez dětí ⁴⁰⁵	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ⁴⁰⁵	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ⁴⁰⁵					
- zaměstnaní ⁴⁰⁵	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ⁴⁰⁵	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ⁴¹³	24,1	19,3	19,1	18,8	20,1
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ⁴¹³	28,7	28,8	27,2	19,3	18,2
Počet osob v exekuci ⁴¹⁴	37 351	38 166	35 526	34 577	31 896
Podíl osob v exekuci (v %) ⁴⁰⁹	8,0	8,2	7,6	7,4	5,8

⁴¹³ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴¹⁴ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet MŠ ⁴¹⁵	311	314	314	314	314
Počet dětí v MŠ ⁴¹⁵	19 340	19 222	19 009	19 137	19 137
Počet ZŠ ⁴¹⁵	269	269	271	272	272
Počet žáků v ZŠ ⁴¹⁵	48 324	48 917	49 569	49 725	49 725
Počet SŠ ⁴¹⁵	83	84	74	74	74
Počet studentů SŠ ⁴¹⁵	23 652	23 184	22 522	22 455	22 455
Počet konzervatoří ⁴¹⁵	0	0	0	0	0
Počet studentů konzervatoří ⁴¹⁵	0	0	0	0	0
Počet VOŠ ⁴¹⁵	10	9	9	9	9
Počet studentů VOŠ ⁴¹⁵	643	584	489	521	521
Počet VŠ ⁴¹⁶	1	1	1	1	1
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ⁴¹⁶	14 035	13 474	13 058	13 038	13 038
Počet studentů VŠ – občané ČR s místem výuky v kraji ⁴¹⁶	9 532	9 065	8 786	8 786	8 786
Počet dětských skupin ⁴¹⁷	6	24	44	49	52
Počet mikrojeslí ⁴¹⁸	2	3	3	6	6
Počet škol. družin ⁴¹⁹	263	264	265	265	265
Počet škol. klubů ⁴¹⁵	24	26	30	33	33

⁴¹⁵ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

⁴¹⁶ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴¹⁷ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

⁴¹⁸ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

⁴¹⁹ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 104: Základní statistické údaje a informace o Pardubickém kraji.⁴²⁰

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ⁴²¹	517 087	518 337	520 316	522 662	522 856
- Muži ⁴²¹	255 691	256 604	257 948	259 694	259 789
- Ženy ⁴²¹	261 396	261 733	262 368	262 968	263 067
Počet živě narozených dětí ⁴²²	5 533	5 372	5 526	5 672	5 454
Průměrný věk matky při narození dítěte ⁴²³	30,5	30,4	30,6	30,5	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ⁴²⁴					
- úplné rodiny čisté ⁴²⁴	46,9	48,8	49,7	49,6	54,4
- úplné rodiny smíšené ⁴²⁴	15,8	15,0	13,0	15,9	11,0
- neúplné rodiny čisté ⁴²⁴	2,3	2,8	2,2	2,3	3,2
...z toho: svobodný rodič ⁴²⁴	0,2	0,5	0,5	0,2	1,0
...z toho: rozvedený rodič ⁴²⁴	2,1	1,2	1,3	1,7	2,0
- neúplné rodiny smíšené ⁴²⁴	5,5	4,1	4,0	4,3	4,2
- nerodinné domácnosti ⁴²⁴	1,2	0,9	2,0	0,8	0,7
- jednotlivci – muži ⁴²⁴	13,8	11,9	11,7	10,2	10,9
- jednotlivci – ženy ⁴²⁴	14,5	16,5	17,4	17,0	15,6
Počet uzavřených sňatků ⁴²⁵	2 472	2 450	2 648	2 552	2 184
Počet rozvodů ⁴²⁶	1 171	1 327	1 120	1 117	1 012
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ⁴²⁷	4,0	2,8	2,2	2,2	2,9
- Muži ⁴²⁷	4,1	2,9	2,2	2,2	2,9
- Ženy ⁴²⁷	4,0	2,8	2,2	2,2	3,0
Počet zaměstnaných osob celkem ⁴²⁸	254 300	254 600	258 600	259 553	258,2
- Muži ⁴²⁸	142 100	144 200	143 800	143 824	145,6
- Ženy ⁴²⁸	112 200	110 400	114 800	115 729	112,6
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ⁴²⁹	26 356	28 006	30 358	32 607	33 940
- Muži ⁴²⁹	28 608	30 383	32 679	35 111	36 470
- Ženy ⁴²⁹	23 092	24 630	27 103	29 365	29 763
Podíl základního vzdělání muži (v %) ⁴³⁰	10,8	10,1	11,2	11,7	10,6
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ⁴³⁰	16,7	15,8	15,2	15,5	14,9

⁴²⁰ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

⁴²¹ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴²² Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

⁴²³ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

⁴²⁴ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴²⁵ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

⁴²⁶ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

⁴²⁷ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

⁴²⁸ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴²⁹ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

⁴³⁰ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ⁴³⁰	43,0	41,1	40,7	42,4	41,2
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ⁴³⁰	30,7	30,4	30,9	29,9	30,4
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ⁴³⁰	31,3	33,0	32,4	30,2	33,0
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ⁴³⁰	36,0	36,5	38,1	38,9	37,5
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ⁴³⁰	14,6	15,4	15,4	15,4	14,9
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ⁴³⁰	16,4	17,1	15,6	15,5	17,1
Počet ZS, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ⁴³⁰	214,3	214,3	215,1	216,2	217,4
- ZŠ a bez vzdělání ⁴³⁰	23,7	22,6	24,8	26,0	23,0
- střední bez maturity ⁴³⁰	92,2	88,0	87,6	91,6	89,6
- střední s maturitou ⁴³⁰	67,0	70,6	69,6	65,2	71,8
- VŠ ⁴³⁰	31,3	33,1	33,1	33,4	32,4
Počet ZS, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ⁴³⁰	222,3	222,1	222,2	222,4	222,5
- ZŠ a bez vzdělání ⁴³⁰	37,6	35,3	34,1	34,9	33,1
- střední bez maturity ⁴³⁰	68,3	67,5	68,7	66,4	67,7
- střední s maturitou ⁴³⁰	80,0	81,0	84,7	86,6	83,4
- VŠ ⁴³⁰	36,4	38,1	34,6	34,5	38,0
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ⁴³¹	4 673	4 910	5 004	5 111	5 117
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby/osob ohrožených chudobou ⁴³²	41 605	52 302	54 921	56 689	
Míra chudoby (v %) ⁴³²	8,2	10,3	10,8	11,1	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ⁴³²	12,2	12,3	12,9	14,7	
Podle pohlaví (v %) ⁴³²					
- ženy ⁴³²	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ⁴³²	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ⁴³²					
- mladší než 18 let ⁴³²	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let + ⁴³²	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ⁴³²					
- bez dětí ⁴³²	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ⁴³²	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ⁴³²					
- zaměstnaní ⁴³²	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ⁴³²	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ⁴³¹	31,9	27,9	26,8	24,7	22,6
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ⁴³¹	37,6	32,5	25,7	27,4	24,3
Počet osob v exekuci ⁴³²	30 920	30 910	30 027	28 700	28 201
Podíl osob v exekuci (v %) ⁴³²	7,1	7,1	6,9	6,6	5,4

⁴³¹ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴³² Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet MŠ ⁴³³	317	316	318	319	319
Počet dětí v MŠ ⁴³³	18 562	18 387	18 398	18 391	18 391
Počet ZŠ ⁴³³	251	252	251	250	250
Počet žáků v ZŠ ⁴³³	44 988	45 746	46 496	47 028	47 028
Počet SŠ ⁴³³	74	75	74	74	74
Počet studentů SŠ ⁴³³	21 829	21 796	21 870	22 042	22 042
Počet konzervatoří ⁴³³	1	1	1	1	1
Počet studentů konzervatoří ⁴³³	243	226	239	242	242
Počet VOŠ ⁴³³	8	9	9	7	7
Počet studentů VOŠ ⁴³³	1 065	987	746	741	741
Počet VŠ ⁴³⁴	1	1	1	1	1
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ⁴³⁴	12 983	12 349	11 978	11 894	11 894
Počet studentů VŠ – občané ČR s místem výuky v kraji ⁴³⁴	7 415	6 779	6 436	6 333	6 333
Počet dětských skupin ⁴³⁵	12	24	41	41	43
Počet mikrojeslí ⁴³⁶	2	4	4	8	8
Počet škol. družin ⁴³⁷	252	253	251	248	248
Počet škol. klubů ⁴³³	12	12	13	13	13

⁴³³ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

⁴³⁴ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴³⁵ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

⁴³⁶ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

⁴³⁷ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 105: Základní statistické údaje a informace o Kraji Vysočina.⁴³⁸

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ⁴³⁹	508 952	508 916	509 274	509 813	508 852
- Muži ⁴³⁹	252 695	252 711	253 061	253 649	253 153
- Ženy ⁴³⁹	256 257	256 205	256 213	256 164	255 699
Počet živě narozených dětí ⁴⁴⁰	5 307	5 440	5 430	5 497	5 349
Věk matky při narození dítěte ⁴⁴¹	30,5	30,3	30,6	30,4	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ⁴⁴²					
- úplné rodiny čisté ⁴⁴²	49	47,8	47,5	50,4	46,9
- úplné rodiny smíšené ⁴⁴²	15	15,7	13,7	16,8	14,9
- neúplné rodiny čisté ⁴⁴²	2,9	3,3	4,9	2,9	3,8
...z toho: svobodný rodič ⁴⁴²	0,8	1	1,1	0,2	0,5
...z toho: rozvedený rodič ⁴⁴²	2,1	1,6	2,7	2,2	2,8
- neúplné rodiny smíšené ⁴⁴²	4,4	5,9	6,2	4,4	4,1
- nerodinné domácnosti ⁴⁴²	0,6	0,8	0,4	0,6	0,7
- jednotlivci – muži ⁴⁴²	12,5	10,8	9,9	8,7	11,7
- jednotlivci – ženy ⁴⁴²	15,6	16	17,4	16,3	17,9
Počet uzavřených sňatků ⁴³⁵	2 445	2 554	2 684	2 666	2 154
Počet rozvodů ⁴⁴³	945	1 100	1 064	1 030	890
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ⁴⁴⁴	5,2	3,8	3,0	2,7	3,3
- Muži ⁴⁴⁴	5,1	3,8	3,0	2,7	3,2
- Ženy ⁴⁴⁴	5,3	3,8	3,1	2,7	3,4
Počet zaměstnaných osob celkem ⁴⁴⁵	242 900	248 100	251 900	252 900	249,9
- Muži ⁴⁴⁵	138 200	141 200	142 900	142 300	142,9
- Ženy ⁴⁴⁵	104 700	106 900	108 900	110 600	107,0
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ⁴⁴⁶	26 629	28 568	31 002	33 443	34 283
- Muži ⁴⁴⁶	29 650	31 944	34 339	36 451	37 311
- Ženy ⁴⁴⁶	22 845	24 591	26 889	29 476	29 156
Podíl základního vzdělání muži (v %) ⁴⁴⁷	11,0	10,1	9,0	9,7	10,2
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ⁴⁴⁷	18,3	17,7	15,6	15,8	15,6
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ⁴⁴⁷	47,1	44,7	44,5	45,1	44,7

⁴³⁸ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

⁴³⁹ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁴⁰ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

⁴⁴¹ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

⁴⁴² Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁴³ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

⁴⁴⁴ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

⁴⁴⁵ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁴⁶ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

⁴⁴⁷ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ⁴⁴⁷	33,8	31,9	30,7	29,9	27,8
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ⁴⁴⁷	28,8	30,8	31,6	31,7	30,8
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ⁴⁴⁷	32,7	34,9	37,4	38,3	37,5
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ⁴⁴⁷	13,0	14,1	14,9	13,4	14,2
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ⁴⁴⁷	15,2	15,3	16,2	15,8	18,9
Počet ZS, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ⁴⁴⁷	213,6	213,0	212,7	212,8	213,1
- ZŠ a bez vzdělání ⁴⁴⁷	23,7	22,1	19,3	20,8	21,7
- střední bez maturity ⁴⁴⁷	100,5	95,1	94,6	96,0	95,2
- střední s maturitou ⁴⁴⁷	61,5	65,7	67,2	67,5	65,6
- VŠ ⁴⁴⁷	27,8	30,0	31,6	28,5	30,4
Počet ZS, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ⁴⁴⁷	219,1	218,4	218,0	217,9	217,4
- ZŠ a bez vzdělání ⁴⁴⁷	40,3	39,4	34,1	34,8	34,0
- střední bez maturity ⁴⁴⁷	74	69,6	66,9	65,2	60,3
- střední s maturitou ⁴⁴⁷	71,6	76,1	81,6	83,5	81,5
- VŠ ⁴⁴⁷	33,2	33,3	35,4	34,3	41,2
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ⁴⁴⁸	4 574	4 717	4 689	4 641	4 827
Počet osob s příjmem pod hranici chudoby/osob ohrožených chudobou ⁴⁴¹	41 457	36 116	49 632	44 617	
Míra chudoby (v %) ⁴⁴¹	8,3	7,2	9,9	8,9	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ⁴⁴¹	12,5	11,3	12,5	12,6	
Podle pohlaví (v %) ⁴⁴¹					
- ženy ⁴⁴¹	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ⁴⁴¹	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ⁴⁴¹					
- mladší než 18 let ⁴⁴¹	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ⁴⁴¹	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ⁴⁴¹					
- bez dětí ⁴⁴¹	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ⁴⁴¹	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ⁴⁴¹					
- zaměstnaní ⁴⁴¹	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ⁴⁴¹	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ⁴⁴⁸	28,3	25,2	20,4	20,6	19,4
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ⁴⁴⁸	27,7	25,6	17,3	16,9	14,5
Počet osob v exekuci ⁴⁴⁹	24 118	24 974	25 539	21 924	22 303
Podíl osob v exekuci (v %) ⁴⁴⁹	5,6	5,8	5,9	5,1	4,4
Počet MŠ ⁴⁵⁰	286	286	288	288	288

⁴⁴⁸ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁴⁹ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

⁴⁵⁰ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet dětí v MŠ ⁴⁵⁰	17 821	17 866	17 770	17 965	17 965
Počet ZŠ ⁴⁵⁰	263	265	266	267	267
Počet žáků v ZŠ ⁴⁵⁰	43 876	44 319	44 729	45 179	45 179
Počet SŠ ⁴⁵⁰	63	63	65	65	65
Počet studentů SŠ ⁴⁵⁰	21 545	21 274	21 331	21 407	21 407
Počet konzervatoří ⁴⁵⁰	0	0	0	0	0
Počet studentů konzervatoří ⁴⁵⁰	0	0	0	0	0
Počet VOŠ ⁴⁵⁰	13	12	13	13	13
Počet studentů VOŠ ⁴⁵⁰	1 194	1 080	930	817	817
Počet VŠ ⁴⁵¹	2	2	2	1	1
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ⁴⁵¹	14 497	13 845	13 268	13 058	13 058
Počet studentů VS – občané ČR s místem výuky v kraji ⁴⁵¹	2 153	2 205	2 148	2 171	2 171
Počet dětských skupin ⁴⁵²	3	10	17	18	22
Počet mikrojeslí ⁴⁵³	0	2	2	4	4
Počet škol. družin ⁴⁵⁴	602	618	611	258	258
Počet škol. klubů ⁴⁵⁰	36	37	38	38	38

⁴⁵¹ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz)

⁴⁵² Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmps.cz\)](https://www.dsmps.cz)

⁴⁵³ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](https://www.mpsv.cz)

⁴⁵⁴ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz)

Tabulka 106: Základní statistické údaje a informace o Jihomoravském kraji.⁴⁵⁵

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ⁴⁵⁶	1 178 812	1 183 207	1 187 667	1 191 989	1 195 327
- Muži ⁴⁵⁶	577 723	580 152	582 516	585 254	587 462
- Ženy ⁴⁵⁶	601 089	603 055	605 151	606 735	607 865
Počet živě narozených dětí ⁴⁵⁷	13 193	13 509	13 594	13 328	12 859
Věk matky při narození dítěte ⁴⁵⁸	30,9	31,1	31,1	31,3	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ⁴⁵⁹					
- úplné rodiny čisté ⁴⁵⁹	44,7	46,1	45,2	45,3	48,3
- úplné rodiny smíšené ⁴⁵⁹	14,1	14,4	14,6	14,6	12,5
- neúplné rodiny čisté ⁴⁵⁹	3,5	2,9	3,7	3,9	4,1
...z toho: svobodný rodič ⁴⁵⁹	0,9	0,5	1,0	1,1	1,2
...z toho: rozvedený rodič ⁴⁵⁹	2,2	2,2	2,3	1,8	2,1
- neúplné rodiny smíšené ⁴⁵⁹	9,0	8,3	8,0	7,3	6,8
- nerodinné domácnosti ⁴⁵⁹	1,2	1,0	0,9	0,6	0,3
- jednotlivci – muži ⁴⁵⁹	8,9	8,8	9,3	11,0	10,5
- jednotlivci – ženy ⁴⁵⁹	18,7	18,7	18,4	17,3	17,4
Počet uzavřených sňatků ⁴⁶⁰	5 837	6 040	6 156	6 164	5 272
Počet rozvodů ⁴⁶¹	2 758	2 867	2 684	2 631	2 266
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ⁴⁶²	6,1	4,6	3,9	3,5	4,5
- Muži ⁴⁶²	6,0	4,5	3,7	3,4	4,5
- Ženy ⁴⁶²	6,2	4,7	4,0	3,5	4,6
Počet zaměstnaných osob celkem ⁴⁶³	577,9	578,1	583,4	588,0	578,7
- Muži ⁴⁶³	323,7	320,3	326,1	327,4	322,7
- Ženy ⁴⁶³	254,2	257,8	257,3	260,6	256,0
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ⁴⁶⁴	28 319	30 311	32 639	35 356	36 547
- Muži ⁴⁶⁴	31 261	33 422	35 767	38 545	40 033
- Ženy ⁴⁶⁴	24 404	26 240	28 643	31 356	31 116
Podíl základního vzdělání muži (v %) ⁴⁶⁵	7,9	9,0	9,7	9,7	9,4

⁴⁵⁵ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

⁴⁵⁶ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁵⁷ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

⁴⁵⁸ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

⁴⁵⁹ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁶⁰ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

⁴⁶¹ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

⁴⁶² Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

⁴⁶³ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁶⁴ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

⁴⁶⁵ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ⁴⁶⁵	15,0	16,2	16,1	15,7	14,8
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ⁴⁶⁵	37,9	38,3	38,1	37,7	36,5
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ⁴⁶⁵	25,8	26,5	25,1	26,2	25,5
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ⁴⁶⁵	29,4	29,4	29,2	28,5	30,2
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ⁴⁶⁵	36,4	35,3	36,4	35,7	34,9
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ⁴⁶⁵	24,8	23,1	22,8	23,9	23,6
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ⁴⁶⁵	22,7	21,9	22,3	22,3	24,7
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ⁴⁶⁵	483,9	484,3	485,3	486,1	487,3
- ZŠ a bez vzdělání ⁴⁶⁵	38,6	44,6	47,8	48,0	47,3
- střední bez maturity ⁴⁶⁵	183,2	185,5	184,9	183,3	177,8
- střední s maturitou ⁴⁶⁵	142,3	142,2	141,7	138,8	147,2
- VŠ ⁴⁶⁵	119,8	112,0	110,9	116,1	115,1
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ⁴⁶⁵	511,9	511,9	512,3	512,9	512,8
- ZŠ a bez vzdělání ⁴⁶⁵	77,3	83,3	83,1	81,1	75,8
- střední bez maturity ⁴⁶⁵	131,8	135,8	128,5	134,3	130,6
- střední s maturitou ⁴⁶⁵	186,4	180,8	186,5	183,3	179,1
- VŠ ⁴⁶⁵	116,4	111,9	114,2	114,1	126,5
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ⁴⁶⁶	5 338	5 437	5 451	5 749	5 959
Počet osob s příjmem pod hranici chudoby/osob ohrožených chudobou ⁴⁵⁸	81 936	102 353	95 232	119 273	
Míra chudoby (v %) ⁴⁵⁸	7,1	8,9	8,2	10,3	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ⁴⁵⁸	11	11,9	11,2	12,5	
Podle pohlaví (v %) ⁴⁵⁸					
- ženy ⁴⁵⁸	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ⁴⁵⁸	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ⁴⁵⁸					
- mladší než 18 let ⁴⁵⁸	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ⁴⁵⁸	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ⁴⁵⁸					
- bez dětí ⁴⁵⁸	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ⁴⁵⁸	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ⁴⁵⁸					
- zaměstnaní ⁴⁵⁸	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ⁴⁵⁸	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ⁴⁶⁶	28,1	26,1	22,4	20,6	19,3
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ⁴⁶⁶	34,0	31,2	26,1	23,8	18,7

⁴⁶⁶ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet osob v exekuci ⁴⁶⁷	78 522	79 072	73 776	66 695	66 976
Podíl osob v exekuci (v %) ⁴⁶⁷	7,9	7,9	7,4	6,7	5,6
Počet MŠ ⁴⁶⁸	659	667	669	671	671
Počet dětí v MŠ ⁴⁶⁸	41 129	41 301	41 618	41 796	41 796
Počet ZŠ ⁴⁶⁸	480	482	482	485	485
Počet žáků v ZŠ ⁴⁶⁸	98 990	101 540	103 570	105 272	105 272
Počet SŠ ⁴⁶⁸	125	125	123	122	122
Počet studentů SŠ ⁴⁶⁸	46 184	45 920	45 611	45 755	45 755
Počet konzervatoří ⁴⁶⁸	2	2	2	2	2
Počet studentů konzervatoří ⁴⁶⁸	486	497	487	490	490
Počet VOŠ ⁴⁶⁸	10	10	10	10	10
Počet studentů VOŠ ⁴⁶⁸	2 359	2 063	1 923	1 838	1 838
Počet VŠ ⁴⁶⁹	11	11	11	9	9
Studenti VS s trvalým bydlištěm v kraji ⁴⁶⁹	30 235	28 663	27 837	27 345	27 345
Počet studentů VS – občané ČR s místem výuky v kraji ⁴⁶⁹	53 375	50 406	48 950	47 898	47 898
Počet dětských skupin ⁴⁷⁰	33	74	143	159	116
Počet mikrojeslí ⁴⁷¹	3	10	10	20	19
Počet škol. družin ⁴⁷²	469	474	477	480	480
Počet škol. klubů ⁴⁶⁸	69	68	69	68	68

⁴⁶⁷ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](https://data.mpsv.cz/)

⁴⁶⁸ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](https://statistiky.mpsv.cz/)

⁴⁶⁹ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz/)

⁴⁷⁰ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](https://www.dsmpsv.cz/)

⁴⁷¹ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](https://www.mikrojesle.mpsv.cz/)

⁴⁷² Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz/)

Tabulka 107: Základní statistické údaje a informace o Olomouckém kraji.⁴⁷³

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ⁴⁷⁴	633 925	633 178	632 492	632 015	630 522
- Muži ⁴⁷⁴	309 999	309 888	309 620	309 603	308 718
- Ženy ⁴⁷⁴	323 926	323 290	322 872	322 412	321 804
Počet živě narozených dětí ⁴⁷⁵	6 697	6 679	6 699	6 359	6 584
Věk matky při narození dítěte ⁴⁷⁶	30,4	30,5	30,7	30,6	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ⁴⁷⁷					
- úplné rodiny čisté ⁴⁷⁷	48,6	48,4	48,2	48,4	46,7
- úplné rodiny smíšené ⁴⁷⁷	16,4	15,9	15,6	10,7	13,5
- neúplné rodiny čisté ⁴⁷⁷	4,7	4,8	4,5	4,0	4,2
...z toho: svobodný rodič ⁴⁷⁷	1,4	0,9	1,2	1,3	0,7
...z toho: rozvedený rodič ⁴⁷⁷	3,1	3,7	3,1	2,3	2,5
- neúplné rodiny smíšené ⁴⁷⁷	4,8	5,7	5,8	5,9	6,5
- nerodinné domácnosti ⁴⁷⁷	0,9	1,3	1,5	1,2	0,7
- jednotlivci – muži ⁴⁷⁷	8,9	6,9	8,0	12,8	11,3
- jednotlivci – ženy ⁴⁷⁷	15,7	17,0	16,5	17,1	17,1
Počet uzavřených sňatků ⁴⁷⁸	2 925	3 039	3 204	3 213	2 665
Počet rozvodů ⁴⁷⁹	1 432	1 430	1 417	1 377	1 255
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ⁴⁸⁰	5,9	4,3	3,4	2,9	4,1
- Muži ⁴⁸⁰	6,1	4,4	3,4	2,9	4,1
- Ženy ⁴⁸⁰	5,8	4,2	3,3	2,9	4,1
Počet zaměstnaných osob celkem ⁴⁸¹	300,5	304,7	311,6	306,3	295,5
- Muži ⁴⁸¹	170,7	169,9	171,6	172,1	163,7
- Ženy ⁴⁸¹	129,8	134,8	140,0	134,2	131,8
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ⁴⁸²	25 643	27 486	30 073	32 668	33 243
- Muži ⁴⁸²	27 832	29 692	32 421	35 226	35 970
- Ženy ⁴⁸²	22 808	24 723	27 120	29 613	29 294
Podíl základního vzdělání muži (v %) ⁴⁸³	10,9	10,7	10,3	11,2	11,4
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ⁴⁸³	17,9	18,4	18,1	19,5	16,6

⁴⁷³ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

⁴⁷⁴ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁷⁵ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

⁴⁷⁶ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

⁴⁷⁷ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁷⁸ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

⁴⁷⁹ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

⁴⁸⁰ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

⁴⁸¹ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁸² Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

⁴⁸³ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ⁴⁸³	45,6	43,2	44,2	44,0	39,4
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ⁴⁸³	29,7	27,3	27,9	29,6	27,3
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ⁴⁸³	28,1	31,5	32,6	30,5	31,0
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ⁴⁸³	37,5	37,7	37,4	33,3	36,7
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ⁴⁸³	15,5	14,6	18,1	14,2	18,1
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ⁴⁸³	14,8	16,5	16,3	17,4	19,4
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ⁴⁸³	261,1	260,2	259,8	259,3	258,8
- ZŠ a bez vzdělání ⁴⁸³	28,4	27,7	26,7	29,5	29,5
- střední bez maturity ⁴⁸³	119,0	112,3	114,8	114,0	101,9
- střední s maturitou ⁴⁸³	73,3	82,0	84,6	79,0	80,3
- VŠ ⁴⁸³	40,4	38,1	33,3	36,8	46,8
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ⁴⁸³	277,3	276,3	275,2	274,6	273,7
- ZŠ a bez vzdělání ⁴⁸³	49,6	50,8	49,9	54,1	45,5
- střední bez maturity ⁴⁸³	82,5	75,5	76,9	81,4	74,8
- střední s maturitou ⁴⁸³	104,1	104,1	102,9	91,5	100,4
- VŠ ⁴⁸³	41,0	45,7	44,9	47,6	53,0
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ⁴⁸⁴	4 783	5 004	5 140	5 220	5 389
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby/osob ohrožených chudobou ⁴⁷⁶	60 311	55 027	65 273	74 489	
Míra chudoby (v %) ⁴⁷⁶	9,7	8,8	10,5	12,0	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ⁴⁷⁶	12,7	11,2	12,5	13,5	
Podle pohlaví (v %) ⁴⁷⁶					
- ženy ⁴⁷⁶	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ⁴⁷⁶	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ⁴⁷⁶					
- mladší než 18 let ⁴⁷⁶	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ⁴⁷⁶	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ⁴⁷⁶					
- bez dětí ⁴⁷⁶	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ⁴⁷⁶	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ⁴⁷⁶					
- zaměstnaní ⁴⁷⁶	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ⁴⁷⁶	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ⁴⁸⁴	35,3	30,0	24,9	28,5	26,0
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ⁴⁸⁴	34,0	29,3	27,1	28,5	27,8
Počet osob v exekuci ⁴⁸⁵	49 257	47 888	41 952	40 798	40 033
Podíl osob v exekuci (v %) ⁴⁸⁵	9,1	8,9	7,8	7,6	6,3

⁴⁸⁴ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁸⁵ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet MŠ ⁴⁸⁶	378	382	387	388	388
Počet dětí v MŠ ⁴⁸⁶	22 628	22 350	22 667	22 931	22 931
Počet ZŠ ⁴⁸⁶	297	297	296	296	296
Počet žáků v ZŠ ⁴⁸⁶	54 226	55 049	55 292	55 684	55 684
Počet SŠ ⁴⁸⁶	94	96	94	91	91
Počet studentů SŠ ⁴⁸⁶	27 158	26 880	26 754	26 742	26 742
Počet konzervatoří ⁴⁸⁶	1	1	1	1	1
Počet studentů konzervatoří ⁴⁸⁶	123	127	124	121	121
Počet VOŠ ⁴⁸⁶	8	8	8	6	6
Počet studentů VOŠ ⁴⁸⁶	1 124	1 074	939	930	930
Počet VŠ ⁴⁸⁷	3	3	3	3	3
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ⁴⁸⁷	17 136	16 302	15 544	15 452	15 452
Počet studentů VŠ – občané ČR s místem výuky v kraji ⁴⁸⁷	19 531	18 861	18 402	18 831	18 831
Počet dětských skupin ⁴⁸⁸	11	25	44	53	43
Počet mikrojeslí ⁴⁸⁹	1	5	5	5	5
Počet škol. družin ⁴⁹⁰	291	291	291	291	291
Počet škol. klubů ⁴⁸⁶	30	31	31	31	31

⁴⁸⁶ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

⁴⁸⁷ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁸⁸ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

⁴⁸⁹ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

⁴⁹⁰ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 108: Základní statistické údaje a informace o Zlínském kraji.⁴⁹¹

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ⁴⁹²	583 698	583 056	582 921	582 555	580 119
- Muži ⁴⁹²	285 855	285 777	285 883	285 949	284 585
- Ženy ⁴⁹²	297 843	297 279	297 038	296 606	295 534
Počet živě narozených dětí ⁴⁹³	5 863	6 084	6 078	5 774	5 834
Věk matky při narození dítěte ⁴⁹⁴	30,9	30,9	30,9	31,1	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ⁴⁹⁵					
- úplné rodiny čisté ⁴⁹⁵	47,6	46,4	48,1	49,0	48,7
- úplné rodiny smíšené ⁴⁹⁵	16,6	17,2	17,2	15,6	14,5
- neúplné rodiny čisté ⁴⁹⁵	3,7	3,5	3,2	2,5	4,6
...z toho: svobodný rodič ⁴⁹⁵	1,1	0,7	0,5	0,3	0,5
...z toho: rozvedený rodič ⁴⁹⁵	2,1	2,4	2	2,0	3,0
- neúplné rodiny smíšené ⁴⁹⁵	8,4	8,5	5,5	5,2	6,1
- nerodinné domácnosti ⁴⁹⁵	1,6	0,9	0,6	0,1	0,6
- jednotlivci – muži ⁴⁹⁵	6,8	7,6	9,2	11,1	10,3
- jednotlivci – ženy ⁴⁹⁵	15,4	15,8	16,2	16,5	15,1
Počet uzavřených sňatků ⁴⁹⁶	2 802	2 940	2 856	2 903	2 513
Počet rozvodů ⁴⁹⁷	1 228	1 246	1 285	1 274	1 033
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ⁴⁹⁸	4,9	3,4	2,6	2,4	3,2
- Muži ⁴⁹⁸	5,0	3,6	2,7	2,5	3,3
- Ženy ⁴⁹⁸	4,9	3,3	2,5	2,3	3,2
Počet zaměstnaných osob celkem ⁴⁹⁹	278,5	281,7	284,7	283,3	280,7
- Muži ⁴⁹⁹	155,9	157,7	160,5	159,7	165,3
- Ženy ⁴⁹⁹	122,6	123,9	124,2	123,5	124,5
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ⁵⁰⁰	26 246	27 565	30 317	32 688	33 735
- Muži ⁵⁰⁰	29 317	30 489	33 590	36 354	37 041
- Ženy ⁵⁰⁰	22 499	23 900	26 420	28 366	28 864
Podíl základního vzdělání muži (v %) ⁵⁰¹	10,5	9,8	9,6	10,2	10,1
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ⁵⁰¹	18,1	17,6	16,7	17,1	18,1

⁴⁹¹ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

⁴⁹² Zdroj [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁹³ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

⁴⁹⁴ Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

⁴⁹⁵ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁴⁹⁶ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

⁴⁹⁷ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

⁴⁹⁸ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

⁴⁹⁹ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁵⁰⁰ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

⁵⁰¹ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ⁵⁰¹	45,8	44,8	44,5	45,2	43,8
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ⁵⁰¹	30,4	30,1	30,3	29,3	29,7
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ⁵⁰¹	28,3	30,8	30,4	29,6	31,7
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ⁵⁰¹	35,7	35,7	36,4	37,2	35,2
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ⁵⁰¹	15,1	14,6	15,3	14,7	14,2
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ⁵⁰¹	15,4	16,6	16,4	16,1	17,1
Počet ZS, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ⁵⁰¹	242	241, 2	240,9	240,6	240,4
- ZŠ a bez vzdělání ⁵⁰¹	25,5	23,5	23,2	25,2	24,4
- střední bez maturity ⁵⁰¹	110,8	108,1	107,2	108,7	105,3
- střední s maturitou ⁵⁰¹	68,4	74,3	73,2	71,1	76,2
- VŠ ⁵⁰¹	36,6	35,1	36,8	35,4	34,2
Počet ZS, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ⁵⁰¹	256	255, 6	254,7	254,1	253,4
- ZŠ a bez vzdělání ⁵⁰¹	46,4	44,9	42,6	43,9	45,8
- střední bez maturity ⁵⁰¹	78,1	76,8	77,1	74,4	75,2
- střední s maturitou ⁵⁰¹	91,6	91,2	92,6	94,6	89,2
- VŠ ⁵⁰¹	39,6	42,4	41,8	40,9	43,2
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ⁵⁰²	5 239	5 239	5 258	5 166	5 216
Počet osob s příjmem pod hranicí chudoby/osob ohrožených chudobou ⁴⁹⁴	62 138	56 522	67 425	64 223	
Míra chudoby (v %) ⁴⁹⁴	10,8	9,8	11,8	11,2	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ⁴⁹⁴	13,7	13,5	13	12,2	
Podle pohlaví (v %) ⁴⁹⁴					
- ženy ⁴⁹⁴	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ⁴⁹⁴	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ⁴⁹⁴					
- mladší než 18 let ⁴⁹⁴	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ⁴⁹⁴	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ⁴⁹⁴					
- bez dětí ⁴⁹⁴	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ⁴⁹⁴	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ⁴⁹⁴					
- zaměstnaní ⁴⁹⁴	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ⁴⁹⁴	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ⁵⁰²	27,4	26	23,1	19,1	18,2
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ⁵⁰²	23,1	22,6	26,2	15,9	14,6
Počet osob v exekuci ⁵⁰³	28 456	28 650	29 247	26 354	26 392
Podíl osob v exekuci (v %) ⁵⁰³	5,7	5,7	5,9	5,3	4,5

⁵⁰² Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁵⁰³ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet MŠ ⁵⁰⁴	315	316	317	316	316
Počet dětí v MŠ ⁵⁰⁴	19 972	19 890	19 912	19 999	19 999
Počet ZŠ ⁵⁰⁴	258	257	259	260	260
Počet žáků v ZŠ ⁵⁰⁴	49 411	50 107	50 411	50 760	50 760
Počet SŠ ⁵⁰⁴	68	68	69	70	70
Počet studentů SŠ ⁵⁰⁴	24 117	24 056	24 142	24 169	24 169
Počet konzervatoří ⁵⁰⁴	1	1	1	1	1
Počet studentů konzervatoří ⁵⁰⁴	173	179	185	184	184
Počet VOŠ ⁵⁰⁴	10	10	10	10	10
Počet studentů VOŠ ⁵⁰⁴	858	727	701	674	674
Počet VŠ ⁵⁰⁵	2	2	2	1	1
Studenti VŠ s trvalým bydlištěm v kraji ⁵⁰⁵	17 516	16 383	15 655	15 183	15 183
Počet studentů VŠ – občané ČR s místem výuky v kraji ⁵⁰⁵	8 361	8 013	7 832	7 937	7 937
Počet dětských skupin ⁵⁰⁶	7	20	32	38	34
Počet mikrojeslí ⁵⁰⁷	0	15	15	17	17
Počet škol. družin ⁵⁰⁸	258	257	258	259	259
Počet škol. klubů ⁵⁰⁴	76	75	75	75	75

⁵⁰⁴ Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](#)

⁵⁰⁵ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁵⁰⁶ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmpsv.cz\)](#)

⁵⁰⁷ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](#)

⁵⁰⁸ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Tabulka 109: Základní statistické údaje a informace o Moravskoslezském kraji.⁵⁰⁹

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet obyvatel celkem ⁵¹⁰	1 209 879	1 205 886	1 203 299	1 200 539	1 192 834
- Muži ⁵¹⁰	593 064	591 343	590 516	589 298	584 073
- Ženy ⁵¹⁰	616 815	614 543	612 783	611 241	608 761
Počet živě narozených dětí ⁵¹¹	12 052	12 078	12 387	12 056	11 830
Věk matky při narození dítěte ⁵¹²	29,8	30,0	30,1	30,2	
Počet úplných/neúplných rodin (v %) ⁵¹³					
- úplné rodiny čisté ⁵¹³	50,4	51,6	50,7	49,2	49,2
- úplné rodiny smíšené ⁵¹³	9,7	10	11,1	8,9	9,8
- neúplné rodiny čisté ⁵¹³	4	3,8	4,2	3,9	4,6
...z toho: svobodný rodič ⁵¹³	1,6	1,8	1,5	1,3	1,5
...z toho: rozvedený rodič ⁵¹³	2	1,6	2	2,1	2,7
- neúplné rodiny smíšené ⁵¹³	6,9	6,4	3,8	5,3	5,9
- nerodinné domácnosti ⁵¹³	0,7	0,4	0,2	0,4	0,4
- jednotlivci – muži ⁵¹³	12,6	12,8	12,9	12,8	12,2
- jednotlivci – ženy ⁵¹³	15,8	14,9	17	19,5	17,8
Počet uzavřených sňatků ⁵¹⁴	5 768	6 004	6 285	6 484	5 396
Počet rozvodů ⁵¹⁵	2 925	2 816	2 666	2 694	2 352
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) ⁵¹⁶	7,5	5,8	4,7	4,4	5,6
- Muži ⁵¹⁶	7,7	6,0	4,8	4,6	5,8
- Ženy ⁵¹⁶	7,2	5,5	4,5	4,3	5,3
Počet zaměstnaných osob celkem ⁵¹⁷	569,4	581,4	588,7	579,8	567,6
- Muži ⁵¹⁷	317,5	323,1	324,4	317,0	313,4
- Ženy ⁵¹⁷	251,9	258,3	264,4	262,8	254,1
Průměrná hrubá mzda – fyzické osoby celkem (v Kč) ⁵¹⁸	26 555	27 991	30 364	32 845	33 666
Muži ⁵¹⁸	29 155	30 628	33 081	35 584	36 540
Ženy ⁵¹⁸	23 289	24 804	26 976	29 397	28 991
Podíl základního vzdělání muži (v %) ⁵¹⁹	11,4	10,8	11,4	12,3	11,0

⁵⁰⁹ Zdrojem dat pro údaje za roky 2016, 2017, 2018 a 2019 je [Analýza úrovně a fungování opatření v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR \(MPSV, 2021\)](#).

⁵¹⁰ Zdroj: [Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁵¹¹ Zdroj: [Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#) Dostupné z [824a211a-395e-4c65-8974-ffe64acc3472 \(czso.cz\)](#)

⁵¹² Pro některé ukazatele nebyly během zpracování tabulek dostupné statistické údaje za rok 2020, proto nejsou v tabulkách uvedeny.

⁵¹³ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁵¹⁴ Zdroj: [Sňatky podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [605e4361-02c4-4cc3-a66f-ca34b9fa5d28 \(czso.cz\)](#)

⁵¹⁵ Zdroj: [Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v roce 2020](#). Dostupné z [77b001c1-031a-4005-9489-34701b226853 \(czso.cz\)](#)

⁵¹⁶ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005](#). Dostupné z [Časové řady MN a PNO \(mpsv.cz\)](#)

⁵¹⁷ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

⁵¹⁸ Zdroj: [Mzdová sféra ČR – rok 2020, Regionální statistika ceny práce](#). Dostupné z [ISPV - Aktuální](#)

⁵¹⁹ Zdroj: [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - čtvrtletní údaje - 4. čtvrtletí 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Podíl základního vzdělání ženy (v %) ⁵¹⁹	20,9	19,5	18,7	18,5	17,3
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %) ⁵¹⁹	43,1	41,7	41,3	41,8	41,2
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %) ⁵¹⁹	28,7	28,3	28,7	30,7	29,7
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %) ⁵¹⁹	29,4	30,4	30,8	29,8	32,5
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %) ⁵¹⁹	33,9	34,4	34,5	34,4	34,9
Podíl VŠ vzdělání muži (v %) ⁵¹⁹	15,9	16,8	16,3	16,1	15,2
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %) ⁵¹⁹	16,5	17,7	18,0	16,2	17,9
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ muži (v tis.) ⁵¹⁹	501,7	499,6	497,5	496,2	240,4
- ZŠ a bez vzdělání ⁵¹⁹	58,3	55,1	57,9	61,6	54,5
- střední bez maturity ⁵¹⁹	216,1	208,5	205,3	207,2	203,6
- střední s maturitou ⁵¹⁹	147,4	152,0	153,3	147,7	160,5
- VŠ ⁵¹⁹	79,9	83,8	81,0	79,7	75,3
Počet ZŠ, SS bez maturity, SS a maturitou a VŠ ženy (v tis.) ⁵¹⁹	530,3	527,8	525,3	523,3	520,9
- ZŠ a bez vzdělání ⁵¹⁹	111,0	103,4	98,5	97,7	91,1
- střední bez maturity ⁵¹⁹	152,1	149,2	150,9	160,6	154,5
- střední s maturitou ⁵¹⁹	179,9	181,6	181,4	180,1	181,8
- VŠ ⁵¹⁹	87,3	93,6	94,5	84,8	93,5
Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení (v Kč) ⁵²⁰	5 709	5 631	5 561	5 553	5 772
Počet osob s příjmem pod hranici chudoby/osob ohrožených chudobou ⁵¹²	208 457	168 156	155 246	154 070	
Míra chudoby (v %) ⁵¹²	17,4	14,1	13,1	13,0	
Populace ohrožená příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením celkem (v %) ⁵¹²	22,1	19,2	16,3	14,9	
Podle pohlaví (v %) ⁵¹²					
- ženy ⁵¹²	10,8	10,7	11,4	12,1	
- muži ⁵¹²	8,5	7,6	7,8	8,1	
Podle věku (v %) ⁵¹²					
- mladší než 18 let ⁵¹²	14,1	11,6	11	11,2	
- 65 let+ ⁵¹²	8,1	10,7	14,2	16,6	
Podle složení domácnosti (v %) ⁵¹²					
- bez dětí ⁵¹²	7,9	8,7	9,7	10,8	
- s dětmi ⁵¹²	11,5	9,6	9,5	9,5	
Podle ekonomické aktivity (v %) ⁵¹²					
- zaměstnaní ⁵¹²	3,8	3,5	3,4	3,5	
- nezaměstnaní ⁵¹²	52,2	48,6	53,2	52,7	
Materiální deprivace: dovolená mimo domov jeden týden v roce (v %) ⁵²⁰	40,9	33,7	27,5	25,3	24,6
Materiální deprivace: zaplatit neočekávaný výdaj (v %) ⁵²⁰	43,2	38,3	31,2	27,2	25,1

⁵²⁰ Zdroj: [Příjmy a životní podmínky domácností - 2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

Ukazatel	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Počet osob v exekuci ⁵²¹	110 920	112 277	106 502	103 330	104 084
Podíl osob v exekuci (v %) ⁵⁵¹	10,7	10,9	10,3	10,0	8,7
Počet MŠ ⁵²²	467	467	463	462	462
Počet dětí v MŠ ⁵²²	39 419	39 186	39 240	39 156	39 156
Počet ZŠ ⁵²²	438	441	440	444	444
Počet žáků v ZŠ ⁵²²	103 260	104 247	104 448	104 946	104 946
Počet SŠ ⁵²²	135	136	135	135	135
Počet studentů SŠ ⁵²²	48 527	47 662	47 158	47 186	47 186
Počet konzervatoří ⁵²²	2	2	2	2	2
Počet studentů konzervatoří ⁵²²	76	73	96	483	483
Počet VOŠ ⁵²²	13	13	13	13	13
Počet studentů VOŠ ⁵²²	2 336	2 185	2 216	2 436	2 436
Počet VS ⁵²³	4	4	4	4	4
Studenti VS s trvalým bydlištěm v kraji ⁵²³	33 333	31 494	30 096	29 733	29 733
Počet studentů VS – občané ČR s místem výuky v kraji ⁵²³	25 434	23 536	21 855	21 430	21 430
Počet dětských skupin ⁵²⁴	21	37	68	83	68
Počet mikrojeslí ⁵²⁵	0	5	5	10	10
Počet škol. družin ⁵²⁶	431	435	436	439	439
Počet škol. klubů ⁵²²	36	38	38	40	40

⁵²¹ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](https://data.mpsv.cz/)

⁵²² Zdroj: [Statistická ročenka školství - 2019/2020 - výkonové ukazatele \(msmt.cz\)](https://statistiky.mpsv.cz/)

⁵²³ Zdroj: Srovnání krajů v České republice – 2020 Dostupné z [20. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz/)

⁵²⁴ Zdroj: [Podpora implementace dětských skupin - Najděte si svou DS \(dsmps.cz\)](https://www.dsmps.cz/)

⁵²⁵ Zdroj: [Seznam mikrojeslí | mikrojesle.mpsv.cz](https://www.mpsv.cz/)

⁵²⁶ Zdroj: [Školy a školská zařízení - školní rok 2019/2020 | ČSÚ \(czso.cz\)](https://www.czso.cz/)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

#rodinyvkrajích

Inboox CZ, s.r.o.	
Česká Lípa, Mimoňská 3223, 470 01, tel.: +420 775 201 346	
Praha: Opletalova 919/5, 110 00 Tel.: +420 734 577 338	Brno: Výstaviště 1 (budova RHK Brno), 603 00 + 420 605 273 556
Ostrava: Novinářská 7, 709 00 Tel.: +420 734 445 846	České Budějovice: Čechova 727/52, 370 01 +420 734 621 067
Kontaktní osoba: Zuzana Pokorná +420 736 671 816 zuzana.pokorna@inboox.cz www.inboox.cz	